

અભિધમ્મપિટકે

ધમ્મસંજ્ઞાપાણિ

માતિકા

૧. તિક્કમાતિકા

૧. (ક) કુસલા ધમ્મા.

(ખ) અકુસલા ધમ્મા.

(ગ) અબ્યાકતા ધમ્મા.

૨. (ક) સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા ધમ્મા.

(ખ) દુઃખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા ધમ્મા.

(ગ) અદુઃખમસુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા ધમ્મા.

૩. (ક) વિપાકા ધમ્મા.

(ખ) વિપાકધમ્મધમ્મા.

(ગ) નેવવિપાકનવિપાકધમ્મધમ્મા.

૪. (ક) ઉપાદિષ્ણુપાદાનિયા [ઉપાદિષ્ણુપાદાનિયા (સ્યા°)] ધમ્મા.

(ખ) અનુપાદિષ્ણુપાદાનિયા ધમ્મા.

(ગ) અનુપાદિષ્ણઅનુપાદાનિયા [અનુપાદિષ્ણાનુપાદાનિયા (સ્યા°)] ધમ્મા.

૫. (ક) સંકિલિદ્ધસંકિલેસિકા ધમ્મા.

(ખ) અસંકિલિદ્ધસંકિલેસિકા ધમ્મા.

(ગ) અસંકિલિદ્ધઅસંકિલેસિકા [અસંકિલિદ્ધસંકિલેસિકા (સ્યા°)] ધમ્મા.

૬. (ક) સવિતક્કસવિચારા ધમ્મા.

(ખ) અવિતક્કવિચારમત્તા ધમ્મા.

(ગ) અવિતક્કઅવિચારા [અવિતક્કાવિચારા (સ્થા°)] ધમ્મા.

૭. (ક) પીતિસહગતા ધમ્મા.

(ખ) સુખસહગતા ધમ્મા.

(ગ) ઉપેક્ખાસહગતા ધમ્મા.

૮. (ક) દસ્સનેન પહાતબ્બા ધમ્મા.

(ખ) ભાવનાય પહાતબ્બા ધમ્મા.

(ગ) નેવ દસ્સનેન ન ભાવનાય પહાતબ્બા ધમ્મા.

૯. (ક) દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા ધમ્મા.

(ખ) ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા ધમ્મા.

(ગ) નેવ દસ્સનેન ન ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા ધમ્મા.

૧૦. (ક) આયયગામિનો ધમ્મા.

(ખ) અપયયગામિનો ધમ્મા.

(ગ) નેવાયયગામિનાપયયગામિનો [નેવાયયગામિનો નાપયયગામિનો (સ્થા°)] ધમ્મા.

૧૧. (ક) સેક્ખા ધમ્મા.

(ખ) અસેક્ખા ધમ્મા.

(ગ) નેવસેક્ખનાસેક્ખા [નેવસેક્ખાનાસેક્ખા (સી° સ્થા°)] ધમ્મા.

૧૨. (ક) પરિત્તા ધમ્મા.

(ખ) મહગ્ગતા ધમ્મા.

(ગ) અપ્પમાણા ધમ્મા.

૧૩. (ક) પરિત્તારમ્મણા ધમ્મા.

(ખ) મહગ્ગતારમ્મણા ધમ્મા.

(ગ) અપ્પમાણારમ્મણા ધમ્મા.

૧૪. (ક) હીના ધમ્મા.

(ખ) મજ્ઞિમા ધમ્મા.

(ગ) પણીતા ધમ્મા.

૧૫. (ક) મિચ્છત્તનિયતા ધમ્મા.

(ખ) સમ્મત્તનિયતા ધમ્મા.

(ગ) અનિયતા ધમ્મા.

૧૬. (ક) મગ્ગારમ્મણા ધમ્મા.

(ખ) મગ્ગહેતુકા ધમ્મા.

(ગ) મગ્ગાધિપતિનો ધમ્મા.

૧૭. (ક) ઉપ્પજ્ઞા ધમ્મા.

(ખ) અનુપ્પજ્ઞા ધમ્મા.

(ગ) ઉપ્પાદિનો ધમ્મા.

૧૮. (ક) અતીતા ધમ્મા.

(ખ) અનાગતા ધમ્મા.

(ગ) પચ્ચુપ્પજ્ઞા ધમ્મા.

૧૯. (ક) અતીતારમ્મણા ધમ્મા.

(ખ) અનાગતારમ્મણા ધમ્મા.

(ગ) પચ્ચુપ્પજ્ઞારમ્મણા ધમ્મા.

૨૦. (ક) અજ્ઞતા ધમ્મા.

(ખ) બહિહ્વા ધમ્મા.

(ગ) અજઝતબહિદ્ધા ધમ્મા.

૨૧. (ક) અજઝતારમ્મણા ધમ્મા.

(ખ) બહિદ્ધારમ્મણા ધમ્મા.

(ગ) અજઝતબહિદ્ધારમ્મણા ધમ્મા.

૨૨. (ક) સનિદસ્સનસખ્પટિધા ધમ્મા.

(ખ) અનિદસ્સનસખ્પટિધા ધમ્મા.

(ગ) અનિદસ્સનઅખ્પટિધા [અનિદસ્સનાખ્પટિધા (સ્યા°)] ધમ્મા.

તિકમાતિકા.

૨. દુકમાતિકા

હેતુગોચ્છકં

૧. (ક) હેતૂ ધમ્મા.

(ખ) ન હેતૂ ધમ્મા.

૨. (ક) સહેતુકા ધમ્મા.

(ખ) અહેતુકા ધમ્મા.

૩. (ક) હેતુસમ્પયુત્તા ધમ્મા.

(ખ) હેતુવિખ્પયુત્તા ધમ્મા.

૪. (ક) હેતૂ યેવ ધમ્મા સહેતુકા ચ.

(ખ) સહેતુકા યેવ ધમ્મા ન ચ હેતૂ.

૫. (ક) હેતૂ યેવ ધમ્મા હેતુસમ્પયુત્તા ચ.

(ખ) હેતુસમ્પયુત્તા યેવ ધમ્મા ન ચ હેતૂ.

૬. (ક) ન હેતૂ ખો પન ધમ્મા સહેતુકાપિ.

(ખ) અહેતુકાપિ.

હેતુગોચ્છકં.

યૂળન્તરદુકં

૭. (ક) સખચચયા ધમ્મા.

(ખ) અખચચયા ધમ્મા.

૮. (ક) સજ્જતા ધમ્મા.

(ખ) અસજ્જતા ધમ્મા.

૯. (ક) સનિદસ્સના ધમ્મા.

(ખ) અનિદસ્સના ધમ્મા.

૧૦. (ક) સખ્પટિઘા ધમ્મા.

(ખ) અખ્પટિઘા ધમ્મા.

૧૧. (ક) રૂપિનો ધમ્મા.

(ખ) અરૂપિનો ધમ્મા.

૧૨. (ક) લોકિયા ધમ્મા .

(ખ) લોકુત્તરા ધમ્મા.

૧૩. (ક) કેનચિ વિઝ્ઞેય્યા ધમ્મા.

(ખ) કેનચિ ન વિઝ્ઞેય્યા ધમ્મા.

યૂળન્તરદુકં.

આસવગોચ્છકં

૧૪. (ક) આસવા ધમ્મા.

(ખ) નો આસવા ધમ્મા.

૧૫. (ક) સાસવા ધમ્મા.

(ખ) અનાસવા ધમ્મા.

૧૬. (ક) આસવસમ્પયુત્તા ધમ્મા.

(ખ) આસવવિષ્પયુત્તા ધમ્મા.

૧૭. (ક) આસવા એવ ધમ્મા સાસવા ચ.

(ખ) સાસવા એવ ધમ્મા નો ચ આસવા.

૧૮. (ક) આસવા એવ ધમ્મા આસવસમ્પયુત્તા ચ.

(ખ) આસવસમ્પયુત્તા એવ ધમ્મા નો ચ આસવા.

૧૯. (ક) આસવવિષ્પયુત્તા ખો પન ધમ્મા સાસવાપિ.

(ખ) અનાસવાપિ.

આસવગોચ્છકં.

સંયોજનગોચ્છકં

૨૦. (ક) સંયોજના ધમ્મા.

(ખ) નો સંયોજના ધમ્મા.

૨૧. (ક) સંયોજનિયા ધમ્મા.

(ખ) અસંયોજનિયા ધમ્મા.

૨૨. (ક) સંયોજનસમ્પયુત્તા ધમ્મા.

(ખ) સંયોજનવિષ્પયુત્તા ધમ્મા.

૨૩. (ક) સંયોજના એવ ધમ્મા સંયોજનિયા ચ.

(ખ) સંયોજનિયા એવ ધમ્મા નો ચ સંયોજના.

૨૪. (ક) સંયોજના એવ ધમ્મા સંયોજનસમ્પયુત્તા ચ.

(ખ) સંયોજનસમ્પયુત્તા એવ ધમ્મા નો ચ સંયોજના.

૨૫. (ક) સંયોજનવિષ્પયુત્તા ખો પન ધમ્મા સંયોજનિયાપિ.

(ખ) અસંયોજનિયાપિ.

સંયોજનગોચરકં.

ગન્થગોચરકં

૨૬. (ક) ગન્થા ધમ્મા.

(ખ) નો ગન્થા ધમ્મા.

૨૭. (ક) ગન્થનિયા ધમ્મા.

(ખ) અગન્થનિયા ધમ્મા.

૨૮. (ક) ગન્થસમ્પયુત્તા ધમ્મા.

(ખ) ગન્થવિષ્પયુત્તા ધમ્મા.

૨૯. (ક) ગન્થા એવ ધમ્મા ગન્થનિયા ચ.

(ખ) ગન્થનિયા એવ ધમ્મા નો ચ ગન્થા.

૩૦. (ક) ગન્થા એવ ધમ્મા ગન્થસમ્પયુત્તા ચ.

(ખ) ગન્થસમ્પયુત્તા એવ ધમ્મા નો ચ ગન્થા.

૩૧. (ક) ગન્થવિષ્પયુત્તા ખો પન ધમ્મા ગન્થનિયાપિ.

(ખ) અગન્થનિયાપિ.

ગન્થગોચરકં.

ઓઘગોચરકં

૩૨. (ક) ઓઘા ધમ્મા.

(ખ) નો ઓઘા ધમ્મા.

૩૩. (ક) ઓઘનિયા ધમ્મા.

(ખ) અનોઘનિયા ધમ્મા.

૩૪. (ક) ઓઘસમ્પયુત્તા ધમ્મા.

(ખ) ઓઘવિષ્પયુત્તા ધમ્મા.

૩૫. (ક) ઓઘા ચેવ ધમ્મા ઓઘનિયા ચ.

(ખ) ઓઘનિયા ચેવ ધમ્મા નો ચ ઓઘા.

૩૬. (ક) ઓઘા ચેવ ધમ્મા ઓઘસમ્પયુત્તા ચ.

(ખ) ઓઘસમ્પયુત્તા ચેવ ધમ્મા નો ચ ઓઘા.

૩૭. (ક) ઓઘવિખ્પયુત્તા ખો પન ધમ્મા ઓઘનિયાપિ.

(ખ) અનોઘનિયાપિ.

ઓઘગોચ્છકં.

યોગગોચ્છકં

૩૮. (ક) યોગા ધમ્મા.

(ખ) નો યોગા ધમ્મા.

૩૯. (ક) યોગનિયા ધમ્મા.

(ખ) અયોગનિયા ધમ્મા.

૪૦. (ક) યોગસમ્પયુત્તા ધમ્મા.

(ખ) યોગવિખ્પયુત્તા ધમ્મા.

૪૧. (ક) યોગા ચેવ ધમ્મા યોગનિયા ચ.

(ખ) યોગનિયા ચેવ ધમ્મા નો ચ યોગા.

૪૨. (ક) યોગા ચેવ ધમ્મા યોગસમ્પયુત્તા ચ.

(ખ) યોગસમ્પયુત્તા ચેવ ધમ્મા નો ચ યોગા.

૪૩. (ક) યોગવિખ્પયુત્તા ખો પન ધમ્મા યોગનિયાપિ.

(ખ) અયોગનિયાપિ.

યોગગોચ્છકં.

નીવરણગોચ્છકં

૪૪. (ક) નીવરણા ધમ્મા.

(ખ) નો નીવરણા ધમ્મા.

૪૫. (ક) નીવરણિયા ધમ્મા.

(ખ) અનીવરણિયા ધમ્મા.

૪૬. (ક) નીવરણસમ્પયુત્તા ધમ્મા.

(ખ) નીવરણવિષ્પયુત્તા ધમ્મા.

૪૭. (ક) નીવરણા એવ ધમ્મા નીવરણિયા ચ.

(ખ) નીવરણિયા એવ ધમ્મા નો ચ નીવરણા.

૪૮. (ક) નીવરણા એવ ધમ્મા નીવરણસમ્પયુત્તા ચ.

(ખ) નીવરણસમ્પયુત્તા એવ ધમ્મા નો ચ નીવરણા.

૪૯. (ક) નીવરણવિષ્પયુત્તા ખો પન ધમ્મા નીવરણિયાપિ.

(ખ) અનીવરણિયાપિ .

નીવરણગોચ્છકં.

પરામાસગોચ્છકં

૫૦. (ક) પરામાસા ધમ્મા.

(ખ) નો પરામાસા ધમ્મા.

૫૧. (ક) પરામક્કા ધમ્મા.

(ખ) અપરામક્કા ધમ્મા.

૫૨. (ક) પરામાસસમ્પયુત્તા ધમ્મા.

(ખ) પરામાસવિષ્પયુત્તા ધમ્મા.

૫૩. (ક) પરામાસા એવ ધમ્મા પરામક્કા ચ.

(ખ) પરામક્કા એવ ધમ્મા નો ચ પરામાસા.

૫૪. (ક) પરામાસવિખ્યયુતા ખો પન ધમ્મા પરામહાપિ.

(ખ) અપરામહાપિ.

પરામાસગોચ્છકં.

મહન્તરદ્વકં

૫૫. (ક) સારમ્માણા ધમ્મા.

(ખ) અનારમ્માણા ધમ્મા.

૫૬. (ક) ચિત્તા ધમ્મા.

(ખ) નો ચિત્તા ધમ્મા.

૫૭. (ક) ચેતસિકા ધમ્મા.

(ખ) અચેતસિકા ધમ્મા.

૫૮. (ક) ચિત્તસમ્પયુતા ધમ્મા.

(ખ) ચિત્તવિખ્યયુતા ધમ્મા.

૫૯. (ક) ચિત્તસંસક્કા ધમ્મા.

(ખ) ચિત્તવિસંસક્કા ધમ્મા.

૬૦. (ક) ચિત્તસમુક્કાના ધમ્મા.

(ખ) નો ચિત્તસમુક્કાના ધમ્મા.

૬૧. (ક) ચિત્તસહભુનો ધમ્મા.

(ખ) નો ચિત્તસહભુનો ધમ્મા.

૬૨. (ક) ચિતાનુપરિવત્તિનો ધમ્મા.

(ખ) નો ચિતાનુપરિવત્તિનો ધમ્મા.

૬૩. (ક) ચિત્તસંસક્કસમુક્કાના ધમ્મા.

(ખ) નો ચિત્તસંસક્કસમુક્કાના ધમ્મા.

૬૪. (ક) ચિત્તસંસદ્દસમુદ્ધાનસહભુનો ધમ્મા.

(ખ) નો ચિત્તસંસદ્દસમુદ્ધાનસહભુનો ધમ્મા.

૬૫. (ક) ચિત્તસંસદ્દસમુદ્ધાનાનુપરિવત્તિનો ધમ્મા.

(ખ) નો ચિત્તસંસદ્દસમુદ્ધાનાનુપરિવત્તિનો ધમ્મા.

૬૬. (ક) અજ્ઞત્તિકા ધમ્મા.

(ખ) બાહિરા ધમ્મા.

૬૭. (ક) ઉપાદા ધમ્મા.

(ખ) નો ઉપાદા ધમ્મા.

૬૮. (ક) ઉપાદિણ્ણા [ઉપાદિન્ના (સી° સ્થા°)] ધમ્મા.

(ખ) અનુપાદિણ્ણા ધમ્મા.

મહન્તરદુકં.

ઉપાદાનગોચ્છકં

૬૯. (ક) ઉપાદાના ધમ્મા.

(ખ) નો ઉપાદાના ધમ્મા.

૭૦. (ક) ઉપાદાનિયા ધમ્મા.

(ખ) અનુપાદાનિયા ધમ્મા.

૭૧. (ક) ઉપાદાનસમ્પયુત્તા ધમ્મા.

(ખ) ઉપાદાનવિખ્પયુત્તા ધમ્મા.

૭૨. (ક) ઉપાદાના એવ ધમ્મા ઉપાદાનિયા ચ.

(ખ) ઉપાદાનિયા એવ ધમ્મા નો ચ ઉપાદાના.

૭૩. (ક) ઉપાદાના એવ ધમ્મા ઉપાદાનસમ્પયુત્તા ચ.

(ખ) ઉપાદાનસમ્પયુત્તા એવ ધમ્મા નો ચ ઉપાદાના.

૭૪. (ક) ઉપાદાનવિષ્ણયુત્તા ખો પન ધમ્મા ઉપાદાનિયાપિ.

(ખ) અનુપાદાનિયાપિ.

ઉપાદાનગોચ્છકં.

કિલેસગોચ્છકં

૭૫. (ક) કિલેસા ધમ્મા.

(ખ) નો કિલેસા ધમ્મા.

૭૬. (ક) સંકિલેસિકા ધમ્મા.

(ખ) અસંકિલેસિકા ધમ્મા.

૭૭. (ક) સંકિલિક્ષા ધમ્મા.

(ખ) અસંકિલિક્ષા ધમ્મા.

૭૮. (ક) કિલેસસમ્પયુત્તા ધમ્મા.

(ખ) કિલેસવિષ્ણયુત્તા ધમ્મા.

૭૯. (ક) કિલેસા યેવ ધમ્મા સંકિલેસિકા ચ.

(ખ) સંકિલેસિકા યેવ ધમ્મા નો ચ કિલેસા.

૮૦. (ક) કિલેસા યેવ ધમ્મા સંકિલિક્ષા ચ.

(ખ) સંકિલિક્ષા યેવ ધમ્મા નો ચ કિલેસા.

૮૧. (ક) કિલેસા યેવ ધમ્મા કિલેસસમ્પયુત્તા ચ.

(ખ) કિલેસસમ્પયુત્તા યેવ ધમ્મા નો ચ કિલેસા.

૮૨. (ક) કિલેસવિષ્ણયુત્તા ખો પન ધમ્મા સંકિલેસિકાપિ.

(ખ) અસંકિલેસિકાપિ.

કિલેસગોચ્છકં.

પિઠ્ઠિદ્ધકં

૮૩. (ક) દસ્સનેન પહાતબ્બા ધમ્મા.

(ખ) ન દસ્સનેન પહાતબ્બા ધમ્મા.

૮૪. (ક) ભાવનાય પહાતબ્બા ધમ્મા.

(ખ) ન ભાવનાય પહાતબ્બા ધમ્મા.

૮૫. (ક) દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા ધમ્મા.

(ખ) ન દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા ધમ્મા.

૮૬. (ક) ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા ધમ્મા.

(ખ) ન ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા ધમ્મા.

૮૭. (ક) સવિતક્કા ધમ્મા.

(ખ) અવિતક્કા ધમ્મા.

૮૮. (ક) સવિચારા ધમ્મા.

(ખ) અવિચારા ધમ્મા.

૮૯. (ક) સખ્ખીતિકા ધમ્મા.

(ખ) અખ્ખીતિકા ધમ્મા.

૯૦. (ક) પીતિસહગતા ધમ્મા.

(ખ) ન પીતિસહગતા ધમ્મા.

૯૧. (ક) સુખસહગતા ધમ્મા.

(ખ) ન સુખસહગતા ધમ્મા.

૯૨. (ક) ઉપેક્ખાસહગતા ધમ્મા.

(ખ) ન ઉપેક્ખાસહગતા ધમ્મા.

૯૩. (ક) કામાવચરા ધમ્મા.

(ખ) ન કામાવચરા ધમ્મા.

૯૪. (ક) રૂપાવચરા ધમ્મા.

(ખ) ન રૂપાવચરા ધમ્મા.

૯૫. (ક) અરૂપાવચરા ધમ્મા.

(ખ) ન અરૂપાવચરા ધમ્મા.

૯૬. (ક) પરિયાપજ્ઞા ધમ્મા.

(ખ) અપરિયાપજ્ઞા ધમ્મા.

૯૭. (ક) નિવ્યાનિકા ધમ્મા.

(ખ) અનિવ્યાનિકા ધમ્મા.

૯૮. (ક) નિયતા ધમ્મા.

(ખ) અનિયતા ધમ્મા.

૯૯. (ક) સઉત્તરા ધમ્મા.

(ખ) અનુત્તરા ધમ્મા.

૧૦૦. (ક) સરણા ધમ્મા.

(ખ) અરણા ધમ્મા.

પિઠ્ઠિકું.

અભિધમ્મદુકમાતિકા.

સુત્તન્ટિકદુકમાતિકા

૧૦૧. (ક) વિજ્ઞાભાગિનો ધમ્મા.

(ખ) અવિજ્ઞાભાગિનો ધમ્મા.

૧૦૨. (ક) વિજ્ઞૂપમા ધમ્મા.

(ખ) વજિરૂપમા ધમ્મા.

૧૦૩. (ક) બાલા ધમ્મા.

(ખ) પણિતા ધમ્મા.

૧૦૪. (ક) કણ્ઠા ધમ્મા.

(ખ) સુક્કા ધમ્મા.

૧૦૫. (ક) તપનીયા ધમ્મા.

(ખ) અતપનીયા ધમ્મા.

૧૦૬. (ક) અધિવચના ધમ્મા.

(ખ) અધિવચનપથા ધમ્મા.

૧૦૭. (ક) નિરુત્તિ ધમ્મા.

(ખ) નિરુત્તિપથા ધમ્મા.

૧૦૮. (ક) પગ્ગત્તિ ધમ્મા.

(ખ) પગ્ગત્તિપથા ધમ્મા.

૧૦૯. (ક) નામચ્ચ.

(ખ) રૂપચ્ચ.

૧૧૦. (ક) અવિજ્ઞા ચ.

(ખ) ભવતણ્ઠા ચ.

૧૧૧. (ક) ભવદિદ્ધિ ચ.

(ખ) વિભવદિદ્ધિ ચ.

૧૧૨. (ક) સસ્સતદિદ્ધિ ચ.

(ખ) ઉચ્છેદદિદ્ધિ ચ.

૧૧૩. (ક) અન્તવા દિદ્ધિ ચ.

(ખ) અનન્તવા દિદ્ધિ ચ.

૧૧૪. (ક) પુબ્બન્તાનુદિદ્ધિ ચ.

(ખ) અપરન્તાનુદિદિ ય.

૧૧૫. (ક) અહિરિકચ્ચ.

(ખ) અનોત્તપ્પચ્ચ.

૧૧૬. (ક) હિરી ય.

(ખ) ઓત્તપ્પચ્ચ.

૧૧૭. (ક) દોવચસ્સતા ય.

(ખ) પાપમિત્તતા ય.

૧૧૮. (ક) સોવચસ્સતા ય.

(ખ) કલ્યાણમિત્તતા ય.

૧૧૯. (ક) આપત્તિકુસલતા ય.

(ખ) આપત્તિવુદ્ધાનકુસલતા ય.

૧૨૦. (ક) સમાપત્તિકુસલતા ય.

(ખ) સમાપત્તિવુદ્ધાનકુસલતા ય.

૧૨૧. (ક) ધાતુકુસલતા ય.

(ખ) મનસિકારકુસલતા ય.

૧૨૨. (ક) આયતનકુસલતા ય.

(ખ) પટિચ્ચસમુખ્ખાદકુસલતા ય.

૧૨૩. (ક) ઠાનકુસલતા ય.

(ખ) અદ્ધાનકુસલતા ય.

૧૨૪. (ક) અજ્જવો ય.

(ખ) મદ્ધવો ય.

૧૨૫. (ક) ખન્તિ ય.

(ખ) સોરચ્ચ.

૧૨૬. (ક) સાખલ્યચ્ચ.

(ખ) પટિસન્ધારો ચ [પટિસન્ધારો ચ (ક)].

૧૨૭. (ક) ઇન્દ્રિયેસુ અગુત્તદ્વારતા ચ.

(ખ) ભોજને અમત્તઞ્ચુતા ચ.

૧૨૮. (ક) ઇન્દ્રિયેસુ ગુત્તદ્વારતા ચ.

(ખ) ભોજને મત્તઞ્ચુતા ચ.

૧૨૯. (ક) મુઠ્ઠસચ્ચ.

(ખ) અસમ્પજઞ્ચ.

૧૩૦. (ક) સતિ ચ.

(ખ) સમ્પજઞ્ચ.

૧૩૧. (ક) પટિસક્ખાનબલચ્ચ.

(ખ) ભાવનાબલચ્ચ.

૧૩૨. (ક) સમથો ચ.

(ખ) વિપસ્સના ચ.

૧૩૩. (ક) સમથનિમિત્તચ્ચ .

(ખ) પગ્ગાહનિમિત્તચ્ચ.

૧૩૪. (ક) પગ્ગાહો ચ.

(ખ) અવિક્રમેપો ચ.

૧૩૫. (ક) સીલવિપત્તિ ચ.

(ખ) દિઢિવિપત્તિ ચ.

૧૩૬. (ક) સીલસમ્પદા ચ.

(ખ) દિક્કિસમ્પદા ચ.

૧૩૭. (ક) સીલવિસુદ્ધિ ચ.

(ખ) દિક્કિવિસુદ્ધિ ચ.

૧૩૮. (ક) દિક્કિવિસુદ્ધિ ખો પન.

(ખ) યથાદિક્કિસ્સ ચ પધાનં.

૧૩૯. (ક) સંવેગો ચ સંવેજનિયેસુ ઠાનેસુ.

(ખ) સંવિગ્ગાસ્સ ચ યોનિસો પધાનં.

૧૪૦. (ક) અસન્તુદ્ધિતા ચ કુસલેસુ ધમ્મેસુ.

(ખ) અપ્પટિવાનિતા ચ પધાનસ્મિં.

૧૪૧. (ક) વિજ્ઞા ચ.

(ખ) વિમુત્તિ ચ.

૧૪૨. (ક) ખયે આણં.

(ખ) અનુપ્પાદે આણન્તિ.

સુત્તન્તિકદ્ધુકમાતિકા [સુત્તન્તમાતિકા (સ્યા°)].

માતિકા નિક્કિતા.

૧. ચિત્તુપ્પાદકણં

કામાવચરકુસલં

પદભાજની

૧. કતમે ધમ્મા કુસલા? તસ્મિં સમયે કામાવચરં કુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ સોમનસ્સસહગતં આણસમ્પયુતં રૂપારમ્મણં વા સદ્ધારમ્મણં વા ગન્ધારમ્મણં વા રસારમ્મણં વા ફોક્ખારમ્મણં વા ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્બ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતકકો હોતિ, વિચારો હોતિ, પીતિ હોતિ, સુખં હોતિ, ચિત્તસ્સેકગ્ગતા હોતિ, સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં [વિરિયિન્દ્રિયં (સી° સ્થા°)] હોતિ, સતિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, પઞ્ચિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, સમ્માદિદ્ધિ હોતિ, સમ્માસક્કપ્પો હોતિ, સમ્માવાયામો હોતિ, સમ્માસતિ હોતિ, સમ્માસમાધિ હોતિ, સદ્ધાબલં હોતિ, વીરિયબલં [વિરિયબલં (સી° સ્થા°)] હોતિ, સતિબલં હોતિ, સમાધિબલં હોતિ, પઞ્ચાબલં હોતિ, હિરિબલં હોતિ, ઓત્તપ્પબલં હોતિ, અલોભો હોતિ, અદોસો હોતિ, અમોહો હોતિ, અનભિજ્ઞા હોતિ, અબ્યાપાદો હોતિ, સમ્માદિદ્ધિ હોતિ, હિરી હોતિ, ઓત્તપ્પં હોતિ, કાયપસ્સદ્ધિ [કાયપ્પસ્સદ્ધિ (સ્થા°)] હોતિ, ચિત્તપસ્સદ્ધિ [ચિત્તપ્પસ્સદ્ધિ (સ્થા°)] હોતિ, કાયલહુતા હોતિ, ચિત્તલહુતા હોતિ, કાયમુદ્ધતા હોતિ, ચિત્તમુદ્ધતા હોતિ, કાયકમ્મગ્ગતા હોતિ, ચિત્તકમ્મગ્ગતા હોતિ, કાયપાગુગ્ગતા હોતિ, ચિત્તપાગુગ્ગતા હોતિ, કાયુજ્જકતા [કાયુજ્જકતા (સી° ક°)] હોતિ, ચિત્તુજ્જકતા [ચિત્તુજ્જકતા (સી° ક°)] હોતિ, સતિ હોતિ, સમ્પજગ્ગં હોતિ, સમથો હોતિ, વિપસ્સના હોતિ, પગ્ગાહો હોતિ, અવિકખેપો હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ.

૩. કતમા તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ? યં તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિગ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજં ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસ્સજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા સાતા સુખા વેદના – અયં તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ.

૪. કતમા તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિગ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજા સઙ્ગા સઙ્ગાનના સઙ્ગાનિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ.

૫. કતમા તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ? યા તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિગ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજા ચેતના સચ્ચેતના ચેતયિતત્તં [સચ્ચેતયિતત્તં (સ્થા°)] – અયં તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ.

૬. કતમં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હદયં પહ્સરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિગ્ગાણં વિગ્ગાણકખન્ધો તજ્જામનોવિગ્ગાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ.

૭. કતમો તસ્મિં સમયે વિતક્કો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે તક્કો વિતક્કો સક્કપ્પો અપ્પના બ્યાપ્પના ચેતસો અભિનિરોપના સમ્માસક્કપ્પો – અયં તસ્મિં સમયે વિતક્કો હોતિ.

૮. કતમો તસ્મિં સમયે વિચારો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચારો વિચારો અનુવિચારો ઉપવિચારો ચિત્તસ્સ અનુસન્ધાનતા અનુપેક્ખનતા – અયં તસ્મિં સમયે વિચારો હોતિ.

૯. કતમા તસ્મિં સમયે પીતિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પીતિ પામોજ્જં આમોદના પમોદના હાસો પહાસો વિત્તિ ઓદગ્ગં અત્તમનતા ચિત્તસ્સ – અયં તસ્મિં સમયે પીતિ હોતિ.

૧૦. કતમં તસ્મિં સમયે સુખં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસ્સજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા સાતા સુખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે સુખં હોતિ.

૧૧. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકગ્ગતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સઙ્કિતિ અવઢિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં સમ્માસમાધિ – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકગ્ગતા હોતિ.

૧૨. કતમં તસ્મિં સમયે સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સદ્ધા સદ્દહના ઓકપ્પના અભિપ્પસાદો સદ્ધા સદ્ધિન્દ્રિયં સદ્ધાબલં – ઇદં તસ્મિં સમયે સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ.

૧૩. કતમં તસ્મિં સમયે વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો [વિરિયારમ્ભો (સી° સ્થા°)] નિક્કમો પરક્કમો ઉચ્ચામો વાયામો ઉસ્સાહો ઉસ્સોહી [ઉસ્સોહી (સી°)] થામો ધિતિ અસિથિલપરક્કમતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા ધુરસમ્પગ્ગાહો વીરિયં વીરિયિન્દ્રિયં વીરિયબલં સમ્માવાયામો – ઇદં તસ્મિં સમયે વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ.

૧૪. કતમં તસ્મિં સમયે સતિન્દ્રિયં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સતિ અનુસ્સતિ પટિસ્સતિ સતિ સરણતા ધારણતા અપિલાપનતા અસમ્મુસસનતા સતિ સતિન્દ્રિયં સતિબલં સમ્માસતિ – ઇદં તસ્મિં સમયે સતિન્દ્રિયં હોતિ.

૧૫. કતમં તસ્મિં સમયે સમાધિન્દ્રિયં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સઙ્કિતિ અવઢિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં સમ્માસમાધિ – ઇદં તસ્મિં સમયે સમાધિન્દ્રિયં હોતિ.

૧૬. કતમં તસ્મિં સમયે પગ્ગિન્દ્રિયં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પગ્ગા પજ્ઞાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પચ્ચુપલક્ખણા પણ્ડિચ્યં કોસલ્લં નેપુગ્ગં વેભબ્યા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેધા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજગ્ગં પતોદો પગ્ગા પગ્ગિન્દ્રિયં પગ્ગાબલં પગ્ગાસત્થં પગ્ગાપાસાદો પગ્ગાઆલોકો પગ્ગાઓભાસો પગ્ગાપજ્જોતો પગ્ગારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિઢિ – ઇદં તસ્મિં સમયે પગ્ગિન્દ્રિયં હોતિ.

૧૭. કતમં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હદયં પણ્ડરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિગ્ગાણં વિગ્ગાણકખન્ધો તજ્જામનોવિગ્ગાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ.

૧૮. કતમં તસ્મિં સમયે સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસજા સાતા સુખા વેદના - ઇદં તસ્મિં સમયે સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ.

૧૯. કતમં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ? યો તેસં અરૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના [ઇરીયના (સી.)] વત્તના પાલના જીવિતં જીવિતિન્દ્રિયં - ઇદં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ.

૨૦. કતમા તસ્મિં સમયે સમ્માદિદ્ધિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પઞ્ચા પજાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પચ્ચુપલક્ખણા પહ્ણિચ્ચં કોસલ્લં નેપુઞ્ચં વેભવ્યા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેઘા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજઞ્ચં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચિન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ - અયં તસ્મિં સમયે સમ્માદિદ્ધિ હોતિ.

૨૧. કતમો તસ્મિં સમયે સમ્માસક્કપ્પો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે તક્કો વિતક્કો સક્કપ્પો અપ્પના બ્યપ્પના ચેતસો અભિનિરોપના સમ્માસક્કપ્પો - અયં તસ્મિં સમયે સમ્માસક્કપ્પો હોતિ.

૨૨. કતમો તસ્મિં સમયે સમ્માવાયામો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો નિક્કમો પરક્કમો ઉચ્ચામો વાયામો ઉસ્સાહો ઉસ્સોહ્હી થામો ધિતિ અસિથિલપરક્કમતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા ધુરસમ્પજ્ઞાહો વીરિયં વીરિયિન્દ્રિયં વીરિયબલં સમ્માવાયામો - અયં તસ્મિં સમયે સમ્માવાયામો હોતિ.

૨૩. કતમા તસ્મિં સમયે સમ્માસતિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સતિ અનુસ્સતિ પટિસ્સતિ સતિ સરણતા ધારણતા અપિલાપનતા અસમ્મુસ્સનતા સતિ સતિન્દ્રિયં સતિબલં સમ્માસતિ - અયં તસ્મિં સમયે સમ્માસતિ હોતિ.

૨૪. કતમો તસ્મિં સમયે સમ્માસમાધિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સફ્ધિતિ અવહિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં સમ્માસમાધિ - અયં તસ્મિં સમયે સમ્માસમાધિ હોતિ.

૨૫. કતમં તસ્મિં સમયે સદ્ધાબલં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સદ્ધા સદ્ધહના ઓકપ્પના અભિપ્પસાદો સદ્ધા સદ્ધિન્દ્રિયં સદ્ધાબલં - ઇદં તસ્મિં સમયે સદ્ધાબલં હોતિ.

૨૬. કતમં તસ્મિં સમયે વીરિયબલં હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો નિક્કમો પરક્કમો ઉચ્ચામો વાયામો ઉસ્સાહો ઉસ્સોહ્હી થામો ધિતિ અસિથિલપરક્કમતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા ધુરસમ્પજ્ઞાહો વીરિયં વીરિયિન્દ્રિયં વીરિયબલં સમ્માવાયામો - ઇદં તસ્મિં સમયે વીરિયબલં હોતિ.

૨૭. કતમં તસ્મિં સમયે સતિબલં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સતિ અનુસ્સતિ પટિસ્સતિ સતિ સરણતા ધારણતા અપિલાપનતા અસમ્મુસ્સનતા સતિ સતિન્દ્રિયં સતિબલં સમ્માસતિ - ઇદં તસ્મિં સમયે સતિબલં હોતિ.

૨૮. કતમં તસ્મિં સમયે સમાધિબલં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સફ્ધિતિ અવહિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં સમ્માસમાધિ - ઇદં તસ્મિં સમયે સમાધિબલં હોતિ.

હોતિ.

૨૯. કતમં તસ્મિં સમયે પઞ્ચાબલં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પઞ્ચા પજાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પચ્ચુપલક્ખણા પહિચ્ચં કોસલ્લં નેપુઞ્ચં વેભવ્યા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેઘા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજઞ્ચં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચિન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ – ઇદં તસ્મિં સમયે પઞ્ચાબલં હોતિ.

૩૦. કતમં તસ્મિં સમયે હિરિબલં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે હિરીયતિ હિરિયિતબ્બેન હિરીયતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – ઇદં તસ્મિં સમયે હિરિબલં હોતિ.

૩૧. કતમં તસ્મિં સમયે ઓત્તપ્પબલં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ઓત્તપ્પતિ ઓત્તપ્પિતબ્બેન ઓત્તપ્પતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – ઇદં તસ્મિં સમયે ઓત્તપ્પબલં હોતિ.

૩૨. કતમો તસ્મિં સમયે અલોભો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે અલોભો અલુબ્ભના અલુબ્ભિતત્તં અસારાગો અસારજ્જના અસારજ્જિતત્તં અનભિજ્જા અલોભો કુસલમૂલં – અયં તસ્મિં સમયે અલોભો હોતિ.

૩૩. કતમો તસ્મિં સમયે અદોસો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે અદોસો અદુસ્સના અદુસ્સિતત્તં [અદુસના અદુસિતત્તં (સ્થા.)] અબ્યાપાદો અબ્યાપજ્જો અદોસો કુસલમૂલં – અયં તસ્મિં સમયે અદોસો હોતિ?

૩૪. કતમો તસ્મિં સમયે અમોહો હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પઞ્ચા પજાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પચ્ચુપલક્ખણા પહિચ્ચં કોસલ્લં નેપુઞ્ચં વેભવ્યા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેઘા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજઞ્ચં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચિન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ અમોહો કુસલમૂલં – અયં તસ્મિં સમયે અમોહો હોતિ.

૩૫. કતમા તસ્મિં સમયે અનભિજ્જા હોતિ? યો તસ્મિં સમયે અલોભો અલુબ્ભના અલુબ્ભિતત્તં અસારાગો અસારજ્જના અસારજ્જિતત્તં અનભિજ્જા અલોભો કુસલમૂલં – અયં તસ્મિં સમયે અનભિજ્જા હોતિ.

૩૬. કતમો તસ્મિં સમયે અબ્યાપાદો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે અદોસો અદુસ્સના અદુસ્સિતત્તં અબ્યાપાદો અબ્યાપજ્જો અદોસો કુસલમૂલં – અયં તસ્મિં સમયે અબ્યાપાદો હોતિ.

૩૭. કતમા તસ્મિં સમયે સમ્માદિદ્ધિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પઞ્ચા પજાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પચ્ચુપલક્ખણા પહિચ્ચં કોસલ્લં નેપુઞ્ચં વેભવ્યા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેઘા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજઞ્ચં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચિન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ – અયં તસ્મિં સમયે સમ્માદિદ્ધિ હોતિ.

૩૮. કતમા તસ્મિં સમયે હિરી હોતિ? યં તસ્મિં સમયે હિરીયતિ હિરિચિતબ્બેન હિરીયતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – અયં તસ્મિં સમયે હિરી હોતિ.

૩૯. કતમં તસ્મિં સમયે ઓત્તપ્પં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ઓત્તપ્પતિ ઓત્તપ્પિતબ્બેન ઓત્તપ્પતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – ઇદં તસ્મિં સમયે ઓત્તપ્પં હોતિ.

૪૦. કતમા તસ્મિં સમયે કાયપસસદ્ધિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વેદનાકખન્ધસ્સ સઙ્ગાકખન્ધસ્સ સજ્જારકખન્ધસ્સ પસસદ્ધિ પટિપસસદ્ધિ [પટિપ્પસસદ્ધિ (સીં સ્યાં)] પસસમ્મના પટિપસસમ્મના [પટિપ્પસસમ્મના (સીં સ્યાં)] પટિપસસમ્મિતત્તં [પટિપ્પસસમ્મિતત્તં (સીં સ્યાં)] – અયં તસ્મિં સમયે કાયપસસદ્ધિ હોતિ.

૪૧. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તપસસદ્ધિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વિઙ્ગાણકખન્ધસ્સ પસસદ્ધિ પટિપસસદ્ધિ પસસમ્મના પટિપસસમ્મના પટિપસસમ્મિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તપસસદ્ધિ હોતિ.

૪૨. કતમા તસ્મિં સમયે કાયલહુતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વેદનાકખન્ધસ્સ સઙ્ગાકખન્ધસ્સ સજ્જારકખન્ધસ્સ લહુતા લહુપરિણામતા અદન્ધનતા અવિત્થનતા – અયં તસ્મિં સમયે કાયલહુતા હોતિ.

૪૩. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તલહુતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વિઙ્ગાણકખન્ધસ્સ લહુતા લહુપરિણામતા અદન્ધનતા અવિત્થનતા – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તલહુતા હોતિ.

૪૪. કતમા તસ્મિં સમયે કાયમુદ્દતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વેદનાકખન્ધસ્સ સઙ્ગાકખન્ધસ્સ સજ્જારકખન્ધસ્સ મુદ્દતા મદ્વતા અકકખળતા અકથિનતા – અયં તસ્મિં સમયે કાયમુદ્દતા હોતિ.

૪૫. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તમુદ્દતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વિઙ્ગાણકખન્ધસ્સ મુદ્દતા મદ્વતા અકકખળતા અકથિનતા – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તમુદ્દતા હોતિ.

૪૬. કતમા તસ્મિં સમયે કાયકમ્મઞ્જતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વેદનાકખન્ધસ્સ સઙ્ગાકખન્ધસ્સ સજ્જારકખન્ધસ્સ કમ્મઞ્જતા કમ્મઞ્જત્તં કમ્મઞ્જભાવો – અયં તસ્મિં સમયે કાયકમ્મઞ્જતા હોતિ.

૪૭. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તકમ્મઞ્જતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વિઙ્ગાણકખન્ધસ્સ કમ્મઞ્જતા કમ્મઞ્જત્તં કમ્મઞ્જભાવો – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તકમ્મઞ્જતા હોતિ.

૪૮. કતમા તસ્મિં સમયે કાયપાગુઞ્જતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વેદનાકખન્ધસ્સ સઙ્ગાકખન્ધસ્સ સજ્જારકખન્ધસ્સ પગુણતા પગુણત્તં પગુણભાવો – અયં તસ્મિં સમયે કાયપાગુઞ્જતા હોતિ.

૪૯. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તપાગુઞ્જતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વિઙ્ગાણકખન્ધસ્સ પગુણતા પગુણત્તં પગુણભાવો – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તપાગુઞ્જતા હોતિ.

૫૦. કતમા તસ્મિં સમયે કાયુજુકતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વેદનાકખન્ધસ્સ સઙ્ગાકખન્ધસ્સ સજ્જારકખન્ધસ્સ ઉજુતા ઉજુકતા અજિમ્હતા અવક્કતા અકુટિલતા – અયં તસ્મિં સમયે કાયુજુકતા હોતિ.

૫૧. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તુજ્જકતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વિઝ્ઞાણક્રમન્ધસ્સ ઉજ્જતા ઉજ્જકતા અજિમ્હતા અવક્કતા અકુટિલતા – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તુજ્જકતા હોતિ.

૫૨. કતમા તસ્મિં સમયે સતિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સતિ અનુસ્સતિ પટિસ્સતિ સતિ સરણતા ધારણતા અપિલાપનતા અસમ્મુસસનતા સતિ સતિન્દ્રિયં સતિબલં સમ્માસતિ – અયં તસ્મિં સમયે સતિ હોતિ.

૫૩. કતમં તસ્મિં સમયે સમ્પજઞ્ઞં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પઞ્ચા પજ્ઞાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્રમણા ઉપલક્રમણા પરચુપલક્રમણા પહ્ણિચ્ચં કોસલ્લં નેપુઞ્ઞં વેભવ્યા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેઘા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજઞ્ઞં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચિન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ – ઇદં તસ્મિં સમયે સમ્પજઞ્ઞં હોતિ.

૫૪. કતમો તસ્મિં સમયે સમથો હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સક્કિત્તિ અવહિત્તિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં સમ્માસમાધિ – અયં તસ્મિં સમયે સમથો હોતિ.

૫૫. કતમા તસ્મિં સમયે વિપસ્સના હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પઞ્ચા પજ્ઞાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્રમણા ઉપલક્રમણા પરચુપલક્રમણા પહ્ણિચ્ચં કોસલ્લં નેપુઞ્ઞં વેભવ્યા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેઘા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજઞ્ઞં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચિન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ – અયં તસ્મિં સમયે વિપસ્સના હોતિ.

૫૬. કતમો તસ્મિં સમયે પઞ્ચાહો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો નિક્કમો પરક્કમો ઉચ્ચામો વાયામો ઉસ્સાહો ઉસ્સોહી થામો ધિતિ અસિથિલપરક્કમતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા ધુરસમ્પઞ્ચાહો વીરિયં વીરિયિન્દ્રિયં વીરિયબલં સમ્માવાયામો – અયં તસ્મિં સમયે પઞ્ચાહો હોતિ.

૫૭. કતમો તસ્મિં સમયે અવિક્ખેપો હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સક્કિત્તિ અવહિત્તિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં સમ્માસમાધિ – અયં તસ્મિં સમયે અવિક્ખેપો હોતિ.

થે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા.

પદભાજનીયં.

પઠમભાણવારો.

કોઠ્ઠાસવારો

૫૮. તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, અદ્ધિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, પચ્છજ્ઞિકં ઝાનં હોતિ, પચ્છજ્ઞિકો મગ્ગો હોતિ, સત્ત બલો હોન્તિ, તયો હેતૂ હોન્તિ, એકો ફસ્સો

હોતિ, એકા વેદના હોતિ, એકા સઙ્ગા હોતિ, એકા ચેતના હોતિ, એકં ચિત્તં હોતિ, એકો વેદનાકખન્ધો હોતિ, એકો સઙ્ગાકખન્ધો હોતિ, એકો સંજ્ઞારકખન્ધો હોતિ, એકો વિઙ્ગાણકખન્ધો હોતિ, એકં મનાયતનં હોતિ, એકં મનિન્દ્રિયં હોતિ, એકા મનોવિઙ્ગાણધાતુ હોતિ, એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૫૯. કતમે તસ્મિં સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો, વિઙ્ગાણકખન્ધો.

૬૦. કતમો તસ્મિં સમયે વેદનાકખન્ધો હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસસજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસસજા સાતા સુખા વેદના - અયં તસ્મિં સમયે વેદનાકખન્ધો હોતિ.

૬૧. કતમો તસ્મિં સમયે સઙ્ગાકખન્ધો હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સઙ્ગા સઙ્ગાનના સઙ્ગાનિતત્તં - અયં તસ્મિં સમયે સઙ્ગાકખન્ધો હોતિ.

૬૨. કતમો તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારકખન્ધો હોતિ? ફસો ચેતના વિતકકો વિચારો પીતિ ચિત્તસેકઙ્ગતા સદ્ધિન્દ્રિયં વીરિયિન્દ્રિયં સતિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં પઞ્ચિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં સમ્માદિદ્ધિ સમ્માસંકપ્પો સમ્માવાયામો સમ્માસતિ સમ્માસમાધિ સદ્ધાબલં વીરિયબલં સતિબલં સમાધિબલં પઞ્ચાબલં હિરિબલં ઓત્તપ્પબલં અલોભો અદોસો અમોહો અનભિજ્ઞા અબ્યાપાદો સમ્માદિદ્ધિ હિરી ઓત્તપ્પં કાયપસસદ્ધિ ચિત્તપસસદ્ધિ કાયલહુતા ચિત્તલહુતા કાયમુદ્ધતા ચિત્તમુદ્ધતા કાયકમ્મઞ્જતા ચિત્તકમ્મઞ્જતા કાયપાગુઞ્જતા ચિત્તપાગુઞ્જતા કાયુજુકતા ચિત્તુજુકતા સતિ સમ્પજઞ્ઞં સમથો વિપસસના પઞ્ગાહો અવિક્ખેપો; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા [થપેત્વા (૬૦)] વેદનાકખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાકખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણકખન્ધં - અયં તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારકખન્ધો હોતિ.

૬૩. કતમો તસ્મિં સમયે વિઙ્ગાણકખન્ધો હોતિ ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હદયં પણ્ડરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઙ્ગાણં વિઙ્ગાણકખન્ધો તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુ - અયં તસ્મિં સમયે વિઙ્ગાણકખન્ધો હોતિ.

ઇમે તસ્મિં સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ.

૬૪. કતમાનિ તસ્મિં સમયે દ્વાયતનાનિ હોન્તિ? મનાયતનં ધમ્માયતનં.

૬૫. કતમં તસ્મિં સમયે મનાયતનં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હદયં પણ્ડરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઙ્ગાણં વિઙ્ગાણકખન્ધો તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુ - ઇદં તસ્મિં સમયે મનાયતનં હોતિ.

૬૬. કતમં તસ્મિં સમયે ધમ્માયતનં હોતિ? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો - ઇદં તસ્મિં સમયે ધમ્માયતનં હોતિ.

ઇમાનિ તસ્મિં સમયે દ્વાયતનાનિ હોન્તિ.

૬૭. કતમા તસ્મિં સમયે દ્વે ધાતુયો હોન્તિ? મનોવિઙ્ગાણધાતુ, ધમ્મધાતુ.

૬૮. કતમા તસ્મિં સમયે મનોવિઝ્ઞાણધાતુ હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હૃદયં પણ્ડરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઝ્ઞાણં વિઝ્ઞાણક્રમન્ધો તજ્જામનોવિઝ્ઞાણધાતુ – અયં તસ્મિં સમયે મનોવિઝ્ઞાણધાતુ હોતિ.

૬૯. કતમા તસ્મિં સમયે ધમ્મધાતુ હોતિ? વેદનાક્રમન્ધો, સઙ્ગાક્રમન્ધો, સંજ્ઞારક્રમન્ધો – અયં તસ્મિં સમયે ધમ્મધાતુ હોતિ.

ઇમા તસ્મિં સમયે દ્વે ધાતુયો હોન્તિ.

૭૦. કતમે તસ્મિં સમયે તયો આહારા હોન્તિ? ફક્ષાહારો, મનોસચ્ચેતનાહારો , વિઝ્ઞાણાહારો.

૭૧. કતમો તસ્મિં સમયે ફક્ષાહારો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફક્ષો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ફક્ષાહારો હોતિ.

૭૨. કતમો તસ્મિં સમયે મનોસચ્ચેતનાહારો હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચેતના સચ્ચેતના ચેતયિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે મનોસચ્ચેતનાહારો હોતિ.

૭૩. કતમો તસ્મિં સમયે વિઝ્ઞાણાહારો હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હૃદયં પણ્ડરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઝ્ઞાણં વિઝ્ઞાણક્રમન્ધો તજ્જામનોવિઝ્ઞાણધાતુ – અયં તસ્મિં સમયે વિઝ્ઞાણાહારો હોતિ.

ઇમે તસ્મિં સમયે તયો આહારા હોન્તિ.

૭૪. કતમાનિ તસ્મિં સમયે અદ્ધિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ? સદ્ધિન્દ્રિયં, વીરિયિન્દ્રિયં, સતિન્દ્રિયં, સમાધિન્દ્રિયં, પચ્છિન્દ્રિયં, મનિન્દ્રિયં, સોમનસ્સિન્દ્રિયં, જીવિતિન્દ્રિયં.

૭૫. કતમં તસ્મિં સમયે સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સદ્ધા સદ્ધના ઓકપ્પના અભિપ્પસાદો સદ્ધા સદ્ધિન્દ્રિયં સદ્ધાબલં – ઇદં તસ્મિં સમયે સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ.

૭૬. કતમં તસ્મિં સમયે વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો નિક્કમ્ભો પરક્કમ્ભો ઉચ્ચામ્ભો વાયામ્ભો ઉચ્ચાહો ઉચ્ચોબ્ધી થામ્ભો ધિતિ અસિથિલપરક્કમતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા ધુરસમ્પગ્ગાહો વીરિયં વીરિયિન્દ્રિયં વીરિયબલં સમ્માવાયામ્ભો – ઇદં તસ્મિં સમયે વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ.

૭૭. કતમં તસ્મિં સમયે સતિન્દ્રિયં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સતિ અનુસ્સતિ પટિસ્સતિ સતિ સરણતા ધારણતા અપિલાપનતા અસમ્મુસસનતા સતિ સતિન્દ્રિયં સતિબલં સમ્માસતિ – ઇદં તસ્મિં સમયે સતિન્દ્રિયં હોતિ.

૭૮. કતમં તસ્મિં સમયે સમાધિન્દ્રિયં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સઘ્ઠિતિ અવઠ્ઠિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં સમ્માસમાધિ – ઇદં તસ્મિં સમયે સમાધિન્દ્રિયં હોતિ.

૭૯. કતમં તસ્મિં સમયે પઞ્ચિન્દ્રિયં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પઞ્ચા પજાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પચ્ચુપલક્ખણા પહ્લિચ્ચં કોસલ્લં નેપુઞ્ચં વેભબ્બા ચિન્તા ઉપપરિકખા ભૂરી મેધા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજઞ્ચં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચિન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ – ઇદં તસ્મિં સમયે પઞ્ચિન્દ્રિયં હોતિ.

૮૦. કતમં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હૃદયં પણ્ડરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઝ્ઞાણં વિઝ્ઞાણક્ખન્ધો તજ્જામનોવિઝ્ઞાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ.

૮૧. કતમં તસ્મિં સમયે સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસ્સજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા સાતા સુખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ.

૮૨. કતમં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ? યો તેસં અરૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના જીવિતં જીવિતિન્દ્રિયં – ઇદં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ .

ઇમાનિ તસ્મિં સમયે અદ્ધિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ.

૮૩. કતમં તસ્મિં સમયે પચ્છિક્કં આનં હોતિ? વિતક્કો, વિચારો, પીતિ, સુખં, ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા.

૮૪. કતમો તસ્મિં સમયે વિતક્કો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે તક્કો વિતક્કો સક્કપ્પો અપ્પના બ્યપ્પના ચેતસો અભિનિરોપના સમ્માસક્કપ્પો – અયં તસ્મિં સમયે વિતક્કો હોતિ.

૮૫. કતમો તસ્મિં સમયે વિચારો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચારો વિચારો અનુવિચારો ઉપવિચારો ચિત્તસ્સ અનુસન્ધાનતા અનુપેક્ખનતા – અયં તસ્મિં સમયે વિચારો હોતિ.

૮૬. કતમા તસ્મિં સમયે પીતિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પીતિ પામોજ્જં આમોદના પમોદના હાસો પહાસો વિત્તિ ઓદગ્ગં અત્તમનતા ચિત્તસ્સ – અયં તસ્મિં સમયે પીતિ હોતિ.

૮૭. કતમં તસ્મિં સમયે સુખં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસ્સજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા સાતા સુખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે સુખં હોતિ.

૮૮. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સઘ્ઠિતિ અવઠ્ઠિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં સમ્માસમાધિ – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ.

ઇદં તસ્મિં સમયે પચ્છિક્કં આનં હોતિ.

૮૯. કતમો તસ્મિં સમયે પચ્છિક્કો મગ્ગો હોતિ? સમ્માદિદ્ધિ, સમ્માસક્કપ્પો, સમ્માવાયામો, સમ્માસત્તિ, સમ્માસમાધિ.

૯૦. કતમા તસ્મિં સમયે સમ્માદિઢિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પઞ્ચા પજ્ઞાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પરચુપલક્ખણા પહ્લિચ્ચં કોસલ્લં નેપુઞ્ચં વેભબ્બા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેઘા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજઞ્ચં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચિન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિઢિ – અયં તસ્મિં સમયે સમ્માદિઢિ હોતિ.

૯૧. કતમો તસ્મિં સમયે સમ્માસક્કપ્પો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે તક્કો વિતક્કો સક્કપ્પો અપ્પના બ્યપ્પના ચેતસો અભિનિરોપના સમ્માસક્કપ્પો – અયં તસ્મિં સમયે સમ્માસક્કપ્પો હોતિ.

૯૨. કતમો તસ્મિં સમયે સમ્માવાયામો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો નિક્કમો પરક્કમો ઉચ્ચામો વાયામો ઉસ્સાહો ઉસ્સોહ્લી થામો ધિતિ અસિથિલપરક્કમતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા ધુરસમ્પગ્ગાહો વીરિયં વીરિયિન્દ્રિયં વીરિયબલં સમ્માવાયામો – અયં તસ્મિં સમયે સમ્માવાયામો હોતિ.

૯૩. કતમા તસ્મિં સમયે સમ્માસતિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સતિ અનુસ્સતિ પટિસ્સતિ સતિ સરણતા ધારણતા અપિલાપનતા અસમ્મુસસનતા સતિ સતિન્દ્રિયં સતિબલં સમ્માસતિ – અયં તસ્મિં સમયે સમ્માસતિ હોતિ.

૯૪. કતમો તસ્મિં સમયે સમ્માસમાધિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સફ્હિતિ અવહ્હિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં સમ્માસમાધિ – અયં તસ્મિં સમયે સમ્માસમાધિ હોતિ.

અયં તસ્મિં સમયે પચ્ચજ્ઞિકો મગ્ગો હોતિ.

૯૫. કતમાનિ તસ્મિં સમયે સત્ત બલાનિ હોન્તિ? સદ્ધાબલં, વીરિયબલં, સતિબલં, સમાધિબલં, પઞ્ચાબલં, હિરિબલં, ઓત્તપ્પબલં.

૯૬. કતમં તસ્મિં સમયે સદ્ધાબલં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સદ્ધા સદ્દહના ઓકપ્પના અભિપ્પસાદો સદ્ધા સદ્ધિન્દ્રિયં સદ્ધાબલં – ઇદં તસ્મિં સમયે સદ્ધાબલં હોતિ.

૯૭. કતમં તસ્મિં સમયે વીરિયબલં હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો નિક્કમો પરક્કમો ઉચ્ચામો વાયામો ઉસ્સાહો ઉસ્સોહ્લી થામો ધિતિ અસિથિલપરક્કમતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા ધુરસમ્પગ્ગાહો વીરિયં વીરિયિન્દ્રિયં વીરિયબલં સમ્માવાયામો – ઇદં તસ્મિં સમયે વીરિયબલં હોતિ.

૯૮. કતમં તસ્મિં સમયે સતિબલં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સતિ અનુસ્સતિ પટિસ્સતિ સતિ સરણતા ધારણતા અપિલાપનતા અસમ્મુસસનતા સતિ સતિન્દ્રિયં સતિબલં સમ્માસતિ – ઇદં તસ્મિં સમયે સતિબલં હોતિ.

૯૯. કતમં તસ્મિં સમયે સમાધિબલં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સફ્હિતિ અવહ્હિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં સમ્માસમાધિ – ઇદં તસ્મિં સમયે સમાધિબલં હોતિ.

૧૦૦. કતમં તસ્મિં સમયે પઞ્ચાબલં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પઞ્ચા પજાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પચ્ચુપલક્ખણા પહ્લિચ્ચં કોસલ્લં નેપુઞ્ચં વેભબ્બા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેઘા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજઞ્ચં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચિન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ – ઇદં તસ્મિં સમયે પઞ્ચાબલં હોતિ.

૧૦૧. કતમં તસ્મિં સમયે હિરિબલં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે હિરીયતિ હિરિયિતબ્બેન હિરીયતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – ઇદં તસ્મિં સમયે હિરિબલં હોતિ.

૧૦૨. કતમં તસ્મિં સમયે ઓત્તપ્પબલં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ઓત્તપ્પતિ ઓત્તપ્પિતબ્બેન ઓત્તપ્પતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – ઇદં તસ્મિં સમયે ઓત્તપ્પબલં હોતિ.

ઇમાનિ તસ્મિં સમયે સત્ત બલાનિ હોન્તિ.

૧૦૩. કતમે તસ્મિં સમયે તયો હેતૂ હોન્તિ? અલોભો, અદોસો, અમોહો.

૧૦૪. કતમો તસ્મિં સમયે અલોભો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે અલોભો અલુબ્ભના અલુબ્ભિતત્તં અસારાગો અસારજ્જના અસારજ્જિતત્તં અનભિજ્જા અલોભો કુસલમૂલં – અયં તસ્મિં સમયે અલોભો હોતિ.

૧૦૫. કતમો તસ્મિં સમયે અદોસો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે અદોસો અદુસ્સના અદુસ્સિતત્તં અબ્બાપાદો અબ્બાપજ્જો અદોસો કુસલમૂલં – અયં તસ્મિં સમયે અદોસો હોતિ.

૧૦૬. કતમો તસ્મિં સમયે અમોહો હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પઞ્ચા પજાનના...પે°... અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ – અયં તસ્મિં સમયે અમોહો હોતિ.

ઇમે તસ્મિં સમયે તયો હેતૂ હોન્તિ.

૧૦૭. કતમો તસ્મિં સમયે એકો ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે એકો ફસ્સો હોતિ.

૧૦૮. કતમા તસ્મિં સમયે એકા વેદના હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસ્સજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા સાતા સુખા વેદના – અયં તસ્મિં સમયે એકા વેદના હોતિ.

૧૦૯. કતમા તસ્મિં સમયે એકા સઙ્ગા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સઙ્ગા સઙ્ગાનના સઙ્ગાનિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે એકા સઙ્ગા હોતિ.

૧૧૦. કતમા તસ્મિં સમયે એકા ચેતના હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચેતના સચ્ચેતના ચેતયિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે એકા ચેતના હોતિ.

૧૧૧. કતમં તસ્મિં સમયે એકં ચિત્તં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હૃદયં પણ્ડરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઝ્ઞાણં વિઝ્ઞાણકખન્ધો તજ્જામનોવિઝ્ઞાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે એકં ચિત્તં હોતિ.

૧૧૨. કતમો તસ્મિં સમયે એકો વેદનાકખન્ધો હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસસજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસસજા સાતા સુખા વેદના – અયં તસ્મિં સમયે એકો વેદનાકખન્ધો હોતિ.

૧૧૩. કતમો તસ્મિં સમયે એકો સઙ્ગાકખન્ધો હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સઙ્ગા સઙ્ગાનના સઙ્ગાનિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે એકો સઙ્ગાકખન્ધો હોતિ.

૧૧૪. કતમો તસ્મિં સમયે એકો સંજ્ઞારકખન્ધો હોતિ? ઇસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો પીતિ ચિત્તસ્સેકઙ્ગતા સદ્ધિન્દ્રિયં વીરિયિન્દ્રિયં સતિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં પઞ્ચિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં સમ્માદિદ્ધિ સમ્માસંકપ્પો સમ્માવાયામો સમ્માસતિ સમ્માસમાધિ સદ્ધાબલં વીરિયબલં સતિબલં સમાધિબલં પઞ્ચાબલં હિરિબલં ઓત્તપ્પબલં અલોભો અદોસો અમોહો અનભિજ્ઞા અબ્યાપાદો સમ્માદિદ્ધિ હિરી ઓત્તપ્પં કાયપસસદ્ધિ ચિત્તપસસદ્ધિ કાયલહુતા ચિત્તલહુતા કાયમુદ્ધતા ચિત્તમુદ્ધતા કાયકમ્મઞ્ચતા ચિત્તકમ્મઞ્ચતા કાયપાગુઞ્ચતા ચિત્તપાગુઞ્ચતા કાયુજુકતા ચિત્તુજુકતા સતિ સમ્પજઞ્ચં સમથો વિપસસના પઙ્ગાહો અવિક્રમેપો; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ચેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાકખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાકખન્ધં ઠપેત્વા વિઝ્ઞાણકખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે એકો સંજ્ઞારકખન્ધો હોતિ.

૧૧૫. કતમો તસ્મિં સમયે એકો વિઝ્ઞાણકખન્ધો હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હૃદયં પણ્ડરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઝ્ઞાણં વિઝ્ઞાણકખન્ધો તજ્જામનોવિઝ્ઞાણધાતુ – અયં તસ્મિં સમયે એકો વિઝ્ઞાણકખન્ધો હોતિ.

૧૧૬. કતમં તસ્મિં સમયે એકં મનાયતનં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હૃદયં પણ્ડરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઝ્ઞાણં વિઝ્ઞાણકખન્ધો તજ્જામનોવિઝ્ઞાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે એકં મનાયતનં હોતિ.

૧૧૭. કતમં તસ્મિં સમયે એકં મનિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હૃદયં પણ્ડરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઝ્ઞાણં વિઝ્ઞાણકખન્ધો તજ્જામનોવિઝ્ઞાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે એકં મનિન્દ્રિયં હોતિ.

૧૧૮. કતમા તસ્મિં સમયે એકા મનોવિઝ્ઞાણધાતુ હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હૃદયં પણ્ડરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઝ્ઞાણં વિઝ્ઞાણકખન્ધો તજ્જામનોવિઝ્ઞાણધાતુ – અયં તસ્મિં સમયે એકા મનોવિઝ્ઞાણધાતુ હોતિ.

૧૧૯. કતમં તસ્મિં સમયે એકં ધમ્માયતનં હોતિ? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો , સંજ્ઞારકખન્ધો – ઇદં તસ્મિં સમયે એકં ધમ્માયતનં હોતિ.

૧૨૦. કતમા તસ્મિં સમયે એકા ધમ્મધાતુ હોતિ? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો – અયં તસ્મિં સમયે એકા ધમ્મધાતુ હોતિ.

થે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્જેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા.

કોક્કાસવારો.

સુઞ્ઞતવારો

૧૨૧. તસ્મિં ખો પન સમયે ધમ્મા હોન્તિ, ખન્ધા હોન્તિ, આયતનાનિ હોન્તિ, ધાતુયો હોન્તિ, આહારા હોન્તિ, ઇન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, ઝાનં હોતિ, મઝ્ઙો હોતિ, બલ્લાનિ હોન્તિ, હેતૂ હોન્તિ, ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વેદનાકખન્ધો હોતિ, સઙ્ગાકખન્ધો હોતિ, સજ્જારકખન્ધો હોતિ, વિઙ્ગાણકખન્ધો હોતિ, મનાયતનં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, મનોવિઙ્ગાણધાતુ હોતિ, ધમ્માયતનં હોતિ, ધમ્મધાતુ હોતિ; થે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્જેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૧૨૨. કતમે તસ્મિં સમયે ધમ્મા હોન્તિ? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો, વિઙ્ગાણકખન્ધો – ઇમે તસ્મિં સમયે ધમ્મા હોન્તિ.

૧૨૩. કતમે તસ્મિં સમયે ખન્ધા હોન્તિ? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો, વિઙ્ગાણકખન્ધો – ઇમે તસ્મિં સમયે ખન્ધા હોન્તિ.

૧૨૪. કતમાનિ તસ્મિં સમયે આયતનાનિ હોન્તિ? મનાયતનં, ધમ્માયતનં – ઇમાનિ તસ્મિં સમયે આયતનાનિ હોન્તિ.

૧૨૫. કતમા તસ્મિં સમયે ધાતુયો હોન્તિ? મનોવિઙ્ગાણધાતુ, ધમ્મધાતુ – ઇમા તસ્મિં સમયે ધાતુયો હોન્તિ.

૧૨૬. કતમે તસ્મિં સમયે આહારા હોન્તિ? ફસ્સાહારો, મનોસચ્ચેતનાહારો, વિઙ્ગાણાહારો – ઇમે તસ્મિં સમયે આહારા હોન્તિ.

૧૨૭. કતમાનિ તસ્મિં સમયે ઇન્દ્રિયાનિ હોન્તિ? સદ્ધિન્દ્રિયં, વીરિયિન્દ્રિયં, સતિન્દ્રિયં, સમાધિન્દ્રિયં, પચ્છિન્દ્રિયં, મનિન્દ્રિયં, સોમનસ્સિન્દ્રિયં, જીવિતિન્દ્રિયં – ઇમાનિ તસ્મિં સમયે ઇન્દ્રિયાનિ હોન્તિ.

૧૨૮. કતમં તસ્મિં સમયે ઝાનં હોતિ? વિતક્કો, વિચારો, પીતિ, સુખં, ચિત્તસ્સેકઙ્ગતા – ઇદં તસ્મિં સમયે ઝાનં હોતિ.

૧૨૯. કતમો તસ્મિં સમયે મઝ્ઙો હોતિ? સમ્માદિટ્ઠિ, સમ્માસક્કખ્ખો, સમ્માવાયામો, સમ્માસતિ, સમ્માસમાધિ – અયં તસ્મિં સમયે મઝ્ઙો હોતિ.

૧૩૦. કતમાનિ તસ્મિં સમયે બલાનિ હોન્તિ? સદ્બાબલં, વીરિયબલં, સતિબલં, સમાધિબલં, પઞ્ચાબલં, હિરિબલં, ઓત્તપ્પબલં – ઇમાનિ તસ્મિં સમયે બલાનિ હોન્તિ.

૧૩૧. કતમે તસ્મિં સમયે હેતૂ હોન્તિ? અલોભો, અદોસો, અમોહો – ઇમે તસ્મિં સમયે હેતૂ હોન્તિ.

૧૩૨. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અયં તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ.

૧૩૩. કતમા તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ...પે°... અયં તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ.

૧૩૪. કતમા તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ...પે°... અયં તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ.

૧૩૫. કતમા તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ...પે°... અયં તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ?

૧૩૬. કતમં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ...પે°... ઇદં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ.

૧૩૭. કતમો તસ્મિં સમયે વેદનાકખન્ધો હોતિ...પે°... અયં તસ્મિં સમયે વેદનાકખન્ધો હોતિ.

૧૩૮. કતમો તસ્મિં સમયે સઙ્ગાકખન્ધો હોતિ...પે°... અયં તસ્મિં સમયે સઙ્ગાકખન્ધો હોતિ.

૧૩૯. કતમો તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારકખન્ધો હોતિ...પે°... અયં તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારકખન્ધો હોતિ.

૧૪૦. કતમો તસ્મિં સમયે વિઙ્ગાણકખન્ધો હોતિ...પે°... અયં તસ્મિં સમયે વિઙ્ગાણકખન્ધો હોતિ.

૧૪૧. કતમં તસ્મિં સમયે મનાયતનં હોતિ...પે°... ઇદં તસ્મિં સમયે મનાયતનં હોતિ.

૧૪૨. કતમં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ...પે°... ઇદં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ.

૧૪૩. કતમા તસ્મિં સમયે મનોવિઙ્ગાણધાતુ હોતિ...પે°... અયં તસ્મિં સમયે મનોવિઙ્ગાણધાતુ હોતિ.

૧૪૪. કતમં તસ્મિં સમયે ધમ્માયતનં હોતિ? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો – ઇદં તસ્મિં સમયે ધમ્માયતનં હોતિ.

૧૪૫. કતમા તસ્મિં સમયે ધમ્મધાતુ હોતિ? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો – અયં તસ્મિં સમયે ધમ્મધાતુ હોતિ.

થે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા.

સુઞ્ઞતવારો.

પઠમં ચિત્તં.

૧૪૬. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે કામાવચરં કુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ સોમનસ્સસહગતં આણસમ્પયુત્તં સસજ્જારેન રૂપારમ્મણં વા...પે°... ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ... પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

દુતિયં ચિત્તં.

૧૪૭. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે કામાવચરં કુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ સોમનસ્સસહગતં આણવિપ્પયુત્તં રૂપારમ્મણં વા સદ્ધારમ્મણં વા ગન્ધારમ્મણં વા રસારમ્મણં વા ફોદ્ધબ્બારમ્મણં વા ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સગ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, પીતિ હોતિ, સુખં હોતિ, ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા હોતિ, સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સતિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, સમ્માસક્કપ્પો હોતિ, સમ્માવાયામો હોતિ, સમ્માસતિ હોતિ, સમ્માસમાધિ હોતિ, સદ્ધાબલં હોતિ, વીરિયબલં હોતિ, સતિબલં હોતિ, સમાધિબલં હોતિ, હિરિબલં હોતિ, ઓત્તપ્પબલં હોતિ, અલોભો હોતિ, અદોસો હોતિ, અનભિજ્જા હોતિ, અબ્યાપાદો હોતિ, હિરી હોતિ, ઓત્તપ્પં હોતિ, કાયપસ્સદ્ધિ હોતિ, ચિત્તપસ્સદ્ધિ હોતિ, કાયલહુતા હોતિ, ચિત્તલહુતા હોતિ, કાયમુદ્દતા હોતિ, ચિત્તમુદ્દતા હોતિ, કાયકમ્મગ્ગતા હોતિ, ચિત્તકમ્મગ્ગતા હોતિ, કાયપાગુગ્ગતા હોતિ, ચિત્તપાગુગ્ગતા હોતિ, કાયુજુકતા હોતિ, ચિત્તુજુકતા હોતિ, સતિ હોતિ, સમથો હોતિ, પગ્ગાહો હોતિ, અવિક્ખેપો હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા...પે°....

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, સત્તિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, પચ્છિકં આનં હોતિ, ચતુરંગ્ગિકો મગ્ગો હોતિ, છ બલો હોન્તિ, દ્વે હેતૂ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે°... એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા...પે°....

૧૪૮. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારકખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો પીતિ ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા સદ્ધિન્દ્રિયં વીરિયિન્દ્રિયં સતિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં સમ્માસક્કપ્પો સમ્માવાયામો સમ્માસતિ સમ્માસમાધિ સદ્ધાબલં વીરિયબલં સતિબલં સમાધિબલં હિરિબલં ઓત્તપ્પબલં અલોભો અદોસો અનભિજ્જા અબ્યાપાદો હિરી ઓત્તપ્પં કાયપસ્સદ્ધિ ચિત્તપસ્સદ્ધિ કાયલહુતા ચિત્તલહુતા કાયમુદ્દતા ચિત્તમુદ્દતા કાયકમ્મગ્ગતા ચિત્તકમ્મગ્ગતા કાયપાગુગ્ગતા ચિત્તપાગુગ્ગતા કાયુજુકતા ચિત્તુજુકતા સતિ સમથો પગ્ગાહો અવિક્ખેપો; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાકખન્ધં ઠપેત્વા સગ્ગાકખન્ધં ઠપેત્વા વિગ્ગાણકખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારકખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

તતિયં ચિત્તં.

૧૪૯. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે કામાવચરં કુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ સોમનસ્સસહગતં આણવિપ્પયુત્તં સસજ્જારેન રૂપારમ્મણં વા...પે°... ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ... પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

ચતુથં ચિત્તં.

૧૫૦. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે કામાવચરં કુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ખાસહગતં
 આણસમ્પયુત્તં રૂપારમ્મણં વા સદ્ધારમ્મણં વા ગન્ધારમ્મણં વા રસારમ્મણં વા ફોઠ્ઠબ્બારમ્મણં વા ધમ્મારમ્મણં વા
 યં યં વા પનારબ્બ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો
 હોતિ, વિચારો હોતિ, ઉપેક્ખા હોતિ, ચિત્તસ્સેકઙ્ગતા હોતિ, સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સતિન્દ્રિયં હોતિ,
 સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, પઞ્ચિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, સમ્માદિદ્ધિ હોતિ,
 સમ્માસક્કપ્પો હોતિ, સમ્માવાયામો હોતિ, સમ્માસતિ હોતિ, સમ્માસમાધિ હોતિ, સદ્ધાબલં હોતિ, વીરિયબલં હોતિ,
 સતિબલં હોતિ, સમાધિબલં હોતિ, પઞ્ચાબલં હોતિ, હિરિબલં હોતિ, ઓત્તપ્પબલં હોતિ, અલોભો હોતિ, અદોસો
 હોતિ, અમોહો હોતિ, અનભિજ્ઞા હોતિ, અબ્યાપાદો હોતિ, સમ્માદિદ્ધિ હોતિ, હિરી હોતિ, ઓત્તપ્પં હોતિ,
 કાયપસ્સદ્ધિ હોતિ, ચિત્તપસ્સદ્ધિ હોતિ, કાયલહુતા હોતિ, ચિત્તલહુતા હોતિ, કાયમુદ્દતા હોતિ, ચિત્તમુદ્દતા હોતિ,
 કાયકમ્મઞ્જતા હોતિ, ચિત્તકમ્મઞ્જતા હોતિ કાયપાગુઞ્જતા હોતિ, ચિત્તપાગુઞ્જતા હોતિ, કાયુજ્જકતા હોતિ,
 ચિત્તુજ્જકતા હોતિ, સતિ હોતિ, સમ્પજઞ્ઞં હોતિ, સમથો હોતિ, વિપસ્સના હોતિ, પઞ્ચાહો હોતિ, અવિક્ખેપો હોતિ;
 યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૧૫૧. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં - અયં તસ્મિં
 સમયે ફસ્સો હોતિ.

૧૫૨. કતમા તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ? યં તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજં ચેતસિકં નેવ
 સાતં નાસાતં ચેતોસમ્ફસ્સજં અદુક્ખમસુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અદુક્ખમસુખા વેદના - અયં તસ્મિં સમયે
 વેદના હોતિ...પે°....

૧૫૩. કતમા તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખા હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં નેવ સાતં નાસાતં ચેતોસમ્ફસ્સજં
 અદુક્ખમસુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અદુક્ખમસુખા વેદના - અયં તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખા હોતિ...પે°....

૧૫૪. કતમં તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં નેવ સાતં નાસાતં ચેતોસમ્ફસ્સજં
 અદુક્ખમસુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અદુક્ખમસુખા વેદના - ઇદં તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ...પે°... યે
 વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા કુસલા...પે°....

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ , દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ,
 અદ્ધિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, ચતુરજ્ઞિકં આનં હોતિ, પચ્ચજ્ઞિકો મગ્ગો હોતિ, સત્ત બલાનિ હોન્તિ, તયો હેતૂ હોન્તિ, એકો
 ફસ્સો હોતિ...પે°... એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ
 પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા કુસલા...પે°....

૧૫૫. કતમો તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો ચિત્તસ્સેકઙ્ગતા સદ્ધિન્દ્રિયં
 વીરિયિન્દ્રિયં સતિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં પઞ્ચિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં સમ્માદિદ્ધિ સમ્માસક્કપ્પો સમ્માવાયામો સમ્માસતિ
 સમ્માસમાધિ સદ્ધાબલં વીરિયબલં સતિબલં સમાધિબલં પઞ્ચાબલં હિરિબલં ઓત્તપ્પબલં અલોભો અદોસો
 અમોહો અનભિજ્ઞા અબ્યાપાદો સમ્માદિદ્ધિ હિરી ઓત્તપ્પં કાયપસ્સદ્ધિ ચિત્તપસ્સદ્ધિ કાયલહુતા ચિત્તલહુતા
 કાયમુદ્દતા ચિત્તમુદ્દતા કાયકમ્મઞ્જતા ચિત્તકમ્મઞ્જતા કાયપાગુઞ્જતા ચિત્તપાગુઞ્જતા કાયુજ્જકતા ચિત્તુજ્જકતા
 સતિ સમ્પજઞ્ઞં સમથો વિપસ્સના પઞ્ચાહો અવિક્ખેપો.

થે વા પન તસ્મિં સમયે અઝ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાકખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાકખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણકખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારકખન્ધો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

પચ્ચમં ચિત્તં.

૧૫૬. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે કામાવચરં કુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ખાસહગતં આણસમ્પયુત્તં સસજ્જારેન રૂપારમ્મણં વા...પેં... ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ... પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

છઠ્ઠં ચિત્તં.

૧૫૭. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે કામાવચરં કુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ખાસહગતં આણવિપ્પયુત્તં રૂપારમ્મણં વા સદ્ધારમ્મણં વા ગન્ધારમ્મણં વા રસારમ્મણં વા ફોક્કબ્બારમ્મણં વા ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, ઉપેક્ખા હોતિ, ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ, સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સતિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, સમ્માસક્કપ્પો હોતિ, સમ્માવાયામો હોતિ, સમ્માસતિ હોતિ, સમ્માસમાધિ હોતિ, સદ્ધાબલં હોતિ, વીરિયબલં હોતિ, સતિબલં હોતિ, સમાધિબલં હોતિ, હિરિબલં હોતિ, ઓત્તપ્પબલં હોતિ, અલોભો હોતિ, અદોસો હોતિ, અનભિજ્ઞા હોતિ, અબ્યાપાદો હોતિ, હિરી હોતિ, ઓત્તપ્પં હોતિ, કાયપસ્સદ્ધિ હોતિ, ચિત્તપસ્સદ્ધિ હોતિ, કાયલહુતા હોતિ, ચિત્તલહુતા હોતિ, કાયમુદ્દતા હોતિ, ચિત્તમુદ્દતા હોતિ, કાયકમ્મઞ્જતા હોતિ, ચિત્તકમ્મઞ્જતા હોતિ, કાયપાગુઞ્જતા હોતિ, ચિત્તપાગુઞ્જતા હોતિ, કાયુજ્જકતા હોતિ, ચિત્તુજ્જકતા હોતિ, સતિ હોતિ, સમથો હોતિ, પઙ્ગાહો હોતિ, અવિક્ખેપો હોતિ; થે વા પન તસ્મિં સમયે અઝ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા...પેં....

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, સત્તિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, ચતુરંગ્ગિકં ઝાનં હોતિ, ચતુરંગ્ગિકો મઝ્ઞો હોતિ, છ બલાનિ હોન્તિ, દ્વે હેતૂ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પેં... એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; થે વા પન તસ્મિં સમયે અઝ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા...પેં....

૧૫૮. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારકખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા સદ્ધિન્દ્રિયં વીરિયિન્દ્રિયં સતિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં સમ્માસક્કપ્પો સમ્માવાયામો સમ્માસતિ સમ્માસમાધિ સદ્ધાબલં વીરિયબલં સતિબલં સમાધિબલં હિરિબલં ઓત્તપ્પબલં અલોભો અદોસો અનભિજ્ઞા અબ્યાપાદો હિરી ઓત્તપ્પં કાયપસ્સદ્ધિ ચિત્તપસ્સદ્ધિ કાયલહુતા ચિત્તલહુતા કાયમુદ્દતા ચિત્તમુદ્દતા કાયકમ્મઞ્જતા ચિત્તકમ્મઞ્જતા કાયપાગુઞ્જતા ચિત્તપાગુઞ્જતા કાયુજ્જકતા ચિત્તુજ્જકતા સતિ સમથો પઙ્ગાહો અવિક્ખેપો.

થે વા પન તસ્મિં સમયે અઝ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાકખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાકખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણકખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારકખન્ધો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

સત્તમં ચિત્તં.

૧૫૯. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે કામાવચરં કુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ખાસહગતં
આણવિપ્પયુત્તં સસક્કારેન રૂપારમ્મણં વા...પે... ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્બ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...
પે... અવિક્ખેપો હોતિ...પે... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

અક્રમં ચિત્તં.

અક્ર કામાવચરમહાકુસલચિત્તાનિ.

દુતિયભાણવારો.

રૂપાવચરકુસલં

ચતુક્કનયો

૧૬૦. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગં ભાવેતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ વિવિચ્ચ અકુસલેહિ
ધમ્મેહિ સવિતક્કં સવિચારં વિવેકજં પીતિસુખં પઠમં આનં [પઠમજ્ઞાનં (સી૦)] ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ
પથવીકસિણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે... અવિક્ખેપો હોતિ...પે... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૧૬૧. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગં ભાવેતિ વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા અજ્ઞતં
સમ્પસાદનં ચેતસો એકોદિભાવં અવિતક્કં અવિચારં સમાધિજં પીતિસુખં દુતિયં આનં [દુતિયજ્ઞાનં (સી૦)]
ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ પથવીકસિણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સગ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં
હોતિ, પીતિ હોતિ, સુખં હોતિ, ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા હોતિ, સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સતિન્દ્રિયં હોતિ,
સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, પગ્ગિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, સમ્માદિદ્ધિ હોતિ,
સમ્માવાયામો હોતિ...પે... પગ્ગાહો હોતિ, અવિક્ખેપો હોતિ; ચે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ
પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા...પે....

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ,
અદ્ધિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, તિવજ્ઞિકં આનં હોતિ, ચતુરજ્ઞિકો મગ્ગો હોતિ, સત્ત બલાનિ હોન્તિ, તયો હેતૂ હોન્તિ, એકો
ફસ્સો હોતિ...પે... એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; ચે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ
પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા...પે....

૧૬૨. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના પીતિ ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા સદ્ધિન્દ્રિયં વીરિયિન્દ્રિયં
સતિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં પગ્ગિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં સમ્માદિદ્ધિ સમ્માવાયામો...પે... પગ્ગાહો અવિક્ખેપો; ચે વા
પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સગ્ગાક્ખન્ધં
ઠપેત્વા વિગ્ગાણક્ખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ...પે... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૧૬૩. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગં ભાવેતિ પીતિયા ચ વિરાગા ઉપેક્ખકો ચ
વિહરતિ સતો ચ સમ્પજાનો સુખત્ર કાયેન પટિસંવેદેતિ, યં તં અરિયા આચિક્ખન્તિ – “ઉપેક્ખકો સતિમા
સુખવિહારી”તિ તતિયં આનં [તતિયજ્ઞાનં (સી૦)] ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ પથવીકસિણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ,

વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, સુખં હોતિ, ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ, સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સતિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, પઞ્ચિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, સમ્માદિદ્ધિ હોતિ, સમ્માવાયામો હોતિ...પે°... પઙ્ગાહો હોતિ, અવિક્ખેપો હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા કુસલા...પે°....

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, અદ્ધિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, દુવજ્જિકં ઝાનં હોતિ, ચતુરજ્જિકો મઙ્ગો હોતિ, સત્ત બલાનિ હોન્તિ, તયો હેતૂ હોન્તિ, એકો ફ્સો હોતિ...પે°... એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા કુસલા...પે°....

૧૬૪. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ? ફ્સો ચેતના ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા સદ્ધિન્દ્રિયં વીરિયિન્દ્રિયં સતિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં પઞ્ચિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં સમ્માદિદ્ધિ સમ્માવાયામો...પે°... પઙ્ગાહો અવિક્ખેપો; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણક્ખન્ધં - અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૧૬૫. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઙ્ગાં ભાવેતિ સુખસ્સ ચ પહાના દુક્ખસ્સ ચ પહાના પુબ્બેવ સોમનસ્સદોમનસ્સાનં અત્થજ્ઞમા અદુક્ખમસુખં ઉપેક્ખાસતિપારિસુદ્ધિં ચતુત્થં ઝાનં [ચતુત્થજ્ઞાનં (સી°)] ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ પથવીકસિણં, તસ્મિં સમયે ફ્સો હોતિ , વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, ઉપેક્ખા હોતિ, ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ, સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સતિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, પઞ્ચિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, સમ્માદિદ્ધિ હોતિ, સમ્માવાયામો હોતિ...પે°... પઙ્ગાહો હોતિ, અવિક્ખેપો હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા કુસલા...પે°....

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, અદ્ધિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, દુવજ્જિકં ઝાનં હોતિ, ચતુરજ્જિકો મઙ્ગો હોતિ, સત્ત બલાનિ હોન્તિ , તયો હેતૂ હોન્તિ, એકો ફ્સો હોતિ...પે°... એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા કુસલા...પે°....

૧૬૬. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ? ફ્સો ચેતના ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા સદ્ધિન્દ્રિયં વીરિયિન્દ્રિયં સતિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં પઞ્ચિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં સમ્માદિદ્ધિ સમ્માવાયામો...પે°... પઙ્ગાહો અવિક્ખેપો; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણક્ખન્ધં - અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

ચતુક્કનયો.

પચ્ચકનયો

૧૬૭. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ પથવીકસિણં – તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૧૬૮. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ અવિતક્કં વિચારમત્તં સમાધિજં પીતિસુખં દુતિયં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ પથવીકસિણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિચારો હોતિ, પીતિ હોતિ, સુખં હોતિ, ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ, સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સતિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, પઞ્ચિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, સમ્માદિદ્ધિ હોતિ, સમ્માવાયામો હોતિ...પેં... પઞ્ગાહો હોતિ, અવિક્ખેપો હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા...પેં....

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, અદ્ધિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, ચતુરજ્ઞિકં આનં હોતિ, ચતુરજ્ઞિકો મઝ્ગો હોતિ, સત્ત બલોનિ હોન્તિ, તયો હેતૂ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પેં... એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા...પેં....

૧૬૯. કતમો તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિચારો પીતિ ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા સદ્ધિન્દ્રિયં વીરિયિન્દ્રિયં સતિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં પઞ્ચિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં સમ્માદિદ્ધિ સમ્માવાયામો...પેં... પઞ્ગાહો અવિક્ખેપો; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણક્ખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારક્ખન્ધો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૧૭૦. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પેં... તતિયં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ પથવીકસિણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, પીતિ હોતિ, સુખં હોતિ, ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ, સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સતિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, પઞ્ચિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, સમ્માદિદ્ધિ હોતિ, સમ્માવાયામો હોતિ...પેં... પઞ્ગાહો હોતિ, અવિક્ખેપો હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા...પેં....

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, અદ્ધિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, તિવજ્ઞિકં આનં હોતિ, ચતુરજ્ઞિકો મઝ્ગો હોતિ, સત્ત બલોનિ હોન્તિ, તયો હેતૂ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પેં... એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા...પેં....

૧૭૧. કતમો તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના પીતિ ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા સદ્ધિન્દ્રિયં વીરિયિન્દ્રિયં સતિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં પઞ્ચિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં સમ્માદિદ્ધિ સમ્માવાયામો...પેં... પઞ્ગાહો અવિક્ખેપો; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણક્ખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારક્ખન્ધો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૧૭૨. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ પીતિયા ચ વિરાગા...પે°... ચતુત્થં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ પથવીકસિણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, સુખં હોતિ, ચિત્તસેકઙ્ગાતા હોતિ, સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સતિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, પઞ્ચિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, સમ્માદિદ્ધિ હોતિ, સમ્માવાયામો હોતિ...પે°... પઙ્ગાહો હોતિ, અવિક્ખેપો હોતિ; ચે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા...પે°....

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, અદ્ધિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, દુવજ્જિકં આનં હોતિ, ચતુરજ્જિકો મઝ્ગો હોતિ, સત્ત બલો હોન્તિ, તયો હેતૂ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે°... એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; ચે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા...પે°....

૧૭૩. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના ચિત્તસેકઙ્ગાતા સદ્ધિન્દ્રિયં વીરિયિન્દ્રિયં સતિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં પઞ્ચિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં સમ્માદિદ્ધિ સમ્માવાયામો...પે°... પઙ્ગાહો અવિક્ખેપો; ચે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણક્ખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૧૭૪. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ સુખસ્સ ચ પહાના...પે°... પચ્ચમં આનં [પચ્ચમજ્જાનં (સી°)] ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ પથવીકસિણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, ઉપેક્ખા હોતિ, ચિત્તસેકઙ્ગાતા હોતિ, સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સતિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, પઞ્ચિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, સમ્માદિદ્ધિ હોતિ, સમ્માવાયામો હોતિ...પે°... પઙ્ગાહો હોતિ, અવિક્ખેપો હોતિ; ચે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા...પે°....

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, અદ્ધિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, દુવજ્જિકં આનં હોતિ, ચતુરજ્જિકો મઝ્ગો હોતિ, સત્ત બલો હોન્તિ, તયો હેતૂ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે°... એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; ચે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા...પે°....

૧૭૫. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના ચિત્તસેકઙ્ગાતા સદ્ધિન્દ્રિયં વીરિયિન્દ્રિયં સતિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં પઞ્ચિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં સમ્માદિદ્ધિ સમ્માવાયામો...પે°... પઙ્ગાહો અવિક્ખેપો; ચે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણક્ખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

પચ્ચકનયો.

ચતસ્સો પટિપદા

૧૮૩. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ અપ્પમાણં પરિતારમ્મણં પથવીકસિણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ... પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૦૨. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પે°... દુતિયં આનં...પે°... તતિયં આનં...પે°... ચતુથ્યં આનં...પે°... પઠમં આનં...પે°... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઝ્ઞં પરિત્તં પરિત્તારમ્મણં પથવીકસિણં...પે°... દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઝ્ઞં પરિત્તં અપ્પમાણારમ્મણં પથવીકસિણં...પે°... દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઝ્ઞં અપ્પમાણં પરિત્તારમ્મણં પથવીકસિણં...પે°... દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઝ્ઞં અપ્પમાણારમ્મણં પથવીકસિણં...પે°... દુક્ખપટિપદં ભિષ્પાભિઝ્ઞં પરિત્તં પરિત્તારમ્મણં પથવીકસિણં...પે°... દુક્ખપટિપદં ભિષ્પાભિઝ્ઞં પરિત્તં અપ્પમાણારમ્મણં પથવીકસિણં...પે°... દુક્ખપટિપદં ભિષ્પાભિઝ્ઞં અપ્પમાણં પરિત્તારમ્મણં પથવીકસિણં...પે°... દુક્ખપટિપદં ભિષ્પાભિઝ્ઞં અપ્પમાણારમ્મણં પથવીકસિણં...પે°... સુખપટિપદં દન્ધાભિઝ્ઞં પરિત્તં પરિત્તારમ્મણં પથવીકસિણં...પે°... સુખપટિપદં દન્ધાભિઝ્ઞં અપ્પમાણં પરિત્તારમ્મણં પથવીકસિણં...પે°... સુખપટિપદં દન્ધાભિઝ્ઞં અપ્પમાણારમ્મણં પથવીકસિણં...પે°... સુખપટિપદં ભિષ્પાભિઝ્ઞં પરિત્તં પરિત્તારમ્મણં પથવીકસિણં...પે°... સુખપટિપદં ભિષ્પાભિઝ્ઞં પરિત્તં અપ્પમાણારમ્મણં પથવીકસિણં...પે°... સુખપટિપદં ભિષ્પાભિઝ્ઞં અપ્પમાણં પરિત્તારમ્મણં પથવીકસિણં...પે°... સુખપટિપદં ભિષ્પાભિઝ્ઞં અપ્પમાણારમ્મણં પથવીકસિણં – તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

સોળસકખત્તુકં.

અઠ્ઠકસિણં સોળસકખત્તુકં

૨૦૩. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ આપોકસિણં...પે°... તેજોકસિણં...પે°... વાયોકસિણં...પે°... નીલકસિણં...પે°... પીતકસિણં...પે°... લોહિતકસિણં...પે°... ઓદાતકસિણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

અઠ્ઠકસિણં સોળસકખત્તુકં.

અભિભાયતનાનિ પરિત્તાનિ

૨૦૪. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ અજ્જતં અરૂપસઙ્ગી બહિદ્ધા રૂપાનિ પસસતિ પરિત્તાનિ તાનિ અભિભુય્ય જાનામિ પસસામીતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૦૫. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ અજ્જતં અરૂપસઙ્ગી બહિદ્ધા રૂપાનિ પસસતિ પરિત્તાનિ, તાનિ અભિભુય્ય જાનામિ પસસામીતિ વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પે°... દુતિયં આનં ...પે°... તતિયં આનં...પે°... ચતુથ્યં આનં...પે°... પઠમં આનં...પે°... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

ચતસ્સો પટિપદા

૨૨૦. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ અજ્ઞતં અરૂપસઙ્ગી બહિદ્ધા રૂપાનિ પસસતિ પરિત્તાનિ, તાનિ અભિભુય્ય જાનામિ પસસામીતિ વિવિચ્યેવ કામેહિ...પે°... પઠમં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ સુખપટિપદં ભિપ્પાભિઝ્ઞં પરિત્તં પરિત્તારમ્મણં, તસ્મિં સમયે ફસસો હોતિ...પે°... અવિક્કખેપો હોતિ... પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૨૨. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગં ભાવેતિ અજ્ઞતં અરૂપસગ્ગી બહિદ્ધા રૂપાણિ પસસતિ પરિત્તાણિ, તાણિ અભિભુય્ય જાનામિ પસસામીતિ વિતક્કવિચારાણં વૂપસમા...પે°... દુતિયં આનં...પે°... તતિયં આનં...પે°... ચતુત્થં આનં...પે°... પઠમં આનં...પે°... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુકખપટિપદં દન્ધાભિગ્ગં પરિત્તં પરિત્તારમ્મણં...પે°... દુકખપટિપદં દન્ધાભિગ્ગં અપ્પમાણં પરિત્તારમ્મણં...પે°... દુકખપટિપદં ખિપ્પાભિગ્ગં પરિત્તં પરિત્તારમ્મણં...પે°... દુકખપટિપદં ખિપ્પાભિગ્ગં અપ્પમાણં પરિત્તારમ્મણં...પે°... સુખપટિપદં દન્ધાભિગ્ગં પરિત્તં પરિત્તારમ્મણં...પે°... સુખપટિપદં દન્ધાભિગ્ગં અપ્પમાણં પરિત્તારમ્મણં...પે°... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિગ્ગં પરિત્તં પરિત્તારમ્મણં...પે°... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિગ્ગં અપ્પમાણં પરિત્તારમ્મણં, તસ્મિં સમયે ફસસો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

ઇદમ્પિ અઢકખત્તુકં

૨૨૪. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ અજ્ઞતં અરૂપસઙ્ગી બહિદ્ધા રૂપાનિ પસસતિ પરિત્તાનિ સુવણ્ણદુબ્બણ્ણાનિ , તાનિ અભિભુય્ય જાનામિ પસસામીતિ વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પે°... દૃતિયં આનં...પે°... તતિયં આનં...પે°... ચતુત્થં આનં...પે°... પઠમં આનં...પે°... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... છમે ધમ્મા કુસલા.

અખ્યમાણાનિ

૨૨૬. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગં ભાવેતિ અજ્ઞતં અરૂપસગ્ગી બહિદ્ધા રૂપાનિ પસસતિ અપ્પમાણાનિ, તાનિ અભિભુવ્ય જાનામિ પસસામીતિ વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પે°... દુતિયં આનં... પે°... તતિયં આનં...પે°... ચતુત્થં આનં...પે°... પઠમં આનં...પે°... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, તસ્મિં સમયે કસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્રમેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

यतस्सो पटिपदा

૨૨૭. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગાં ભાવેતિ અજ્ઞતં અરૂપસગ્ગી બહિદ્ધા રૂપાનિ પસસતિ અપ્પમાણાનિ, તાનિ અભિભુય્ય જાનામિ પસસામીતિ વિવિચ્યેવ કામેહિ...પે°... પઠમં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિગ્ગં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્કમેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૨૮. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ અજ્ઞત્તં અરૂપસઙ્ગી બહિદ્ધા રૂપાનિ પસસતિ અપ્પમાણાનિ, તાનિ અભિભુચ્ચ જાનામિ પસસામીતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુકખપટિપદં ખિપ્પાભિઝ્ઞં, તસ્મિં સમયે ફસસો હોતિ...પે°... અવિક્રમેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૨૯. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગાં ભાવેતિ અજ્ઞતં અરૂપસગ્ગી બહિદ્ધા રૂપાનિ પસસતિ અપ્પમાણાનિ, તાનિ અભિભુદ્ય જાનામિ પસસામીતિ વિવિચ્યેવ કામેહિ...પે°... પઠમં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ સુખપટિપદં દન્ધાભિગ્ઞં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્રમેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૩૦. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગાં ભાવેતિ અજ્ઞત્તં અરૂપસગ્ગી બહિદ્ધા રૂપાનિ પસસતિ અપ્પમાણાનિ, તાનિ અભિભુત્ય જાનામિ પસસામીતિ વિવિચ્યેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ સુખપટિપદં ખિપ્પાભિગ્ગં, તસ્મિં સમયે ફસસો હોતિ...પે°... અવિક્રમેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૩૧. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગં ભાવેતિ અજ્ઞત્તં અરૂપસગ્ગી બહિદ્ધા રૂપાનિ પસસતિ અપ્પમાણાનિ, તાનિ અભિભુવ્ય જાનામિ પસસામીતિ વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પે°... દુતિયં આનં... પે°... તતિયં આનં...પે°... ચતુત્થં આનં...પે°... પઠમં આનં...પે°... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિગ્ગં...પે°... દુક્ખપટિપદં ખિપ્પાભિગ્ગં...પે°... સુખપટિપદં દન્ધાભિગ્ગં...પે°... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિગ્ગં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

यत्तस्सो पटिपदा.

દ્વે આરમ્ભણાનિ

૨૩૨. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગાં ભાવેતિ અજ્ઞત્તં અરૂપસગ્ગી બહિદ્ધા રૂપાનિ પસસતિ અપ્પમાણાનિ, તાનિ અભિભુત્ય જાનામિ પસ્સામીતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ પરિત્તં અપ્પમાણારમ્મણં, તસ્મિં સમયે ફક્કસો હોતિ...પેં... અવિક્કખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૩૩. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગં ભાવેતિ અજ્ઞતં અરૂપસગ્ગી બહિદ્ધા રૂપાનિ પસસતિ અપ્પમાણાનિ, તાનિ અભિભુય્ય જાનામિ પસસામીતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ અપ્પમાણં અપ્પમાણારમ્મણં, તસ્મિં સમયે ફસસો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૩૪. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપતિયા મગ્ગં ભાવેતિ અજ્ઞત્તં અરૂપસગ્ગી બહિદ્ધા રૂપાનિ પસસતિ અપ્પમાણાનિ, તાનિ અભિભુય્ય જાનામિ પસસામીતિ વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પે°... દૃતિયં ઝાનં...

૨૪૬. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપતિયા મગ્ગં ભાવેતિ અજ્ઞત્તં અરૂપસગ્ગી બહિદ્ધા રૂપાનિ પસસતિ નીલાનિ નીલવણ્ણાનિ નીલનિદસ્સનાનિ નીલનિભાસાનિ, તાનિ અભિભુવ્ય જાનામિ પસ્સામીતિ

વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ , તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ... પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૪૭. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગં ભાવેતિ અજ્ઞત્તં અરૂપસગ્ગી બહિદ્ધા રૂપાણિ પસ્સતિ પીતાણિ પીતવણ્ણાણિ પીતનિદસ્સનાણિ પીતનિભાસાણિ...પેં... લોહિતકાણિ લોહિતકવણ્ણાણિ લોહિતકનિદસ્સનાણિ લોહિતકનિભાસાણિ...પેં... ઓદાતાણિ ઓદાતવણ્ણાણિ ઓદાતનિદસ્સનાણિ ઓદાતનિભાસાણિ, તાણિ અભિભુચ્ચ જાનામિ પસ્સામીતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

ઇમાણિપિ અભિભાચતનાણિ સોળસકખત્તુકાણિ.

તીણિ વિમોક્ખાણિ સોળસકખત્તુકાણિ

૨૪૮. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગં ભાવેતિ રૂપી રૂપાણિ પસ્સતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૪૯. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગં ભાવેતિ અજ્ઞત્તં અરૂપસગ્ગી બહિદ્ધા રૂપાણિ પસ્સતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૫૦. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગં ભાવેતિ સુભન્તિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

ઇમાણિપિ તીણિ વિમોક્ખાણિ સોળસકખત્તુકાણિ.

ચત્તારિ બ્રહ્મવિહારાણાણિ સોળસકખત્તુકાણિ

૨૫૧. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગં ભાવેતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ મેત્તાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૫૨. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગં ભાવેતિ વિતક્કવિચારાણં વૂપસમા...પેં... દુતિયં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ મેત્તાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૫૩. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મગ્ગં ભાવેતિ પીતિયા ચ વિરાગા...પેં... તતિયં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ મેત્તાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૫૪. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ મેત્તાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૫૫. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ અવિતક્કં વિચારમત્તં સમાધિજં પીતિસુખં દુતિયં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ મેત્તાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ... પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૫૬. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પેં... તતિયં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ મેત્તાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૫૭. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ પીતિયા ચ વિરાગા...પેં... ચતુત્થં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ મેત્તાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૫૮. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ કરુણાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૫૯. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પેં... દુતિયં આનં...પેં... તતિયં આનં...પેં... પઠમં આનં...પેં... ચતુત્થં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ કરુણાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૬૦. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ મુદિતાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૬૧. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પેં... દુતિયં આનં...પેં... તતિયં આનં...પેં... પઠમં આનં...પેં... ચતુત્થં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ મુદિતાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૬૨. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ સુખસ્સ ચ પહાના...પેં... ચતુત્થં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ ઉપેક્ખાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

યત્તારિ બ્રહ્મવિહારાનાનિ [બ્રહ્મવિહારજ્ઞાનાનિ (સીં સ્થાં)] સોળસકખત્તુકાનિ.

અસુભઆનં સોળસકખત્તુકં

૨૬૩. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ ઉદ્ધુમાતકસઙ્ગાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૬૪. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ વિનીલકસઙ્ગાસહગતં...પેં... વિપુબ્બકસઙ્ગાસહગતં...પેં... વિચ્છિદ્ધકસઙ્ગાસહગતં... પેં... વિક્ખાયિતકસઙ્ગાસહગતં...પેં... વિક્ખિત્તકસઙ્ગાસહગતં...પેં... હતવિક્ખિત્તકસઙ્ગાસહગતં...પેં... લોહિતકસઙ્ગાસહગતં...પેં... પુળવકસઙ્ગાસહગતં [પુળવકસઙ્ગાસહગતં (કં)] ...પેં... અઢ્ઢિકસઙ્ગાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

અસુભઝાનં [અસુભજ્ઞાનં (સીં સ્થાં)] સોળસકખત્તુકં.

રૂપાવચરકુસલં.

અરૂપાવચરકુસલં

ચત્તારિ અરૂપઝાનાનિ [અરૂપજ્ઞાનાનિ (સીં સ્થાં)] સોળસકખત્તુકાનિ

૨૬૫. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે અરૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ સબ્બસો રૂપસઙ્ગાનં સમતિક્કમા પટિધસઙ્ગાનં અત્થક્કમા નાનત્તસઙ્ગાનં અમનસિકારા આકાસાનચ્ચાયતનસઙ્ગાસહગતં સુખસ્સ ય પહાના...પેં... ચતુત્થં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ ઉપેક્ખાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૬૬. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે અરૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ સબ્બસો આકાસાનચ્ચાયતનં સમતિક્કમ્મ વિઙ્ગાણચ્ચાયતનસઙ્ગાસહગતં સુખસ્સ ય પહાના...પેં... ચતુત્થં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ ઉપેક્ખાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૬૭. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે અરૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ સબ્બસો વિઙ્ગાણચ્ચાયતનં સમતિક્કમ્મ આકિચ્ચચ્ચાયતનસઙ્ગાસહગતં સુખસ્સ ય પહાના...પેં... ચતુત્થં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ ઉપેક્ખાસહગતં , તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૬૮. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે અરૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ સબ્બસો આકિચ્ચચ્ચાયતનં સમતિક્કમ્મ નેવસઙ્ગાનાસઙ્ગાચ્ચાયતનસઙ્ગાસહગતં સુખસ્સ ય પહાના...પેં... ચતુત્થં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ ઉપેક્ખાસહગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

ચત્તારિ અરૂપઝાનાનિ સોળસકખત્તુકાનિ.

અરૂપાવચરકુસલં.

તેભૂમકકુસલં

સુદ્ધિકપટિપદા

૨૭૭. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં ઝાનં ભાવેતિ નિવ્યાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે... પઠમં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુકખપટિપદં દન્ધાભિચ્ચં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, પીતિ હોતિ, સુખં હોતિ, ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ, સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ, વીરિચિન્દ્રિયં હોતિ, સતિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, પઞ્ચિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, અનઙ્ગાતઙ્ગસ્સામીતિન્દ્રિયં હોતિ, સમ્માદિઢ્ઠિ હોતિ, સમ્માસક્કપ્પો હોતિ, સમ્માવાયા હોતિ, સમ્માકમ્મન્તો હોતિ, સમ્માઆજીવો હોતિ, સમ્માવાયામો હોતિ, સમ્માસતિ હોતિ, સમ્માસમાધિ હોતિ, સદ્ધાબલં હોતિ, વીરિયબલં હોતિ, સતિબલં હોતિ, સમાધિબલં હોતિ, પઙ્ગાબલં હોતિ, હિરિબલં હોતિ, ઓત્તપ્પબલં હોતિ, અલોભો હોતિ, અદોસો હોતિ, અમોહો હોતિ, અનભિજ્ઞા હોતિ, અબ્યાપાદો હોતિ, સમ્માદિઢ્ઠિ હોતિ, હિરી હોતિ, ઓત્તપ્પં હોતિ, કાયપસ્સદ્ધિ હોતિ, ચિત્તપસ્સદ્ધિ હોતિ, કાયલહુતા હોતિ, ચિત્તલહુતા હોતિ, કાયમુદ્ગતા હોતિ, ચિત્તમુદ્ગતા હોતિ, કાયકમ્મઞ્જતા હોતિ, ચિત્તકમ્મઞ્જતા હોતિ, કાયપાગુઞ્જતા હોતિ, ચિત્તપાગુઞ્જતા હોતિ, કાયુજ્જકતા હોતિ, ચિત્તુજ્જકતા હોતિ, સતિ હોતિ, સમ્પજ્જઞં હોતિ, સમથો હોતિ, વિપસ્સના હોતિ, પઙ્ગાહો હોતિ, અવિક્ખેપો હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૨૭૮. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં - અયં તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ.

૨૭૯. કતમા તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ? યં તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજં ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસ્સજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા સાતા સુખા વેદના - અયં તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ.

૨૮૦. કતમા તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજા સઙ્ગા સઙ્ગાનના સઙ્ગાનિતત્તં - અયં તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ.

૨૮૧. કતમા તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ? યા તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજા ચેતના સચ્ચેતના ચેતયિતત્તં - અયં તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ.

૨૮૨. કતમં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હદયં પણ્ડરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઙ્ગાણં વિઙ્ગાણકખન્ધો તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુ - ઇદં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ.

૨૮૩. કતમો તસ્મિં સમયે વિતક્કો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે તક્કો વિતક્કો સક્કપ્પો અપ્પના બ્યપ્પના ચેતસો અભિનિરોપના સમ્માસક્કપ્પો મઙ્ગાજ્ઞં મઙ્ગાપરિયાપન્નં - અયં તસ્મિં સમયે વિતક્કો હોતિ.

૨૮૪. કતમો તસ્મિં સમયે વિચારો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચારો વિચારો અનુવિચારો ઉપવિચારો ચિત્તસ્સ અનુસન્ધાનતા અનુપેક્ષનતા - અયં તસ્મિં સમયે વિચારો હોતિ.

૨૮૫. કતમા તસ્મિં સમયે પીતિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પીતિ પામોજ્જં આમોદના પમોદના હાસો પહાસો વિતિ ઓદગ્યં અત્તમનતા ચિત્તસ્સ પીતિસમ્બોજ્જો – અયં તસ્મિં સમયે પીતિ હોતિ.

૨૮૬. કતમં તસ્મિં સમયે સુખં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસ્સજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા સાતા સુખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે સુખં હોતિ.

૨૮૭. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સઙ્કિતિ અવઠ્ઠિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં સમ્માસમાધિ સમાધિસમ્બોજ્જો મગ્ગાજ્ઞં મગ્ગપરિયાપન્નં – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા હોતિ.

૨૮૮. કતમં તસ્મિં સમયે સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સદ્ધા સદ્દહના ઓકપ્પના અભિપ્પસાદો સદ્ધા સદ્ધિન્દ્રિયં સદ્ધાબલં – ઇદં તસ્મિં સમયે સદ્ધિન્દ્રિયં હોતિ.

૨૮૯. કતમં તસ્મિં સમયે વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો નિક્કમો પરક્કમો ઉચ્ચામો વાયામો ઉસ્સાહો ઉસ્સોહી થામો ધિતિ અસિથિલપરક્કમતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા ધુરસમ્પગ્ગાહો વીરિયં વીરિયિન્દ્રિયં વીરિયબલં સમ્માવાયામો વીરિયસમ્બોજ્જો મગ્ગાજ્ઞં મગ્ગપરિયાપન્નં – ઇદં તસ્મિં સમયે વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ.

૨૯૦. કતમં તસ્મિં સમયે સતિન્દ્રિયં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સતિ અનુસ્સતિ પટિસ્સતિ સતિ સરણતા ધારણતા અપિલાપનતા અસમ્મુસ્સનતા સતિ સતિન્દ્રિયં સતિબલં સમ્માસતિ સતિસમ્બોજ્જો મગ્ગાજ્ઞં મગ્ગપરિયાપન્નં – ઇદં તસ્મિં સમયે સતિન્દ્રિયં હોતિ.

૨૯૧. કતમં તસ્મિં સમયે સમાધિન્દ્રિયં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સઙ્કિતિ અવઠ્ઠિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં સમ્માસમાધિ સમાધિસમ્બોજ્જો મગ્ગાજ્ઞં મગ્ગપરિયાપન્નં – ઇદં તસ્મિં સમયે સમાધિન્દ્રિયં હોતિ.

૨૯૨. કતમં તસ્મિં સમયે પઞ્ચિન્દ્રિયં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પઞ્ચા પજ્ઞાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પરચુપલક્ખણા પઠ્ઠિચ્યં કોસલ્લં નેપુગ્ગં વેભવ્યા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેધા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજગ્ગં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચિન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિઠ્ઠિ ધમ્મવિચયસમ્બોજ્જો મગ્ગાજ્ઞં મગ્ગપરિયાપન્નં – ઇદં તસ્મિં સમયે પઞ્ચિન્દ્રિયં હોતિ.

૨૯૩. કતમં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હદયં પણ્ડરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિગ્ગાણં વિગ્ગાણકખન્ધો તજ્જામનોવિગ્ગાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ.

૨૯૪. કતમં તસ્મિં સમયે સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસ્સજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા સાતા સુખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ.

૨૯૫. કતમં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ? યો તેસં અરૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના જીવિતં જીવિતિન્દ્રિયં - ઇદં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ.

૨૯૬. કતમં તસ્મિં સમયે અનઝ્ઝાતઝ્ઝસામીતિન્દ્રિયં હોતિ? યા તેસં ધમ્માનં અનઝ્ઝાતાનં અદિઠ્ઠાનં અપ્પત્તાનં અવિદિતાનં અસચ્છિકતાનં સચ્છિકિરિયાય પઞ્ચા પજ્ઞાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પચ્ચુપલક્ખણા પહિચ્ચં કોસલ્લં નેપુઞ્ચં વેભબ્બા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેઘા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજઞ્ચં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચિન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિઠ્ઠિ ધમ્મવિચયસમ્બોજ્જજ્ઞો મઝ્ઝાજ્ઞં મઝ્ઝાપરિયાપન્નં - ઇદં તસ્મિં સમયે અનઝ્ઝાતઝ્ઝસામીતિન્દ્રિયં હોતિ.

૨૯૭. કતમા તસ્મિં સમયે સમ્માદિઠ્ઠિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પઞ્ચા પજ્ઞાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પચ્ચુપલક્ખણા પહિચ્ચં કોસલ્લં નેપુઞ્ચં વેભબ્બા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેઘા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજઞ્ચં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચિન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિઠ્ઠિ ધમ્મવિચયસમ્બોજ્જજ્ઞો મઝ્ઝાજ્ઞં મઝ્ઝાપરિયાપન્નં - અયં તસ્મિં સમયે સમ્માદિઠ્ઠિ હોતિ.

૨૯૮. કતમો તસ્મિં સમયે સમ્માસક્કપ્પો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે તક્કો વિતક્કો સક્કપ્પો અપ્પના બ્યપ્પના ચેતસો અભિનિરોપના સમ્માસક્કપ્પો મઝ્ઝાજ્ઞં મઝ્ઝાપરિયાપન્નં - અયં તસ્મિં સમયે સમ્માસક્કપ્પો હોતિ.

૨૯૯. કતમા તસ્મિં સમયે સમ્માવાયા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચતૂહિ વચીદુચ્ચરિતેહિ આરતિ વિરતિ પટિવિરતિ વેરમણી અકિરિયા અકરણં અનજ્ઞાપત્તિ વેલાઅનતિક્કમો સેતુઘાતો સમ્માવાયા મઝ્ઝાજ્ઞં મઝ્ઝાપરિયાપન્નં - અયં તસ્મિં સમયે સમ્માવાયા હોતિ.

૩૦૦. કતમો તસ્મિં સમયે સમ્માકમ્મન્તો હોતિ? યા તસ્મિં સમયે તીહિ કાયદુચ્ચરિતેહિ આરતિ વિરતિ પટિવિરતિ વેરમણી અકિરિયા અકરણં અનજ્ઞાપત્તિ વેલાઅનતિક્કમો સેતુઘાતો સમ્માકમ્મન્તો મઝ્ઝાજ્ઞં મઝ્ઝાપરિયાપન્નં - અયં તસ્મિં સમયે સમ્માકમ્મન્તો હોતિ.

૩૦૧. કતમો તસ્મિં સમયે સમ્માઆજીવો હોતિ? યા તસ્મિં સમયે મિચ્છાઆજીવા આરતિ વિરતિ પટિવિરતિ વેરમણી અકિરિયા અકરણં અનજ્ઞાપત્તિ વેલાઅનતિક્કમો સેતુઘાતો સમ્માઆજીવો મઝ્ઝાજ્ઞં મઝ્ઝાપરિયાપન્નં - અયં તસ્મિં સમયે સમ્માઆજીવો હોતિ.

૩૦૨. કતમો તસ્મિં સમયે સમ્માવાયામો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો નિક્કમો પરક્કમો ઉચ્ચામો વાયામો ઉસ્સાહો ઉસ્સોબ્હી થામો ધિતિ અસિથિલપરક્કમતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા ધુરસમ્પજ્ઞાહો વીરિયં વીરિયિન્દ્રિયં વીરિયબલં સમ્માવાયામો વીરિયસમ્બોજ્જજ્ઞો મઝ્ઝાજ્ઞં મઝ્ઝાપરિયાપન્નં - અયં તસ્મિં સમયે સમ્માવાયામો હોતિ.

૩૦૩. કતમા તસ્મિં સમયે સમ્માસતિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સતિ અનુસ્સતિ પટિસ્સતિ સતિ સરણતા ધારણતા અપિલાપનતા અસમ્મુસસનતા સતિ સતિન્દ્રિયં સતિબલં સમ્માસતિ સતિસમ્બોજ્જજ્ઞો મઝ્ઝાજ્ઞં

મગ્ગપરિયાપન્ન – અયં તસ્મિં સમયે સમ્માસતિ હોતિ.

૩૦૪. કતમો તસ્મિં સમયે સમ્માસમાધિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સક્કિતિ અવઠ્ઠિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં સમ્માસમાધિ સમાધિસમ્બોજ્ઞો મગ્ગાં મગ્ગપરિયાપન્ન – અયં તસ્મિં સમયે સમ્માસમાધિ હોતિ.

૩૦૫. કતમં તસ્મિં સમયે સદ્ધાબલં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સદ્ધા સદ્દહના ઓકપ્પના અભિપ્પસાદો સદ્ધા સદ્ધિન્દ્રિયં સદ્ધાબલં – ઇદં તસ્મિં સમયે સદ્ધાબલં હોતિ.

૩૦૬. કતમં તસ્મિં સમયે વીરિયબલં હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો નિક્કમો પરક્કમો ઉચ્ચામો વાયામો ઉસ્સાહો ઉસ્સોબ્ધી થામો ધિતિ અસિથિલપરક્કમતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા ધુરસમ્પગ્ગાહો વીરિયં વીરિયિન્દ્રિયં વીરિયબલં સમ્માવાયામો વીરિયસમ્બોજ્ઞો મગ્ગાં મગ્ગપરિયાપન્ન – ઇદં તસ્મિં સમયે વીરિયબલં હોતિ.

૩૦૭. કતમં તસ્મિં સમયે સતિબલં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સતિ અનુસ્સતિ પટિસ્સતિ સતિ સરણતા ધારણતા અપિલાપનતા અસમ્મુસનતા સતિ સતિન્દ્રિયં સતિબલં સમ્માસતિ સતિસમ્બોજ્ઞો મગ્ગાં મગ્ગપરિયાપન્ન – ઇદં તસ્મિં સમયે સતિબલં હોતિ.

૩૦૮. કતમં તસ્મિં સમયે સમાધિબલં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સક્કિતિ અવઠ્ઠિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં સમ્માસમાધિ સમાધિસમ્બોજ્ઞો મગ્ગાં મગ્ગપરિયાપન્ન – ઇદં તસ્મિં સમયે સમાધિબલં હોતિ.

૩૦૯. કતમં તસ્મિં સમયે પગ્ગાબલં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પગ્ગા પજ્ઞાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પચ્ચુપલક્ખણા પઠ્ઠિચ્ચં કોસલ્લં નેપુગ્ગં વેભવ્યા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેધા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજગ્ગં પતોદો પગ્ગા પગ્ગિન્દ્રિયં પગ્ગાબલં પગ્ગાસત્થં પગ્ગાપાસાદો પગ્ગાઆલોકો પગ્ગાઓભાસો પગ્ગાપજ્જોતો પગ્ગારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિઠ્ઠિ ધમ્મવિચયસમ્બોજ્ઞો મગ્ગાં મગ્ગપરિયાપન્ન – ઇદં તસ્મિં સમયે પગ્ગાબલં હોતિ.

૩૧૦. કતમં તસ્મિં સમયે હિરિબલં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે હિરીયતિ હિરિયિતબ્બેન હિરીયતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – ઇદં તસ્મિં સમયે હિરિબલં હોતિ.

૩૧૧. કતમં તસ્મિં સમયે ઓત્તપ્પબલં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ઓત્તપ્પતિ ઓત્તપ્પિતબ્બેન ઓત્તપ્પતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – ઇદં તસ્મિં સમયે ઓત્તપ્પબલં હોતિ.

૩૧૨. કતમો તસ્મિં સમયે અલોભો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે અલોભો અલુબ્ભના અલુબ્ભિતત્તં અસારાગો અસારજ્જના અસારજ્જિતત્તં અનભિજ્ઞા અલોભો કુસલમૂલં – અયં તસ્મિં સમયે અલોભો હોતિ.

૩૧૩. કતમો તસ્મિં સમયે અદોસો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે અદોસો અદુસ્સના અદુસ્સિતત્તં અબ્યાપાદો અબ્યાપજ્જો અદોસો કુસલમૂલં – અયં તસ્મિં સમયે અદોસો હોતિ.

૩૧૪. કતમો તસ્મિં સમયે અમોહો હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પઞ્ચા પજ્ઞાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પરચુપલક્ખણા પહિચ્ચં કોસલ્લં નેપુઞ્ચં વેભવ્યા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેઘા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજઞ્ચં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચેન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ ધમ્મવિચયસમ્બોજ્જો મગ્ગં મગ્ગપરિયાપન્નં – અયં તસ્મિં સમયે અમોહો હોતિ.

૩૧૫. કતમા તસ્મિં સમયે અનભિજ્ઞા હોતિ? યો તસ્મિં સમયે અલોભો અલુબ્ધના અલુબ્ધિતત્તં અસારાગો અસારજ્જના અસારજ્જિતત્તં અનભિજ્ઞા અલોભો કુસલમૂલં – અયં તસ્મિં સમયે અનભિજ્ઞા હોતિ.

૩૧૬. કતમો તસ્મિં સમયે અબ્યાપાદો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે અદોસો અદુસ્સના અદુસ્સિતત્તં અબ્યાપાદો અબ્યાપજ્જો અદોસો કુસલમૂલં – અયં તસ્મિં સમયે અબ્યાપાદો હોતિ.

૩૧૭. કતમા તસ્મિં સમયે સમ્માદિદ્ધિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પઞ્ચા પજ્ઞાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પરચુપલક્ખણા પહિચ્ચં કોસલ્લં નેપુઞ્ચં વેભવ્યા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેઘા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજઞ્ચં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચેન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ ધમ્મવિચયસમ્બોજ્જો મગ્ગં મગ્ગપરિયાપન્નં – અયં તસ્મિં સમયે સમ્માદિદ્ધિ હોતિ.

૩૧૮. કતમા તસ્મિં સમયે હિરી હોતિ? યં તસ્મિં સમયે હિરીયતિ હિરિયિતબ્બેન હિરીયતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – અયં તસ્મિં સમયે હિરી હોતિ.

૩૧૯. કતમં તસ્મિં સમયે ઓત્તપ્પં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ઓત્તપ્પતિ ઓત્તપ્પિતબ્બેન ઓત્તપ્પતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – ઇદં તસ્મિં સમયે ઓત્તપ્પં હોતિ.

૩૨૦. કતમા તસ્મિં સમયે કાયપસ્સદ્ધિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વેદનાકખન્ધસ્સ સઙ્ગાકખન્ધસ્સ સઙ્ગારકખન્ધસ્સ પસ્સદ્ધિ પટિપસ્સદ્ધિ પસ્સમ્મના પટિપસ્સમ્મના પટિપસ્સમ્મિતત્તં પસ્સદ્ધિસમ્બોજ્જો – અયં તસ્મિં સમયે કાયપસ્સદ્ધિ હોતિ.

૩૨૧. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તપસ્સદ્ધિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વિઙ્ગાણકખન્ધસ્સ પસ્સદ્ધિ પટિપસ્સદ્ધિ પસ્સમ્મના પટિપસ્સમ્મના પટિપસ્સમ્મિતત્તં પસ્સદ્ધિસમ્બોજ્જો – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તપસ્સદ્ધિ હોતિ.

૩૨૨. કતમા તસ્મિં સમયે કાયલહુતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વેદનાકખન્ધસ્સ સઙ્ગાકખન્ધસ્સ સઙ્ગારકખન્ધસ્સ લહુતા લહુપરિણામતા અદન્ધનતા અવિત્થનતા – અયં તસ્મિં સમયે કાયલહુતા હોતિ.

૩૨૩. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તલહુતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વિઙ્ગાણકખન્ધસ્સ લહુતા લહુપરિણામતા અદન્ધનતા અવિત્થનતા – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તલહુતા હોતિ.

૩૨૪. કતમા તસ્મિં સમયે કાયમુદ્ધતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વેદનાકખન્ધસ્સ સઙ્ગાકખન્ધસ્સ સઙ્ગારકખન્ધસ્સ મુદ્ધતા મદ્ધવતા અકખળતા અકથિનતા – અયં તસ્મિં સમયે કાયમુદ્ધતા હોતિ.

૩૨૫. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તમુદ્રતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વિઝ્ઞાણક્રમન્ધસ્સ મુદ્રતા મદ્વતા અક્રમ્બતા અકથિનતા – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તમુદ્રતા હોતિ.

૩૨૬. કતમા તસ્મિં સમયે કાયકમ્મઞ્જતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વેદનાક્રમન્ધસ્સ સઙ્ગાક્રમન્ધસ્સ સક્કારક્રમન્ધસ્સ કમ્મઞ્જતા કમ્મઞ્જતં કમ્મઞ્જભાવો – અયં તસ્મિં સમયે કાયકમ્મઞ્જતા હોતિ.

૩૨૭. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તકમ્મઞ્જતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વિઝ્ઞાણક્રમન્ધસ્સ કમ્મઞ્જતા કમ્મઞ્જતં કમ્મઞ્જભાવો – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તકમ્મઞ્જતા હોતિ.

૩૨૮. કતમા તસ્મિં સમયે કાયપાગુઞ્જતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વેદનાક્રમન્ધસ્સ સઙ્ગાક્રમન્ધસ્સ સક્કારક્રમન્ધસ્સ પગુણતા પગુણતં પગુણભાવો – અયં તસ્મિં સમયે કાયપાગુઞ્જતા હોતિ.

૩૨૯. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તપાગુઞ્જતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વિઝ્ઞાણક્રમન્ધસ્સ પગુણતા પગુણતં પગુણભાવો – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તપાગુઞ્જતા હોતિ.

૩૩૦. કતમા તસ્મિં સમયે કાયુજુકતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વેદનાક્રમન્ધસ્સ સઙ્ગાક્રમન્ધસ્સ સક્કારક્રમન્ધસ્સ ઉજુતા ઉજુકતા અજિભૂતા અવક્કતા અકુટિલતા – અયં તસ્મિં સમયે કાયુજુકતા હોતિ.

૩૩૧. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તુજુકતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે વિઝ્ઞાણક્રમન્ધસ્સ ઉજુતા ઉજુકતા અજિભૂતા અવક્કતા અકુટિલતા – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તુજુકતા હોતિ.

૩૩૨. કતમા તસ્મિં સમયે સતિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે સતિ અનુસ્સતિ પટિસ્સતિ સતિ સરણતા ધારણતા અપિલાપનતા અસમ્મુસનતા સતિ સતિન્દ્રિયં સતિબલં સમ્માસતિ સતિસમ્બોજ્ઞજ્ઞો મગ્ગાજ્ઞં મગ્ગપરિયાપન્નં – અયં તસ્મિં સમયે સતિ હોતિ.

૩૩૩. કતમં તસ્મિં સમયે સમ્પજઞ્ઞં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પઞ્ચા પજ્ઞાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્રમણા ઉપલક્રમણા પરચુપલક્રમણા પહ્લિચ્યં કોસલ્લં નેપુઞ્ઞં વેભબ્બા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેધા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજઞ્ઞં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચિન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ ધમ્મવિચયસમ્બોજ્ઞજ્ઞો મગ્ગાજ્ઞં મગ્ગપરિયાપન્નં – ઇદં તસ્મિં સમયે સમ્પજઞ્ઞં હોતિ.

૩૩૪. કતમો તસ્મિં સમયે સમથો હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સક્કિતિ અવઠિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં સમ્માસમાધિ સમાધિસમ્બોજ્ઞજ્ઞો મગ્ગાજ્ઞં મગ્ગપરિયાપન્નં – અયં તસ્મિં સમયે સમથો હોતિ.

૩૩૫. કતમા તસ્મિં સમયે વિપસ્સના હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પઞ્ચા પજ્ઞાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્રમણા ઉપલક્રમણા પરચુપલક્રમણા પહ્લિચ્યં કોસલ્લં નેપુઞ્ઞં વેભબ્બા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેધા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજઞ્ઞં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચિન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો

પગ્ગાઆલોકો પગ્ગાઓભાસો પગ્ગાપજ્જોતો પગ્ગારતનં અમોહો ધમ્મવિયયો સમ્માદિદ્ધિ
ધમ્મવિયયસમ્બોજ્જો મગ્ગાં મગ્ગાપરિયાપન્નં – અયં તસ્મિં સમયે વિપસ્સના હોતિ.

૩૩૬. કતમો તસ્મિં સમયે પગ્ગાહો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો નિક્કમો પરક્કમો
ઉચ્ચામો વાયામો ઉસ્સાહો ઉસ્સોહી થામો ધિતિ અસિથિલપરક્કમતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા
ધુરસમ્પગ્ગાહો વીરિયં વીરિયિન્દ્રિયં વીરિયબલં સમ્માવાયામો વીરિયસમ્બોજ્જો મગ્ગાં મગ્ગાપરિયાપન્નં – અયં
તસ્મિં સમયે પગ્ગાહો હોતિ.

૩૩૭. કતમો તસ્મિં સમયે અવિક્ખેપો હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સઘ્ઠિતિ અવઠ્ઠિતિ અવિસાહારો
અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં સમ્માસમાધિ સમાધિસમ્બોજ્જો મગ્ગાં
મગ્ગાપરિયાપન્નં – અયં તસ્મિં સમયે અવિક્ખેપો હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ
પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા.

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ,
નવિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, પચ્છિકં ઝાનં હોતિ, અકુક્કો મગ્ગો હોતિ, સત્ત બલાનિ હોન્તિ, તયો હેતૂ હોન્તિ, એકો ફસ્સો
હોતિ, એકા વેદના હોતિ, એકા સગ્ગા હોતિ, એકા ચેતના હોતિ, એકં ચિત્તં હોતિ, એકો વેદનાકખન્ધો હોતિ, એકો
સગ્ગાકખન્ધો હોતિ, એકો સજ્જારકખન્ધો હોતિ, એકો વિગ્ગાણકખન્ધો હોતિ, એકં મનાયતનં હોતિ, એકં મનિન્દ્રિયં
હોતિ, એકા મનોવિગ્ગાણધાતુ હોતિ, એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે
અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા...પે°....

૩૩૮. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારકખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો પીતિ ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા
સદ્ધિન્દ્રિયં વીરિયિન્દ્રિયં સતિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં પગ્ગિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં અનગ્ગાતગ્ગસ્સામીતિન્દ્રિયં સમ્માદિદ્ધિ
સમ્માસક્કપ્પો સમ્માવાયા સમ્માકમ્મન્તો સમ્માઆજીવો સમ્માવાયામો સમ્માસતિ સમ્માસમાધિ સદ્ધાબલં
વીરિયબલં સતિબલં સમાધિબલં પગ્ગાબલં હિરિબલં ઓત્તપ્પબલં અલોભો અદોસો અમોહો અનભિજ્જા
અબ્યાપાદો સમ્માદિદ્ધિ હિરી ઓત્તપ્પં કાયપસસદ્ધિ ચિત્તપસસદ્ધિ કાયલહુતા ચિત્તલહુતા કાયમુદ્દતા ચિત્તમુદ્દતા
કાયકમ્મગ્ગતા ચિત્તકમ્મગ્ગતા કાયપાગુગ્ગતા ચિત્તપાગુગ્ગતા કાયુજુકતા ચિત્તુજુકતા સતિ સમ્પજગ્ગં સમથો
વિપસ્સના પગ્ગાહો અવિક્ખેપો; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા
ઠપેત્વા વેદનાકખન્ધં ઠપેત્વા સગ્ગાકખન્ધં ઠપેત્વા વિગ્ગાણકખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારકખન્ધો હોતિ...પે°...
ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૩૩૯. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં ઝાનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિદ્ધિગતાનં
પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુકખપટિપદં
ખિપ્પાભિગ્ગં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૩૪૦. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં ઝાનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિદ્ધિગતાનં
પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ સુખપટિપદં
દન્ધાભિગ્ગં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૩૪૧. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિય્યાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ સુખપટિપદં ખિપ્પાભિગ્ઞં, તસ્મિં સમયે ઇસ્સો હોતિ...પે°... અવિઝ્ઞેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૩૪૨. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા ...પે°... દુતિયં આનં...પે°... તતિયં આનં...પે°... ચતુત્થં આનં...પે°... પઠમં આનં...પે°... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઞ્ઞં...પે°... દુક્ખપટિપદં ભિષ્પાભિઞ્ઞં...પે°... સુખપટિપદં દન્ધાભિઞ્ઞં...પે°... સુખપટિપદં ભિષ્પાભિઞ્ઞં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખમેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

સુદ્ધિકપટિપદા.

સુખતં

૩૪૩. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિવ્યાનિકં અપચયગામિં દિઢિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ સુચ્ચતં, તસ્મિં સમયે ફક્કસો હોતિ...પે°... અવિક્કખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૩૪૪. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિવ્યાનિકં અપચયગામિં દિઢિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પે°... દુતિયં આનં...પે°... તતિયં આનં...પે°... ચતુથ્યં આનં...પે°... પઠમં આનં...પે°... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ સુચ્ચતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ... પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

સુઝાતં.

સુઝતમૂલકપટિપદા

૩૪૫. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપયયગામિં દિઢિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિચ્છં સુચ્ચતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૩૪૬. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિઢિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં સુચ્ચતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્રમેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૩૪૭. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરે આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્યેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ સુખપટિપદં દન્ધાભિગ્ગં સુગ્ગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૩૫૫. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ સુખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં અપ્પણ્ણિહિતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે... અવિક્ખેપો હોતિ...પે... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૩૫૬. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પે... દુતિયં આનં...પે... તતિયં આનં...પે... ચતુત્થં આનં...પે... પઠમં આનં...પે... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિચ્ચં અપ્પણ્ણિહિતં...પે... દુક્ખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં અપ્પણ્ણિહિતં...પે... સુખપટિપદં દન્ધાભિચ્ચં અપ્પણ્ણિહિતં...પે... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં અપ્પણ્ણિહિતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે... અવિક્ખેપો હોતિ...પે... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

અપ્પણ્ણિહિતમૂલકપટિપદા.

વીસતિ મહાનયા

૩૫૭. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં મચ્ચં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં સતિપક્કાનં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં સમ્મપ્પધાનં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં ઇદ્ધિપાદં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં ઇન્દ્રિયં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં બલં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં બોજ્જઝં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં સચ્ચં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં સમથં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં ધમ્મં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં ખન્ધં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં આયતનં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં ધાતું ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં આહારં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં ફસ્સં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં વેદનં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં સચ્ચં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં ચેતનં ભાવેતિ...પે... લોકુત્તરં ચિત્તં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિચ્ચં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે... અવિક્ખેપો હોતિ...પે... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

વીસતિ મહાનયા.

અધિપતિ

૩૫૮. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિચ્ચં છન્દાધિપતેય્યં...પે... વીરિયાધિપતેય્યં...પે... ચિત્તાધિપતેય્યં...પે... વીમંસાધિપતેય્યં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે... અવિક્ખેપો હોતિ...પે... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૩૫૯. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પે... દુતિયં આનં...પે... તતિયં આનં...પે... ચતુત્થં આનં...પે... પઠમં આનં ...પે... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિચ્ચં છન્દાધિપતેય્યં...પે... વીરિયાધિપતેય્યં...પે... ચિત્તાધિપતેય્યં...પે... વીમંસાધિપતેય્યં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે... અવિક્ખેપો હોતિ...પે... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૩૬૦. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં મઝાં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં સતિપદ્ધાનં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં સમ્મપ્પધાનં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં ઇદ્ધિપાદં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં ઇન્દ્રિયં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં બલં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં બોજ્જઙ્ગં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં સચ્ચં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં સમથં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં ધમ્મં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં ખન્ધં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં આયતનં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં ધાતું ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં આહારં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં ફસ્સં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં વેદનં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં સઙ્ગં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં ચેતનં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં ચિત્તં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિદ્ધિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઙ્ગં છન્દાધિપતેય્યં...પેં... વીરિયાધિપતેય્યં...પેં... ચિત્તાધિપતેય્યં...પેં... વીમંસાધિપતેય્યં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

અધિપતિ.

પઠમો મઝાો.

૩૬૧. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં કામરાગબ્યાપાદાનં તનુભાવાય દુતિયાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઙ્ગં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અઙ્ગિન્દ્રિયં હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

દુતિયો મઝાો.

૩૬૨. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં કામરાગબ્યાપાદાનં અનવસેસપ્પહાનાય તતિયાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઙ્ગં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અઙ્ગિન્દ્રિયં હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા.

તતિયો મઝાો.

૩૬૩. કતમે ધમ્મા કુસલા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં રૂપરાગઅરૂપરાગમાનઉદ્ધચ્ચઅવિજ્જાય અનવસેસપ્પહાનાય ચતુથાયા ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઙ્ગં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અઙ્ગિન્દ્રિયં હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા...પેં....

૩૬૪. કતમં તસ્મિં સમયે અઙ્ગિન્દ્રિયં હોતિ? યા તેસં ધમ્માનં આતાનં દિદ્ધાનં પત્તાનં વિદિતાનં સચ્છિકતાનં સચ્છિકિરિયાય પઞ્ચા પજ્ઞાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પરચુપલક્ખણા પશ્ચિચ્ચં કોસલ્લં નેપુઞ્ચં વેભબ્યા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેધા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજ્ઞં પતોદો પઞ્ચા પઙ્ગિન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ ધમ્મવિચયસમ્બોજ્જઙ્ગો મઝાઙ્ગં મઝાપરિયાપન્નં, ઇદં

તસ્મિં સમયે અઙ્ગિન્દ્રિયં હોતિ...પે... અવિક્રમેપો હોતિ...પે... યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા કુસલા.

ચતુત્થો મગ્ગો.

લોકુત્તરં ચિત્તં.

દ્વાદસ અકુસલાનિ

૩૬૫. કતમે ધમ્મા અકુસલા? યસ્મિં સમયે અકુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ સોમનસ્સસહગતં દિઢ્ઠિગતસમ્પયુત્તં રૂપારમ્મણં વા સદ્ધારમ્મણં વા ગન્ધારમ્મણં વા રસારમ્મણં વા ફેકલ્લારમ્મણં વા ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્બ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, પીતિ હોતિ, સુખં હોતિ, ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, મિચ્છાદિઢ્ઠિ હોતિ, મિચ્છાસક્કપ્પો હોતિ, મિચ્છાવાયામો હોતિ, મિચ્છાસમાધિ હોતિ, વીરિયબલં હોતિ, સમાધિબલં હોતિ, અહિરિકબલં હોતિ, અનોત્તપ્પબલં હોતિ, લોભો હોતિ, મોહો હોતિ, અભિજ્ઞા હોતિ, મિચ્છાદિઢ્ઠિ હોતિ, અહિરિકં હોતિ , અનોત્તપ્પં હોતિ, સમથો હોતિ, પગ્ગાહો હોતિ, અવિક્રમેપો હોતિ ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૩૬૬. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ.

૩૬૭. કતમા તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ? યં તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજં ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસ્સજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા સાતા સુખા વેદના – અયં તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ.

૩૬૮. કતમા તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજા સઙ્ગા સઙ્ગાનના સઙ્ગાનિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ.

૩૬૯. કતમા તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ? યા તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજા ચેતના સચ્ચેતના ચેતયિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ.

૩૭૦. કતમં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હદયં પણ્ણરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઙ્ગાણં વિઙ્ગાણકખન્ધો તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ.

૩૭૧. કતમો તસ્મિં સમયે વિતક્કો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે તક્કો વિતક્કો સક્કપ્પો અપ્પના બ્યપ્પના ચેતસો અભિનિરોપના મિચ્છાસક્કપ્પો – અયં તસ્મિં સમયે વિતક્કો હોતિ.

૩૭૨. કતમો તસ્મિં સમયે વિચારો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચારો વિચારો અનુવિચારો ઉપવિચારો ચિત્તસ્સ અનુસન્ધાનતા અનુપેક્ષનતા – અયં તસ્મિં સમયે વિચારો હોતિ.

૩૭૩. કતમા તસ્મિં સમયે પીતિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પીતિ પામોજ્જં આમોદના પમોદના હાસો પહાસો વિત્તિ ઓદગ્ગં અત્તમનતા ચિત્તસ્સ – અયં તસ્મિં સમયે પીતિ હોતિ.

૩૭૪. કતમં તસ્મિં સમયે સુખં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસ્સજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા સાતા સુખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે સુખં હોતિ.

૩૭૫. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સઙ્કિતિ અવઠ્ઠિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં મિચ્છાસમાધિ – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા હોતિ.

૩૭૬. કતમં તસ્મિં સમયે વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો નિક્કમો પરક્કમો ઉચ્ચામો વાયામો ઉસ્સાહો ઉસ્સોહ્હી થામો ધિતિ અસિથિલપરક્કમતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા ધુરસમ્પગ્ગાહો વીરિયં વીરિયિન્દ્રિયં વીરિયબલં મિચ્છાવાયામો – ઇદં તસ્મિં સમયે વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ.

૩૭૭. કતમં તસ્મિં સમયે સમાધિન્દ્રિયં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સઙ્કિતિ અવઠ્ઠિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં મિચ્છાસમાધિ – ઇદં તસ્મિં સમયે સમાધિન્દ્રિયં હોતિ?

૩૭૮. કતમં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હદયં પણ્ણરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઝ્ઞાણં વિઝ્ઞાણકખન્ધો તજ્જામનોવિઝ્ઞાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ.

૩૭૯. કતમં તસ્મિં સમયે સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસ્સજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા સાતા સુખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ.

૩૮૦. કતમં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ? યો તેસં અરૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના જીવિતં જીવિતિન્દ્રિયં – ઇદં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ.

૩૮૧. કતમા તસ્મિં સમયે મિચ્છાદિઠ્ઠિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે દિઠ્ઠિ દિઠ્ઠિગતં દિઠ્ઠિગહનં દિઠ્ઠિકન્તારો દિઠ્ઠિવિસૂકાયિકં દિઠ્ઠિવિષ્ઠન્દિતં દિઠ્ઠિસંયોજનં ગાહો પતિઠ્ઠાહો [પટિગ્ગાહો (સી. સ્થા.)] અભિનિવેસો પરામાસો કુમ્મગ્ગો મિચ્છાપથો મિચ્છત્તં તિત્થાયતનં વિપરિયાસગ્ગાહો [વિપરિયેસગાહો (ક.)] – અયં તસ્મિં સમયે મિચ્છાદિઠ્ઠિ હોતિ.

૩૮૨. કતમો તસ્મિં સમયે મિચ્છાસક્કપ્પો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે તક્કો વિતક્કો સક્કપ્પો અપ્પના બ્બપ્પના ચેતસો અભિનિરોપના મિચ્છાસક્કપ્પો – અયં તસ્મિં સમયે મિચ્છાસક્કપ્પો હોતિ.

૩૮૩. કતમો તસ્મિં સમયે મિચ્છાવાયામો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો નિક્કમો પરક્કમો ઉચ્ચામો વાયામો ઉસ્સાહો ઉસ્સોબ્હી થામો ધિતિ અસિથિલપરક્કમતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા ધુરસમ્પગ્ગાહો વીરિયં વીરિયિન્દ્રિયં વીરિયબલં મિચ્છાવાયામો – અયં તસ્મિં સમયે મિચ્છાવાયામો હોતિ.

૩૮૪. કતમો તસ્મિં સમયે મિચ્છાસમાધિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સઙ્કિતિ અવહિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં મિચ્છાસમાધિ – અયં તસ્મિં સમયે મિચ્છાસમાધિ હોતિ.

૩૮૫. કતમં તસ્મિં સમયે વીરિયબલં હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો નિક્કમો પરક્કમો ઉચ્ચામો વાયામો ઉસ્સાહો ઉસ્સોબ્હી થામો ધિતિ અસિથિલપરક્કમતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા ધુરસમ્પગ્ગાહો વીરિયં વીરિયિન્દ્રિયં વીરિયબલં મિચ્છાવાયામો – ઇદં તસ્મિં સમયે વીરિયબલં હોતિ.

૩૮૬. કતમં તસ્મિં સમયે સમાધિબલં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સઙ્કિતિ અવહિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં મિચ્છાસમાધિ – ઇદં તસ્મિં સમયે સમાધિબલં હોતિ.

૩૮૭. કતમં તસ્મિં સમયે અહિરિકબલં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ન હિરીયતિ હિરિયિતબ્બેન ન હિરીયતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – ઇદં તસ્મિં સમયે અહિરિકબલં હોતિ.

૩૮૮. કતમં તસ્મિં સમયે અનોત્તપ્પબલં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ન ઓત્તપ્પતિ ઓત્તપ્પિતબ્બેન ન ઓત્તપ્પતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – ઇદં તસ્મિં સમયે અનોત્તપ્પબલં હોતિ.

૩૮૯. કતમો તસ્મિં સમયે લોભો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે લોભો લુબ્ભના લુબ્ભિતત્તં સારાગો સારજ્જના સારજ્જિતત્તં અભિજ્જા લોભો અકુસલમૂલં – અયં તસ્મિં સમયે લોભો હોતિ.

૩૯૦. કતમો તસ્મિં સમયે મોહો હોતિ? યં તસ્મિં સમયે અગ્ગાણં અદસ્સનં અનભિસમયો અનનુબોધો અસમ્બોધો અપ્પટિવેધો અસંગાહના અપરિયોગાહના અસમપેક્ખના અપચ્ચવેક્ખના અપચ્ચક્ખકમ્મં દુમ્મેજ્જં બાલ્યં અસમ્પજજ્ઞં મોહો પમોહો સમ્મોહો અવિજ્જા અવિજ્જોધો અવિજ્જાયોગો અવિજ્જાનુસયો અવિજ્જાપરિયુદ્ધાનં અવિજ્જાલક્કી મોહો અકુસલમૂલં – અયં તસ્મિં સમયે મોહો હોતિ.

૩૯૧. કતમા તસ્મિં સમયે અભિજ્જા હોતિ? યો તસ્મિં સમયે લોભો લુબ્ભના લુબ્ભિતત્તં સારાગો સારજ્જના સારજ્જિતત્તં અભિજ્જા લોભો અકુસલમૂલં – અયં તસ્મિં સમયે અભિજ્જા હોતિ.

૩૯૨. કતમા તસ્મિં સમયે મિચ્છાદિદ્ધિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં દિદ્ધિગહનં દિદ્ધિકન્તારો દિદ્ધિવિસૂકાયિકં દિદ્ધિવિષ્ફન્દિતં દિદ્ધિસંયોજનં ગાહો પતિદ્ધાહો અભિનિવેસો પરામાસો કુમ્મગ્ગો મિચ્છાપથો મિચ્છતં તિત્થાયતનં વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં તસ્મિં સમયે મિચ્છાદિદ્ધિ હોતિ.

૩૯૩. કતમં તસ્મિં સમયે અહિરિકં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ન હિરીયતિ હિરિયિતબ્બેન ન હિરીયતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – ઇદં તસ્મિં સમયે અહિરિકં હોતિ.

૩૯૪. કતમં તસ્મિં સમયે અનોત્તપ્પં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ન ઓત્તપ્પતિ ઓત્તપ્પિતબ્બેન ન ઓત્તપ્પતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા - ઇદં તસ્મિં સમયે અનોત્તપ્પં હોતિ.

૩૯૫. કતમો તસ્મિં સમયે સમથો હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સક્કિતિ અવહિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં મિચ્છાસમાધિ - અયં તસ્મિં સમયે સમથો હોતિ.

૩૯૬. કતમો તસ્મિં સમયે પગ્ગાહો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો નિક્કમો પરક્કમો ઉચ્ચામો વાયામો ઉસ્સાહો ઉસ્સોબ્હી થામો ધિતિ અસિથિલપરક્કમતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા ધુરસમ્પગ્ગાહો વીરિયં વીરિયિન્દ્રિયં વીરિયબલં મિચ્છાવાયામો - અયં તસ્મિં સમયે પગ્ગાહો હોતિ.

૩૯૭. કતમો તસ્મિં સમયે અવિક્ખેપો હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સક્કિતિ અવહિતિ અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં મિચ્છાસમાધિ - અયં તસ્મિં સમયે અવિક્ખેપો હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, પચ્ચિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, પચ્ચક્કિં ઝાનં હોતિ, ચતુરક્કિકો મગ્ગો હોતિ, ચત્તારિ બલાનિ હોન્તિ, દ્વે હેતૂ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે°... એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા અકુસલા...પે°....

૩૯૮. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો પીતિ ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા વીરિયિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં મિચ્છાદિદ્ધિ મિચ્છાસક્કપ્પો મિચ્છાવાયામો મિચ્છાસમાધિ વીરિયબલં સમાધિબલં અહિરિકબલં અનોત્તપ્પબલં લોભો મોહો અભિજ્ઞા મિચ્છાદિદ્ધિ અહિરિકં અનોત્તપ્પં સમથો પગ્ગાહો અવિક્ખેપો; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સગ્ગાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિગ્ગાણક્ખન્ધં - અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૩૯૯. કતમે ધમ્મા અકુસલા? યસ્મિં સમયે અકુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ સોમનસ્સસહગતં દિદ્ધિગતસમ્પયુત્તં સસજ્જારેન રૂપારમ્મણં વા...પે°... ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૪૦૦. કતમે ધમ્મા અકુસલા? યસ્મિં સમયે અકુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ સોમનસ્સસહગતં દિદ્ધિગતવિપ્પયુત્તં રૂપારમ્મણં વા સદ્ધારમ્મણં વા ગન્ધારમ્મણં વા રસારમ્મણં વા ફોદ્ધબ્બારમ્મણં વા ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સગ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, પીતિ હોતિ, સુખં હોતિ, ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, મિચ્છાસક્કપ્પો હોતિ, મિચ્છાવાયામો હોતિ, મિચ્છાસમાધિ હોતિ, વીરિયબલં હોતિ, સમાધિબલં હોતિ, અહિરિકબલં હોતિ, અનોત્તપ્પબલં હોતિ, લોભો હોતિ, મોહો હોતિ, અભિજ્ઞા

હોતિ, અહિરિકં હોતિ, અનોત્તપ્પં હોતિ, સમથો હોતિ, પઙ્ગાહો હોતિ, અવિક્ખેપો હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અકુસલા...પે°....

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ , દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, પચ્ચિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, પચ્ચક્કિં આનં હોતિ, તિવક્કિં મઝ્ઙો હોતિ, ચત્તારિ બલાનિ હોન્તિ, દ્વે હેતૂ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે°... એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અકુસલા...પે°....

૪૦૧. કતમો તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો પીતિ ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા વીરિયિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં મિચ્છાસંકપ્પો મિચ્છાવાયામો મિચ્છાસમાધિ વીરિયબલં સમાધિબલં અહિરિકબલં અનોત્તપ્પબલં લોભો મોહો અભિજ્ઞા અહિરિકં અનોત્તપ્પં સમથો પઙ્ગાહો અવિક્ખેપો; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાકખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાકખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણકખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારક્ખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૪૦૨. કતમે ધમ્મા અકુસલા? યસ્મિં સમયે અકુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ સોમનસ્સસહગતં દિટ્ઠિગતવિપ્પયુત્તં સસંજ્ઞારેન રૂપારમ્મણં વા...પે°... ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૪૦૩. કતમે ધમ્મા અકુસલા? યસ્મિં સમયે અકુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ખાસહગતં દિટ્ઠિગતસમ્પયુત્તં રૂપારમ્મણં વા સદ્ધારમ્મણં વા ગન્ધારમ્મણં વા રસારમ્મણં વા ફોદ્ધબ્બારમ્મણં વા ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, ઉપેક્ખા હોતિ, ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, મિચ્છાદિટ્ઠિ હોતિ, મિચ્છાસંકપ્પો હોતિ, મિચ્છાવાયામો હોતિ, મિચ્છાસમાધિ હોતિ, વીરિયબલં હોતિ, સમાધિબલં હોતિ, અહિરિકબલં હોતિ, અનોત્તપ્પબલં હોતિ, લોભો હોતિ, મોહો હોતિ, અભિજ્ઞા હોતિ, મિચ્છાદિટ્ઠિ હોતિ, અહિરિકં હોતિ, અનોત્તપ્પં હોતિ, સમથો હોતિ, પઙ્ગાહો હોતિ, અવિક્ખેપો હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૪૦૪. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ.

૪૦૫. કતમા તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ? યં તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજં ચેતસિકં નેવ સાતં નાસાતં ચેતોસમ્ફસ્સજં અદુક્ખમસુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અદુક્ખમસુખા વેદના – અયં તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ...પે°....

૪૦૬. કતમા તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખા હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં નેવ સાતં નાસાતં ચેતોસમ્ફસ્સજં અદુક્ખમસુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અદુક્ખમસુખા વેદના – અયં તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખા હોતિ...પે°....

૪૦૭. કતમં તસ્મિં સમયે ઉપેક્ષિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં નેવ સાતં નાસાતં ચેતોસમ્પ્રસજં અદુક્ષમસુખં વેદયિતં ચેતોસમ્પ્રસજા અદુક્ષમસુખા વેદના - ઇદં તસ્મિં સમયે ઉપેક્ષિન્દ્રિયં હોતિ...પે... યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, પચ્ચિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, ચતુરજ્ઞિકં ઝાનં હોતિ, ચતુરજ્ઞિકો મગ્ગો હોતિ, ચત્તારિ બલો હોન્તિ, દ્વે હેતૂ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે... એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા અકુસલા...પે....

૪૦૮. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા વીરિયિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં મિચ્છાદિદ્ધિ મિચ્છાસક્કપ્પો મિચ્છાવાયામો મિચ્છાસમાધિ વીરિયબલં સમાધિબલં અહિરિકબલં અનોત્તપ્પબલં લોભો મોહો અભિજ્ઞા મિચ્છાદિદ્ધિ અહિરિકં અનોત્તપ્પં સમથો પગ્ગાહો અવિક્ખેપો; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણાક્ખન્ધં - અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ...પે... ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૪૦૯. કતમે ધમ્મા અકુસલા? યસ્મિં સમયે અકુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ષાસહગતં દિદ્ધિગતસમ્પયુત્તં સસજ્જારેન રૂપારમ્મણં વા...પે... ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે... અવિક્ખેપો હોતિ...પે... ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૪૧૦. કતમે ધમ્મા અકુસલા? યસ્મિં સમયે અકુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ષાસહગતં દિદ્ધિગતવિપ્પયુત્તં રૂપારમ્મણં વા સદ્ધારમ્મણં વા ગન્ધારમ્મણં વા રસારમ્મણં વા ફોક્કબ્બારમ્મણં વા ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, ઉપેક્ષા હોતિ, ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, ઉપેક્ષિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, મિચ્છાસક્કપ્પો હોતિ, મિચ્છાવાયામો હોતિ, મિચ્છાસમાધિ હોતિ, વીરિયબલં હોતિ, સમાધિબલં હોતિ, અહિરિકબલં હોતિ, અનોત્તપ્પબલં હોતિ, લોભો હોતિ, મોહો હોતિ, અભિજ્ઞા હોતિ, અહિરિકં હોતિ, અનોત્તપ્પં હોતિ, સમથો હોતિ, પગ્ગાહો હોતિ, અવિક્ખેપો હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા અકુસલા...પે....

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, પચ્ચિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, ચતુરજ્ઞિકં ઝાનં હોતિ, તિવજ્ઞિકો મગ્ગો હોતિ, ચત્તારિ બલો હોન્તિ, દ્વે હેતૂ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે... એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા અકુસલા...પે....

૪૧૧. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા વીરિયિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં મિચ્છાસક્કપ્પો મિચ્છાવાયામો મિચ્છાસમાધિ વીરિયબલં સમાધિબલં અહિરિકબલં અનોત્તપ્પબલં લોભો મોહો અભિજ્ઞા અહિરિકં અનોત્તપ્પં સમથો પગ્ગાહો અવિક્ખેપો; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણાક્ખન્ધં - અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ...પે... ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૪૧૨. કતમે ધમ્મા અકુસલા? યસ્મિં સમયે અકુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ખાસહગતં દિઠ્ઠિગતવિપ્પયુત્તં સસજ્જારેન રૂપારમ્મણં વા...પે°... ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૪૧૩. કતમે ધમ્મા અકુસલા? યસ્મિં સમયે અકુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ દોમનસ્સસહગતં પટિઘસમ્પયુત્તં રૂપારમ્મણં વા સદ્ધારમ્મણં વા ગન્ધારમ્મણં વા રસારમ્મણં વા ફોદ્ધબ્બારમ્મણં વા ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, દુકખં હોતિ, ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, દોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, મિચ્છાસંક્રુખ્ખો હોતિ, મિચ્છાવાયામો હોતિ, મિચ્છાસમાધિ હોતિ, વીરિયબલં હોતિ, સમાધિબલં હોતિ, અહિરિકબલં હોતિ, અનોત્તપ્પબલં હોતિ, દોસો હોતિ, મોહો હોતિ, બ્યાપાદો હોતિ, અહિરિકં હોતિ, અનોત્તપ્પં હોતિ, સમથો હોતિ, પઙ્ગાહો હોતિ, અવિક્ખેપો હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૪૧૪. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ.

૪૧૫. કતમા તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ? યં તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજં ચેતસિકં અસાતં ચેતસિકં દુકખં ચેતોસમ્ફસ્સજં અસાતં દુકખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અસાતા દુકખા વેદના – અયં તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ...પે°....

૪૧૬. કતમં તસ્મિં સમયે દુકખં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં અસાતં ચેતસિકં દુકખં ચેતોસમ્ફસ્સજં અસાતં દુકખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અસાતા દુકખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે દુકખં હોતિ...પે°....

૪૧૭. કતમં તસ્મિં સમયે દોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં અસાતં ચેતસિકં દુકખં ચેતોસમ્ફસ્સજં અસાતં દુકખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અસાતા દુકખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે દોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ...પે°....

૪૧૮. કતમો તસ્મિં સમયે દોસો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે દોસો દુસ્સના દુસ્સિતત્તં બ્યાપત્તિ બ્યાપજ્જના બ્યાપજ્જિતત્તં વિરોધો પટિવિરોધો ચલ્લિક્કં અસુરોપો અનત્તમનતા ચિત્તસ્સ – અયં તસ્મિં સમયે દોસો હોતિ... પે°....

૪૧૯. કતમો તસ્મિં સમયે બ્યાપાદો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે દોસો દુસ્સના દુસ્સિતત્તં બ્યાપત્તિ બ્યાપજ્જના બ્યાપજ્જિતત્તં વિરોધો પટિવિરોધો ચલ્લિક્કં અસુરોપો અનત્તમનતા ચિત્તસ્સ – અયં તસ્મિં સમયે બ્યાપાદો હોતિ...પે°... યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, પચ્ચિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, ચતુરજ્ઞિકં ઝાનં હોતિ, તિવજ્ઞિકો મગ્ગો હોતિ, ચત્તારિ બલાનિ હોન્તિ, દ્વે હેતૂ હોન્તિ, એકો

ફસ્સો હોતિ...પેં... એકં ધમ્માયતનં હોતિ , એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; થે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અકુસલા...પેં.....

૪૨૦. કતમો તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા વીરિયિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં મિચ્છાસંકલ્પો મિચ્છાવાયામો મિચ્છાસમાધિ વીરિયબલં સમાધિબલં અહિરિકબલં અનોત્તપ્પબલં દોસો મોહો બ્યાપાદો અહિરિકં અનોત્તપ્પં સમથો પઙ્ગાહો અવિક્ખેપો; થે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાકખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાકખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણકખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારક્ખન્ધો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૪૨૧. કતમે ધમ્મા અકુસલા? યસ્મિં સમયે અકુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ દોમનસ્સસહગતં પટિધસમ્પયુત્તં સસંજ્ઞારેન રૂપારમ્મણં વા...પેં... ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્બ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૪૨૨. કતમે ધમ્મા અકુસલા? યસ્મિં સમયે અકુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ખાસહગતં વિચિક્કિચ્છાસમ્પયુત્તં રૂપારમ્મણં વા સદ્ધારમ્મણં વા ગન્ધારમ્મણં વા રસારમ્મણં વા ફોદ્ધબ્બારમ્મણં વા ધમ્મારમ્મણં વા યં યં વા પનારબ્બ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, ઉપેક્ખા હોતિ, ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, મિચ્છાસંકલ્પો હોતિ, મિચ્છાવાયામો હોતિ, વીરિયબલં હોતિ, અહિરિકબલં હોતિ, અનોત્તપ્પબલં હોતિ, વિચિક્કિચ્છા હોતિ, મોહો હોતિ, અહિરિકં હોતિ, અનોત્તપ્પં હોતિ, પઙ્ગાહો હોતિ; થે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૪૨૩. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં.....

૪૨૪. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ...પેં.....

૪૨૫. કતમા તસ્મિં સમયે વિચિક્કિચ્છા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે કલ્લા કલ્લાયના કલ્લાયિતત્તં વિમતિ વિચિક્કિચ્છા દ્વેહકં દ્વેધાપથો સંસયો અનેકંસઙ્ગાહો આસપ્પના પરિસપ્પના અપરિયોગાહના થમ્મિતત્તં ચિત્તસ્સ મનોવિલેખો – અયં તસ્મિં સમયે વિચિક્કિચ્છા હોતિ...પેં... થે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, ચત્તારિ ઇન્દ્રિયાનિ હોન્તિ , ચતુરજ્ઞિકં ઝાનં હોતિ, દુવજ્ઞિકો મગ્ગો હોતિ, તીણિ બલાનિ હોન્તિ, એકો હેતુ હોતિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પેં... એકં ધમ્માયતનં હોતિ , એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; થે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અકુસલા...પેં.....

૪૨૬. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા વીરિયિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં મિચ્છાસક્કપ્પો મિચ્છાવાયામો વીરિયબલં અહિરિકબલં અનોત્તપ્પબલં વિચિક્કિચ્છા મોહો અહિરિકં અનોત્તપ્પં પગ્ગાહો; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સગ્ગાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિગ્ગાણક્ખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૪૨૭. કતમે ધમ્મા અકુસલા? યસ્મિં સમયે અકુસલં ચિત્તં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ખાસહગતં ઉદ્ધચ્ચસમ્પયુત્તં રૂપારમ્મણં વા...પે°... યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સગ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, ઉપેક્ખા હોતિ, ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ, મિચ્છાસક્કપ્પો હોતિ, મિચ્છાવાયામો હોતિ, મિચ્છાસમાધિ હોતિ, વીરિયબલં હોતિ, સમાધિબલં હોતિ, અહિરિકબલં હોતિ, અનોત્તપ્પબલં હોતિ, ઉદ્ધચ્ચં હોતિ, મોહો હોતિ, અહિરિકં હોતિ, અનોત્તપ્પં હોતિ, સમથો હોતિ, પગ્ગાહો હોતિ, અવિક્ખેપો હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૪૨૮. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°....

૪૨૯. કતમં તસ્મિં સમયે ઉદ્ધચ્ચં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઉદ્ધચ્ચં અવૂપસમો ચેતસો વિક્ખેપો ભન્તત્તં ચિત્તસ્સ – ઇદં તસ્મિં સમયે ઉદ્ધચ્ચં હોતિ ...પે°... યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, પચ્ચિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, ચતુરજ્ઞિકં ઝાનં હોતિ, તિવજ્ઞિકો મગ્ગો હોતિ, ચત્તારિ બલાનિ હોન્તિ, એકો હેતુ હોતિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે°... એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અકુસલા...પે°....

૪૩૦. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા વીરિયિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં મિચ્છાસક્કપ્પો મિચ્છાવાયામો મિચ્છાસમાધિ વીરિયબલં સમાધિબલં અહિરિકબલં અનોત્તપ્પબલં ઉદ્ધચ્ચં મોહો અહિરિકં અનોત્તપ્પં સમથો પગ્ગાહો અવિક્ખેપો; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સગ્ગાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિગ્ગાણક્ખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

દ્વાદસ અકુસલચિત્તાનિ.

અબ્યાકતવિપાકો

કુસલવિપાકપચ્ચવિગ્ગાણાનિ

૪૩૧. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે કામાવચરસ્સ કુસલસ્સ કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપચિત્તા વિપાકં ચક્ખુવિઝ્ઞાણં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ખાસહગતં રૂપારમ્મણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, ઉપેક્ખા હોતિ, ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, ઉપેક્ખેન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૪૩૨. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ.

૪૩૩. કતમા તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ? યં તસ્મિં સમયે તજ્જાયક્ખુવિઝ્ઞાણધાતુસમ્ફસ્સજં ચેતસિકં નેવ સાતં નાસાતં ચેતોસમ્ફસ્સજં અદુક્ખમસુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અદુક્ખમસુખા વેદના – અયં તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ.

૪૩૪. કતમા તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે તજ્જાયક્ખુવિઝ્ઞાણધાતુસમ્ફસ્સજા સઙ્ગા સઙ્ગાનના સઙ્ગાનિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ.

૪૩૫. કતમા તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ? યા તસ્મિં સમયે તજ્જાયક્ખુવિઝ્ઞાણધાતુસમ્ફસ્સજા ચેતના સચ્ચેતના ચેતયિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ.

૪૩૬. કતમં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હદયં પણ્ણરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઝ્ઞાણં વિઝ્ઞાણક્ખન્ધો તજ્જાયક્ખુવિઝ્ઞાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ.

૪૩૭. કતમા તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખા હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં નેવ સાતં નાસાતં ચેતોસમ્ફસ્સજં અદુક્ખમસુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અદુક્ખમસુખા વેદના – અયં તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખા હોતિ.

૪૩૮. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ.

૪૩૯. કતમં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હદયં પણ્ણરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઝ્ઞાણં વિઝ્ઞાણક્ખન્ધો તજ્જાયક્ખુવિઝ્ઞાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ.

૪૪૦. કતમં તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખેન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં નેવ સાતં નાસાતં ચેતોસમ્ફસ્સજં અદુક્ખમસુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અદુક્ખમસુખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખેન્દ્રિયં હોતિ.

૪૪૧. કતમં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ? યો તેસં અરૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના જીવિતં જીવિતિન્દ્રિયં – ઇદં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, તીણિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે... એકા ચક્ખુવિઝ્ઞાણધાતુ હોતિ, એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા

ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા...પે°....

૪૪૨. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા જીવિતિન્નિયં; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણક્ખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૪૪૩. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે કામાવચરસ્સ કુસલસ્સ કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપચિત્તતા વિપાકં સોતવિઙ્ગાણં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ખાસહગતં સદ્ધારમ્મણં...પે°... ધાનવિઙ્ગાણં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ખાસહગતં ગન્ધારમ્મણં...પે°... જિહ્વાવિઙ્ગાણં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ખાસહગતં રસારમ્મણં...પે°... કાયવિઙ્ગાણં ઉપ્પન્નં હોતિ સુખસહગતં ફોઠ્ઠબ્બારમ્મણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, સુખં હોતિ, ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ, મનિન્નિયં હોતિ, સુખિન્નિયં હોતિ, જીવિતિન્નિયં હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૪૪૪. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ.

૪૪૫. કતમા તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ? યં તસ્મિં સમયે તજ્જાકાયવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજં કાયિકં સાતં કાયિકં સુખં કાયસમ્ફસ્સજં સાતં સુખં વેદયિતં કાયસમ્ફસ્સજા સાતા સુખા વેદના – અયં તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ.

૪૪૬. કતમા તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે તજ્જાકાયવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજા સઙ્ગા સઙ્ગાનના સઙ્ગાનિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ.

૪૪૭. કતમા તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ? યા તસ્મિં સમયે તજ્જાકાયવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજા ચેતના સચ્ચેતના ચેતયિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ.

૪૪૮. કતમં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હદયં પણ્ણરં મનો મનાયતનં મનિન્નિયં વિઙ્ગાણં વિઙ્ગાણક્ખન્ધો તજ્જાકાયવિઙ્ગાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ.

૪૪૯. કતમં તસ્મિં સમયે સુખં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે કાયિકં સાતં કાયિકં સુખં કાયસમ્ફસ્સજં સાતં સુખં વેદયિતં કાયસમ્ફસ્સજા સાતા સુખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે સુખં હોતિ.

૪૫૦. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ.

૪૫૧. કતમં તસ્મિં સમયે મનિન્નિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હદયં પણ્ણરં મનો મનાયતનં મનિન્નિયં વિઙ્ગાણં વિઙ્ગાણક્ખન્ધો તજ્જાકાયવિઙ્ગાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે મનિન્નિયં હોતિ.

૪૫૨. કતમં તસ્મિં સમયે સુખિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે કાયિકં સાતં કાયિકં સુખં કાયસમ્ફસ્સજં સાતં સુખં વેદયિતં કાયસમ્ફસ્સજા સાતા સુખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે સુખિન્દ્રિયં હોતિ.

૪૫૩. કતમં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ? યો તેસં અરૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના જીવિતં જીવિતિન્દ્રિયં – ઇદં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, તીણિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે°... એકા કાયવિઞ્ઞાણધાતુ હોતિ, એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા...પે°....

૪૫૪. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા જીવિતિન્દ્રિયં; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિઞ્ઞાણક્ખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

કુસલવિપાકાનિ પચ્ચવિઞ્ઞાણાનિ.

કુસલવિપાકમનોધાતુ

૪૫૫. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે કામાવચરસ્સ કુસલસ્સ કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપચિત્તતા વિપાકા મનોધાતુ ઉપ્પન્ના હોતિ ઉપેક્ખાસહગતા રૂપારમ્મણા વા...પે°... ફોક્કબ્બારમ્મણા વા યં યં વા પનારબ્બ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ , ઉપેક્ખા હોતિ, ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ , ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઞ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૪૫૬. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ.

૪૫૭. કતમા તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ? યં તસ્મિં સમયે તજ્જામનોધાતુસમ્ફસ્સજં ચેતસિકં નેવ સાતં નાસાતં ચેતોસમ્ફસ્સજં અદુક્ખમસુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અદુક્ખમસુખા વેદના – અયં તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ.

૪૫૮. કતમા તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે તજ્જામનોધાતુસમ્ફસ્સજા સઙ્ગા સઙ્ગાનના સઙ્ગાનિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ.

૪૫૯. કતમા તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ? યા તસ્મિં સમયે તજ્જામનોધાતુસમ્ફસ્સજા ચેતના સચ્ચેતના ચેતયિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ.

૪૬૦. કતમં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હૃદયં પશ્ચરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઝ્ઞાણં વિઝ્ઞાણક્રમન્ધો તજ્જામનોઘાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ.

૪૬૧. કતમો તસ્મિં સમયે વિતક્કો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે તક્કો વિતક્કો સક્કપ્પો અપ્પના બ્યપ્પના ચેતસો અભિનિરોપના – અયં તસ્મિં સમયે વિતક્કો હોતિ.

૪૬૨. કતમો તસ્મિં સમયે વિચારો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચારો વિચારો અનુવિચારો ઉપવિચારો ચિત્તસ્સ અનુસન્ધાનતા અનુપેક્ખનતા – અયં તસ્મિં સમયે વિચારો હોતિ.

૪૬૩. કતમા તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખા હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં નેવ સાતં નાસાતં ચેતોસમ્ફસ્સજં અદુક્ખમસુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અદુક્ખમસુખા વેદના – અયં તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખા હોતિ.

૪૬૪. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકગ્ગતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકગ્ગતા હોતિ.

૪૬૫. કતમં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હૃદયં પશ્ચરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઝ્ઞાણં વિઝ્ઞાણક્રમન્ધો તજ્જામનોઘાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ.

૪૬૬. કતમં તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં નેવ સાતં નાસાતં ચેતોસમ્ફસ્સજં અદુક્ખમસુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અદુક્ખમસુખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ.

૪૬૭. કતમં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ? યો તેસં અરૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના જીવિતં જીવિતિન્દ્રિયં – ઇદં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, તીણિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે°... એકા મનોઘાતુ હોતિ, એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મઘાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા... પે°....

૪૬૮. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારક્રમન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો ચિત્તસ્સેકગ્ગતા જીવિતિન્દ્રિયં; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્રમન્ધં ઠપેત્વા સગ્ગાક્રમન્ધં ઠપેત્વા વિઝ્ઞાણક્રમન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારક્રમન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

કુસલવિપાકા મનોઘાતુ.

કુસલવિપાકમનોવિઝ્ઞાણઘાતુસોમનસ્સસહગતા

૪૬૯. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે કામાવચરસ્સ કુસલસ્સ કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપચિત્તતા વિપાકા મનોવિઝ્ઞાણઘાતુ ઉપ્પન્ના હોતિ સોમનસ્સસહગતા રૂપારમ્મણા વા...પે°... ધમ્મારમ્મણા વા યં યં વા પનારબ્બ,

તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, પીતિ હોતિ, સુખં હોતિ, ચિત્તસેકઙ્ગતા હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૪૭૦. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ.

૪૭૧. કતમા તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ? યં તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસસજં ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસસજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસસજા સાતા સુખા વેદના – અયં તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ.

૪૭૨. કતમા તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસસજા સઙ્ગા સઙ્ગાનના સઙ્ગાનિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ.

૪૭૩. કતમા તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ. યા તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસસજા ચેતના સચ્ચેતના ચેતયિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ.

૪૭૪. કતમં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હદયં પણ્ણરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઙ્ગાણં વિઙ્ગાણકખન્ધો તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ.

૪૭૫. કતમો તસ્મિં સમયે વિતક્કો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે તક્કો વિતક્કો સઙ્કપ્પો અપ્પના બ્યપ્પના ચેતસો અભિનિરોપના – અયં તસ્મિં સમયે વિતક્કો હોતિ.

૪૭૬. કતમો તસ્મિં સમયે વિચારો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચારો વિચારો અનુવિચારો ઉપવિચારો ચિત્તસ્સ અનુસન્ધાનતા અનુપેક્ખનતા – અયં તસ્મિં સમયે વિચારો હોતિ.

૪૭૭. કતમા તસ્મિં સમયે પીતિ હોતિ? યા તસ્મિં સમયે પીતિ પામોજ્જં આમોદના પમોદના હાસો પહાસો વિત્તિ ઓદગ્ગં અત્તમનતા ચિત્તસ્સ – અયં તસ્મિં સમયે પીતિ હોતિ.

૪૭૮. કતમં તસ્મિં સમયે સુખં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસસજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસસજા સાતા સુખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે સુખં હોતિ.

૪૭૯. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તસેકઙ્ગતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તસેકઙ્ગતા હોતિ.

૪૮૦. કતમં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હદયં પણ્ણરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઙ્ગાણં વિઙ્ગાણકખન્ધો તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ.

૪૮૧. કતમં તસ્મિં સમયે સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં સાતં ચેતસિકં સુખં ચેતોસમ્ફસસજં સાતં સુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસસજા સાતા સુખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ.

૪૮૨. કતમં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ? યો તેસં અરૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના જીવિતં જીવિતિન્દ્રિયં – ઇદં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, તીણિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે°... એકા મનોવિઙ્ગાણધાતુ હોતિ, એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા...પે°....

૪૮૩. કતમો તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો પીતિ ચિત્તસેકગ્ગાતા જીવિતિન્દ્રિયં; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણક્ખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારક્ખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

કુસલવિપાકા મનોવિઙ્ગાણધાતુ સોમનસ્સસહગતા.

કુસલવિપાકમનોવિઙ્ગાણધાતુઉપેક્ખાસહગતા

૪૮૪. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે કામાવચરસ્સ કુસલસ્સ કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપચિત્તતા વિપાકા મનોવિઙ્ગાણધાતુ ઉપ્પન્ના હોતિ ઉપેક્ખાસહગતા રૂપારમ્મણા વા...પે°... ધમ્મારમ્મણા વા યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, ઉપેક્ખા હોતિ, ચિત્તસેકગ્ગાતા હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૪૮૫. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ.

૪૮૬. કતમા તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ? યં તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજં ચેતસિકં નેવ સાતં નાસાતં ચેતોસમ્ફસ્સજં અદુક્ખમસુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અદુક્ખમસુખા વેદના – અયં તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ.

૪૮૭. કતમા તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજા સઙ્ગા સઙ્ગાનના સઙ્ગાનિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે સઙ્ગા હોતિ.

૪૮૮. કતમા તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ? યા તસ્મિં સમયે તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુસમ્ફસ્સજા ચેતના સચ્ચેતના ચેતયિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ચેતના હોતિ.

૪૮૯. કતમં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હદયં પણ્ડરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિઙ્ગાણં વિઙ્ગાણક્ખન્ધો તજ્જામનોવિઙ્ગાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે ચિત્તં હોતિ.

૪૯૦. કતમો તસ્મિં સમયે વિતક્કો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે તક્કો વિતક્કો સક્કપ્પો અપ્પના બ્યપ્પના ચેતસો અભિનિરોપના – અયં તસ્મિં સમયે વિતક્કો હોતિ.

૪૯૧. કતમો તસ્મિં સમયે વિચારો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચારો વિચારો અનુવિચારો ઉપવિચારો ચિત્તસ્સ અનુસન્ધાનતા અનુપેક્ખનતા – અયં તસ્મિં સમયે વિચારો હોતિ.

૪૯૨. કતમા તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખા હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં નેવ સાતં નાસાતં ચેતોસમ્ફસ્સજં અદુક્ખમસુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અદુક્ખમસુખા વેદના – અયં તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખા હોતિ.

૪૯૩. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકગ્ગતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ – અયં તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકગ્ગતા હોતિ.

૪૯૪. કતમં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચિત્તં મનો માનસં હદયં પણ્ણરં મનો મનાયતનં મનિન્દ્રિયં વિગ્ગાણં વિગ્ગાણકખન્ધો તજ્જામનોવિગ્ગાણધાતુ – ઇદં તસ્મિં સમયે મનિન્દ્રિયં હોતિ.

૪૯૫. કતમં તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે ચેતસિકં નેવ સાતં નાસાતં ચેતોસમ્ફસ્સજં અદુક્ખમસુખં વેદયિતં ચેતોસમ્ફસ્સજા અદુક્ખમસુખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ.

૪૯૬. કતમં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ? યો તેસં અરૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના જીવિતં જીવિતિન્દ્રિયં – ઇદં તસ્મિં સમયે જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, તીણિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે°... એકા મનોવિગ્ગાણધાતુ હોતિ, એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા...પે°....

૪૯૭. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારકખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો ચિત્તસ્સેકગ્ગતા જીવિતિન્દ્રિયં; યે વા પન તસ્મિં સમયે અગ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાકખન્ધં ઠપેત્વા સગ્ગાકખન્ધં ઠપેત્વા વિગ્ગાણકખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારકખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

કુસલવિપાકા ઉપેક્ખાસહગતા મનોવિગ્ગાણધાતુ.

અક્રમહાવિપાકા

૪૯૮. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે કામાવચરસ્સ કુસલસ્સ કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપચિત્તત્તા વિપાકા મનોવિગ્ગાણધાતુ ઉપ્પન્ના હોતિ સોમનસ્સસહગતા આણસમ્પયુત્તા...પે°... સોમનસ્સસહગતા આણસમ્પયુત્તા સસજ્જારેન...પે°... સોમનસ્સસહગતા આણવિપ્પયુત્તા...પે°... સોમનસ્સસહગતા આણવિપ્પયુત્તા સસજ્જારેન...પે°... ઉપેક્ખાસહગતા આણસમ્પયુત્તા...પે°... ઉપેક્ખાસહગતા આણસમ્પયુત્તા સસજ્જારેન...પે°... ઉપેક્ખાસહગતા

આણવિધ્યયુતા...પેં... ઉપેક્ષાસહગતા આણવિધ્યયુતા સસક્ષારેન રૂપારમ્મણા વા...પેં... ધમ્મારમ્મણા વા યં યં વા પનારબ્બ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા...પેં... અલોભો અબ્યાકતમૂલં...પેં... અદોસો અબ્યાકતમૂલં...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

અક્રમહાવિપાકા.

રૂપાવચરવિપાકા

૪૯૯. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ પથવીકસિણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા. તસ્સેવ રૂપાવચરસ્સ કુસલસ્સ કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપચિતત્તા વિપાકં વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ પથવીકસિણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૫૦૦. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે રૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પેં... દુતિયં આનં...પેં... તતિયં આનં...પેં... ચતુથ્યં આનં...પેં... પઠમં આનં...પેં... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ પથવીકસિણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા. તસ્સેવ રૂપાવચરસ્સ કુસલસ્સ કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપચિતત્તા વિપાકં સુખસ્સ ચ પહાના...પેં... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ પથવીકસિણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

રૂપાવચરવિપાકા.

અરૂપાવચરવિપાકા

૫૦૧. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે અરૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ સબ્બસો રૂપસઙ્ગાનં સમતિક્કમા પટિઘસઙ્ગાનં અત્થક્કમા નાનત્તસઙ્ગાનં અમનસિકારા આકાસાનચ્ચાયતનસઙ્ગાસહગતં સુખસ્સ ચ પહાના...પેં... ચતુથ્યં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા. તસ્સેવ અરૂપાવચરસ્સ કુસલસ્સ કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપચિતત્તા વિપાકં સબ્બસો રૂપસઙ્ગાનં સમતિક્કમા પટિઘસઙ્ગાનં અત્થક્કમા નાનત્તસઙ્ગાનં અમનસિકારા આકાસાનચ્ચાયતનસઙ્ગાસહગતં સુખસ્સ ચ પહાના...પેં... ચતુથ્યં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૫૦૨. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે અરૂપૂપપત્તિયા મઝાં ભાવેતિ સબ્બસો આકાસાનચ્ચાયતનં સમતિક્કમ્મ વિઙ્ગાણચ્ચાયતનસઙ્ગાસહગતં સુખસ્સ ચ પહાના...પેં... ચતુથ્યં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા. તસ્સેવ અરૂપાવચરસ્સ કુસલસ્સ કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપચિતત્તા વિપાકં સબ્બસો આકાસાનચ્ચાયતનં સમતિક્કમ્મ વિઙ્ગાણચ્ચાયતનસઙ્ગાસહગતં સુખસ્સ ચ પહાના...પેં... ચતુથ્યં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૫૦૭. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિઢિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુઝ્ખપટિપદં દન્ધાભિઞ્ઞં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્રમેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા. તસ્સેવ લોકુત્તરસ્સ કુસલસ્સ આનસ્સ કતત્તા ભાવિતત્તા વિપાકં વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ

દુક્રમપટિપદં દન્ધાભિઞ્ઞં અપ્પણ્ણિહિતં, તસ્મિં સમયે ફસો હોતિ...પેં... અઞ્ઞિન્દ્રિયં હોતિ...પેં... અવિક્રમેપો
હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્બ્યાકતા.

૫૦૮. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પેં... દુતિયં આનં...પેં... તતિયં આનં...પેં... ચતુત્થં આનં...પેં... પઠમં આનં...પેં... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિગ્ગન્તિ કુસલં... પેં... દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિગ્ગં સુગ્ગતન્તિ વિપાકો...પેં... દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિગ્ગન્તિ કુસલં...પેં... દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિગ્ગં અનિમિત્તન્તિ વિપાકો...પેં... દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિગ્ગન્તિ કુસલં...પેં... દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિગ્ગં અપ્પણ્ણિહિતન્તિ વિપાકો, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૫૦૯. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્યાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં...પે°... સુખપટિપદં દન્ધાભિચ્ચં...પે°... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં...પે°... દુતિયં આનં...પે°... તતિયં આનં...પે°... ચતુત્થં આનં...પે°... પઠમં આનં...પે°... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ સુખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચન્તિ કુસલં...પે°... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં સુચ્ચતન્તિ વિપાકો...પે°... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચન્તિ કુસલં...પે°... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં અનિમિત્તન્તિ વિપાકો...પે°... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચન્તિ કુસલં...પે°... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં અપ્પણ્ણિહિતન્તિ વિપાકો, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ... પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

સુદ્ધિકપટિપદા.

સુદ્ધિકસુખ્યતં

૫૧૦. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિય્યાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્યેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ સુઞ્ઞતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા. તસ્સેવ લોકુત્તરસ્સ કુસલસ્સ આનસ્સ કતત્તા ભાવિતત્તા વિપાકં વિવિચ્યેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ સુઞ્ઞતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૫૧૧. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિય્યાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્યેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ સુગ્ગતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા. તસ્સેવ લોકુત્તરસ્સ કુસલસ્સ આનસ્સ કતત્તા ભાવિતત્તા વિપાકં વિવિચ્યેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ અનિમિત્તં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

५१२. कतमे धम्मा अब्बाकता? यस्मिं समये लोकुत्तरं आनं भावेति नित्यानिक्कं अपययगामिं टिड्ढिगतानं पहाणाय पठमाय भूमिया पत्तिया विविच्येव कामेहि...पे०... पठमं आनं उपसम्पज्ज विहरति सञ्जतं, तस्मिं

૫૧૩. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિવ્યાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પે°... દુતિયં આનં...પે°... તતિયં આનં...પે°... ચતુથં આનં...પે°... પઠમં આનં...પે°... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ સુઞ્ઞતન્તિ કુસલં...પે°... સુઞ્ઞતન્તિ વિપાકો...પે°... સુઞ્ઞતન્તિ કુસલં...પે°... અનિમિત્તન્તિ વિપાકો...પે°... સુઞ્ઞતન્તિ કુસલં...પે°... અપ્પણ્ણિહિતન્તિ વિપાકો, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

સુઅતપટિપદા

૫૧૫. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિય્યાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઞ્ઞં સુઞ્ઞતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા. તસ્સેવ લોકુત્તરસ્સ કુસલસ્સ આનસ્સ કતત્તા ભાવિતત્તા વિપાકં વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઞ્ઞં અનિમિત્તં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૫૧૬. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરે આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઞ્ઞં સુઞ્ઞતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્રમેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા. તસ્સેવ લોકુત્તરસ્સ કુસલસ્સ આનસ્સ કતત્તા ભાવિતત્તા વિપાકં વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઞ્ઞં અપ્પણ્ણિહિતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્રમેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૫૧૭. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પે°... દુતિયં આનં...પે°... તતિયં આનં...પે°... ચતુથં આનં...પે°... પઠમં આનં...પે°... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિચ્છં સુચ્ચતન્તિ

૫૧૮. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં ઝાનં ભાવેતિ નિવ્યાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં ખિપ્પાભિઝ્ઞં સુઝતં...પેં... સુખપટિપદં દન્ધાભિઝ્ઞં સુઝતં...પેં... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિઝ્ઞં સુઝતં ...પેં... દુતિયં ઝાનં...પેં... તતિયં ઝાનં...પેં... ચતુત્થં ઝાનં...પેં... પઠમં ઝાનં...પેં... પચ્ચમં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ સુખપટિપદં ખિપ્પાભિઝ્ઞં સુઝતન્તિ કુસલં...પેં... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિઝ્ઞં સુઝતન્તિ વિપાકો... પેં... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિઝ્ઞં સુઝતન્તિ કુસલં...પેં... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિઝ્ઞં અનિમિત્તન્તિ વિપાકો...પેં... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિઝ્ઞં સુઝતન્તિ કુસલં...પેં... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિઝ્ઞં અપ્પણ્ણિહિતન્તિ વિપાકો, તસ્મિં સમયે ઇસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

સુદ્ધિકરણપ્રણિહિતં

૫૨૦. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિય્યાનિકં અપચયગામિં દિઢિગાતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્યેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ અપ્પણ્ણિહિતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા. તસ્સેવ લોકુત્તરસ્સ કુસલસ્સ આનસ્સ કતત્તા ભાવિતત્તા વિપાકં વિવિચ્યેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ અનિમિત્તં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

પરર. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્યાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહનાય પઠમાય ભુમિયા પત્તિયા વિતક્કવિચારાનં વૃપસમા...પે°... દૃતિયં આનં...પે°... તતિયં આનં...પે°...

ચતુર્થં આનં...પે°... પઠમં આનં...પે°... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ અપ્પણ્ણિહિતન્તિ કુસલં...પે°... અપ્પણ્ણિહિતન્તિ વિપાકો...પે°... અપ્પણ્ણિહિતન્તિ કુસલં...પે°... અનિમિત્તન્તિ વિપાકો...પે°... અપ્પણ્ણિહિતન્તિ કુસલં...પે°... સુચ્ચતન્તિ વિપાકો, તસ્મિં સમયે ફ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્બ્યાકતા.

સુદ્ધિકઅપ્પણિહિતં.

અખણિહિતપટિપદા

પર૩. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્યાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્યેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઞ્ઞં અપ્પણ્ણિહિતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્રમેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા. તસ્સેવ લોકુત્તરસ્સ કુસલસ્સ આનસ્સ કતતા ભાવિતતા વિપાકં વિવિચ્યેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઞ્ઞં અપ્પણ્ણિહિતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્રમેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૫૨૪. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્યાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુકખપટિપદં દન્ધાભિઞ્ઞં અપ્પણ્ણિહિતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિકખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા. તસ્સેવ લોકુત્તરસ્સ કુસલસ્સ આનસ્સ કતતા ભાવિતતા વિપાકં વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુકખપટિપદં દન્ધાભિઞ્ઞં અનિમિત્તં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિકખેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

પરપ. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિઢિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિચ્ચં અપ્પણ્ણિહિતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્રમેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા કુસલા. તસ્સેવ લોકુત્તરસ્સ કુસલસ્સ આનસ્સ કતત્તા ભાવિતત્તા વિપાકં વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પે°... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિચ્ચં સુચ્ચતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્રમેપો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

પરફ. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિય્યાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પેં... દુતિયં આનં...પેં... તતિયં આનં...પેં... ચતુથં આનં...પેં... પઠમં આનં...પેં... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઝ્ઞં અપ્પણિહિતન્તિ કુસલં...પેં... દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઝ્ઞં અપ્પણિહિતન્તિ વિપાકો...પેં... દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઝ્ઞં અપ્પણિહિતન્તિ કુસલં...પેં... દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઝ્ઞં અનિમિત્તન્તિ વિપાકો...પેં... દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઝ્ઞં અપ્પણિહિતન્તિ કુસલં...પેં... દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિઝ્ઞં સુઝતન્તિ વિપાકો, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૫૨૭. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં અપ્પણ્ણિહિતં...પેં... સુખપટિપદં દન્ધાભિચ્ચં અપ્પણ્ણિહિતં...પેં... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં અપ્પણ્ણિહિતં...પેં... દુતિયં આનં...પેં... તતિયં આનં...પેં... ચતુથ્યં આનં...પેં... પઠમં આનં...પેં... પચ્ચમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ સુખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં અપ્પણ્ણિહિતન્તિ કુસલં...પેં... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં અપ્પણ્ણિહિતન્તિ વિપાકો...પેં... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં અપ્પણ્ણિહિતન્તિ કુસલં...પેં... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં અનિમિત્તન્તિ વિપાકો...પેં... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં અપ્પણ્ણિહિતન્તિ કુસલં...પેં... સુખપટિપદં ખિપ્પાભિચ્ચં સુચ્ચતન્તિ વિપાકો, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

અપ્પણ્ણિહિતપટિપદા.

વીસતિ મહાનયા

૫૨૮. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં મચ્ચં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં સતિપદ્ધાનં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં સમ્મપ્પધાનં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં ઇદ્ધિપાદં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં ઇન્દ્રિયં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં બલં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં બોજ્જઙ્ગં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં સચ્ચં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં સમથં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં ધમ્મં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં ખન્ધં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં આયતનં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં ધાતું ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં આહારં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં ફસ્સં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં વેદનં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં સચ્ચં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં ચેતનં ભાવેતિ...પેં... લોકુત્તરં ચિત્તં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિચ્ચં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા તસ્સેવ લોકુત્તરસ્સ કુસલસ્સ આનસ્સ કતત્તા ભાવિતત્તા વિપાકં વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિચ્ચં સુચ્ચતં...પેં... અનિમિત્તં ...પેં... અપ્પણ્ણિહિતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

વીસતિ મહાનયા.

છન્દાધિપતેય્યસુદ્ધિકપટિપદા

૫૨૯. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપચયગામિં દિઢ્ઠિગતાનં પહાનાય પઠમાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિચ્ચં છન્દાધિપતેય્યં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા. તસ્સેવ લોકુત્તરસ્સ કુસલસ્સ આનસ્સ કતત્તા ભાવિતત્તા વિપાકં વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિચ્ચં સુચ્ચતં છન્દાધિપતેય્યં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

છન્દાધિપતેય્યસુદ્ધિકસુગ્ધતા

દુતિયાદિમગ્ગવિપાકો

૫૫૩. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે લોકુત્તરં આનં ભાવેતિ નિચ્ચાનિકં અપયયગામિં કામરાગબ્યાપાદાનં તનુભાવાય દુતિયાય ભૂમિયા પત્તિયા...પેં... કામરા ગબ્યાપાદાનં અનવસેસપ્પહાનાય તતિયાય ભૂમિયા પત્તિયા...પેં... રૂપરાગઅરૂપરાગમાનઉદ્ધચ્ચઅવિજ્જાય અનવસેસપ્પહાનાય ચતુત્થાય ભૂમિયા પત્તિયા વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિચ્ચં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અચ્ચિન્દ્રિયં હોતિ...પેં... અવિક્રમેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા કુસલા. તસ્સેવ લોકુત્તરસ્સ કુસલસ્સ આનસ્સ કતત્તા ભાવિતત્તા વિપાકં વિવિચ્ચેવ કામેહિ...પેં... પઠમં આનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ દુક્ખપટિપદં દન્ધાભિચ્ચં સુચ્ચતં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અચ્ચાતાવિન્દ્રિયં હોતિ...પેં... અવિક્રમેપો હોતિ...પેં... યે વા પન તસ્મિં સમયે અચ્ચેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૫૫૪. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં....

૫૫૫. કતમં તસ્મિં સમયે અચ્ચાતાવિન્દ્રિયં હોતિ? યા તેસં અચ્ચાતાવીનં ધમ્માનં અચ્ચા પચ્ચા પજાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા પરચ્ચુપલક્ખણા પણ્ણિચ્ચં કોસલ્લં નેપુચ્ચં વેભબ્યા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેધા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજ્જાનં પતોદો પચ્ચા પચ્ચિન્દ્રિયં પચ્ચાબલં પચ્ચાસત્થં પચ્ચાપાસાદો પચ્ચાઆલોકો પચ્ચાઓભાસો પચ્ચાપજ્જોતો પચ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ ધમ્મવિચયસમ્બોજ્જાજ્ઞો મગ્ગાજ્ઞં મગ્ગપરિયાપન્નં – ઇદં તસ્મિં સમયે અચ્ચાતાવિન્દ્રિયં હોતિ...પેં... યે વા પન તસ્મિં સમયે અચ્ચેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

દુતિયાદિમગ્ગવિપાકો.

લોકુત્તરવિપાકો.

અકુસલવિપાકઅબ્યાકતં

અકુસલવિપાકપચ્ચવિગ્ગાણાનિ

૫૫૬. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે અકુસલસ્સ કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપચિતત્તા વિપાકં ચક્ખુવિગ્ગાણં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ખાસહગતં રૂપારમ્મણં...પેં... સોતવિગ્ગાણં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ખાસહગતં સદ્ધારમ્મણં...પેં... ધાનવિગ્ગાણં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ખાસહગતં ગન્ધારમ્મણં ...પેં... જિહ્વાવિગ્ગાણં ઉપ્પન્નં હોતિ ઉપેક્ખાસહગતં રસારમ્મણં...પેં... કાયવિગ્ગાણં ઉપ્પન્નં હોતિ દુક્ખસહગતં ફોઠ્ઠબ્બારમ્મણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સચ્ચા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, દુક્ખં હોતિ, ચિત્તસ્સેકગ્ગાતા હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, દુક્ખિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અચ્ચેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૫૫૭. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં – અયં તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ.

૫૫૮. કતમા તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ? યં તસ્મિં સમયે તજ્જાકાયવિઝ્ઞાણધાતુસમ્ફસ્સજં કાયિકં અસાતં કાયિકં દુક્ખં કાયસમ્ફસ્સજં અસાતં દુક્ખં વેદયિતં કાયસમ્ફસ્સજા અસાતા દુક્ખા વેદના – અયં તસ્મિં સમયે વેદના હોતિ...પે°....

૫૫૯. કતમં તસ્મિં સમયે દુક્ખં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે કાયિકં અસાતં કાયિકં દુક્ખં કાયસમ્ફસ્સજં અસાતં દુક્ખં વેદયિતં કાયસમ્ફસ્સજા અસાતા દુક્ખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે દુક્ખં હોતિ...પે°....

૫૬૦. કતમં તસ્મિં સમયે દુક્ખિન્દ્રિયં હોતિ? યં તસ્મિં સમયે કાયિકં અસાતં કાયિકં દુક્ખં કાયસમ્ફસ્સજં અસાતં દુક્ખં વેદયિતં કાયસમ્ફસ્સજા અસાતા દુક્ખા વેદના – ઇદં તસ્મિં સમયે દુક્ખિન્દ્રિયં હોતિ...પે°... યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, તીણિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે°... એકા કાયવિઝ્ઞાણધાતુ હોતિ, એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા...પે°....

૫૬૧. કતમો તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા જીવિતિન્દ્રિયં; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિઝ્ઞાણક્ખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારક્ખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

અકુસલવિપાકપચ્ચવિઝ્ઞાણાનિ.

અકુસલવિપાકમનોધાતુ

૫૬૨. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે અકુસલસ્સ કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપચિતત્તા વિપાકા મનોધાતુ ઉપ્પન્ના હોતિ ઉપેક્ખાસહગતા રૂપારમ્મણા વા...પે°... ફોઠ્ઠબ્બારમ્મણા વા યં યં વા પનારબ્બ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, ઉપેક્ખા હોતિ, ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા...પે°....

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, તીણિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે°... એકા મનોધાતુ હોતિ, એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા... પે°....

૫૬૩. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો ચિત્તસ્સેકઝાતા જીવિતિન્દ્રિયં; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઝ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સઝ્ઞાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિઝ્ઞાણક્ખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્બાકતા.

અકુસલવિપાકા મનોધાતુ.

અકુસલવિપાકમનોવિઝ્ઞાણધાતુ

૫૬૪. કતમે ધમ્મા અબ્બાકતા? યસ્મિં સમયે અકુસલસ્સ કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપચિત્તત્તા વિપાકા મનોવિઝ્ઞાણધાતુ ઉપ્પન્ના હોતિ ઉપેક્ખાસહગતા રૂપારમ્મણા વા...પે°... ધમ્મારમ્મણા વા યં યં વા પનારબ્બ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઝ્ઞા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, ઉપેક્ખા હોતિ, ચિત્તસ્સેકઝાતા હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઝ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્બાકતા...પે°....

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, તીણિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે°... એકા મનોવિઝ્ઞાણધાતુ હોતિ , એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઝ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્બાકતા...પે°....

૫૬૫. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો ચિત્તસ્સેકઝાતા જીવિતિન્દ્રિયં; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઝ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા સઝ્ઞાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિઝ્ઞાણક્ખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારક્ખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્બાકતા.

અકુસલવિપાકા મનોવિઝ્ઞાણધાતુ.

વિપાકા અબ્બાકતા.

અહેતુકકિરિયાઅબ્બાકતં

કિરિયામનોધાતુ

૫૬૬. કતમે ધમ્મા અબ્બાકતા? યસ્મિં સમયે મનોધાતુ ઉપ્પન્ના હોતિ કિરિયા નેવ કુસલા નાકુસલા ન ચ કમ્મવિપાકા ઉપેક્ખાસહગતા રૂપારમ્મણા વા...પે°... ફેકુબ્બારમ્મણા વા યં યં વા પનારબ્બ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઝ્ઞા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, ઉપેક્ખા હોતિ, ચિત્તસ્સેકઝાતા હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઝ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્બાકતા...પે°....

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, તીણિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે°... એકા મનોધાતુ હોતિ, એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ

હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઝ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્બાકતા...
પે°....

૫૬૭. કતમો તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારક્ખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો ચિત્તસ્સેકઝાતા જીવિતિન્દ્રિયં;
યે વા પન તસ્મિં સમયે અઝ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાક્ખન્ધં ઠપેત્વા
સઙ્ગાક્ખન્ધં ઠપેત્વા વિઝ્ઞાણક્ખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સંજ્ઞારક્ખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્બાકતા.

કિરિયા મનોધાતુ.

કિરિયામનોવિઝ્ઞાણધાતુસોમનસ્સસહગતા

૫૬૮. કતમે ધમ્મા અબ્બાકતા? યસ્મિં સમયે મનોવિઝ્ઞાણધાતુ ઉપ્પન્ના હોતિ કિરિયા નેવ કુસલા નાકુસલા
ન ચ કમ્મવિપાકા સોમનસ્સસહગતા રૂપારમ્મણા વા...પે°... ધમ્મારમ્મણા વા યં યં વા પનારબ્બ, તસ્મિં સમયે
ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, પીતિ હોતિ, સુખં
હોતિ, ચિત્તસ્સેકઝાતા હોતિ, વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ, મનિન્દ્રિયં હોતિ, સોમનસ્સિન્દ્રિયં હોતિ,
જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઝ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા
અબ્બાકતા.

૫૬૯. કતમો તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ફસ્સો કુસના સંકુસના સંકુસિતત્તં – અયં તસ્મિં
સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°....

૫૭૦. કતમા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સેકઝાતા હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સક્કિતિ અવકિતિ
અવિસાહારો અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં – અયં તસ્મિં સમયે
ચિત્તસ્સેકઝાતા હોતિ.

૫૭૧. કતમં તસ્મિં સમયે વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ? યો તસ્મિં સમયે ચેતસિકો વીરિયારમ્મો નિક્કમો પરક્કમો
ઉચ્ચામો વાયામો ઉસ્સાહો ઉસ્સોહી થામો ધિતિ અસિથિલપરક્કમતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા
ધુરસમ્પજ્ઞાહો વીરિયં વીરિયિન્દ્રિયં વીરિયબલં – ઇદં તસ્મિં સમયે વીરિયિન્દ્રિયં હોતિ.

૫૭૨. કતમં તસ્મિં સમયે સમાધિન્દ્રિયં હોતિ? યા તસ્મિં સમયે ચિત્તસ્સ ઠિતિ સક્કિતિ અવકિતિ અવિસાહારો
અવિક્ખેપો અવિસાહટમાનસતા સમથો સમાધિન્દ્રિયં સમાધિબલં – ઇદં તસ્મિં સમયે સમાધિન્દ્રિયં હોતિ...પે°...
યે વા પન તસ્મિં સમયે અઝ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્બાકતા.

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ,
પચ્ચિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે°... એકા મનોવિઝ્ઞાણધાતુ હોતિ, એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા
ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઝ્ઞેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા
અબ્બાકતા...પે°....

૫૭૩. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારકખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો પીતિ ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા વીરિચિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાકખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાકખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણકખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારકખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્બાકતા.

કિરિયા મનોવિઙ્ગાણધાતુ સોમનસ્સસહગતા.

કિરિયામનોવિઙ્ગાણધાતુઉપેક્ખાસહગતા

૫૭૪. કતમે ધમ્મા અબ્બાકતા? યસ્મિં સમયે મનોવિઙ્ગાણધાતુ ઉપ્પન્ના હોતિ કિરિયા નેવ કુસલા નાકુસલા ન ચ કમ્મવિપાકા ઉપેક્ખાસહગતા રૂપારમ્મણા વા...પે°... ધમ્મારમ્મણા વા યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ, વેદના હોતિ, સઙ્ગા હોતિ, ચેતના હોતિ, ચિત્તં હોતિ, વિતક્કો હોતિ, વિચારો હોતિ, ઉપેક્ખા હોતિ, ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા હોતિ, વીરિચિન્દ્રિયં હોતિ, સમાધિન્દ્રિયં હોતિ મનિન્દ્રિયં હોતિ, ઉપેક્ખિન્દ્રિયં હોતિ, જીવિતિન્દ્રિયં હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્બાકતા... પે°....

તસ્મિં ખો પન સમયે ચત્તારો ખન્ધા હોન્તિ, દ્વાયતનાનિ હોન્તિ, દ્વે ધાતુયો હોન્તિ, તયો આહારા હોન્તિ, પચ્ચિન્દ્રિયાનિ હોન્તિ, એકો ફસ્સો હોતિ...પે°... એકા મનોવિઙ્ગાણધાતુ હોતિ, એકં ધમ્માયતનં હોતિ, એકા ધમ્મધાતુ હોતિ; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અબ્બાકતા...પે°....

૫૭૫. કતમો તસ્મિં સમયે સજ્જારકખન્ધો હોતિ? ફસ્સો ચેતના વિતક્કો વિચારો ચિત્તસ્સેકઙ્ગાતા વીરિચિન્દ્રિયં સમાધિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં; યે વા પન તસ્મિં સમયે અઙ્ગેપિ અત્થિ પટિચ્ચસમુપ્પન્ના અરૂપિનો ધમ્મા ઠપેત્વા વેદનાકખન્ધં ઠપેત્વા સઙ્ગાકખન્ધં ઠપેત્વા વિઙ્ગાણકખન્ધં – અયં તસ્મિં સમયે સજ્જારકખન્ધો હોતિ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્બાકતા.

કિરિયા મનોવિઙ્ગાણધાતુ ઉપેક્ખાસહગતા.

અહેતુકા કિરિયા અબ્બાકતા.

સહેતુકકામાવચરકિરિયા

૫૭૬. કતમે ધમ્મા અબ્બાકતા? યસ્મિં સમયે મનોવિઙ્ગાણધાતુ ઉપ્પન્ના હોતિ કિરિયા નેવ કુસલા નાકુસલા ન ચ કમ્મવિપાકા સોમનસ્સસહગતા આણસમ્પયુત્તા...પે°... સોમનસ્સસહગતા આણસમ્પયુત્તા સસજ્જારેન...પે°... સોમનસ્સસહગતા આણવિપ્પયુત્તા...પે°... સોમનસ્સસહગતા આણવિપ્પયુત્તા સસજ્જારેન...પે°... ઉપેક્ખાસહગતા આણસમ્પયુત્તા...પે°... ઉપેક્ખાસહગતા આણસમ્પયુત્તા સસજ્જારેન...પે°... ઉપેક્ખાસહગતા આણવિપ્પયુત્તા...પે°... ઉપેક્ખાસહગતા આણવિપ્પયુત્તા સસજ્જારેન રૂપારમ્મણા વા...પે°... ધમ્મારમ્મણા વા યં યં વા પનારબ્ભ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પે°... અવિક્ખેપો હોતિ ...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્બાકતા...પે°... અલોભો અબ્બાકતમૂલં...પે°... અદોસો અબ્બાકતમૂલં...પે°... ઇમે ધમ્મા અબ્બાકતા.

સહેતુકા કામાવચરકિરિયા.

રૂપાવચરકિરિયા

૫૭૭. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે રૂપાવચરં ઝાનં ભાવેતિ કિરિયં નેવ કુસલં નાકુસલં ન ચ કમ્મવિપાકં દિઠ્ઠધમ્મસુખવિહારં વિવિચ્યેવ કામેહિ...પેં... પઠમં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ પથવીકસિણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૫૭૮. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે રૂપાવચરં ઝાનં ભાવેતિ કિરિયં નેવ કુસલં નાકુસલં ન ચ કમ્મવિપાકં દિઠ્ઠધમ્મસુખવિહારં વિતક્કવિચારાનં વૂપસમા...પેં... દુતિયં ઝાનં...પેં... તતિયં ઝાનં...પેં... ચતુથં ઝાનં...પેં... પઠમં ઝાનં...પેં... પચ્ચમં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ પથવીકસિણં, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

રૂપાવચરકિરિયા.

અરૂપાવચરકિરિયા

૫૭૯. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે અરૂપાવચરં ઝાનં ભાવેતિ કિરિયં નેવ કુસલં નાકુસલં ન ચ કમ્મવિપાકં દિઠ્ઠધમ્મસુખવિહારં સબ્બસો રૂપસઙ્ગાનં સમતિક્કમા પટિધસઙ્ગાનં અત્થજ્ઞમા નાનત્તસઙ્ગાનં અમનસિકારા આકાસાનઞ્ચાયતનસઙ્ગાસહગતં સુખસ્સ ચ પહાના...પેં... ચતુથં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૫૮૦. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે અરૂપાવચરં ઝાનં ભાવેતિ કિરિયં નેવ કુસલં નાકુસલં ન ચ કમ્મવિપાકં દિઠ્ઠધમ્મસુખવિહારં સબ્બસો આકાસાનઞ્ચાયતનં સમતિક્કમ્મ વિઙ્ગાણઞ્ચાયતનસઙ્ગાસહગતં સુખસ્સ ચ પહાના...પેં... ચતુથં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૫૮૧. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે અરૂપાવચરં ઝાનં ભાવેતિ કિરિયં નેવ કુસલં નાકુસલં ન ચ કમ્મવિપાકં દિઠ્ઠધમ્મસુખવિહારં સબ્બસો વિઙ્ગાણઞ્ચાયતનં સમતિક્કમ્મ આકિચ્છઞ્ચાયતનસઙ્ગાસહગતં સુખસ્સ ચ પહાના...પેં... ચતુથં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૫૮૨. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? યસ્મિં સમયે અરૂપાવચરં ઝાનં ભાવેતિ કિરિયં નેવ કુસલં નાકુસલં ન ચ કમ્મવિપાકં દિઠ્ઠધમ્મસુખવિહારં સબ્બસો આકિચ્છઞ્ચાયતનં સમતિક્કમ્મ નેવસઙ્ગાનાસઙ્ગાયતનસઙ્ગાસહગતં સુખસ્સ ચ પહાના...પેં... ચતુથં ઝાનં ઉપસમ્પજ્જ વિહરતિ, તસ્મિં સમયે ફસ્સો હોતિ...પેં... અવિક્ખેપો હોતિ...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા...પેં... અલોભો અબ્યાકતમૂલં...પેં... અદોસો અબ્યાકતમૂલં...પેં... અમોહો અબ્યાકતમૂલં...પેં... ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

અરૂપાવચરકિરિયા.

કિરિયા અબ્યાકતા.

ચિત્તુખાદકણં નિહિતં.

૨. રૂપકણં

ઉદ્દેસો

૫૮૩. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? કુસલાકુસલાનં ધમ્માનં વિપાકા કામાવચરા રૂપાવચરા અરૂપાવચરા અપરિયાપન્ના વેદનાકખન્ધો સઙ્ગાકખન્ધો સજ્જારકખન્ધો વિઙ્ગાણકખન્ધો, એ ચ ધમ્મા કિરિયા નેવ કુસલા નાકુસલા ન ચ કમ્મવિપાકા, સબ્બન્ન રૂપં, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

માતિકા

એકકં

૫૮૪. તત્થ કતમં સબ્બં રૂપં? ચત્તારો ચ મહાભૂતા, ચતુન્નન્ન મહાભૂતાનં ઉપાદાય રૂપં – ઇદં વુચ્યતિ સબ્બં રૂપં. સબ્બં રૂપં ન હેતુ, અહેતુકં, હેતુવિપ્પયુત્તં, સપ્પચ્ચયં, સજ્જતં, રૂપં [રૂપિયં (સી.)], લોકિયં, સાસવં, સંયોજનિયં, ગન્થનિયં, ઓઘનિયં, યોગનિયં, નીવરણિયં, પરામકં, ઉપાદાનિયં, સંકિલેસિકં, અબ્યાકતં, અનારમ્મણં, અચેતસિકં, ચિત્તવિપ્પયુત્તં, નેવવિપાકનવિપાકધમ્મધમ્મં, અસંકિલિકસંકિલેસિકં, ન સવિતક્કસવિચારં, ન અવિતક્કવિચારમત્તં, અવિતક્કઅવિચારં, ન પીતિસહગતં, ન સુખસહગતં, ન ઉપેક્ખાસહગતં, નેવ દસ્સનેન ન ભાવનાય પહાતબ્બં, નેવ દસ્સનેન ન ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકં, નેવ આચયગામિ ન અપચયગામિ, નેવસેક્ખનાસેક્ખં, પરિત્તં, કામાવચરં, ન રૂપાવચરં, ન અરૂપાવચરં, પરિયાપન્નં, નો અપરિયાપન્નં, અનિયતં, અનિચ્ચાનિકં, ઉપ્પન્નં, છહિ વિઙ્ગાણેહિ વિઙ્ગેચ્ચં, અનિચ્ચં, જરાભિભૂતં.

એવં એકવિધેન રૂપસજ્જહો.

એકકં.

દુકં

દુવિધેન રૂપસજ્જહો –

અત્થિ રૂપં ઉપાદા, અત્થિ રૂપં નો ઉપાદા.

અત્થિ રૂપં ઉપાદિણ્ણં, અત્થિ રૂપં અનુપાદિણ્ણં.

અત્થિ રૂપં ઉપાદિણ્ણુપાદાનિયં, અત્થિ રૂપં અનુપાદિણ્ણુપાદાનિયં.

અત્થિ રૂપં સનિદસ્સનં, અત્થિ રૂપં અનિદસ્સનં.

અત્થિ રૂપં સપ્પટિઘં, અત્થિ રૂપં અપ્પટિઘં.

અત્થિ રૂપં ઇન્દ્રિયં, અત્થિ રૂપં ન ઇન્દ્રિયં.

અત્થિ રૂપં મહાભૂતં, અત્થિ રૂપં ન મહાભૂતં.

અત્થિ રૂપં વિઞ્ઞત્તિ, અત્થિ રૂપં ન વિઞ્ઞત્તિ.

અત્થિ રૂપં ચિત્તસમુદ્ધાનં, અત્થિ રૂપં ન ચિત્તસમુદ્ધાનં.

અત્થિ રૂપં ચિત્તસહભુ, અત્થિ રૂપં ન ચિત્તસહભુ.

અત્થિ રૂપં ચિત્તાનુપરિવત્તિ, અત્થિ રૂપં ન ચિત્તાનુપરિવત્તિ.

અત્થિ રૂપં અજ્ઞત્તિકં, અત્થિ રૂપં બાહિરં.

અત્થિ રૂપં ઓળારિકં, અત્થિ રૂપં સુખમં.

અત્થિ રૂપં દૂરે, અત્થિ રૂપં સન્તિકે.

અત્થિ રૂપં ચક્ખુસમ્ફસ્સસ્સ વત્થુ, અત્થિ રૂપં ચક્ખુસમ્ફસ્સસ્સ ન વત્થુ. અત્થિ રૂપં ચક્ખુસમ્ફસ્સજાય વેદનાય...પે°... સઙ્ગાય...પે°... ચેતનાય...પે°... ચક્ખુવિઞ્ઞાણસ્સ વત્થુ, અત્થિ રૂપં ચક્ખુવિઞ્ઞાણસ્સ ન વત્થુ.

અત્થિ રૂપં સોતસમ્ફસ્સસ્સ...પે°... ધાનસમ્ફસ્સસ્સ...પે°... જિહ્વાસમ્ફસ્સસ્સ...પે°... કાયસમ્ફસ્સસ્સ વત્થુ, અત્થિ રૂપં કાયસમ્ફસ્સસ્સ ન વત્થુ. અત્થિ રૂપં કાયસમ્ફસ્સજાય વેદનાય...પે°... સઙ્ગાય...પે°... ચેતનાય ... પે°... કાયવિઞ્ઞાણસ્સ વત્થુ, અત્થિ રૂપં કાયવિઞ્ઞાણસ્સ ન વત્થુ.

અત્થિ રૂપં ચક્ખુસમ્ફસ્સસ્સ આરમ્મણં, અત્થિ રૂપં ચક્ખુસમ્ફસ્સસ્સ નારમ્મણં. અત્થિ રૂપં ચક્ખુસમ્ફસ્સજાય વેદનાય...પે°... સઙ્ગાય...પે°... ચેતનાય...પે°... ચક્ખુવિઞ્ઞાણસ્સ આરમ્મણં, અત્થિ રૂપં ચક્ખુવિઞ્ઞાણસ્સ નારમ્મણં.

અત્થિ રૂપં સોતસમ્ફસ્સસ્સ...પે°... ધાનસમ્ફસ્સસ્સ...પે°... જિહ્વાસમ્ફસ્સસ્સ...પે°... કાયસમ્ફસ્સસ્સ આરમ્મણં, અત્થિ રૂપં કાયસમ્ફસ્સસ્સ નારમ્મણં. અત્થિ રૂપં કાયસમ્ફસ્સજાય વેદનાય...પે°... સઙ્ગાય...પે°... ચેતનાય...પે°... કાયવિઞ્ઞાણસ્સ આરમ્મણં, અત્થિ રૂપં કાયવિઞ્ઞાણસ્સ નારમ્મણં.

અત્થિ રૂપં ચક્ખમાયતનં, અત્થિ રૂપં ન ચક્ખમાયતનં. અત્થિ રૂપં સોતાયતનં...પે°... ધાનાયતનં...પે°... જિહ્વાયતનં...પે°... કાયાયતનં, અત્થિ રૂપં ન કાયાયતનં.

અત્થિ રૂપં રૂપાયતનં, અત્થિ રૂપં ન રૂપાયતનં. અત્થિ રૂપં સદ્ધાયતનં...પે°... ગન્ધાયતનં...પે°... રસાયતનં...પે°... ફોદ્ધબ્બાયતનં, અત્થિ રૂપં ન ફોદ્ધબ્બાયતનં.

અત્થિ રૂપં ચક્ખુધાતુ, અત્થિ રૂપં ન ચક્ખુધાતુ. અત્થિ રૂપં સોતધાતુ...પે°... ધાનધાતુ...પે°... જિહ્વાધાતુ... પે°... કાયધાતુ, અત્થિ રૂપં ન કાયધાતુ.

અતિથિ રૂપં રૂપધાતુ, અતિથિ રૂપં ન રૂપધાતુ. અતિથિ રૂપં સદ્ધાતુ...પેં... ગન્ધધાતુ...પેં... રસધાતુ...પેં...
ફોક્ષ્મધાતુ, અતિથિ રૂપં ન ફોક્ષ્મધાતુ.

અતિથિ રૂપં ચક્રમુન્દ્રિયં, અતિથિ રૂપં ન ચક્રમુન્દ્રિયં. અતિથિ રૂપં સોતિન્દ્રિયં...પેં... ધાનિન્દ્રિયં...પેં...
જિહ્વિન્દ્રિયં...પેં... કાચિન્દ્રિયં, અતિથિ રૂપં ન કાચિન્દ્રિયં.

અતિથિ રૂપં ઇતિન્દ્રિયં, અતિથિ રૂપં ન ઇતિન્દ્રિયં.

અતિથિ રૂપં પુરિસિન્દ્રિયં, અતિથિ રૂપં ન પુરિસિન્દ્રિયં.

અતિથિ રૂપં જીવિતિન્દ્રિયં, અતિથિ રૂપં ન જીવિતિન્દ્રિયં.

અતિથિ રૂપં કાયવિઞ્ઞતિ, અતિથિ રૂપં ન કાયવિઞ્ઞતિ.

અતિથિ રૂપં વચીવિઞ્ઞતિ, અતિથિ રૂપં ન વચીવિઞ્ઞતિ.

અતિથિ રૂપં આકાસધાતુ, અતિથિ રૂપં ન આકાસધાતુ.

અતિથિ રૂપં આપોધાતુ, અતિથિ રૂપં ન આપોધાતુ.

અતિથિ રૂપં રૂપસ્સ લહુતા, અતિથિ રૂપં રૂપસ્સ ન લહુતા.

અતિથિ રૂપં રૂપસ્સ મુદ્ગતા, અતિથિ રૂપં રૂપસ્સ ન મુદ્ગતા.

અતિથિ રૂપં રૂપસ્સ કમ્મઞ્ઞતા, અતિથિ રૂપં રૂપસ્સ ન કમ્મઞ્ઞતા.

અતિથિ રૂપં રૂપસ્સ ઉપચયો, અતિથિ રૂપં રૂપસ્સ ન ઉપચયો.

અતિથિ રૂપં રૂપસ્સ સન્તતિ, અતિથિ રૂપં રૂપસ્સ ન સન્તતિ.

અતિથિ રૂપં રૂપસ્સ જરતા, અતિથિ રૂપં રૂપસ્સ ન જરતા.

અતિથિ રૂપં રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, અતિથિ રૂપં રૂપસ્સ ન અનિચ્ચતા.

અતિથિ રૂપં કબળીકારો આહારો, અતિથિ રૂપં ન કબળીકારો આહારો.

એવં દુવિધેન રૂપસજ્જહો.

દુકં.

તિકં

તિવિધેન રૂપસજ્જહો –

૫૮૫. યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં ઉપાદા. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ ઉપાદા, અત્થિ નો ઉપાદા.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં ઉપાદિષ્ટાં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ ઉપાદિષ્ટાં, અત્થિ અનુપાદિષ્ટાં.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં ઉપાદિષ્ટુપાદાનિયં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ ઉપાદિષ્ટુપાદાનિયં, અત્થિ અનુપાદિષ્ટુપાદાનિયં.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં અનિદસ્સનં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ સનિદસ્સનં, અત્થિ અનિદસ્સનં.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં સપ્પટિઘં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ સપ્પટિઘં, અત્થિ અપ્પટિઘં.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં ઇન્દ્રિયં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ ઇન્દ્રિયં, અત્થિ ન ઇન્દ્રિયં.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં ન મહાભૂતં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ મહાભૂતં, અત્થિ ન મહાભૂતં.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં ન વિઝ્ઞત્તિ. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ વિઝ્ઞત્તિ, અત્થિ ન વિઝ્ઞત્તિ.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં ન ચિત્તસમુદ્ધાનં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ ચિત્તસમુદ્ધાનં, અત્થિ ન ચિત્તસમુદ્ધાનં.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં ન ચિત્તસહભુ. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ ચિત્તસહભુ, અત્થિ ન ચિત્તસહભુ.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં ન ચિત્તાનુપરિવત્તિ. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ ચિત્તાનુપરિવત્તિ, અત્થિ ન ચિત્તાનુપરિવત્તિ.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં ઓળારિકં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ ઓળારિકં, અત્થિ સુખુમં.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં સન્તિકે. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ દૂરે, અત્થિ સન્તિકે.

યં તં રૂપં બાહિરં, તં ચક્ખુસમ્ફસ્સસ્સ ન વત્થુ. યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં અત્થિ ચક્ખુસમ્ફસ્સસ્સ વત્થુ, અત્થિ ચક્ખુસમ્ફસ્સસ્સ ન વત્થુ.

યં તં રૂપં બાહિરં, તં ચક્ખુસમ્ફસ્સજાય વેદનાય...પે°... સઙ્ગાય...પે°... ચેતનાય...પે°... ચક્ખુવિઙ્ગાણસ્સ ન વત્થુ. યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં અત્થિ ચક્ખુવિઙ્ગાણસ્સ વત્થુ, અત્થિ ચક્ખુવિઙ્ગાણસ્સ ન વત્થુ.

યં તં રૂપં બાહિરં, તં સોતસમ્ફસ્સસ્સ...પે°... ધાનસમ્ફસ્સસ્સ...પે°... જિહ્વાસમ્ફસ્સસ્સ...પે°... કાયસમ્ફસ્સસ્સ ન વત્થુ. યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં અત્થિ કાયસમ્ફસ્સસ્સ વત્થુ, અત્થિ કાયસમ્ફસ્સસ્સ ન વત્થુ. યં તં રૂપં બાહિરં, તં કાયસમ્ફસ્સજાય વેદનાય...પે°... સઙ્ગાય...પે°... ચેતનાય...પે°... કાયવિઙ્ગાણસ્સ ન વત્થુ. યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં અત્થિ કાયવિઙ્ગાણસ્સ વત્થુ, અત્થિ કાયવિઙ્ગાણસ્સ ન વત્થુ.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં ચક્ખુસમ્ફસ્સસ્સ નારમ્મણં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ ચક્ખુસમ્ફસ્સસ્સ આરમ્મણં, અત્થિ ચક્ખુસમ્ફસ્સસ્સ નારમ્મણં. યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં ચક્ખુસમ્ફસ્સજાય વેદનાય...પે°... સઙ્ગાય...પે°...

ચેતનાય...પેં... ચક્રબુવિઝ્ઞાણસ્સ નારમ્મણં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ ચક્રબુવિઝ્ઞાણસ્સ આરમ્મણં, અત્થિ ચક્રબુવિઝ્ઞાણસ્સ નારમ્મણં.

યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં સોતસમ્ફસ્સસ્સ...પેં... ધાનસમ્ફસ્સસ્સ...પેં... જિહ્વાસમ્ફસ્સસ્સ...પેં... કાયસમ્ફસ્સસ્સ નારમ્મણં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ કાયસમ્ફસ્સસ્સ આરમ્મણં, અત્થિ કાયસમ્ફસ્સસ્સ નારમ્મણં. યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં કાયસમ્ફસ્સજાય વેદનાય...પેં... સઙ્ગાય...પેં... ચેતનાય...પેં... કાયવિઝ્ઞાણસ્સ નારમ્મણં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ કાયવિઝ્ઞાણસ્સ આરમ્મણં, અત્થિ કાયવિઝ્ઞાણસ્સ નારમ્મણં.

યં તં રૂપં બાહિરં, તં ન ચક્રમાયતનં. યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં અત્થિ ચક્રમાયતનં, અત્થિ ન ચક્રમાયતનં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં ન સોતાયતનં...પેં... ન ધાનાયતનં...પેં... ન જિહ્વાયતનં...પેં... ન કાયાયતનં. યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં અત્થિ કાયાયતનં, અત્થિ ન કાયાયતનં.

યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં ન રૂપાયતનં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ રૂપાયતનં, અત્થિ ન રૂપાયતનં. યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં ન સદ્ધાયતનં...પેં... ન ગન્ધાયતનં...પેં... ન રસાયતનં...પેં... ન ફોક્ખાયતનં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ ફોક્ખાયતનં, અત્થિ ન ફોક્ખાયતનં.

યં તં રૂપં બાહિરં, તં ન ચક્રબુધાતુ. યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં અત્થિ ચક્રબુધાતુ, અત્થિ ન ચક્રબુધાતુ. યં તં રૂપં બાહિરં, તં ન સોતધાતુ...પેં... ન ધાનધાતુ...પેં... ન જિહ્વાધાતુ...પેં... ન કાયધાતુ. યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં અત્થિ કાયધાતુ, અત્થિ ન કાયધાતુ.

યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં ન રૂપધાતુ. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ રૂપધાતુ, અત્થિ ન રૂપધાતુ. યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં ન સદ્ધધાતુ...પેં... ન ગન્ધધાતુ...પેં... ન રસધાતુ...પેં... ન ફોક્ખધાતુ. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ ફોક્ખધાતુ, અત્થિ ન ફોક્ખધાતુ.

યં તં રૂપં બાહિરં, તં ન ચક્રબુદ્ધિયં. યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં અત્થિ ચક્રબુદ્ધિયં, અત્થિ ન ચક્રબુદ્ધિયં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં ન સોતિદ્ધિયં...પેં... ન ધાનિદ્ધિયં...પેં... ન જિહ્વિદ્ધિયં...પેં... ન કાયિદ્ધિયં. યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં અત્થિ કાયિદ્ધિયં, અત્થિ ન કાયિદ્ધિયં.

યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં ન ઇત્થિદ્ધિયં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ ઇત્થિદ્ધિયં, અત્થિ ન ઇત્થિદ્ધિયં.

યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં ન પુરિસિદ્ધિયં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ પુરિસિદ્ધિયં, અત્થિ ન પુરિસિદ્ધિયં.

યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં ન જીવિતિદ્ધિયં. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ જીવિતિદ્ધિયં, અત્થિ ન જીવિતિદ્ધિયં.

યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં ન કાયવિઝ્ઞત્તિ. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ કાયવિઝ્ઞત્તિ, અત્થિ ન કાયવિઝ્ઞત્તિ.

યં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં, તં ન વચીવિઝ્ઞત્તિ. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ વચીવિઝ્ઞત્તિ, અત્થિ ન વચીવિઝ્ઞત્તિ.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં ન આકાસધાતુ. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ આકાસધાતુ, અત્થિ ન આકાસધાતુ.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં ન આપોધાતુ. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ આપોધાતુ, અત્થિ ન આપોધાતુ.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં રૂપસ્સ ન લહુતા. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ રૂપસ્સ લહુતા, અત્થિ રૂપસ્સ ન લહુતા.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં રૂપસ્સ ન મુદ્દતા. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ રૂપસ્સ મુદ્દતા, અત્થિ રૂપસ્સ ન મુદ્દતા.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં રૂપસ્સ ન કમ્મઞ્જતા. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા, અત્થિ રૂપસ્સ ન કમ્મઞ્જતા.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં રૂપસ્સ ન ઉપચયો. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ રૂપસ્સ ઉપચયો, અત્થિ રૂપસ્સ ન ઉપચયો.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં રૂપસ્સ ન સન્તતિ. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ રૂપસ્સ સન્તતિ, અત્થિ રૂપસ્સ ન સન્તતિ.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં રૂપસ્સ ન જરતા. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ રૂપસ્સ જરતા, અત્થિ રૂપસ્સ ન જરતા.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં રૂપસ્સ ન અનિચ્ચતા. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, અત્થિ રૂપસ્સ ન અનિચ્ચતા.

યં તં રૂપં અજ્ઞતિકં, તં ન કબળીકારો આહારો. યં તં રૂપં બાહિરં, તં અત્થિ કબળીકારો આહારો, અત્થિ ન કબળીકારો આહારો.

એવં તિવિધેન રૂપસજ્જહો.

તિકં.

યતુક્કં

યતુબ્બિધેન રૂપસજ્જહો –

૫૮૬. યં તં રૂપં ઉપાદા, તં અત્થિ ઉપાદિણ્ણં, અત્થિ અનુપાદિણ્ણં. યં તં રૂપં નો ઉપાદા, તં અત્થિ ઉપાદિણ્ણં, અત્થિ અનુપાદિણ્ણં.

યં તં રૂપં ઉપાદા, તં અત્થિ ઉપાદિણ્ણુપાદાનિયં, અત્થિ અનુપાદિણ્ણુપાદાનિયં. યં તં રૂપં નો ઉપાદા, તં અત્થિ ઉપાદિણ્ણુપાદાનિયં, અત્થિ અનુપાદિણ્ણુપાદાનિયં.

યં તં રૂપં સપ્પટિઘં, તં અત્થિ મહાભૂતં, અત્થિ ન મહાભૂતં. યં તં રૂપં અપ્પટિઘં, તં અત્થિ મહાભૂતં, અત્થિ ન મહાભૂતં.

યં તં રૂપં ઇન્દ્રિયં, તં અત્થિ ઓળારિકં, અત્થિ સુખુમં. યં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં, તં અત્થિ ઓળારિકં, અત્થિ સુખુમં.

યં તં રૂપં ઇન્દ્રિયં, તં અત્થિ દૂરે, અત્થિ સન્તિકે. યં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં, તં અત્થિ દૂરે, અત્થિ સન્તિકે.

યં તં રૂપં મહાભૂતં, તં અત્થિ ઓળારિકં, અત્થિ સુખુમં. યં તં રૂપં ન મહાભૂતં, તં અત્થિ ઓળારિકં, અત્થિ સુખુમં.

યં તં રૂપં મહાભૂતં, તં અત્થિ દૂરે, અત્થિ સન્તિકે. યં તં રૂપં ન મહાભૂતં, તં અત્થિ દૂરે, અત્થિ સન્તિકે.

દિઠં સુતં મુતં વિઝ્ઞાતં રૂપં.

એવં ચતુબ્બિઘેન રૂપસજ્જહો.

ચતુક્કં.

પચ્ચકં

પચ્ચવિઘેન રૂપસજ્જહો –

૫૮૭. પથવીઘાતુ, આપોઘાતુ, તેજોઘાતુ, વાયોઘાતુ, યચ્ચ રૂપં ઉપાદા.

એવં પચ્ચવિઘેન રૂપસજ્જહો.

પચ્ચકં.

છક્કં

છબ્બિઘેન રૂપસજ્જહો –

૫૮૮. ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યં રૂપં, સોતવિઝ્ઞેય્યં રૂપં, ધાનવિઝ્ઞેય્યં રૂપં, જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યં રૂપં, કાયવિઝ્ઞેય્યં રૂપં, મનોવિઝ્ઞેય્યં રૂપં.

એવં છબ્બિઘેન રૂપસજ્જહો.

છક્કં.

સત્તકં

સત્તવિધેન રૂપસજ્જહો –

૫૮૯. ચક્ષુવિષ્ણેયં રૂપં, સોતવિષ્ણેયં રૂપં, ધાનવિષ્ણેયં રૂપં, જિહ્વાવિષ્ણેયં રૂપં, કાયવિષ્ણેયં રૂપં, મનોધાતુવિષ્ણેયં રૂપં, મનોવિષ્ણેયં રૂપં, મનોવિષ્ણેયં રૂપં.

એવં સત્તવિધેન રૂપસજ્જહો.

સત્તકં.

અકુકં

અકુકવિધેન રૂપસજ્જહો –

૫૯૦. ચક્ષુવિષ્ણેયં રૂપં, સોતવિષ્ણેયં રૂપં, ધાનવિષ્ણેયં રૂપં, જિહ્વાવિષ્ણેયં રૂપં, કાયવિષ્ણેયં રૂપં, અત્થિ સુખસમ્પદસં, અત્થિ દુઃખસમ્પદસં, મનોધાતુવિષ્ણેયં રૂપં, મનોવિષ્ણેયં રૂપં, મનોવિષ્ણેયં રૂપં.

એવં અકુકવિધેન રૂપસજ્જહો.

અકુકં.

નવકં

નવવિધેન રૂપસજ્જહો –

૫૯૧. ચક્ષુન્દ્રિયં, સોતિન્દ્રિયં, ધાનિન્દ્રિયં, જિહ્વિન્દ્રિયં કાયિન્દ્રિયં, ઇન્દ્રિયં, પુરિસિન્દ્રિયં, જીવિતિન્દ્રિયં, યજ્ઞ રૂપં ન ઇન્દ્રિયં.

એવં નવવિધેન રૂપસજ્જહો.

નવકં.

દસકં

દસવિધેન રૂપસજ્જહો –

૫૯૨. ચક્ષુન્દ્રિયં, સોતિન્દ્રિયં, ધાનિન્દ્રિયં, જિહ્વિન્દ્રિયં કાયિન્દ્રિયં, ઇન્દ્રિયં, પુરિસિન્દ્રિયં, જીવિતિન્દ્રિયં, ન ઇન્દ્રિયં રૂપં અત્થિ સપ્પટિઘં, અત્થિ અપ્પટિઘં.

એવં દસવિધેન રૂપસજ્જહો.

દસકં.

એકાદસકં

એકાદસવિધેન રૂપસજ્જહો -

૫૯૩. ચક્રમાયતનં, સોતાયતનં, ધાનાયતનં, જિહ્વાયતનં, કાયાયતનં, રૂપાયતનં, સદ્વાયતનં , ગન્ધાયતનં, રસાયતનં, ક્ષોદ્રબ્માયતનં, યત્ર રૂપં અનિદસ્સનઅપ્પટિઘં [અનિદસ્સનં અપ્પટિઘં (સી° સ્થા°)] ધમ્માયતનપરિયાપન્નં.

એવં એકાદસવિધેન રૂપસજ્જહો.

એકાદસકં.

માતિકા.

રૂપવિભત્તિ

એકકનિદેસો

૫૯૪. સબ્બં રૂપં ન હેતુમેવ, અહેતુકમેવ, હેતુવિપ્પયુત્તમેવ, સપ્પય્યયમેવ, સક્કતમેવ, રૂપમેવ, લોકિયમેવ, સાસવમેવ, સંયોજનિયમેવ, ગન્થનિયમેવ, ઓઘનિયમેવ, યોગનિયમેવ, નીવરણિયમેવ, પરામદ્ધમેવ, ઉપાદાનિયમેવ, સંકિલેસિકમેવ, અબ્યાકતમેવ, અનારમ્મણમેવ, અચેતસિકમેવ, ચિત્તવિપ્પયુત્તમેવ, નેવવિપાકનવિપાકધમ્મધમ્મમેવ, અસંકિલિકસંકિલેસિકમેવ, ન સવિતક્કસવિચારમેવ, ન અવિતક્કવિચારમત્તમેવ, અવિતક્કઅવિચારમેવ , ન પીતિસહગતમેવ, ન સુખસહગતમેવ, ન ઉપેક્ખાસહગતમેવ, નેવ દસ્સનેન ન ભાવનાય પહાતબ્બમેવ, નેવ દસ્સનેન ન ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકમેવ, નેવ આયયગામિ ન અપયયગામિમેવ, નેવસેક્ખનાસેક્ખમેવ, પરિત્તમેવ, કામાવચરમેવ, ન રૂપાવચરમેવ, ન અરૂપાવચરમેવ, પરિયાપન્નમેવ, નો અપરિયાપન્નમેવ, અનિયતમેવ, અનિચ્ચાનિકમેવ, ઉપ્પન્નં છહિ વિઞ્ઞાણેહિ વિઞ્ઞેચ્ચમેવ, અનિચ્ચમેવ, જરાભિભૂતમેવ.

એવં એકવિધેન રૂપસજ્જહો.

એકકનિદેસો.

દુકનિદેસો

ઉપાદાભાજનીયં

૫૯૫. કતમં તં રૂપં ઉપાદા? ચક્રમાયતનં, સોતાયતનં, ધાનાયતનં, જિહ્વાયતનં, કાયાયતનં, રૂપાયતનં, સદ્વાયતનં, ગન્ધાયતનં, રસાયતનં, ઇન્દ્રિયં, પુરિસિન્દ્રિયં, જીવિતિન્દ્રિયં, કાયવિઞ્ઞત્તિ, વચીવિઞ્ઞત્તિ, આકાસધાતુ, રૂપસ્સ લહુતા, રૂપસ્સ મુદ્દુતા, રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા, રૂપસ્સ ઉપયયો, રૂપસ્સ સન્તતિ, રૂપસ્સ જરતા, રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, કબળીકારો આહારો.

૫૯૬. કતમં તં રૂપં ચક્રમાયતનં? યં ચક્રમ્ [ચક્રમ્ (સી° સ્થા°)] યતુજ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો અત્તભાવપરિયાપન્નો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યેન ચક્રમુના અનિદસ્સનેન સપ્પટિઘેન રૂપં સનિદસ્સનં સપ્પટિઘં પસ્સિ વા પસ્સતિ વા પસ્સિસ્સતિ વા પસ્સે વા, ચક્રમ્ પેતં ચક્રમાયતનં પેતં ચક્રમુઘાતુ પેસા ચક્રમુદ્ધિયં પેતં લોકો પેસો દ્વારા પેસા સમુદ્ધો પેસો પણ્ણરં પેતં ખેત્તં પેતં વત્થું પેતં નેત્તં પેતં નયનં પેતં ઓરિમં તીરં પેતં સુઞ્ઞો ગામોપેસો – છદં તં રૂપં ચક્રમાયતનં.

૫૯૭. કતમં તં રૂપં ચક્રમાયતનં? યં ચક્રમ્ ચતુર્જનં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો અત્તભાવપરિયાપન્નો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યમ્હિ ચક્રમ્મિહિ અનિદસ્સનમ્હિ સપ્પટિઘમ્હિ રૂપં સનિદસ્સનં સપ્પટિઘં પટિહઞ્ચિ વા પટિહઞ્ચતિ વા પટિહઞ્ચિસ્સતિ વા પટિહઞ્ચે વા, ચક્રમ્ પેતં ચક્રમાયતનં પેતં ચક્રમ્મુદાતુ પેસા ચક્રમ્મુદ્ધિયં પેતં લોકો પેસો દ્વારા પેસા સમુદ્ધો પેસો પણ્ણરં પેતં ખેત્તં પેતં વત્થું પેતં નેત્તં પેતં નયનં પેતં ઓરિમં તીરં પેતં સુઞ્ઞો ગામો પેસો – છદં તં રૂપં ચક્રમાયતનં.

૫૯૮. કતમં તં રૂપં ચક્રમાયતનં? યં ચક્રમ્ ચતુર્જ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો અત્તભાવપરિયાપન્નો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યં ચક્રમ્ અનિદસ્સનં સપ્પટિઘં રૂપમ્હિ સનિદસ્સનમ્હિ સપ્પટિઘમ્હિ પટિહઞ્ચિ વા પટિહઞ્ચતિ વા પટિહઞ્ચિસ્સતિ વા પટિહઞ્ચે વા, ચક્રમ્ પેતં ચક્રમાયતનં પેતં ચક્રમ્ધાતુ પેસા ચક્રમ્બ્રિયં પેતં લોકો પેસો દ્વારા પેસા સમુદ્ધો પેસો પણ્ડરં પેતં ખેત્તં પેતં વત્થું પેતં નેત્તં પેતં નયનં પેતં ઓરિમં તીરં પેતં સુઞ્ચો ગામો પેસો – છદં તં રૂપં ચક્રમાયતનં.

૫૯૯. કતમં તં રૂપં ચક્રમાયતનં? યં ચક્રમ્ ચતુર્જ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો અત્તભાવપરિયાપન્નો
અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યં ચક્રમ્ નિસ્સાય રૂપં આરબ્ભ ચક્રમુસમ્ફસ્સો ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા
ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પેં... યં ચક્રમ્ નિસ્સાય રૂપં આરબ્ભ ચક્રમુસમ્ફસ્સજ્જા વેદના...પેં... સઙ્ગા...
પેં... ચેતના...પેં... ચક્રમુવિઙ્ગાણં ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પેં... યં
ચક્રમ્ નિસ્સાય રૂપારમ્મણો ચક્રમુસમ્ફસ્સો ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પેં... યં
ચક્રમ્ નિસ્સાય રૂપારમ્મણા ચક્રમુસમ્ફસ્સજ્જા વેદના...પેં... સઙ્ગા...પેં... ચેતના...પેં... ચક્રમુવિઙ્ગાણં ઉપ્પજ્જિ
વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા, ચક્રમ્ પેતં ચક્રમાયતનં પેતં ચક્રમુધાતુ પેસા ચક્રમુન્નિયં પેતં
લોકો પેસો દ્વારા પેસા સમુદ્ધો પેસો પણ્ડરં પેતં ખેત્તં પેતં વત્થું પેતં નેત્તં પેતં નયનં પેતં ઓરિમં તીરં પેતં સુઙ્ગો
ગામો પેસો – છદં તં રૂપં ચક્રમાયતનં.

૬૦૦. કતમં તં રૂપં સોતાયતનં? યં સોતં ચતુર્જ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો અત્તભાવપરિયાપન્નો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યેન સોતેન અનિદસ્સનેન સપ્પટિઘેન સદં અનિદસ્સનં સપ્પટિઘં સુણિ વા સુણાતિ વા સુણિસ્સતિ વા સુણે વા, સોતં પેતં સોતાયતનં પેતં સોતઘાતુ પેસા સોતિન્દ્રિયં પેતં લોકો પેસો દ્વારા પેસા સમુદ્ધો પેસો પાણરં પેતં ખેતં પેતં વત્થું પેતં ઓરિમં તીરં પેતં સગ્ગો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં સોતાયતનં.

૬૦૧. કતમં તં રૂપં સોતાયતનં? યં સોતં યતુજ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો અત્તભાવપરિયાપન્નો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યમ્હિ સોતમ્હિ અનિદસ્સનમ્હિ સપ્પટિઘમ્હિ સદ્દો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો પટિહઞ્ચિ વા પટિહઞ્ચતિ વા પટિહઞ્ચિસ્સતિ વા પટિહઞ્ચે વા, સોતં પેતં સોતાયતનં પેતં સોતઘાતુ પેસા સોતિન્દ્રિયં પેતં

૬૦૭. કતમં તં રૂપં ધાનાયતનં? યં ધાનં ચતુર્જં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો અત્તભાવપરિયાપન્નો
અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યં ધાનં નિસ્સાય ગન્ધં આરબ્બ ધાનસમ્ફસ્સો ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા
ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પેં... યં ધાનં નિસ્સાય ગન્ધં આરબ્બ ધાનસમ્ફસ્સજ્જા વેદના...પેં... સઙ્ગા...

પેં... ચેતના...પેં... ધાનવિઝાણં ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પેં... યં ધાનં નિસ્સાય ગન્ધારમ્મણો ધાનસમ્ફસ્સો ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પેં... યં ધાનં નિસ્સાય ગન્ધારમ્મણા ધાનસમ્ફસ્સજા વેદના...પેં... સઙ્ગા...પેં... ચેતના...પેં... ધાનવિઝાણં ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા, ધાનં પેતં ધાનાયતનં પેતં ધાનધાતુ પેસા ધાનિન્દ્રિયં પેતં લોકો પેસો દ્વારા પેસા સમુદ્ધો પેસો પણરં પેતં ખેત્તં પેતં વત્થુ પેતં ઓરિમં તીરં પેતં સુઙ્ગો ગામો પેસો - ઇદં તં રૂપં ધાનાયતનં.

૬૦૮. કતમં તં રૂપં જિહ્વાયતનં? યા જિહ્વા ચતુર્થાં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો અત્તભાવપરિયાપન્નો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યાય જિહ્વાય અનિદસ્સનાય સપ્પટિઘાય રસં અનિદસ્સનં સપ્પટિઘં સાયિ વા સાયતિ વા સાયિસ્સતિ વા સાયે વા, જિહ્વા પેસા જિહ્વાયતનં પેતં જિહ્વાધાતુ પેસા જિહ્વિન્દ્રિયં પેતં લોકો પેસો દ્વારા પેસા સમુદ્ધો પેસો પણ્ણરં પેતં ખેત્તં પેતં વત્થું પેતં ઓરિમં તીરં પેતં સુઞ્ઞો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં જિહ્વાયતનં.

૬૦૯. કતમં તં રૂપં જિવ્હાયતનં? યા જિવ્હા યતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો અત્તભાવપરિયાપન્નો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યાય જિવ્હાય અનિદસ્સનાય સપ્પટિઘાય રસો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો પટિહઞ્ચિ વા પટિહઞ્ચતિ વા પટિહઞ્ચિસ્સતિ વા પટિહઞ્ચે વા, જિવ્હા પેસા જિવ્હાયતનં પેતં જિવ્હાધાતુ પેસા જિવ્હિન્દ્રિયં પેતં લોકો પેસો દ્વારા પેસા સમુદ્ધો પેસો પણ્ડરં પેતં ખેત્તં પેતં વત્થું પેતં ઓરિમં તીરં પેતં સુઞ્ઞો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં જિવ્હાયતનં.

૬૧૦. કતમં તં રૂપં જિહ્વાયતનં? યા જિહ્વા યતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો અત્તભાવપરિયાપન્નો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યા જિહ્વા અનિદસ્સના સપ્પટિઘા રસમ્હિ અનિદસ્સનમ્હિ સપ્પટિઘમ્હિ પટિહઞ્ચિ વા પટિહઞ્ચતિ વા પટિહઞ્ચિસ્સતિ વા પટિહઞ્ચે વા, જિહ્વા પેસા જિહ્વાયતનં પેતં જિહ્વાધાતુ પેસા જિહ્વિન્નિયં પેતં લોકો પેસો દ્વારા પેસા સમુદ્ધો પેસો પણ્ડરં પેતં ખેત્તં પેતં વત્થું પેતં ઓરિમં તીરં પેતં સુઞ્ઞો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં જિહ્વાયતનં.

૬૧૧. કતમં તં રૂપં જિહ્વાયતનં? યા જિહ્વા ચતુર્ન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો અતભાવપરિયાપન્નો
અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યં જિહ્વં નિસ્સાય રસં આરબ્ભ જિહ્વાસમ્ફસ્સો ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા
ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પેં... યં જિહ્વં નિસ્સાય રસં આરબ્ભ જિહ્વાસમ્ફસ્સજા વેદના...પેં... સઙ્ગા...
પેં... ચેતના...પેં... જિહ્વાવિઙ્ગાણં ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પેં... યં
જિહ્વં નિસ્સાય રસારમ્મણો જિહ્વાસમ્ફસ્સો ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પેં... યં
જિહ્વં નિસ્સાય રસારમ્મણા જિહ્વાસમ્ફસ્સજા વેદના...પેં... સઙ્ગા...પેં... ચેતના...પેં... જિહ્વાવિઙ્ગાણં
ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા, જિહ્વા પેસા જિહ્વાયતનં પેતં જિહ્વાધાતુ પેસા
જિહ્વિન્દ્રિયં પેતં લોકો પેસો દ્વારા પેસા સમુદ્ધો પેસો પણ્ડરં પેતં ખેત્તં પેતં વત્થું પેતં ઓરિમં તીરં પેતં સુઞ્ઞો
ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં જિહ્વાયતનં.

૬૧૨. કતમં તં રૂપં કાયાયતનં? યો કાયો ચતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો અત્તભાવપરિયાપન્નો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યેન કાયેન અનિદસ્સનેન સપ્પટિઘેન ફોઢ્ઘ્બં અનિદસ્સનસપ્પટિઘં ફુસિ વા ફુસતિ વા

કુસિસ્સતિ વા કુસે વા, કાયો પેસો કાયાયતનં પેતં કાયધાતુ પેસા કાયિન્નિયં પેતં લોકો પેસો દ્વારા પેસા સમુદ્ધો પેસો પણરં પેતં ખેત્તં પેતં વત્થુ પેતં ઓરિમં તીરં પેતં સુઞ્ઞો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં કાયાયતનં.

૬૧૩. કતમં તં રૂપં કાયાયતનં? યો કાયો ચતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો અત્તભાવપરિયાપન્નો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યમ્હિ કાયમ્હિ અનિદસ્સનમ્હિ સપ્પટિઘમ્હિ ફોઠ્ઠબ્બો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો પટિહઞ્ચિ વા પટિહઞ્ચતિ વા પટિહઞ્ચિસ્સતિ વા પટિહઞ્ચે વા, કાયો પેસો કાયાયતનં પેતં કાયધાતુ પેસા કાયિન્નિયં પેતં લોકો પેસો દ્વારા પેસા સમુદ્ધો પેસો પણરં પેતં ખેત્તં પેતં વત્થુ પેતં ઓરિમં તીરં પેતં સુઞ્ઞો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં કાયાયતનં.

૬૧૪. કતમં તં રૂપં કાયાયતનં? યો કાયો ચતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો અત્તભાવપરિયાપન્નો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યો કાયો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો ફોઠ્ઠબ્બમ્હિ અનિદસ્સનમ્હિ સપ્પટિઘમ્હિ પટિહઞ્ચિ વા પટિહઞ્ચતિ વા પટિહઞ્ચિસ્સતિ વા પટિહઞ્ચે વા, કાયો પેસો કાયાયતનં પેતં કાયધાતુ પેસા કાયિન્નિયં પેતં લોકો પેસો દ્વારા પેસા સમુદ્ધો પેસો પણરં પેતં ખેત્તં પેતં વત્થુ પેતં ઓરિમં તીરં પેતં સુઞ્ઞો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં કાયાયતનં.

૬૧૫. કતમં તં રૂપં કાયાયતનં? યો કાયો ચતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો અત્તભાવપરિયાપન્નો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યં કાયં નિસ્સાય ફોઠ્ઠબ્બં આરબ્બ કાયસમ્ફસ્સો ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પે... યં કાયં નિસ્સાય ફોઠ્ઠબ્બં આરબ્બ કાયસમ્ફસ્સજા વેદના...પે... સઞ્ઞા... પે... ચેતના...પે... કાયવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પે... યં કાયં નિસ્સાય ફોઠ્ઠબ્બારમ્મણો કાયસમ્ફસ્સો ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પે... યં કાયં નિસ્સાય ફોઠ્ઠબ્બારમ્મણા કાયસમ્ફસ્સજા વેદના...પે... સઞ્ઞા...પે... ચેતના...પે... કાયવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા, કાયો પેસો કાયાયતનં પેતં કાયધાતુ પેસા કાયિન્નિયં પેતં લોકો પેસો દ્વારા પેસા સમુદ્ધો પેસો પણરં પેતં ખેત્તં પેતં વત્થુ પેતં ઓરિમં તીરં પેતં સુઞ્ઞો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં કાયાયતનં.

૬૧૬. કતમં તં રૂપં રૂપાયતનં? યં રૂપં ચતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય વણ્ણનિભા સનિદસ્સનં સપ્પટિઘં નીલં પીતકં લોહિતકં ઓદાતં કાળકં મઙ્ગિકકં [મઙ્ગિકકં (સી. સ્યા.)] હરિ હરિવણ્ણં અમ્બકુરવણ્ણં દીઘં રસ્સં અણું થૂલં વદ્દં પરિમણ્ણલં ચતુરસં [ચતુરસં (સી. ક.)] છળંસં અઠ્ઠંસં સોળસંસં નિન્નં થલં છાયા આતપો આલોકો અન્ધકારો અબ્બા મહિકા ધૂમો રજો ચન્દમણ્ણલસ્સ વણ્ણનિભા સૂરિયમણ્ણલસ્સ [સુરિયમણ્ણલસ્સ (સી. સ્યા.)] વણ્ણનિભા તારકરૂપાનં વણ્ણનિભા આદાસમણ્ણલસ્સ વણ્ણનિભા મણ્ણિસન્નમુત્તાવેગુરિયસ્સ વણ્ણનિભા જાતરૂપરજતસ્સ વણ્ણનિભા, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ચતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય વણ્ણનિભા સનિદસ્સનં સપ્પટિઘં, યં રૂપં સનિદસ્સનં સપ્પટિઘં ચક્ખુના અનિદસ્સનેન સપ્પટિઘેન પસ્સિ વા પસ્સતિ વા પસ્સિસ્સતિ વા પસ્સે વા, રૂપં પેતં રૂપાયતનં પેતં રૂપધાતુ પેસા – ઇદં તં રૂપં રૂપાયતનં.

૬૧૭. કતમં તં રૂપં રૂપાયતનં? યં રૂપં ચતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય વણ્ણનિભા સનિદસ્સનં સપ્પટિઘં નીલં પીતકં લોહિતકં ઓદાતં કાળકં મઙ્ગિકકં હરિ હરિવણ્ણં અમ્બકુરવણ્ણં દીઘં રસ્સં અણું થૂલં વદ્દં પરિમણ્ણલં ચતુરસં છળંસં અઠ્ઠંસં સોળસંસં નિન્નં થલં છાયા આતપો આલોકો અન્ધકારો અબ્બા મહિકા ધૂમો રજો ચન્દમણ્ણલસ્સ

વણ્ણનિભા સૂરિયમણ્ણલસ્સ વણ્ણનિભા તારકરૂપાનં વણ્ણનિભા આદાસમણ્ણલસ્સ વણ્ણનિભા
મણિસજ્જમુત્તાવેળુરિયસ્સ વણ્ણનિભા જાતરૂપરજતસ્સ વણ્ણનિભા, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં યતુન્નં મહાભૂતાનં
ઉપાદાય વણ્ણનિભા સનિદસ્સનં સપ્પટિઘં, યમ્હિ રૂપમ્હિ સનિદસ્સનમ્હિ સપ્પટિઘમ્હિ યકખું અનિદસ્સનં
સપ્પટિઘં પટિહઞ્ચિ વા પટિહઞ્ચતિ વા પટિહઞ્ચિસ્સતિ વા પટિહઞ્ચે વા, રૂપં પેતં રૂપાયતનં પેતં રૂપધાતુ પેસા
- ઇદં તં રૂપં રૂપાયતનં.

૬૧૮. કતમં તં રૂપં રૂપાયતનં? યં રૂપં યતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય વણ્ણનિભા સનિદસ્સનં સપ્પટિઘં નીલં
પીતકં લોહિતકં ઓદાતં કાળકં મઙ્ગિકકં હરિ હરિવણ્ણં અમ્બકુરવણ્ણં દીઘં રસ્સં અણું થૂલં વદ્દં પરિમણ્ણલં યતુરંસં
છળંસં અઠ્ઠંસં સોળસંસં નિન્નં થલં છાયા આતપો આલોકો અન્ધકારો અબ્બા મહિકા ધૂમો રજો ચન્દમણ્ણલસ્સ
વણ્ણનિભા સૂરિયમણ્ણલસ્સ વણ્ણનિભા તારકરૂપાનં વણ્ણનિભા આદાસમણ્ણલસ્સ વણ્ણનિભા
મણિસજ્જમુત્તાવેળુરિયસ્સ વણ્ણનિભા જાતરૂપરજતસ્સ વણ્ણનિભા, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં યતુન્નં મહાભૂતાનં
ઉપાદાય વણ્ણનિભા સનિદસ્સનં સપ્પટિઘં, યં રૂપં સનિદસ્સનં સપ્પટિઘં યકખુમ્હિ અનિદસ્સનમ્હિ સપ્પટિઘમ્હિ
પટિહઞ્ચિ વા પટિહઞ્ચતિ વા પટિહઞ્ચિસ્સતિ વા પટિહઞ્ચે વા, રૂપં પેતં રૂપાયતનં પેતં રૂપધાતુ પેસા - ઇદં તં
રૂપં રૂપાયતનં.

૬૧૯. કતમં તં રૂપં રૂપાયતનં? યં રૂપં યતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય વણ્ણનિભા સનિદસ્સનં સપ્પટિઘં નીલં
પીતકં લોહિતકં ઓદાતં કાળકં મઙ્ગિકકં હરિ હરિવણ્ણં અમ્બકુરવણ્ણં દીઘં રસ્સં અણું થૂલં વદ્દં પરિમણ્ણલં યતુરંસં
છળંસં અઠ્ઠંસં સોળસંસં નિન્નં થલં છાયા આતપો આલોકો અન્ધકારો અબ્બા મહિકા ધૂમો રજો ચન્દમણ્ણલસ્સ
વણ્ણનિભા સૂરિયમણ્ણલસ્સ વણ્ણનિભા તારકરૂપાનં વણ્ણનિભા આદાસમણ્ણલસ્સ વણ્ણનિભા
મણિસજ્જમુત્તાવેળુરિયસ્સ વણ્ણનિભા જાતરૂપરજતસ્સ વણ્ણનિભા, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં યતુન્નં મહાભૂતાનં
ઉપાદાય વણ્ણનિભા સનિદસ્સનં સપ્પટિઘં, યં રૂપં આરબ્બ યકખું નિસ્સાય યકખુસમ્ફસ્સો ઉપ્પજ્જિ વા
ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પે°... યં રૂપં આરબ્બ યકખું નિસ્સાય યકખુસમ્ફસ્સજા વેદના...
પે°... સઙ્ગા...પે°... ચેતના...પે°... યકખુવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે
વા...પે°... યં રૂપારમ્મણો યકખું નિસ્સાય યકખુસમ્ફસ્સો ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે
વા...પે°... યં રૂપારમ્મણા યકખું નિસ્સાય યકખુસમ્ફસ્સજા વેદના...પે°... સઙ્ગા...પે°... ચેતના...પે°...
યકખુવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા, રૂપં પેતં રૂપાયતનં પેતં રૂપધાતુ
પેસા - ઇદં તં રૂપં રૂપાયતનં.

૬૨૦. કતમં તં રૂપં સદ્ધાયતનં? યો સદ્ધો યતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો ભેરિસદ્ધો
મુદિજ્જસદ્ધો સજ્જસદ્ધો પણવસદ્ધો ગીતસદ્ધો વાદિતસદ્ધો સમ્મસદ્ધો પાણિસદ્ધો સત્તાનં નિઙ્ઘોસસદ્ધો ધાતૂનં સન્નિધાતસદ્ધો
વાતસદ્ધો ઉદકસદ્ધો મનુસ્સસદ્ધો અમનુસ્સસદ્ધો, યો વા પનઞ્ચોપિ અત્થિ સદ્ધો યતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય
અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યં સદ્ધં અનિદસ્સનં સપ્પટિઘં સોતેન અનિદસ્સનેન સપ્પટિઘેન સુણિ વા સુણાતિ વા
સુણિસ્સતિ વા સુણે વા, સદ્ધો પેસો સદ્ધાયતનં પેતં સદ્ધધાતુ પેસા - ઇદં તં રૂપં સદ્ધાયતનં.

૬૨૧. કતમં તં રૂપં સદ્ધાયતનં? યો સદ્ધો યતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો ભેરિસદ્ધો
મુદિજ્જસદ્ધો સજ્જસદ્ધો પણવસદ્ધો ગીતસદ્ધો વાદિતસદ્ધો સમ્મસદ્ધો પાણિસદ્ધો સત્તાનં નિઙ્ઘોસસદ્ધો ધાતૂનં સન્નિધાતસદ્ધો
વાતસદ્ધો ઉદકસદ્ધો મનુસ્સસદ્ધો અમનુસ્સસદ્ધો, યો વા પનઞ્ચોપિ અત્થિ સદ્ધો યતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય

અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યમ્હિ સદ્મ્હિ અનિદસ્સનમ્હિ સપ્પટિઘમ્હિ સોતં અનિદસ્સનં સપ્પટિઘં પટિહઞ્ચિ વા પટિહઞ્ચતિ વા પટિહઞ્ચિસ્સતિ વા પટિહઞ્ચે વા, સદ્ધો પેસો સદ્ધાયતનં પેતં સદ્ધાતુ પેસા - ઇદં તં રૂપં સદ્ધાયતનં.

૬૨૨. કતમં તં રૂપં સદાયતનં? યો સદો યતુજ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો ભેરિસદ્ધો મુટિજ્ઞસદ્ધો સક્કસદ્ધો પણવસદ્ધો ગીતસદ્ધો વાદિતસદ્ધો સમ્મસદ્ધો પાણિસદ્ધો સત્તાનં નિગ્ધોસસદ્ધો ધાતૂનં સન્નિધાતસદ્ધો વાતસદ્ધો ઉદકસદ્ધો મનુસ્સસદ્ધો અમનુસ્સસદ્ધો, યો વા પનગ્ગોપિ અત્થિ સદ્ધો યતુજ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યો સદ્ધો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો સોતમ્હિ અનિદસ્સનમ્હિ સપ્પટિઘમ્હિ પટિહગ્ગિ વા પટિહગ્ગતિ વા પટિહગ્ગિસ્સતિ વા પટિહગ્ગે વા, સદ્ધો પેસો સદાયતનં પેતં સદ્ધાતુ પેસા - ઇદં તં રૂપં સદાયતનં.

૬૨૩. કતમં તં રૂપં સદાયતનં? યો સદો યતુજ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો ભેરિસદ્ધો મુદિજ્જસદ્ધો સહ્જસદ્ધો પણવસદ્ધો ગીતસદ્ધો વાદિતસદ્ધો સમ્મસદ્ધો પાણિસદ્ધો સત્તાનં નિગ્ધોસસદ્ધો ધાતૂનં સન્નિધાતસદ્ધો વાતસદ્ધો ઉદકસદ્ધો મનુસ્સસદ્ધો અમનુસ્સસદ્ધો, યો વા પનગ્ગોપિ અત્થિ સદ્ધો યતુજ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યં સદં આરબ્બ સોતં નિસ્સાય સોતસમ્ફસ્સો ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પે°... યં સદં આરબ્બ સોતં નિસ્સાય સોતસમ્ફસ્સજ્જા વેદના...પે°... સગ્ગા...પે°... ચેતના... પે°... સોતવિગ્ગાણં ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પે°... યં સદ્દારમ્મણો સોતં નિસ્સાય સોતસમ્ફસ્સો ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પે°... યં સદ્દારમ્મણા સોતં નિસ્સાય સોતસમ્ફસ્સજ્જા વેદના...પે°... સગ્ગા...પે°... ચેતના...પે°... સોતવિગ્ગાણં ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા, સદ્ધો પેસો સદાયતનં પેતં સદ્ધાતુ પેસા - ઇદં તં રૂપં સદાયતનં.

૬૨૪. કતમં તં રૂપં ગન્ધાયતનં? યો ગન્ધો યતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો મૂલગન્ધો સારગન્ધો તયગન્ધો પત્તગન્ધો પુષ્કગન્ધો ફલગન્ધો આમકગન્ધો વિસ્સગન્ધો સુગન્ધો દુગ્ગાન્ધો , યો વા પનગ્ગોપિ અસ્થિ ગન્ધો યતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યં ગન્ધં અનિદસ્સનં સપ્પટિઘં ધાનેન અનિદસ્સનેન સપ્પટિઘેન ધાયિ વા ધાયતિ વા ધાયિસ્સતિ વા ધાયે વા, ગન્ધો પેસો ગન્ધાયતનં પેતં ગન્ધધાતુ પેસા – ઇદં તં રૂપં ગન્ધાયતનં.

૬૨૫. કતમં તં રૂપં ગન્ધાયતનં? યો ગન્ધો યતુજ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો મૂલગન્ધો સારગન્ધો તયગન્ધો પત્તગન્ધો પુષ્કગન્ધો ફલગન્ધો આમકગન્ધો વિસ્સગન્ધો સુગન્ધો દુગ્ગાન્ધો, યો વા પનઞ્ચોપિ અત્થિ ગન્ધો યતુજ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યમ્હિ ગન્ધમ્હિ અનિદસ્સનમ્હિ સપ્પટિઘમ્હિ ધ્યાનં અનિદસ્સનં સપ્પટિઘં પટિહઞ્ચિ વા પટિહઞ્ચતિ વા પટિહઞ્ચિસ્સતિ વા પટિહઞ્ચે વા, ગન્ધો પેસો ગન્ધાયતનં પેતં ગન્ધઘાતુ પેસા - ઇદં તં રૂપં ગન્ધાયતનં.

૬૨૬. કતમં તં રૂપં ગન્ધાયતનં? યો ગન્ધો યતુજ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો મૂલગન્ધો સારગન્ધો તયગન્ધો પત્તગન્ધો પુષ્કગન્ધો ફલગન્ધો આમકગન્ધો વિસ્સગન્ધો સુગન્ધો દુગ્ગાન્ધો, યો વા પનગ્ગોપિ અત્થિ ગન્ધો યતુજ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો, યો ગન્ધો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો

૬૩૧. કતમં તં રૂપં રસાયતનં? યો રસો યતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય અનિદસ્સનો સખ્ખટિઘો મૂલરસો ખન્ધરસો તયરસો પત્તરસો પુષ્કરસો ફલરસો અમ્બિલં મધુરં તિત્તકં કટુકં લોણિકં ખારિકં લમ્બિલં કસાવો સાદુ અસાદુ, યો વા પનઞ્ઞોપિ અત્થિ રસો યતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય અનિદસ્સનો સખ્ખટિઘો, યં રસં આરબ્બ જિહ્વં નિસ્સાય જિહ્વાસમ્ફસ્સો ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પે°... યં રસં આરબ્બ જિહ્વં નિસ્સાય જિહ્વાસમ્ફસ્સજ્જા વેદના...પે°... સઙ્ગા...પે°... ચેતના...પે°... જિહ્વાવિઞ્ઞાણં ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પે°... યં રસારમ્મણો જિહ્વં નિસ્સાય જિહ્વાસમ્ફસ્સો ઉપ્પજ્જિ વા

ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પે... યં રસારમ્મણા જિહ્વં નિસ્સાય જિહ્વાસમ્ફસ્સજા વેદના...
પે... સઙ્ગા...પે... ચેતના...પે... જિહ્વાવિઙ્ગાણં ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા,
રસો પેસો રસાયતનં પેતં રસધાતુ પેસા – ઇદં તં રૂપં રસાયતનં.

૬૩૨. કતમં તં રૂપં ઇત્થિન્નિયં? યં ઇત્થિયા ઇત્થિલિજ્ઞં ઇત્થિનિમિત્તં ઇત્થિકુત્તં ઇત્થાકપ્પો ઇત્થત્તં ઇત્થિભાવો
[ઇત્થિત્તં ઇત્થિભાવો (સ્યા)] – ઇદં તં રૂપં ઇત્થિન્નિયં.

૬૩૩. કતમં તં રૂપં પુરિસિન્નિયં? યં પુરિસસ્સ પુરિસલિજ્ઞં પુરિસનિમિત્તં પુરિસકુત્તં પુરિસાકપ્પો પુરિસત્તં
પુરિસભાવો – ઇદં તં રૂપં પુરિસિન્નિયં.

૬૩૪. કતમં તં રૂપં જીવિતિન્નિયં? યો તેસં રૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના
પાલના જીવિતં જીવિતિન્નિયં – ઇદં તં રૂપં જીવિતિન્નિયં.

૬૩૫. કતમં તં રૂપં કાયવિઙ્ગત્તિ? યા કુસલચિત્તસ્સ વા અકુસલચિત્તસ્સ વા અબ્બ્યાકતચિત્તસ્સ વા
અભિક્કમન્તસ્સ વા પટિક્કમન્તસ્સ વા આલોકેન્તસ્સ વા વિલોકેન્તસ્સ વા સમિઝ્ઞેન્તસ્સ વા પસારેન્તસ્સ વા
કાયસ્સ થમ્મના સન્થમ્મના સન્થમ્મિતત્તં વિઙ્ગત્તિ વિઙ્ગાપના વિઙ્ગાપિતત્તં – ઇદં તં રૂપં કાયવિઙ્ગત્તિ.

૬૩૬. કતમં તં રૂપં વચીવિઙ્ગત્તિ? યા કુસલચિત્તસ્સ વા અકુસલચિત્તસ્સ વા અબ્બ્યાકતચિત્તસ્સ વા વાયા
ગિરા બ્બપ્પથો ઉદીરણં ઘોસો ઘોસકમ્મં વાયા વચીભેદો – અયં વુચ્ચતિ વાયા. યા તાય વાયાય વિઙ્ગત્તિ
વિઙ્ગાપના વિઙ્ગાપિતત્તં – ઇદં તં રૂપં વચીવિઙ્ગત્તિ.

૬૩૭. કતમં તં રૂપં આકાસધાતુ? યો આકાસો આકાસગતં અઘં અઘગતં વિવરો વિવરગતં અસમ્ફુલ્લં ચતૂહિ
મહાભૂતેહિ – ઇદં તં રૂપં આકાસધાતુ.

૬૩૮. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ લહુતા? યા રૂપસ્સ લહુતા લહુપરિણામતા અદન્ધનતા અવિત્થનતા – ઇદં તં
રૂપં રૂપસ્સ લહુતા.

૬૩૯. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ મુદ્દતા? યા રૂપસ્સ મુદ્દતા મદ્વતા અકકખળતા અકથિનતા – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ
મુદ્દતા.

૬૪૦. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ કમ્મઙ્ગતા? યા રૂપસ્સ કમ્મઙ્ગતા કમ્મઙ્ગત્તં કમ્મઙ્ગભાવો – ઇદં તં રૂપં
રૂપસ્સ કમ્મઙ્ગતા.

૬૪૧. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ ઉપચયો? યો આયતનાનં આયયો, સો રૂપસ્સ ઉપચયો – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ
ઉપચયો.

૬૪૨. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ સન્તતિ? યો રૂપસ્સ ઉપચયો, સા રૂપસ્સ સન્તતિ – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ સન્તતિ.

૬૪૩. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ જરતા? યા રૂપસ્સ જરા જીરણતા ખલ્લિચ્ચં પાલિચ્ચં વલિત્તયતા આયુનો
સંહાનિ ઇન્નિયાનં પરિપાકો – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ જરતા.

૬૪૪. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ અનિચ્ચતા? યો રૂપસ્સ ખયો વયો ભેદો પરિભેદો અનિચ્ચતા અન્તરધાનં – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ અનિચ્ચતા.

૬૪૫. કતમં તં રૂપં કબળીકારો આહારો? ઓદનો કુમ્માસો સત્તુ મચ્છો મંસં ખીરં દધિ સપ્પિ નવનીતં તેલં મધુ ફાણિતં, યં વા પનઞ્ચપ્પિ અત્થિ રૂપં યમ્હિ યમ્હિ જનપદે તેસં તેસં સત્તાનં મુખાસિયં દન્તવિખાદનં ગલજ્જોહરણીયં કુચ્છિવિત્થમ્મનં, યાય ઓજાય સત્તા યાપેન્તિ – ઇદં તં રૂપં કબળીકારો આહારો.

ઇદં તં રૂપં ઉપાદા.

ઉપાદાભાજનીયં.

રૂપકણ્ઠે પઠમભાણવારો.

૬૪૬. કતમં તં રૂપં નો ઉપાદા? ફોઠ્ઠબ્બાયતનં, આપોધાતુ.

૬૪૭. કતમં તં રૂપં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં? પથવીધાતુ તેજોધાતુ વાયોધાતુ કકખળં મુદ્ડકં સણ્ઠં ફરુસં સુખસમ્ફસ્સં દુકખસમ્ફસ્સં ગરુકં લહુકં, યં ફોઠ્ઠબ્બં અનિદસ્સનં સપ્પટિઘં કાયેન અનિદસ્સનેન સપ્પટિઘેન કુસિ વા કુસતિ વા કુસિસ્સતિ વા કુસે વા ફોઠ્ઠબ્બો પેસો ફોઠ્ઠબ્બાયતનં પેતં ફોઠ્ઠબ્બધાતુ પેસા – ઇદં તં રૂપં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં.

૬૪૮. કતમં તં રૂપં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં? પથવીધાતુ તેજોધાતુ વાયોધાતુ કકખળં મુદ્ડકં સણ્ઠં ફરુસં સુખસમ્ફસ્સં દુકખસમ્ફસ્સં ગરુકં લહુકં, યમ્હિ ફોઠ્ઠબ્બમ્હિ અનિદસ્સનમ્હિ સપ્પટિઘમ્હિ કાયો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો પટિહઞ્ચિ વા પટિહઞ્ચતિ વા પટિહઞ્ચિસ્સતિ વા પટિહઞ્ચે વા, ફોઠ્ઠબ્બો પેસો ફોઠ્ઠબ્બાયતનં પેતં ફોઠ્ઠબ્બધાતુ પેસા – ઇદં તં રૂપં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં.

૬૪૯. કતમં તં રૂપં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં? પથવીધાતુ તેજોધાતુ વાયોધાતુ કકખળં મુદ્ડકં સણ્ઠં ફરુસં સુખસમ્ફસ્સં દુકખસમ્ફસ્સં ગરુકં લહુકં, યો ફોઠ્ઠબ્બો અનિદસ્સનો સપ્પટિઘો કાયમ્હિ અનિદસ્સનમ્હિ સપ્પટિઘમ્હિ પટિહઞ્ચિ વા પટિહઞ્ચતિ વા પટિહઞ્ચિસ્સતિ વા પટિહઞ્ચે વા, ફોઠ્ઠબ્બો પેસો ફોઠ્ઠબ્બાયતનં પેતં ફોઠ્ઠબ્બધાતુ પેસા – ઇદં તં રૂપં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં.

૬૫૦. કતમં તં રૂપં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં? પથવીધાતુ તેજોધાતુ વાયોધાતુ કકખળં મુદ્ડકં સણ્ઠં ફરુસં સુખસમ્ફસ્સં દુકખસમ્ફસ્સં ગરુકં લહુકં, યં ફોઠ્ઠબ્બં આરબ્ભ કાયં નિસ્સાય કાયસમ્ફસ્સો ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પે... યં ફોઠ્ઠબ્બં આરબ્ભ કાયં નિસ્સાય કાયસમ્ફસ્સજા વેદના...પે... સઙ્ગા... પે... ચેતના...પે... કાયવિઙ્ગાણં ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પે... યં ફોઠ્ઠબ્બારમ્મણો કાયં નિસ્સાય કાયસમ્ફસ્સો ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા...પે... યં ફોઠ્ઠબ્બારમ્મણા કાયં નિસ્સાય કાયસમ્ફસ્સજા વેદના...પે... સઙ્ગા...પે... ચેતના...પે... કાયવિઙ્ગાણં ઉપ્પજ્જિ વા ઉપ્પજ્જતિ વા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ વા ઉપ્પજ્જે વા, ફોઠ્ઠબ્બો પેસો ફોઠ્ઠબ્બાયતનં પેતં ફોઠ્ઠબ્બધાતુ પેસા – ઇદં તં રૂપં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં.

૬૫૧. કતમં તં રૂપં આપોધાતુ? યં આપો આપોગતં સિનેહો સિનેહગતં બન્ધનત્તં રૂપસ્સ – ઇદં તં રૂપં આપોધાતુ.

ઇદં તં રૂપં નો ઉપાદા.

૬૫૨. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્યં? ચક્રમાયતનં સોતાયતનં ધાનાયતનં જિહ્વાયતનં કાયાયતનં ઇત્થિન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્યં.

૬૫૩. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્યં? સદ્દાયતનં કાયવિઞ્ચત્તિ વચીવિઞ્ચત્તિ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્ચતા રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્યં.

૬૫૪. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં? ચક્રમાયતનં...પે°... કાયાયતનં ઇત્થિન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં.

૬૫૫. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં? સદ્દાયતનં કાયવિઞ્ચત્તિ વચીવિઞ્ચત્તિ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્ચતા રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા, રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં.

૬૫૬. કતમં તં રૂપં સનિદસ્સનં? રૂપાયતનં – ઇદં તં રૂપં સનિદસ્સનં.

૬૫૭. કતમં તં રૂપં અનિદસ્સનં? ચક્રમાયતનં...પે°... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અનિદસ્સનં.

૬૫૮. કતમં તં રૂપં સપ્પટિઘં? ચક્રમાયતનં સોતાયતનં ધાનાયતનં જિહ્વાયતનં કાયાયતનં રૂપાયતનં સદ્દાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં સપ્પટિઘં.

૬૫૯. કતમં તં રૂપં અપ્પટિઘં? ઇત્થિન્દ્રિયં...પે°... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અપ્પટિઘં.

૬૬૦. કતમં તં રૂપં ઇન્દ્રિયં? ચક્રમુન્દ્રિયં સોતિન્દ્રિયં ધાનિન્દ્રિયં જિહ્વિન્દ્રિયં કાયિન્દ્રિયં ઇત્થિન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં – ઇદં તં રૂપં ઇન્દ્રિયં.

૬૬૧. કતમં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં? રૂપાયતનં...પે°... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં.

૬૬૨. કતમં તં રૂપં મહાભૂતં? ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આપોધાતુ – ઇદં તં રૂપં મહાભૂતં.

૬૭૯. કતમં તં રૂપં ચક્ષુસમ્ફસ્સસ્સ ન વત્થુ? સોતાયતનં...પે°... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ચક્ષુસમ્ફસ્સસ્સ ન વત્થુ.

૬૮૦. કતમં તં રૂપં ચક્રમુસમ્ફસસજાય વેદનાય...પેં... સઝાય...પેં... ચેતનાય ...પેં... ચક્રમુવિઝ્ઞાણસસ વત્યુ? ચક્રમાયતનં – ઇદં તં રૂપં ચક્રમુવિઝ્ઞાણસસ વત્યુ.

૬૮૧. કતમં તં રૂપં ચક્રમુવિઝ્ઞાણસસ ન વત્યુ? સોતાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ચક્રમુવિઝ્ઞાણસસ ન વત્યુ.

૬૮૨. કતમં તં રૂપં સોતસમ્ફસસસ...પેં... ધાનસમ્ફસસસ...પેં... જિહ્વાસમ્ફસસસ...પેં... કાયસમ્ફસસસ વત્યુ? કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં કાયસમ્ફસસસ વત્યુ.

૬૮૩. કતમં તં રૂપં કાયસમ્ફસસસ ન વત્યુ? ચક્રમાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં કાયસમ્ફસસસ ન વત્યુ.

૬૮૪. કતમં તં રૂપં કાયસમ્ફસસજાય વેદનાય...પેં... સઝાય...પેં... ચેતનાય...પેં... કાયવિઝ્ઞાણસસ વત્યુ? કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં કાયવિઝ્ઞાણસસ વત્યુ.

૬૮૫. કતમં તં રૂપં કાયવિઝ્ઞાણસસ ન વત્યુ? ચક્રમાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં કાયવિઝ્ઞાણસસ ન વત્યુ.

૬૮૬. કતમં તં રૂપં ચક્રમુસમ્ફસસસ આરમ્મણં? રૂપાયતનં – ઇદં તં રૂપં ચક્રમુસમ્ફસસસ આરમ્મણં.

૬૮૭. કતમં તં રૂપં ચક્રમુસમ્ફસસસ ન આરમ્મણં? ચક્રમાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ચક્રમુસમ્ફસસસ ન આરમ્મણં.

૬૮૮. કતમં તં રૂપં ચક્રમુસમ્ફસસજાય વેદનાય...પેં... સઝાય...પેં... ચેતનાય...પેં... ચક્રમુવિઝ્ઞાણસસ આરમ્મણં? રૂપાયતનં – ઇદં તં રૂપં ચક્રમુવિઝ્ઞાણસસ આરમ્મણં.

૬૮૯. કતમં તં રૂપં ચક્રમુવિઝ્ઞાણસસ ન આરમ્મણં? ચક્રમાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ચક્રમુવિઝ્ઞાણસસ ન આરમ્મણં.

૬૯૦. કતમં તં રૂપં સોતસમ્ફસસસ...પેં... ધાનસમ્ફસસસ ...પેં... જિહ્વાસમ્ફસસસ...પેં... કાયસમ્ફસસસ આરમ્મણં? ફોલ્લબાયતનં – ઇદં તં રૂપં કાયસમ્ફસસસ આરમ્મણં.

૬૯૧. કતમં તં રૂપં કાયસમ્ફસસસ ન આરમ્મણં? ચક્રમાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં કાયસમ્ફસસસ ન આરમ્મણં.

૬૯૨. કતમં તં રૂપં કાયસમ્ફસસજાય વેદનાય...પેં... સઝાય...પેં... ચેતનાય...પેં... કાયવિઝ્ઞાણસસ આરમ્મણં? ફોલ્લબાયતનં – ઇદં તં રૂપં કાયવિઝ્ઞાણસસ આરમ્મણં.

૬૯૩. કતમં તં રૂપં કાયવિઝ્ઞાણસસ ન આરમ્મણં? ચક્રમાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં કાયવિઝ્ઞાણસસ ન આરમ્મણં.

૬૯૪. કતમં તં રૂપં ચક્રમાયતનં? યં ચક્રમુ ચતુર્જ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો...પેં... સુઝો ગામો પેસો –
ઇદં તં રૂપં ચક્રમાયતનં.

૬૯૫. કતમં તં રૂપં ન ચક્રમાયતનં? સોતાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન ચક્રમાયતનં.

૬૯૬. કતમં તં રૂપં સોતાયતનં...પેં... ધાનાયતનં...પેં... જિહ્વાયતનં...પેં... કાયાયતનં? યો કાયો ચતુર્જ્ઞં
મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો...પેં... સુઝો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં કાયાયતનં.

૬૯૭. કતમં તં રૂપં ન કાયાયતનં? ચક્રમાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન કાયાયતનં.

૬૯૮. કતમં તં રૂપં રૂપાયતનં? યં રૂપં ચતુર્જ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય વણ્ણનિભા...પેં... રૂપધાતુ પેસા – ઇદં
તં રૂપં રૂપાયતનં.

૬૯૯. કતમં તં રૂપં ન રૂપાયતનં? ચક્રમાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન રૂપાયતનં.

૭૦૦. કતમં તં રૂપં સદ્ધાયતનં...પેં... ગન્ધાયતનં ...પેં... રસાયતનં...પેં... ફોક્ષ્ણાયતનં? પથવીધાતુ...
પેં... ફોક્ષ્ણધાતુ પેસા – ઇદં તં રૂપં ફોક્ષ્ણાયતનં.

૭૦૧. કતમં તં રૂપં ન ફોક્ષ્ણાયતનં ? ચક્રમાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન
ફોક્ષ્ણાયતનં.

૭૦૨. કતમં તં રૂપં ચક્રમુધાતુ? ચક્રમાયતનં – ઇદં તં રૂપં ચક્રમુધાતુ.

૭૦૩. કતમં તં રૂપં ન ચક્રમુધાતુ? સોતાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન ચક્રમુધાતુ.

૭૦૪. કતમં તં રૂપં સોતધાતુ...પેં... ધાનધાતુ...પેં... જિહ્વાધાતુ...પેં... કાયધાતુ? કાયાયતનં – ઇદં તં
રૂપં કાયધાતુ.

૭૦૫. કતમં તં રૂપં ન કાયધાતુ? ચક્રમાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન કાયધાતુ.

૭૦૬. કતમં તં રૂપં રૂપધાતુ? રૂપાયતનં – ઇદં તં રૂપં રૂપધાતુ.

૭૦૭. કતમં તં રૂપં ન રૂપધાતુ? ચક્રમાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન રૂપધાતુ.

૭૦૮. કતમં તં રૂપં સદ્ધધાતુ...પેં... ગન્ધધાતુ...પેં... રસધાતુ...પેં... ફોક્ષ્ણધાતુ? ફોક્ષ્ણાયતનં – ઇદં તં
રૂપં ફોક્ષ્ણધાતુ.

૭૦૯. કતમં તં રૂપં ન ફોક્ષ્ણધાતુ? ચક્રમાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન ફોક્ષ્ણધાતુ.

૭૧૦. કતમં તં રૂપં ચક્રમુદ્ધિયં? યં ચક્રમુ ચતુર્જ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો...પેં... સુઝો ગામો પેસો –
ઇદં તં રૂપં ચક્રમુદ્ધિયં.

૭૧૧. કતમં તં રૂપં ન ચક્ષુન્દ્રિયં? સોતાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન ચક્ષુન્દ્રિયં.

૭૧૨. કતમં તં રૂપં સોતિન્દ્રિયં...પેં... ધાનિન્દ્રિયં...પેં... જિહ્વિન્દ્રિયં...પેં... કાયિન્દ્રિયં? યો કાયો ચતુર્જં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો...પેં... સુઞ્ઞો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં કાયિન્દ્રિયં.

૭૧૩. કતમં તં રૂપં ન કાયિન્દ્રિયં? ચક્ષ્માયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન કાયિન્દ્રિયં.

૭૧૪. કતમં તં રૂપં ઇન્દ્રિયં? યં ઇન્દ્રિયા ઇન્દ્રિલિજ્ઞં ઇન્દ્રિનિમિત્તં ઇન્દ્રિકૃત્તં ઇન્દ્રાકખ્પો ઇન્દ્રત્તં ઇન્દ્રિભાવો – ઇદં તં રૂપં ઇન્દ્રિયં.

૭૧૫. કતમં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં? ચક્ષ્માયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં.

૭૧૬. કતમં તં રૂપં પુરિસિન્દ્રિયં? યં પુરિસસ્સ પુરિસલિજ્ઞં પુરિસનિમિત્તં પુરિસકૃત્તં પુરિસાકખ્પો પુરિસત્તં પુરિસભાવો – ઇદં તં રૂપં પુરિસિન્દ્રિયં.

૭૧૭. કતમં તં રૂપં ન પુરિસિન્દ્રિયં? ચક્ષ્માયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન પુરિસિન્દ્રિયં.

૭૧૮. કતમં તં રૂપં જીવિતિન્દ્રિયં? યો તેસં રૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના જીવિતં જીવિતિન્દ્રિયં – ઇદં તં રૂપં જીવિતિન્દ્રિયં.

૭૧૯. કતમં તં રૂપં ન જીવિતિન્દ્રિયં? ચક્ષ્માયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન જીવિતિન્દ્રિયં.

૭૨૦. કતમં તં રૂપં કાયવિઞ્ઞત્તિ? યા કુસલચિત્તસ્સ વા અકુસલચિત્તસ્સ વા અબ્યાકતચિત્તસ્સ વા અભિક્કમન્તસ્સ વા પટિક્કમન્તસ્સ વા આલોકેન્તસ્સ વા વિલોકેન્તસ્સ વા સમિઝ્ઞેન્તસ્સ વા પસારેન્તસ્સ વા કાયસ્સ થમ્મના સન્થમ્મના સન્થમ્મિતત્તં વિઞ્ઞત્તિ વિઞ્ઞાપના વિઞ્ઞાપિતત્તં – ઇદં તં રૂપં કાયવિઞ્ઞત્તિ.

૭૨૧. કતમં તં રૂપં ન કાયવિઞ્ઞત્તિ? ચક્ષ્માયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન કાયવિઞ્ઞત્તિ.

૭૨૨. કતમં તં રૂપં વચીવિઞ્ઞત્તિ? યા કુસલચિત્તસ્સ વા અકુસલચિત્તસ્સ વા અબ્યાકતચિત્તસ્સ વા વાયા ગિરા બ્યપ્પથો ઉદીરણં ઘોસો ઘોસકમ્મં વાયા વચીભેદો, અયં વુચ્યતિ વાયા. યા તાય વાયાય વિઞ્ઞત્તિ વિઞ્ઞાપના વિઞ્ઞાપિતત્તં – ઇદં તં રૂપં વચીવિઞ્ઞત્તિ.

૭૨૩. કતમં તં રૂપં ન વચીવિઞ્ઞત્તિ? ચક્ષ્માયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન વચીવિઞ્ઞત્તિ.

૭૨૪. કતમં તં રૂપં આકાસધાતુ? યો આકાસો આકાસગતં અઘં અઘગતં વિવરો વિવરગતં અસમ્ફુટં ચતૂહિ મહાભૂતેહિ – ઇદં તં રૂપં આકાસધાતુ.

૭૨૫. કતમં તં રૂપં ન આકાસધાતુ? ચક્ષ્માયતનં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન આકાસધાતુ.

૭૨૬. કતમં તં રૂપં આપોધાતુ? યં આપો આપોગતં સિનેહો સિનેહગતં બન્ધનત્તં રૂપસ્સ – ઇદં તં રૂપં આપોધાતુ.

૭૨૭. કતમં તં રૂપં ન આપોધાતુ? ચક્ષ્માયતનં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન આપોધાતુ.

૭૨૮. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ લહુતા? યા રૂપસ્સ લહુતા લહુપરિણામતા અદન્ધનતા અવિત્થનતા – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ લહુતા .

૭૨૯. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ ન લહુતા? ચક્ષ્માયતનં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ ન લહુતા.

૭૩૦. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ મુદ્રતા? યા રૂપસ્સ મુદ્રતા મદ્વતા અકક્ષ્મળતા અકથિનતા – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ મુદ્રતા.

૭૩૧. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ ન મુદ્રતા? ચક્ષ્માયતનં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ ન મુદ્રતા.

૭૩૨. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા? યા રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા કમ્મઞ્જત્તં કમ્મઞ્જભાવો – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા.

૭૩૩. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ ન કમ્મઞ્જતા? ચક્ષ્માયતનં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ ન કમ્મઞ્જતા.

૭૩૪. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ ઉપચયો? યો આયતનાનં આચયો, સો રૂપસ્સ ઉપચયો – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ ઉપચયો.

૭૩૫. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ ન ઉપચયો? ચક્ષ્માયતનં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ ન ઉપચયો.

૭૩૬. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ સન્તતિ? યો રૂપસ્સ ઉપચયો, સા રૂપસ્સ સન્તતિ – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ સન્તતિ.

૭૩૭. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ ન સન્તતિ? ચક્ષ્માયતનં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ ન સન્તતિ.

૭૩૮. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ જરતા? યા રૂપસ્સ જરા જીરણતા ખલ્લિચ્ચં પાલિચ્ચં વલિત્તચતા આયુનો સંહાનિ ઇન્દ્રિયાનં પરિપાકો – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ જરતા.

૭૩૯. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ ન જરતા? ચક્ખાયતનં...પે°... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ ન જરતા.

૭૪૦. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ અનિચ્ચતા? યો રૂપસ્સ ખયો વયો ભેદો પરિભેદો અનિચ્ચતા અન્તરધાનં – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ અનિચ્ચતા.

૭૪૧. કતમં તં રૂપં રૂપસ્સ ન અનિચ્ચતા? ચક્ખાયતનં...પે°... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં રૂપસ્સ ન અનિચ્ચતા.

૭૪૨. કતમં તં રૂપં કબળીકારો આહારો? ઓદનો કુમ્માસો સત્તુ મચ્છો મંસં ખીરં દધિ સપ્પિ નવનીતં તેલં મધુ ફાણિતં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં યમ્હિ યમ્હિ જનપદે તેસં તેસં સત્તાનં મુખાસિયં દન્તવિખાદનં ગલજ્જોહરણીયં કુચ્છિવિત્થમ્મનં, યાય ઓજાય સત્તા યાપેન્તિ – ઇદં તં રૂપં કબળીકારો આહારો.

૭૪૩. કતમં તં રૂપં ન કબળીકારો આહારો? ચક્ખાયતનં...પે°... રૂપસ્સ અનિચ્ચતા – ઇદં તં રૂપં ન કબળીકારો આહારો.

એવં દુવિધેન રૂપસજ્જહો.

દુકનિદેસો.

તિકનિદેસો

૭૪૪. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ઉપાદા? ચક્ખાયતનં...પે°... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ઉપાદા.

૭૪૫. કતમં તં રૂપં બાહિરં ઉપાદા? રૂપાયતનં...પે°... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ઉપાદા.

૭૪૬. કતમં તં રૂપં બાહિરં નો ઉપાદા? ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આપોધાતુ – ઇદં તં રૂપં બાહિરં નો ઉપાદા.

૭૪૭. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ઉપાદિણ્ણં? ચક્ખાયતનં...પે°... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ઉપાદિણ્ણં.

૭૪૮. કતમં તં રૂપં બાહિરં ઉપાદિણ્ણં? ઇત્થિન્નિયં પુરિસિન્નિયં જીવિતિન્નિયં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ઉપાદિણ્ણં.

૭૪૯. કતમં તં રૂપં બાહિરં અનુપાદિણ્ણં? સદ્ધાયતનં કાયવિઞ્ઞત્તિ વચીવિઞ્ઞત્તિ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દુતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં અનુપાદિણ્ણં.

૭૫૦. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં. ચક્રમાયતનં...પે૦... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં.

૭૫૧. કતમં તં રૂપં બાહિરં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં? ઇત્થિન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં.

૭૫૨. કતમં તં રૂપં બાહિરં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં ? સદ્ધાયતનં કાયવિઞ્ચત્તિ વચીવિઞ્ચત્તિ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્ચતા રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં.

૭૫૩. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં અનિદસ્સનં? ચક્રમાયતનં...પે૦... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં અનિદસ્સનં.

૭૫૪. કતમં તં રૂપં બાહિરં સનિદસ્સનં? રૂપાયતનં – ઇદં તં રૂપં બાહિરં સનિદસ્સનં.

૭૫૫. કતમં તં રૂપં બાહિરં અનિદસ્સનં? સદ્ધાયતનં ...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં અનિદસ્સનં.

૭૫૬. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં સપ્પટિઘં? ચક્રમાયતનં...પે૦... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં સપ્પટિઘં.

૭૫૭. કતમં તં રૂપં બાહિરં સપ્પટિઘં? રૂપાયતનં...પે૦... ફોઠ્ઠબ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં બાહિરં સપ્પટિઘં.

૭૫૮. કતમં તં રૂપં બાહિરં અપ્પટિઘં? ઇત્થિન્દ્રિયં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં અપ્પટિઘં.

૭૫૯. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ઇન્દ્રિયં? ચક્રમુન્દ્રિયં...પે૦... કાયિન્દ્રિયં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ઇન્દ્રિયં.

૭૬૦. કતમં તં રૂપં બાહિરં ઇન્દ્રિયં? ઇત્થિન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ઇન્દ્રિયં.

૭૬૧. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન ઇન્દ્રિયં? રૂપાયતનં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન ઇન્દ્રિયં.

૭૬૨. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન મહાભૂતં? ચક્રમાયતનં...પે૦... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન મહાભૂતં.

૭૬૩. કતમં તં રૂપં બાહિરં મહાભૂતં? ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આપોધાતુ – ઇદં તં રૂપં બાહિરં મહાભૂતં.

૭૬૪. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન મહાભૂતં? રૂપાયતનં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન મહાભૂતં.

૭૬૫. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન વિજ્ઞતિ? ચક્રમાયતનં...પે૦... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન વિજ્ઞતિ?

૭૬૬. કતમં તં રૂપં બાહિરં વિજ્ઞતિ? કાયવિજ્ઞતિ વચીવિજ્ઞતિ – ઇદં તં રૂપં બાહિરં વિજ્ઞતિ.

૭૬૭. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન વિજ્ઞતિ? રૂપાયતનં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન વિજ્ઞતિ.

૭૬૮. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન ચિત્તસમુદ્ધાનં? ચક્રમાયતનં...પે૦... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન ચિત્તસમુદ્ધાનં.

૭૬૯. કતમં તં રૂપં બાહિરં ચિત્તસમુદ્ધાનં? કાયવિજ્ઞતિ વચીવિજ્ઞતિ, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ચિત્તજં ચિત્તેતુકં ચિત્તસમુદ્ધાનં રૂપાયતનં સદાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોદ્ધબ્બાયતનં આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્ચતા રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ચિત્તસમુદ્ધાનં.

૭૭૦. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન ચિત્તસમુદ્ધાનં? ઇત્થિન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન ચિત્તજં ન ચિત્તેતુકં ન ચિત્તસમુદ્ધાનં રૂપાયતનં સદાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોદ્ધબ્બાયતનં આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્ચતા રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન ચિત્તસમુદ્ધાનં.

૭૭૧. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન ચિત્તસહભુ? ચક્રમાયતનં...પે૦... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન ચિત્તસહભુ.

૭૭૨. કતમં તં રૂપં બાહિરં ચિત્તસહભુ? કાયવિજ્ઞતિ વચીવિજ્ઞતિ – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ચિત્તસહભુ.

૭૭૩. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન ચિત્તસહભુ? રૂપાયતનં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન ચિત્તસહભુ?

૭૭૪. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન ચિત્તાનુપરિવત્તિ? ચક્રમાયતનં...પે૦... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન ચિત્તાનુપરિવત્તિ.

૭૭૫. કતમં તં રૂપં બાહિરં ચિત્તાનુપરિવત્તિ? કાયવિજ્ઞતિ વચીવિજ્ઞતિ – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ચિત્તાનુપરિવત્તિ.

૭૭૬. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન ચિત્તાનુપરિવત્તિ? રૂપાયતનં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન ચિત્તાનુપરિવત્તિ.

૭૭૭. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ઓળારિકં? ચક્ષ્માયતનં ...પેં... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ઓળારિકં.

૭૭૮. કતમં તં રૂપં બાહિરં ઓળારિકં? રૂપાયતનં...પેં... ફોક્ષ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ઓળારિકં.

૭૭૯. કતમં તં રૂપં બાહિરં સુખમં? ઇત્થિન્દ્રિયં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં સુખમં.

૭૮૦. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં સન્તિકે? ચક્ષ્માયતનં...પેં... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં સન્તિકે.

૭૮૧. કતમં તં રૂપં બાહિરં દૂરે? ઇત્થિન્દ્રિયં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં દૂરે.

૭૮૨. કતમં તં રૂપં બાહિરં સન્તિકે? રૂપાયતનં...પેં... ફોક્ષ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં બાહિરં સન્તિકે.

૭૮૩. કતમં તં રૂપં બાહિરં ચક્ષુસમ્ફસ્સસ ન વત્થુ? રૂપાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ચક્ષુસમ્ફસ્સસ ન વત્થુ.

૭૮૪. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ચક્ષુસમ્ફસ્સસ વત્થુ? ચક્ષ્માયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ચક્ષુસમ્ફસ્સસ વત્થુ.

૭૮૫. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ચક્ષુસમ્ફસ્સસ ન વત્થુ? સોતાયતનં...પેં... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ચક્ષુસમ્ફસ્સસ ન વત્થુ.

૭૮૬. કતમં તં રૂપં બાહિરં ચક્ષુસમ્ફસ્સજાય વેદનાય...પેં... સઙ્ગાય...પેં... ચેતનાય...પેં... ચક્ષુવિઙ્ગાણસ ન વત્થુ? રૂપાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ચક્ષુવિઙ્ગાણસ ન વત્થુ.

૭૮૭. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ચક્ષુવિઙ્ગાણસ વત્થુ? ચક્ષ્માયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ચક્ષુવિઙ્ગાણસ વત્થુ.

૭૮૮. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ચક્ષુવિઙ્ગાણસ ન વત્થુ? સોતાયતનં...પેં... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ચક્ષુવિઙ્ગાણસ ન વત્થુ?

૭૮૯. કતમં તં રૂપં બાહિરં સોતસમ્ફસ્સસ...પેં... ધાનસમ્ફસ્સસ...પેં... જિહ્વાસમ્ફસ્સસ...પેં... કાયસમ્ફસ્સસ ન વત્થુ? રૂપાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં કાયસમ્ફસ્સસ ન વત્થુ.

૭૯૦. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં કાયસમ્ફસ્સસ વત્થુ? કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં કાયસમ્ફસ્સસ વત્થુ.

૭૯૧. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં કાયસમ્ફસ્સસ ન વત્થુ? ચક્ષ્માયતનં...પેં... જિહ્વાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં કાયસમ્ફસ્સસ ન વત્થુ.

૭૯૨. કતમં તં રૂપં બાહિરં કાયસમ્ફસસજાય વેદનાય...પે૦... સઙ્ગાય...પે૦... ચેતનાય...પે૦... કાયવિઙ્ગાણસ્સ ન વત્થુ? રૂપાયતનં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં કાયવિઙ્ગાણસ્સ ન વત્થુ.
૭૯૩. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં કાયવિઙ્ગાણસ્સ વત્થુ? કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં કાયવિઙ્ગાણસ્સ વત્થુ.
૭૯૪. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં કાયવિઙ્ગાણસ્સ ન વત્થુ? ચક્ખાયતનં...પે૦... જિહ્વાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં કાયવિઙ્ગાણસ્સ ન વત્થુ.
૭૯૫. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ચક્ખુસમ્ફસસસ ન આરમ્મણં? ચક્ખાયતનં...પે૦... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ચક્ખુસમ્ફસસસ ન આરમ્મણં.
૭૯૬. કતમં તં રૂપં બાહિરં ચક્ખુસમ્ફસસસ આરમ્મણં? રૂપાયતનં – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ચક્ખુસમ્ફસસસ આરમ્મણં.
૭૯૭. કતમં તં રૂપં બાહિરં ચક્ખુસમ્ફસસસ ન આરમ્મણં? સદ્ધાયતનં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ચક્ખુસમ્ફસસસ ન આરમ્મણં.
૭૯૮. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ચક્ખુસમ્ફસસજાય વેદનાય...પે૦... સઙ્ગાય...પે૦... ચેતનાય...પે૦... ચક્ખુવિઙ્ગાણસ્સ ન આરમ્મણં? ચક્ખાયતનં...પે૦... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ચક્ખુવિઙ્ગાણસ્સ ન આરમ્મણં.
૭૯૯. કતમં તં રૂપં બાહિરં ચક્ખુવિઙ્ગાણસ્સ આરમ્મણં? રૂપાયતનં – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ચક્ખુવિઙ્ગાણસ્સ આરમ્મણં.
૮૦૦. કતમં તં રૂપં બાહિરં ચક્ખુવિઙ્ગાણસ્સ ન આરમ્મણં? સદ્ધાયતનં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ચક્ખુવિઙ્ગાણસ્સ ન આરમ્મણં.
૮૦૧. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં સોતસમ્ફસસસ...પે૦... ધાનસમ્ફસસસ...પે૦... જિહ્વાસમ્ફસસસ...પે૦... કાયસમ્ફસસસ ન આરમ્મણં? ચક્ખાયતનં...પે૦... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં કાયસમ્ફસસસ ન આરમ્મણં.
૮૦૨. કતમં તં રૂપં બાહિરં કાયસમ્ફસસસ આરમ્મણં? ફોઠ્ઠબ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં બાહિરં કાયસમ્ફસસસ આરમ્મણં.
૮૦૩. કતમં તં રૂપં બાહિરં કાયસમ્ફસસસ ન આરમ્મણં? રૂપાયતનં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં કાયસમ્ફસસસ ન આરમ્મણં.
૮૦૪. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં કાયસમ્ફસસજાય વેદનાય...પે૦... સઙ્ગાય...પે૦... ચેતનાય...પે૦... કાયવિઙ્ગાણસ્સ ન આરમ્મણં? ચક્ખાયતનં...પે૦... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં કાયવિઙ્ગાણસ્સ ન આરમ્મણં.

આરમ્મણં.

૮૦૫. કતમં તં રૂપં બાહિરં કાયવિઝ્ઞાણસ્સ આરમ્મણં? ફોક્કબ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં બાહિરં કાયવિઝ્ઞાણસ્સ આરમ્મણં.

૮૦૬. કતમં તં રૂપં બાહિરં કાયવિઝ્ઞાણસ્સ ન આરમ્મણં? રૂપાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં કાયવિઝ્ઞાણસ્સ ન આરમ્મણં.

૮૦૭. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન ચક્ખાયતનં? રૂપાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન ચક્ખાયતનં.

૮૦૮. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ચક્ખાયતનં? યં ચક્ખુ ચતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો...પેં... સુઞ્ઞો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ચક્ખાયતનં.

૮૦૯. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન ચક્ખાયતનં? સોતાયતનં...પેં... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન ચક્ખાયતનં.

૮૧૦. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન સોતાયતનં...પેં... ન ધાનાયતનં...પેં... ન જિહ્વાયતનં...પેં... ન કાયાયતનં? રૂપાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન કાયાયતનં.

૮૧૧. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં કાયાયતનં? યો કાયો ચતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો...પેં... સુઞ્ઞો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં કાયાયતનં.

૮૧૨. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન કાયાયતનં? ચક્ખાયતનં...પેં... જિહ્વાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન કાયાયતનં.

૮૧૩. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન રૂપાયતનં? ચક્ખાયતનં...પેં... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન રૂપાયતનં.

૮૧૪. કતમં તં રૂપં બાહિરં રૂપાયતનં? યં રૂપં ચતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય વણ્ણનિભા...પેં... રૂપધાતુ પેસા – ઇદં તં રૂપં બાહિરં રૂપાયતનં.

૮૧૫. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન રૂપાયતનં? સદ્ધાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન રૂપાયતનં.

૮૧૬. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન સદ્ધાયતનં...પેં... ન ગન્ધાયતનં...પેં... ન રસાયતનં...પેં... ન ફોક્કબ્બાયતનં? ચક્ખાયતનં...પેં... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન ફોક્કબ્બાયતનં.

૮૧૭. કતમં તં રૂપં બાહિરં ફોક્કબ્બાયતનં? પથવીધાતુ...પેં... ફોક્કબ્બધાતુ પેસા – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ફોક્કબ્બાયતનં.

૮૧૮. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન ફોક્ષ્બાયતનં? રૂપાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન ફોક્ષ્બાયતનં.

૮૧૯. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન ચક્ષુધાતુ? રૂપાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન ચક્ષુધાતુ.

૮૨૦. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ચક્ષુધાતુ? ચક્ષ્માયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ચક્ષુધાતુ.

૮૨૧. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન ચક્ષુધાતુ? સોતાયતનં...પેં... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન ચક્ષુધાતુ.

૮૨૨. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન સોતધાતુ...પેં... ન ધાનધાતુ...પેં... ન જિહ્વાધાતુ...પેં... ન કાયધાતુ? રૂપાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન કાયધાતુ.

૮૨૩. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં કાયધાતુ? કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં કાયધાતુ.

૮૨૪. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન કાયધાતુ? ચક્ષ્માયતનં...પેં... જિહ્વાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન કાયધાતુ.

૮૨૫. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન રૂપધાતુ? ચક્ષ્માયતનં...પેં... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન રૂપધાતુ.

૮૨૬. કતમં તં રૂપં બાહિરં રૂપધાતુ? રૂપાયતનં – ઇદં તં રૂપં બાહિરં રૂપધાતુ.

૮૨૭. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન રૂપધાતુ? સદાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન રૂપધાતુ.

૮૨૮. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન સદધાતુ...પેં... ન ગન્ધધાતુ...પેં... ન રસધાતુ ...પેં... ન ફોક્ષ્બધાતુ? ચક્ષ્માયતનં...પેં... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન ફોક્ષ્બધાતુ.

૮૨૯. કતમં તં રૂપં બાહિરં ફોક્ષ્બધાતુ? ફોક્ષ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ફોક્ષ્બધાતુ.

૮૩૦. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન ફોક્ષ્બધાતુ? રૂપાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન ફોક્ષ્બધાતુ.

૮૩૧. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન ચક્ષુન્દ્રિયં? રૂપાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન ચક્ષુન્દ્રિયં.

૮૩૨. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ચક્ષુન્દ્રિયં? યં ચક્ષુ યતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો...પેં... સુગ્ધો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ચક્ષુન્દ્રિયં.

૮૩૩. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન ચક્ષુન્દ્રિયં? સોતાયતનં...પે... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન ચક્ષુન્દ્રિયં.

૮૩૪. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન સોતિન્દ્રિયં...પે... ન ધાનિન્દ્રિયં...પે... ન જિહ્વિન્દ્રિયં...પે... ન કાયિન્દ્રિયં? રૂપાયતનં...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન કાયિન્દ્રિયં.

૮૩૫. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં કાયિન્દ્રિયં? યો કાયો ચતુર્જં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો...પે... સુઞ્ઞો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં કાયિન્દ્રિયં.

૮૩૬. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન કાયિન્દ્રિયં? ચક્ષ્માયતનં...પે... જિહ્વાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન કાયિન્દ્રિયં.

૮૩૭. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન ઇન્દ્રિયં? ચક્ષ્માયતનં...પે... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન ઇન્દ્રિયં.

૮૩૮. કતમં તં રૂપં બાહિરં ઇન્દ્રિયં? યં ઇન્દ્રિયા ઇન્દ્રિયલિંગં ઇન્દ્રિયનિમિત્તં ઇન્દ્રિયકૃત્તં ઇત્યાકખ્યો ઇત્યત્તં ઇન્દ્રિયાવો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ઇન્દ્રિયં.

૮૩૯. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન ઇન્દ્રિયં? રૂપાયતનં...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન ઇન્દ્રિયં.

૮૪૦. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન પુરિસિન્દ્રિયં? ચક્ષ્માયતનં...પે... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન પુરિસિન્દ્રિયં.

૮૪૧. કતમં તં રૂપં બાહિરં પુરિસિન્દ્રિયં? યં પુરિસસ્સ પુરિસલિંગં પુરિસનિમિત્તં પુરિસકૃત્તં પુરિસાકખ્યો પુરિસત્તં પુરિસમાવો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં પુરિસિન્દ્રિયં.

૮૪૨. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન પુરિસિન્દ્રિયં? રૂપાયતનં...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન પુરિસિન્દ્રિયં.

૮૪૩. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન જીવિતિન્દ્રિયં? ચક્ષ્માયતનં...પે... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન જીવિતિન્દ્રિયં.

૮૪૪. કતમં તં રૂપં બાહિરં જીવિતિન્દ્રિયં? યો તેસં રૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના જીવિતં જીવિતિન્દ્રિયં – ઇદં તં રૂપં બાહિરં જીવિતિન્દ્રિયં.

૮૪૫. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન જીવિતિન્દ્રિયં? રૂપાયતનં...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન જીવિતિન્દ્રિયં.

૮૪૬. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન કાયવિજ્ઞતિ? ચક્ષ્માયતનં...પે... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન કાયવિજ્ઞતિ.

૮૪૭. કતમં તં રૂપં બાહિરં કાયવિજ્ઞતિ? યા કુસલચિત્તસ્સ વા અકુસલચિત્તસ્સ વા અબ્યાકતચિત્તસ્સ વા અભિક્કમન્તસ્સ વા પટિક્કમન્તસ્સ વા આલોકેન્તસ્સ વા વિલોકેન્તસ્સ વા સમિજ્ઞેન્તસ્સ વા પસારેન્તસ્સ વા કાયસ્સ થમ્મના સન્થમ્મના સન્થમ્મિતત્તં વિજ્ઞતિ વિજ્ઞાપના વિજ્ઞાપિતત્તં – ઇદં તં રૂપં બાહિરં કાયવિજ્ઞતિ.

૮૪૮. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન કાયવિજ્ઞતિ? રૂપાયતનં...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન કાયવિજ્ઞતિ.

૮૪૯. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન વચીવિજ્ઞતિ? ચક્ષ્માયતનં...પે... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન વચીવિજ્ઞતિ.

૮૫૦. કતમં તં રૂપં બાહિરં વચીવિજ્ઞતિ? યા કુસલચિત્તસ્સ વા અકુસલચિત્તસ્સ વા અબ્યાકતચિત્તસ્સ વા વાયા ગિરા બ્યપ્પથો ઉદીરણં ધોસો ધોસકમ્મં વાયા વચીભેદો, અયં વુચ્યતિ વાયા. યા તાય વાયાય વિજ્ઞતિ વિજ્ઞાપના વિજ્ઞાપિતત્તં – ઇદં તં રૂપં બાહિરં વચીવિજ્ઞતિ .

૮૫૧. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન વચીવિજ્ઞતિ? રૂપાયતનં...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન વચીવિજ્ઞતિ.

૮૫૨. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન આકાસધાતુ? ચક્ષ્માયતનં...પે... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન આકાસધાતુ.

૮૫૩. કતમં તં રૂપં બાહિરં આકાસધાતુ? યો આકાસો આકાસગતં અધં અધગતં વિવરો વિવરગતં અસમ્બુદ્ધં ચતૂહિ મહાભૂતેહિ – ઇદં તં રૂપં બાહિરં આકાસધાતુ.

૮૫૪. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન આકાસધાતુ? રૂપાયતનં...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન આકાસધાતુ.

૮૫૫. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન આપોધાતુ? ચક્ષ્માયતનં...પે... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં ન આપોધાતુ.

૮૫૬. કતમં તં રૂપં બાહિરં આપોધાતુ? યં આપો આપોગતં સિનેહો સિનેહગતં બન્ધનત્તં રૂપસ્સ – ઇદં તં રૂપં બાહિરં આપોધાતુ.

૮૫૭. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન આપોધાતુ? રૂપાયતનં...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન આપોધાતુ.

૮૫૮. કતમં તં રૂપં અજ્ઞતિકં રૂપસ્સ ન લહુતા? ચક્ષ્માયતનં...પે... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞતિકં રૂપસ્સ ન લહુતા.

૮૫૯. કતમં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ લહુતા? યા રૂપસ્સ લહુતા લહુપરિણામતા અદન્ધનતા અવિત્થનતા –
ઇદં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ લહુતા.

૮૬૦. કતમં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ ન લહુતા? રૂપાયતનં...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં
રૂપસ્સ ન લહુતા.

૮૬૧. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં રૂપસ્સ ન મુદ્દતા? ચક્ખાયતનં...પે... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં
રૂપસ્સ ન મુદ્દતા.

૮૬૨. કતમં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ મુદ્દતા? યા રૂપસ્સ મુદ્દતા મદ્વતા અકકખળતા અકથિનતા – ઇદં તં
રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ મુદ્દતા.

૮૬૩. કતમં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ ન મુદ્દતા? રૂપાયતનં...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં
રૂપસ્સ ન મુદ્દતા.

૮૬૪. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં રૂપસ્સ ન કમ્મઞ્જતા? ચક્ખાયતનં...પે... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં
અજ્ઞત્તિકં રૂપસ્સ ન કમ્મઞ્જતા.

૮૬૫. કતમં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા? યા રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા કમ્મઞ્જત્તં કમ્મઞ્જભાવો – ઇદં તં
રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા.

૮૬૬. કતમં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ ન કમ્મઞ્જતા? રૂપાયતનં...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં
બાહિરં રૂપસ્સ ન કમ્મઞ્જતા.

૮૬૭. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં રૂપસ્સ ન ઉપચયો? ચક્ખાયતનં...પે... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં
અજ્ઞત્તિકં રૂપસ્સ ન ઉપચયો.

૮૬૮. કતમં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ ઉપચયો? યો આયતનાનં આચયો, સો રૂપસ્સ ઉપચયો – ઇદં તં રૂપં
બાહિરં રૂપસ્સ ઉપચયો.

૮૬૯. કતમં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ ન ઉપચયો? રૂપાયતનં...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં
રૂપસ્સ ન ઉપચયો.

૮૭૦. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં રૂપસ્સ ન સન્તતિ? ચક્ખાયતનં...પે... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં
રૂપસ્સ ન સન્તતિ.

૮૭૧. કતમં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ સન્તતિ? યો રૂપસ્સ ઉપચયો, સા રૂપસ્સ સન્તતિ – ઇદં તં રૂપં બાહિરં
રૂપસ્સ સન્તતિ.

૮૭૨. કતમં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ ન સન્તતિ? રૂપાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ ન સન્તતિ.

૮૭૩. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં રૂપસ્સ ન જરતા? ચક્ખાયતનં...પેં... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં રૂપસ્સ ન જરતા.

૮૭૪. કતમં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ જરતા? યા રૂપસ્સ જરા જીરણતા ખણ્ણિયં પાલિયં વલિત્તયતા આયુનો સંહાનિ ઇન્દ્રિયાનં પરિપાકો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ જરતા.

૮૭૫. કતમં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ ન જરતા? રૂપાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ ન જરતા.

૮૭૬. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં રૂપસ્સ ન અનિચ્ચતા? ચક્ખાયતનં...પેં... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં રૂપસ્સ ન અનિચ્ચતા.

૮૭૭. કતમં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ અનિચ્ચતા? યો રૂપસ્સ ખયો વયો ભેદો પરિભેદો અનિચ્ચતા અન્તરધાનં – ઇદં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ અનિચ્ચતા.

૮૭૮. કતમં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ ન અનિચ્ચતા? રૂપાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં બાહિરં રૂપસ્સ ન અનિચ્ચતા.

૮૭૯. કતમં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન કબળીકારો આહારો? ચક્ખાયતનં...પેં... કાયાયતનં – ઇદં તં રૂપં અજ્ઞત્તિકં ન કબળીકારો આહારો .

૮૮૦. કતમં તં રૂપં બાહિરં કબળીકારો આહારો? ઓદનો કુમ્માસો સત્તુ મચ્છો મંસં ખીરં દધિ સપ્પિ નવનીતં તેલં મધુ ફાણિતં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં યમ્હિ યમ્હિ જનપદે તેસં તેસં સત્તાનં મુખાસિયં દન્તવિખાદનં ગલજ્જોહરણીયં કુચ્છિવિત્થમ્મનં યાય ઓજાય સત્તા યાપેન્તિ – ઇદં તં રૂપં બાહિરં કબળીકારો આહારો.

૮૮૧. કતમં તં રૂપં બાહિરં ન કબળીકારો આહારો? રૂપાયતનં...પેં... રૂપસ્સ અનિચ્ચતા – ઇદં તં રૂપં બાહિરં ન કબળીકારો આહારો.

એવં તિવિધેન રૂપસજ્જહો.

તિક્કનિદેસો.

ચતુક્કં

૮૮૨. કતમં તં રૂપં ઉપાદા ઉપાદિણ્ણં? ચક્ખાયતનં...પેં... કાયાયતનં, ઇન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં આકાસધાતુ રૂપસ્સ

ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદા ઉપાદિષ્યં.

૮૮૩. કતમં તં રૂપં ઉપાદા અનુપાદિષ્યં? સદ્વાયતનં કાયવિઞ્ઞત્તિ વચીવિઞ્ઞત્તિ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, યં વા પનઞ્ઞમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં આકાસધાતુ રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદા અનુપાદિષ્યં.

૮૮૪. કતમં તં રૂપં નો ઉપાદા ઉપાદિષ્યં? કમ્મસ્સ કતત્તા ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આપોધાતુ – ઇદં તં રૂપં નો ઉપાદા ઉપાદિષ્યં.

૮૮૫. કતમં તં રૂપં નો ઉપાદા અનુપાદિષ્યં? ન કમ્મસ્સ કતત્તા ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આપોધાતુ – ઇદં તં રૂપં નો ઉપાદા અનુપાદિષ્યં.

૮૮૬. કતમં તં રૂપં ઉપાદા ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં? ચક્ખાયતનં...પે°... કાયાયતનં, ઇન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં, યં વા પનઞ્ઞમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં આકાસધાતુ રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદા ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં.

૮૮૭. કતમં તં રૂપં ઉપાદા અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં? સદ્વાયતનં કાયવિઞ્ઞત્તિ વચીવિઞ્ઞત્તિ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, યં વા પનઞ્ઞમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં આકાસધાતુ રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદા અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં.

૮૮૮. કતમં તં રૂપં નો ઉપાદા ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં? કમ્મસ્સ કતત્તા ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આપોધાતુ – ઇદં તં રૂપં નો ઉપાદા ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં.

૮૮૯. કતમં તં રૂપં નો ઉપાદા અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં? ન કમ્મસ્સ કતત્તા ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આપોધાતુ – ઇદં તં રૂપં નો ઉપાદા અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં.

૮૯૦. કતમં તં રૂપં ઉપાદા સપ્પટિઘં? ચક્ખાયતનં...પે°... રસાયતનં – ઇદં તં રૂપં ઉપાદા સપ્પટિઘં.

૮૯૧. કતમં તં રૂપં ઉપાદા અપ્પટિઘં? ઇન્દ્રિયં...પે°... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદા અપ્પટિઘં.

૮૯૨. કતમં તં રૂપં નો ઉપાદા સપ્પટિઘં? ફોઠ્ઠબ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં નો ઉપાદા સપ્પટિઘં.

૮૯૩. કતમં તં રૂપં નો ઉપાદા અપ્પટિઘં? આપોધાતુ – ઇદં તં રૂપં નો ઉપાદા અપ્પટિઘં.

૮૯૪. કતમં તં રૂપં ઉપાદા ઓળારિકં? ચક્ખાયતનં...પે°... રસાયતનં – ઇદં તં રૂપં ઉપાદા ઓળારિકં.

૮૯૫. કતમં તં રૂપં ઉપાદા સુખુમં ઇન્દ્રિયં...પે°... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદા સુખુમં.

૮૯૬. કતમં તં રૂપં નો ઉપાદા ઓળારિકં? ફોક્ષ્માયતનં – ઇદં તં રૂપં નો ઉપાદા ઓળારિકં.

૮૯૭. કતમં તં રૂપં નો ઉપાદા સુખુમં? આપોધાતુ – ઇદં તં રૂપં નો ઉપાદા સુખુમં.

૮૯૮. કતમં તં રૂપં ઉપાદા દૂરે? ઇત્થિન્નિયં...પે°... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદા દૂરે.

૮૯૯. કતમં તં રૂપં ઉપાદા સન્તિકે? ચક્ષ્માયતનં...પે°... રસાયતનં – ઇદં તં રૂપં ઉપાદા સન્તિકે.

૯૦૦. કતમં તં રૂપં નો ઉપાદા દૂરે? આપોધાતુ – ઇદં તં રૂપં નો ઉપાદા દૂરે.

૯૦૧. કતમં તં રૂપં નો ઉપાદા સન્તિકે? ફોક્ષ્માયતનં – ઇદં તં રૂપં નો ઉપાદા સન્તિકે.

૯૦૨. કતમં તં રૂપં ઉપાદિણં સનિદસ્સનં? કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિણં સનિદસ્સનં.

૯૦૩. કતમં તં રૂપં ઉપાદિણં અનિદસ્સનં? ચક્ષ્માયતનં...પે°... કાયાયતનં, ઇત્થિન્નિયં પુરિસિન્નિયં જીવિતિન્નિયં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોક્ષ્માયતનં આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિણં અનિદસ્સનં.

૯૦૪. કતમં તં રૂપં અનુપાદિણં સનિદસ્સનં? ન કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિણં સનિદસ્સનં.

૯૦૫. કતમં તં રૂપં અનુપાદિણં અનિદસ્સનં? સદ્ધાયતનં કાયવિઞ્જતિ વચીવિઞ્જતિ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા , યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોક્ષ્માયતનં આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિણં અનિદસ્સનં.

૯૦૬. કતમં તં રૂપં ઉપાદિણં સપ્પટિઘં? ચક્ષ્માયતનં...પે°... કાયાયતનં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોક્ષ્માયતનં – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિણં સપ્પટિઘં.

૯૦૭. કતમં તં રૂપં ઉપાદિણં અપ્પટિઘં? ઇત્થિન્નિયં પુરિસિન્નિયં જીવિતિન્નિયં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિણં અપ્પટિઘં.

૯૦૮. કતમં તં રૂપં અનુપાદિણં સપ્પટિઘં? સદ્ધાયતનં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોક્ષ્માયતનં – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિણં સપ્પટિઘં.

૯૦૯. કતમં તં રૂપં અનુપાદિણં અપ્પટિઘં? કાયવિઞ્જતિ વચીવિઞ્જતિ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિણં અપ્પટિઘં.

૯૧૦. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્યં મહાભૂતં? કમ્મસ્સ કતત્તા ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આપોધાતુ – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્યં મહાભૂતં.

૯૧૧. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્ટાં ન મહાભૂતં? ચક્રમાયતનં...પેં... કાયાયતનં ઇન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં આકાસઘાતુ રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબ્બળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્ટાં ન મહાભૂતં.

૯૧૨. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્યં મહાભૂતં? ન કમ્મસ્સ કતત્તા ફોક્કબ્બાયતનં આપોધાતુ – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્યં મહાભૂતં.

૯૧૩. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્ણં ન મહાભૂતં? સદાયતનં કાયવિગ્બત્તિ વચીવિગ્બત્તિ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્ધતા રૂપસ્સ કમ્મગ્બતા રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, યં વા પનગ્બમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં આકાસધાતુ રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબ્બળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્ણં ન મહાભૂતં.

૯૧૪. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્યં ઓળારિકં? ચક્ષ્માયતનં...પેં... કાયાયતનં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અસ્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં શ્લેષ્મ્માયતનં – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્યં ઓળારિકં.

૯૧૫. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષણં સુખમું? ઇત્થિન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં, યં વા પનઞ્ઞમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષણં સુખમું.

૯૧૬. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્યં ઓળારિકં? સદાયતનં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ક્ષેક્રબ્બાયતનં - ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્યં ઓળારિકં.

૯૧૭. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્ણં સુખમું? કાયવિઝ્ઞત્તિ વચીવિઝ્ઞત્તિ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, યં વા પનઞ્ઞમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્ણં સુખમું.

૯૧૮. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્યં દૂરે? ઇત્થિન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્યં દૂરે.

૯૧૯. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્ણં સન્તિકે? ચક્ષુર્આયતનં...પે°... કાયાયતનં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અસ્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં શ્લેષ્મ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્ણં સન્તિકે.

૯૨૦. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્યં દૂરે? કાયવિઞ્ઞત્તિ વચીવિઞ્ઞત્તિ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્ધતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, યં વા પનઞ્ઞમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્યં દૂરે.

૯૨૧. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્યં સન્તિકે? સદાયતનં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્યં સન્તિકે.

૯૨૨. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં સનિદસ્સનં? કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં સનિદસ્સનં.

૯૨૩. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં અનિદસ્સનં? ચક્ખાયતનં...પે... કાયાયતનં, ઇન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં અનિદસ્સનં.

૯૨૪. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં સનિદસ્સનં? ન કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં સનિદસ્સનં.

૯૨૫. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં અનિદસ્સનં? સદાયતનં કાયવિઞ્ચત્તિ વચીવિઞ્ચત્તિ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્ચતા રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં અનિદસ્સનં.

૯૨૬. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં સપ્પટિઘં? ચક્ખાયતનં...પે... કાયાયતનં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં સપ્પટિઘં.

૯૨૭. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં અપ્પટિઘં? ઇન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં અપ્પટિઘં.

૯૨૮. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં સપ્પટિઘં? સદાયતનં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં સપ્પટિઘં.

૯૨૯. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં અપ્પટિઘં? કાયવિઞ્ચત્તિ વચીવિઞ્ચત્તિ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્ચતા રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં અપ્પટિઘં.

૯૩૦. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં મહાભૂતં? કમ્મસ્સ કતત્તા ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આપોધાતુ – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં મહાભૂતં .

૯૩૧. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં ન મહાભૂતં? ચક્ષુષાયતનં...પે... કાયાયતનં ઇન્દ્રિયં
પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અસ્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં
આકાસઘાતુ રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં ન મહાભૂતં.

૯૩૨. કતમં તં રૂપં અનુપાદિણ્યુપાદાનિયં મહાભૂતં? ન કમ્મસ્સ કતત્તા શ્લેઙ્ખ્યાયતનં આપોધાતુ - ઇદં તં રૂપં અનુપાદિણ્યુપાદાનિયં મહાભૂતં.

૯૩૩. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં ન મહાભૂતં? સદાયતનં કાયવિઞ્ચત્તિ વચીવિઞ્ચત્તિ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દુતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્ચતા રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં આકાસધાતુ રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તત્તિ કબ્બળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં ન મહાભૂતં.

૯૩૪. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં ઓળારિકં? ચક્રમાયતનં...પેં... કાયાયતનં, યં વા પનઞ્ચપ્પિ અસ્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોક્કબ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં ઓળારિકં.

૯૩૫. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં સુખમં? ઇત્થિન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં, યં વા પનગ્ગમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં સુખમં.

૯૩૬. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં ઓળારિકં? સદ્વાયતનં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં ઓળારિકં.

૯૩૭. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં સુખમં? કાયવિઞ્ઞત્તિ વચીવિઞ્ઞત્તિ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, યં વા પનઞ્જમ્પિ અસ્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં સુખમં.

૯૩૮. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં દૂરે? ઇન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપચયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં દૂરે.

૯૩૯. કતમં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં સન્તિકે ચક્રમાયતનં...પે૦... કાયાયતનં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અસ્થિ
રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ક્ષોઢ્ઢ્યાયતનં – ઇદં તં રૂપં ઉપાદિષ્યુપાદાનિયં સન્તિકે.

૯૪૦. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં દૂરે? કાયવિઞ્ચત્તિ વચીવિઞ્ચત્તિ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્ચતા રૂપસ્સ જરતા રૂપસ્સ અનિચ્ચતા, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં દૂરે.

૯૪૧. કતમં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં સન્તિકે? સદાયતનં, યં વા પનઞ્ચમ્પિ અત્થિ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા રૂપાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોક્ખ્ખાયતનં – ઇદં તં રૂપં અનુપાદિષ્યુપાદાનિયં સન્તિકે.

૯૪૨. કતમં તં રૂપં સપ્પટિઘં ઇન્દ્રિયં? ચક્ખુન્દ્રિયં...પે... કાયિન્દ્રિયં – ઇદં તં રૂપં સપ્પટિઘં ઇન્દ્રિયં.

૯૪૩. કતમં તં રૂપં સપ્પટિઘં ન ઇન્દ્રિયં? રૂપાયતનં...પે... ફોક્ખ્ખાયતનં – ઇદં તં રૂપં સપ્પટિઘં ન ઇન્દ્રિયં.

૯૪૪. કતમં તં રૂપં અપ્પટિઘં ઇન્દ્રિયં? ઇત્થિન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં – ઇદં તં રૂપં અપ્પટિઘં ઇન્દ્રિયં.

૯૪૫. કતમં તં રૂપં અપ્પટિઘં ન ઇન્દ્રિયં? કાયવિઞ્ચત્તિ વચીવિઞ્ચત્તિ...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અપ્પટિઘં ન ઇન્દ્રિયં.

૯૪૬. કતમં તં રૂપં સપ્પટિઘં મહાભૂતં? ફોક્ખ્ખાયતનં – ઇદં તં રૂપં સપ્પટિઘં મહાભૂતં.

૯૪૭. કતમં તં રૂપં સપ્પટિઘં ન મહાભૂતં? ચક્ખાયતનં...પે... રસાયતનં – ઇદં તં રૂપં સપ્પટિઘં ન મહાભૂતં.

૯૪૮. કતમં તં રૂપં અપ્પટિઘં મહાભૂતં? આપોધાતુ – ઇદં તં રૂપં અપ્પટિઘં મહાભૂતં.

૯૪૯. કતમં તં રૂપં અપ્પટિઘં ન મહાભૂતં? ઇત્થિન્દ્રિયં...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અપ્પટિઘં ન મહાભૂતં.

૯૫૦. કતમં તં રૂપં ઇન્દ્રિયં ઓળારિકં? ચક્ખુન્દ્રિયં...પે... કાયિન્દ્રિયં – ઇદં તં રૂપં ઇન્દ્રિયં ઓળારિકં.

૯૫૧. કતમં તં રૂપં ઇન્દ્રિયં સુખુમં? ઇત્થિન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં – ઇદં તં રૂપં ઇન્દ્રિયં સુખુમં.

૯૫૨. કતમં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં ઓળારિકં? રૂપાયતનં...પે... ફોક્ખ્ખાયતનં – ઇદં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં ઓળારિકં.

૯૫૩. કતમં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં સુખુમં? કાયવિઞ્ચત્તિ વચીવિઞ્ચત્તિ...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં સુખુમં.

૯૫૪. કતમં તં રૂપં ઇન્દ્રિયં દૂરે? ઇત્થિન્દ્રિયં પુરિસિન્દ્રિયં જીવિતિન્દ્રિયં – ઇદં તં રૂપં ઇન્દ્રિયં દૂરે.

૯૫૫. કતમં તં રૂપં ઇન્દ્રિયં સન્તિકે? ચક્ખુન્દ્રિયં...પે... કાયિન્દ્રિયં – ઇદં તં રૂપં ઇન્દ્રિયં સન્તિકે.

૯૫૬. કતમં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં દૂરે? કાયવિઞ્ચત્તિ વચીવિઞ્ચત્તિ...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં દૂરે.

૯૫૭. કતમં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં સન્તિકે? રૂપાયતનં...પે૦... ફોક્ષબ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં સન્તિકે.

૯૫૮. કતમં તં રૂપં મહાભૂતં ઓળારિકં? ફોક્ષબ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં મહાભૂતં ઓળારિકં.

૯૫૯. કતમં તં રૂપં મહાભૂતં સુખમં? આપોધાતુ – ઇદં તં રૂપં મહાભૂતં સુખમં.

૯૬૦. કતમં તં રૂપં ન મહાભૂતં ઓળારિકં? ચક્ષ્માયતનં...પે૦... રસાયતનં – ઇદં તં રૂપં ન મહાભૂતં ઓળારિકં.

૯૬૧. કતમં તં રૂપં ન મહાભૂતં સુખમં? ઇન્દ્રિયં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન મહાભૂતં સુખમં.

૯૬૨. કતમં તં રૂપં મહાભૂતં દૂરે? આપોધાતુ – ઇદં તં રૂપં મહાભૂતં દૂરે.

૯૬૩. કતમં તં રૂપં મહાભૂતં સન્તિકે? ફોક્ષબ્બાયતનં – ઇદં તં રૂપં મહાભૂતં સન્તિકે.

૯૬૪. કતમં તં રૂપં ન મહાભૂતં દૂરે? ઇન્દ્રિયં...પે૦... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન મહાભૂતં દૂરે.

૯૬૫. કતમં તં રૂપં ન મહાભૂતં સન્તિકે? ચક્ષ્માયતનં...પે૦... રસાયતનં – ઇદં તં રૂપં ન મહાભૂતં સન્તિકે.

૯૬૬. રૂપાયતનં દિઠં, સદાયતનં સુતં, ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોક્ષબ્બાયતનં મુતં, સબ્બં રૂપં મનસા વિજ્ઞાતં રૂપં.

એવં ચતુબ્બિધેન રૂપસજ્જહો.

ચતુક્કં.

પચ્ચકં

૯૬૭. કતમં તં રૂપં પથવીધાતુ? યં કક્ખળં ખરગતં [ખરિગતં (ક૦)] કક્ખળત્તં કક્ખળભાવો અજ્ઞત્તં વા બહિદ્ધા વા ઉપાદિણ્ણં વા અનુપાદિણ્ણં વા – ઇદં તં રૂપં પથવીધાતુ.

૯૬૮. કતમં તં રૂપં આપોધાતુ? યં આપો આપોગતં સિનેહો સિનેહગતં બન્ધનત્તં રૂપસ્સ અજ્ઞત્તં વા બહિદ્ધા વા ઉપાદિણ્ણં વા અનુપાદિણ્ણં વા – ઇદં તં રૂપં આપોધાતુ.

૯૬૯. કતમં તં રૂપં તેજોધાતુ? યં તેજો તેજોગતં ઉસ્મા ઉસ્માગતં ઉસુમં ઉસુમગતં અજ્ઞત્તં વા બહિદ્ધા વા ઉપાદિણ્ણં વા અનુપાદિણ્ણં વા – ઇદં તં રૂપં તેજોધાતુ.

૯૭૦. કતમં તં રૂપં વાયોધાતુ? યં વાયો વાયોગતં થમ્મિતત્તં રૂપસ્સ અજ્ઞત્તં વા બહિદ્ધા વા ઉપાદિણ્ણં વા અનુપાદિણ્ણં વા – ઇદં તં રૂપં વાયોધાતુ.

૯૭૧. કતમં તં રૂપં ઉપાદા? ચક્રમાયતનં...પે... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ઉપાદા.

એવં પચ્ચવિધેન રૂપસજ્જહો.

પચ્ચકં.

ઇક્કં

૯૭૨. રૂપાયતનં ચક્રખુવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, સદ્દાયતનં સોતવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, ગન્ધાયતનં ધાનવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, રસાયતનં જિહ્વાવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, ફોઠ્ઠબ્બાયતનં કાયવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, સબ્બં રૂપં મનોવિઝ્ઝેય્યં રૂપં.

એવં છબ્બિધેન રૂપસજ્જહો.

છક્કં.

સત્તકં

૯૭૩. રૂપાયતનં ચક્રખુવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, સદ્દાયતનં સોતવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, ગન્ધાયતનં ધાનવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, રસાયતનં જિહ્વાવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, ફોઠ્ઠબ્બાયતનં કાયવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, રૂપાયતનં સદ્દાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં મનોધાતુવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, સબ્બં રૂપં મનોવિઝ્ઝાણાધાતુવિઝ્ઝેય્યં રૂપં.

એવં સત્તવિધેન રૂપસજ્જહો.

સત્તકં.

અકકં

૯૭૪. રૂપાયતનં ચક્રખુવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, સદ્દાયતનં સોતવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, ગન્ધાયતનં ધાનવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, રસાયતનં જિહ્વાવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, મનાપિયો ફોઠ્ઠબ્બો સુખસમ્પ્પસો કાયવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, અમનાપિયો ફોઠ્ઠબ્બો દુક્ખસમ્પ્પસો કાયવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, રૂપાયતનં સદ્દાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં મનોધાતુવિઝ્ઝેય્યં રૂપં, સબ્બં રૂપં મનોવિઝ્ઝાણાધાતુવિઝ્ઝેય્યં રૂપં.

એવં અકકવિધેન રૂપસજ્જહો.

અકકં.

નવકં

૯૭૫. કતમં તં રૂપં ચક્રખુન્નિયં? યં ચક્રખુ ચતુન્નં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો...પે... સુઞ્ઞો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં ચક્રખુન્નિયં .

૯૭૬. કતમં તં રૂપં સોતિન્દ્રિયં...પેં... ધાનિન્દ્રિયં...પેં... જિહ્વિન્દ્રિયં...પેં... કાયિન્દ્રિયં ...પેં... ઇન્દ્રિયં... પેં... પુરિસિન્દ્રિયં...પેં... જીવિતિન્દ્રિયં? યો તેસં રૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના જીવિતં જીવિતિન્દ્રિયં – ઇદં તં રૂપં જીવિતિન્દ્રિયં.

૯૭૭. કતમં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં? રૂપાયતનં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં.

એવં નવવિધેન રૂપસજ્જહો.

નવકં.

દસકં

૯૭૮. કતમં તં રૂપં ચક્ખુન્દ્રિયં? ચં ચક્ખુ ચતુજ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો...પેં... સુઞ્ઞો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં ચક્ખુન્દ્રિયં.

૯૭૯. કતમં તં રૂપં સોતિન્દ્રિયં...પેં... ધાનિન્દ્રિયં...પેં... જિહ્વિન્દ્રિયં...પેં... કાયિન્દ્રિયં...પેં... ઇન્દ્રિયં... પેં... પુરિસિન્દ્રિયં...પેં... જીવિતિન્દ્રિયં? યો તેસં રૂપીનં ધમ્માનં આયુ ઠિતિ યપના યાપના ઇરિયના વત્તના પાલના જીવિતં જીવિતિન્દ્રિયં – ઇદં તં રૂપં જીવિતિન્દ્રિયં.

૯૮૦. કતમં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં સપ્પટિઘં? રૂપાયતનં...પેં... ફોઠ્ઠાયાતનં – ઇદં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં સપ્પટિઘં.

૯૮૧. કતમં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં અપ્પટિઘં? કાયવિઞ્ઞત્તિ...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં ન ઇન્દ્રિયં અપ્પટિઘં.

એવં દસવિધેન રૂપસજ્જહો.

દસકં.

એકાદસકં

૯૮૨. કતમં તં રૂપં ચક્ખમાયતનં? ચં ચક્ખુ ચતુજ્ઞં મહાભૂતાનં ઉપાદાય પસાદો...પેં... સુઞ્ઞો ગામો પેસો – ઇદં તં રૂપં ચક્ખમાયતનં .

૯૮૩. કતમં તં રૂપં સોતાયતનં...પેં... ધાનાયતનં...પેં... જિહ્વાયતનં...પેં... કાયાયતનં...પેં... રૂપાયતનં...પેં... સદ્ધાયતનં...પેં... ગન્ધાયતનં...પેં... રસાયતનં...પેં... ફોઠ્ઠાયાતનં? પથવીધાતુ...પેં... ફોઠ્ઠાધાતુ પેસા – ઇદં તં રૂપં ફોઠ્ઠાયાતનં.

૯૮૪. કતમં તં રૂપં અનિદસ્સનં અપ્પટિઘં ધમ્માયતનપરિયાપન્નં? ઇન્દ્રિયં...પેં... કબળીકારો આહારો – ઇદં તં રૂપં અનિદસ્સનં અપ્પટિઘં ધમ્માયતનપરિયાપન્નં.

એવં એકાદસવિધેન રૂપસજ્જહો.

એકાદસકં.

અઠમભાણવારો.

રૂપવિભત્તિ.

રૂપકણં નિઢિતં.

૩. નિક્ખેપકણં

તિક્કનિક્ખેપં

૯૮૫. કતમે ધમ્મા કુસલા? તીણિ કુસલમૂલાનિ – અલોભો, અદોસો, અમોહો; તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો, વિઙ્ગાણકખન્ધો; તંસમુક્કાનં કાયકમ્મં, વચીકમ્મં, મનોકમ્મં – ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૯૮૬. કતમે ધમ્મા અકુસલા? તીણિ અકુસલમૂલાનિ – લોભો, દોસો, મોહો; તદેકકા ચ કિલેસા; તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો, વિઙ્ગાણકખન્ધો; તંસમુક્કાનં કાયકમ્મં, વચીકમ્મં, મનોકમ્મં – ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૯૮૭. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? કુસલાકુસલાનં ધમ્માનં વિપાકા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો, વિઙ્ગાણકખન્ધો; યે ચ ધમ્મા કિરિયા નેવ કુસલા નાકુસલા ન ચ કમ્મવિપાકા; સબ્બન્ન રૂપં, અસંજ્ઞતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૯૮૮. કતમે ધમ્મા સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા? સુખભૂમિયં કામાવચરે, રૂપાવચરે, અપરિયાપન્ને, સુખં વેદનં ઠપેત્વા; તંસમ્પયુત્તો સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો, વિઙ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા.

૯૮૯. કતમે ધમ્મા દુકખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા? દુકખભૂમિયં કામાવચરે, દુકખં વેદનં ઠપેત્વા; તંસમ્પયુત્તો સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો, વિઙ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા દુકખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા .

૯૯૦. કતમે ધમ્મા અદુકખમસુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા? અદુકખમસુખભૂમિયં કામાવચરે, રૂપાવચરે, અરૂપાવચરે, અપરિયાપન્ને, અદુકખમસુખં વેદનં ઠપેત્વા; તંસમ્પયુત્તો સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો, વિઙ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા અદુકખમસુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા.

૯૯૧. કતમે ધમ્મા વિપાકા? કુસલાકુસલાનં ધમ્માનં વિપાકા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઙ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા વિપાકા.

૯૯૨. કતમે ધમ્મા વિપાકધમ્મધમ્મા? કુસલાકુસલા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઙ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા વિપાકધમ્મધમ્મા.

૯૯૩. કતમે ધમ્મા નેવવિપાકનવિપાકધમ્મધમ્મા? યે ચ ધમ્મા કિરિયા નેવ કુસલા નાકુસલા ન ચ કમ્મવિપાકા, સબ્બન્ન રૂપં, અસંજ્ઞતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નેવવિપાકનવિપાકધમ્મધમ્મા.

૯૯૪. કતમે ધમ્મા ઉપાદિષ્ણુપાદાનિયા? સાસવા કુસલાકુસલાનં ધમ્માનં વિપાકા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઙ્ગાણકખન્ધો; ચન્ન રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા – ઇમે ધમ્મા ઉપાદિષ્ણુપાદાનિયા.

૯૯૫. કતમે ધમ્મા અનુપાદિણુપાદાનિયા? સાસવા કુસલાકુસલા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; યે ચ ધમ્મા કિરિયા નેવ કુસલા નાકુસલા ન ચ કમ્મવિપાકા; યચ્ચ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા – ઇમે ધમ્મા અનુપાદિણુપાદાનિયા.

૯૯૬. કતમે ધમ્મા અનુપાદિણઅનુપાદાનિયા? અપરિયાપન્ના મગ્ગા ચ, મગ્ગફલો નિ ચ, અસન્નતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અનુપાદિણઅનુપાદાનિયા.

૯૯૭. કતમે ધમ્મા સંકિલિદ્ધસંકિલેસિકા? તીણિ અકુસલમૂલો નિ – લોભો, દોસો, મોહો; તદેકક્કા ચ કિલેસા; તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; તંસમુદ્ધાનં કાયકમ્મં, વચીકમ્મં, મનોકમ્મં – ઇમે ધમ્મા સંકિલિદ્ધસંકિલેસિકા.

૯૯૮. કતમે ધમ્મા અસંકિલિદ્ધસંકિલેસિકા? સાસવા કુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો, વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો, વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા અસંકિલિદ્ધસંકિલેસિકા.

૯૯૯. કતમે ધમ્મા અસંકિલિદ્ધઅસંકિલેસિકા? અપરિયાપન્ના મગ્ગા ચ, મગ્ગફલો નિ ચ, અસન્નતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અસંકિલિદ્ધઅસંકિલેસિકા.

૧૦૦૦. કતમે ધમ્મા સવિતક્કસવિચારા? સવિતક્કસવિચારભૂમિયં કામાવચરે, રૂપાવચરે, અપરિયાપન્ને, વિતક્કવિચારે ઠપેત્વા; તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સવિતક્કસવિચારા.

૧૦૦૧. કતમે ધમ્મા અવિતક્કવિચારમત્તા? અવિતક્કવિચારમત્તભૂમિયં રૂપાવચરે, અપરિયાપન્ને, વિચારં ઠપેત્વા; તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા અવિતક્કવિચારમત્તા.

૧૦૦૨. કતમે ધમ્મા અવિતક્કઅવિચારા? અવિતક્કઅવિચારભૂમિયં કામાવચરે, રૂપાવચરે, અરૂપાવચરે, અપરિયાપન્ને; વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; સબ્બચ્ચ રૂપં, અસન્નતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અવિતક્કઅવિચારા.

૧૦૦૩. કતમે ધમ્મા પીતિસહગતા? પીતિભૂમિયં કામાવચરે, રૂપાવચરે, અપરિયાપન્ને, પીતિં ઠપેત્વા; તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા પીતિસહગતા.

૧૦૦૪. કતમે ધમ્મા સુખસહગતા? સુખભૂમિયં કામાવચરે, રૂપાવચરે, અપરિયાપન્ને, સુખં ઠપેત્વા; તંસમ્પયુત્તો સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો, વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સુખસહગતા.

૧૦૦૫. કતમે ધમ્મા ઉપેક્ખાસહગતા? ઉપેક્ખાભૂમિયં કામાવચરે, રૂપાવચરે, અરૂપાવચરે, અપરિયાપન્ને, ઉપેક્ખં ઠપેત્વા; તંસમ્પયુત્તો સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો, વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ઉપેક્ખાસહગતા.

૧૦૦૬. કતમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બા? તીણિ સંયોજનાનિ – સક્કાયદિદ્ધિ, વિચિકિચ્છા, સીલબ્બતપરામાસો.

૧૦૦૭. તત્થ કતમા સક્કાયદિદ્ધિ? ઇધ અસ્સુતવા પુથુજ્જનો અરિયાનં અદસ્સાવી અરિયધમ્મસ્સ અકોવિદો અરિયધમ્મે અવિનીતો સખ્ખુરિસાનં અદસ્સાવી સખ્ખુરિસધમ્મસ્સ અકોવિદો સખ્ખુરિસધમ્મે અવિનીતો રૂપં અત્તતો સમનુપસ્સતિ, રૂપવન્તં વા અત્તાનં, અત્તનિ વા રૂપં, રૂપસ્મિં વા અત્તાનં. વેદનં અત્તતો સમનુપસ્સતિ, વેદનાવન્તં વા અત્તાનં, અત્તનિ વા વેદનં, વેદનાય વા અત્તાનં. સઙ્ગં અત્તતો સમનુપસ્સતિ, સઙ્ગાવન્તં વા અત્તાનં, અત્તનિ વા સઙ્ગં, સઙ્ગાય વા અત્તાનં. સઙ્ગારે અત્તતો સમનુપસ્સતિ, સઙ્ગારવન્તં વા અત્તાનં, અત્તનિ વા સઙ્ગારે, સઙ્ગારેસુ વા અત્તાનં. વિઙ્ગાણં અત્તતો સમનુપસ્સતિ, વિઙ્ગાણવન્તં વા અત્તાનં, અત્તનિ વા વિઙ્ગાણં, વિઙ્ગાણસ્મિં વા અત્તાનં. યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં દિદ્ધિગહનં દિદ્ધિકન્તારો દિદ્ધિવિસૂકાયિકં [દિદ્ધિવિસૂકાયિતં (સી.°)] દિદ્ધિવિફ્ફન્દિતં દિદ્ધિસંયોજનં ગાહો પટિગ્ગાહો અભિનિવેસો પરામાસો કુમ્મગ્ગો મિચ્છાપથો મિચ્છતં તિત્થાયતનં વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ સક્કાયદિદ્ધિ.

૧૦૦૮. તત્થ કતમા વિચિક્કિચ્છા? સત્થરિ કક્કતિ વિચિક્કિચ્છતિ, ધમ્મે કક્કતિ વિચિક્કિચ્છતિ, સદ્ધે કક્કતિ વિચિક્કિચ્છતિ, સિક્ખાયા કક્કતિ વિચિક્કિચ્છતિ, પુબ્બન્તે કક્કતિ વિચિક્કિચ્છતિ, અપરન્તે કક્કતિ વિચિક્કિચ્છતિ, પુબ્બન્તાપરન્તે કક્કતિ વિચિક્કિચ્છતિ, ઇદમ્પચ્ચયતા પટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ કક્કતિ વિચિક્કિચ્છતિ. યા એવરૂપા કક્કા કક્કાયના કક્કાયિતત્તં વિમતિ વિચિક્કિચ્છા દ્વેઙ્ગકં દ્વેધાપથો સંસયો અનેકંસગ્ગાહો આસખ્ખના પરિસખ્ખના અપરિયોગાહના થમ્મિતત્તં ચિત્તસ્સ મનોવિલેખો – અયં વુચ્ચતિ વિચિક્કિચ્છા.

૧૦૦૯. તત્થ કતમો સીલબ્બતપરામાસો? ઇતો બહિક્કા સમણબ્રાહ્મણાનં ‘સીલેન સુદ્ધિ, વતેન સુદ્ધિ, સીલબ્બતેન સુદ્ધિ’તિ યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં દિદ્ધિગહનં દિદ્ધિકન્તારો દિદ્ધિવિસૂકાયિકં દિદ્ધિવિફ્ફન્દિતં દિદ્ધિસંયોજનં ગાહો પટિગ્ગાહો અભિનિવેસો પરામાસો કુમ્મગ્ગો મિચ્છાપથો મિચ્છતં તિત્થાયતનં વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ સીલબ્બતપરામાસો.

૧૦૧૦. ઇમાનિ તીણિ સંયોજનાનિ; તદેકકા ય કિલેસા; તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઙ્ગાણકખન્ધો; તંસમુદ્ધાનં કાયકમ્મં વચીકમ્મં મનોકમ્મં – ઇમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બા.

૧૦૧૧. કતમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બા? અવસેસો લોભો, દોસો, મોહો; તદેકકા ય કિલેસા; તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઙ્ગાણકખન્ધો; તંસમુદ્ધાનં કાયકમ્મં, વચીકમ્મં, મનોકમ્મં – ઇમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બા.

૧૦૧૨. કતમે ધમ્મા નેવ દસ્સનેન ન ભાવનાય પહાતબ્બા? કુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપજ્ઞા; વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઙ્ગાણકખન્ધો ; સબ્બન્ન રૂપં, અસન્નતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નેવ દસ્સનેન ન ભાવનાય પહાતબ્બા.

૧૦૧૩. કતમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા? તીણિ સંયોજનાનિ – સક્કાયદિદ્ધિ, વિચિક્કિચ્છા, સીલબ્બતપરામાસો.

૧૦૧૪. તત્થ કતમા સક્કાયદિદ્ધિ...પે°... અયં વુચ્ચતિ સક્કાયદિદ્ધિ.

૧૦૧૫. તત્થ કતમા વિચિક્કિચ્છા...પે°... અયં વુચ્ચતિ વિચિક્કિચ્છા.

૧૦૧૬. તત્થ કતમો સીલબ્બતપરામાસો...પેં... અયં વુચ્ચતિ સીલબ્બતપરામાસો.

૧૦૧૭. ઇમાનિ તીણિ સંયોજનાનિ; તદેકઠ્ઠા ચ કિલેસા; તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; તંસમુદ્ધાનં કાયકમ્મં, વચીકમ્મં, મનોકમ્મં – ઇમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા. તીણિ સંયોજનાનિ – સક્કાયદિદ્ધિ, વિચિક્કિચ્છા, સીલબ્બતપરામાસો – ઇમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બા. તદેકઠ્ઠો લોભો, દોસો, મોહો – ઇમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બહેતૂ. તદેકઠ્ઠા ચ કિલેસા; તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; તંસમુદ્ધાનં કાયકમ્મં, વચીકમ્મં, મનોકમ્મં – ઇમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા.

૧૦૧૮. કતમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા? અવસેસો લોભો, દોસો, મોહો – ઇમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બહેતૂ. તદેકઠ્ઠા ચ કિલેસા; તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; તંસમુદ્ધાનં કાયકમ્મં, વચીકમ્મં, મનોકમ્મં – ઇમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા.

૧૦૧૯. કતમે ધમ્મા નેવ દસ્સનેન ન ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા? તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો, વિઝ્ઞાણકખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસંજ્ઞતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નેવ દસ્સનેન ન ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા.

૧૦૨૦. કતમે ધમ્મા આયયગામિનો? સાસવા કુસલાકુસલા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા આયયગામિનો.

૧૦૨૧. કતમે ધમ્મા અપયયગામિનો? ચત્તારો મઝ્ઞા અપરિયાપન્ના – ઇમે ધમ્મા અપયયગામિનો.

૧૦૨૨. કતમે ધમ્મા નેવ આયયગામિ ન અપયયગામિનો? કુસલાકુસલાનં ધમ્માનં વિપાકા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના ; વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; યે ચ ધમ્મા કિરિયા નેવ કુસલા નાકુસલા ન ચ કમ્મવિપાકા; સબ્બન્ન રૂપં, અસંજ્ઞતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નેવ આયયગામિ ન અપયયગામિનો.

૧૦૨૩. કતમે ધમ્મા સેકખા? ચત્તારો મઝ્ઞા અપરિયાપન્ના, હેઠ્ઠિમાનિ ચ તીણિ સામઞ્ઞફલો – ઇમે ધમ્મા સેકખા.

૧૦૨૪. કતમે ધમ્મા અસેકખા? ઉપરિક્કિમં [ઉપરિમં (સ્થાં)] અરહત્તફલં – ઇમે ધમ્મા અસેકખા.

૧૦૨૫. કતમે ધમ્મા નેવસેકખનાસેકખા? તે ધમ્મે ઠપેત્વા, અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસંજ્ઞતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નેવસેકખનાસેકખા.

૧૦૨૬. કતમે ધમ્મા પરિત્તા? સબ્બેવ કામાવચરા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા; રૂપકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા પરિત્તા.

૧૦૨૭. કતમે ધમ્મા મહગ્ગતા? રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, કુસલાબ્યાકતા ધમ્મા; વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા મહગ્ગતા.

૧૦૨૮. કતમે ધમ્મા અપ્પમાણા? અપરિયાપન્ના મગ્ગા ય, મગ્ગફલો નિ, અસન્નતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અપ્પમાણા.

૧૦૨૯. કતમે ધમ્મા પરિતારમ્મણા? પરિતે ધમ્મે આરબ્ભ વે ઉપ્પજ્જન્તિ ચિત્તચેતસિકા ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા પરિતારમ્મણા.

૧૦૩૦. કતમે ધમ્મા મહગ્ગતારમ્મણા? મહગ્ગતે ધમ્મે આરબ્ભ વે ઉપ્પજ્જન્તિ ચિત્તચેતસિકા ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા મહગ્ગતારમ્મણા.

૧૦૩૧. કતમે ધમ્મા અપ્પમાણારમ્મણા? અપ્પમાણે ધમ્મે આરબ્ભ વે ઉપ્પજ્જન્તિ ચિત્તચેતસિકા ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અપ્પમાણારમ્મણા.

૧૦૩૨. કતમે ધમ્મા હીના? તીણિ અકુસલમૂલાનિ – લોભો, દોસો, મોહો; તદેકકા ય કિલેસા; તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; તંસમુક્કાનં કાયકમ્મં, વચીકમ્મં, મનોકમ્મં – ઇમે ધમ્મા હીના.

૧૦૩૩. કતમે ધમ્મા મજ્ઞિમા? સાસવા કુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, રૂપકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા મજ્ઞિમા.

૧૦૩૪. કતમે ધમ્મા પણીતા? અપરિયાપન્ના મગ્ગા ય, મગ્ગફલો નિ, અસન્નતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા પણીતા.

૧૦૩૫. કતમે ધમ્મા મિચ્છત્તનિયતા? પચ્ચ કમ્માનિ આનન્તરિકાનિ, યા ય મિચ્છાદિદ્ધિનિયતા – ઇમે ધમ્મા મિચ્છત્તનિયતા.

૧૦૩૬. કતમે ધમ્મા સમ્મત્તનિયતા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના – ઇમે ધમ્મા સમ્મત્તનિયતા.

૧૦૩૭. કતમે ધમ્મા અનિયતા? તે ધમ્મે ઠપેત્વા, અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસન્નતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અનિયતા.

૧૦૩૮. કતમે ધમ્મા મગ્ગારમ્મણા? અરિયમગ્ગાં આરબ્ભ વે ઉપ્પજ્જન્તિ ચિત્તચેતસિકા ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા મગ્ગારમ્મણા.

૧૦૩૯. કતમે ધમ્મા મગ્ગહેતુકા? અરિયમગ્ગાસમજ્ઞિસ્સ મગ્ગજ્ઞાનિ ઠપેત્વા; તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો... પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા મગ્ગહેતુકા. અરિયમગ્ગાસમજ્ઞિસ્સ સમ્માદિદ્ધિ મગ્ગો ચેવ હેતુ ય, સમ્માદિદ્ધિ ઠપેત્વા, તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા મગ્ગહેતુકા. અરિયમગ્ગાસમજ્ઞિસ્સ

અલોભો, અદોસો, અમોહો – ઇમે ધમ્મા મગ્ગહેતૂ. તંસમ્પયુત્તો વેદનાકમ્બો...પેં... વિઝ્ઞાણકમ્બો – ઇમે ધમ્મા મગ્ગહેતુકા.

૧૦૪૦. કતમે ધમ્મા મગ્ગાધિપતિનો? અરિયમગ્ગં અધિપતિં કરિત્વા યે ઉપ્પજ્જન્તિ ચિત્તચેતસિકા ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા મગ્ગાધિપતિનો. અરિયમગ્ગસમક્કિસ્સ વીમંસાધિપતેય્યં મગ્ગં ભાવયન્તસ્સ વીમંસં ઠપેત્વા; તંસમ્પયુત્તો વેદનાકમ્બો...પેં... વિઝ્ઞાણકમ્બો – ઇમે ધમ્મા મગ્ગાધિપતિનો.

૧૦૪૧. કતમે ધમ્મા ઉપ્પન્ના? યે ધમ્મા જાતા ભૂતા સજ્ઞાતા નિબ્બતા અભિનિબ્બતા પાતુભૂતા ઉપ્પન્ના સમુપ્પન્ના ઉદ્ધિતા સમુદ્ધિતા ઉપ્પન્ના ઉપ્પન્નંસેન સજ્જહિતા, રૂપં [રૂપા (બહુસુ)], વેદના, સગ્ગા, સજ્જારા, વિઝ્ઞાણં – ઇમે ધમ્મા ઉપ્પન્ના.

૧૦૪૨. કતમે ધમ્મા અનુપ્પન્ના? યે ધમ્મા અજાતા અભૂતા અસજ્ઞાતા અનિબ્બતા અનભિનિબ્બતા અપાતુભૂતા અનુપ્પન્ના અસમુપ્પન્ના અનુદ્ધિતા અસમુદ્ધિતા અનુપ્પન્ના અનુપ્પન્નંસેન સજ્જહિતા, રૂપં, વેદના, સગ્ગા, સજ્જારા, વિઝ્ઞાણં – ઇમે ધમ્મા અનુપ્પન્ના.

૧૦૪૩. કતમે ધમ્મા ઉપ્પાદિનો? કુસલાકુસલાનં ધમ્માનં અવિપક્કવિપાકાનં વિપાકા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકમ્બો...પેં... વિઝ્ઞાણકમ્બો; યત્ત રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા ઉપ્પજ્જિસ્સતિ – ઇમે ધમ્મા ઉપ્પાદિનો.

૧૦૪૪. કતમે ધમ્મા અતીતા? યે ધમ્મા અતીતા નિરુદ્ધા વિગતા વિપરિણતા અત્યજ્જતા અબ્ભત્યજ્જતા ઉપ્પજ્જિત્વા વિગતા અતીતા અતીતંસેન સજ્જહિતા, રૂપં, વેદના, સગ્ગા, સજ્જારા, વિઝ્ઞાણં – ઇમે ધમ્મા અતીતા.

૧૦૪૫. કતમે ધમ્મા અનાગતા? યે ધમ્મા અજાતા અભૂતા અસજ્ઞાતા અનિબ્બતા અનભિનિબ્બતા અપાતુભૂતા અનુપ્પન્ના અસમુપ્પન્ના અનુદ્ધિતા અસમુદ્ધિતા અનાગતા અનાગતંસેન સજ્જહિતા, રૂપં, વેદના, સગ્ગા, સજ્જારા, વિઝ્ઞાણં – ઇમે ધમ્મા અનાગતા.

૧૦૪૬. કતમે ધમ્મા પચ્ચુપ્પન્ના? યે ધમ્મા જાતા ભૂતા સજ્ઞાતા નિબ્બતા અભિનિબ્બતા પાતુભૂતા ઉપ્પન્ના સમુપ્પન્ના ઉદ્ધિતા સમુદ્ધિતા પચ્ચુપ્પન્ના પચ્ચુપ્પન્નંસેન સજ્જહિતા, રૂપં, વેદના, સગ્ગા, સજ્જારા, વિઝ્ઞાણં – ઇમે ધમ્મા પચ્ચુપ્પન્ના.

૧૦૪૭. કતમે ધમ્મા અતીતારમ્મણા? અતીતે ધમ્મે આરબ્ભ યે ઉપ્પજ્જન્તિ ચિત્તચેતસિકા ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અતીતારમ્મણા.

૧૦૪૮. કતમે ધમ્મા અનાગતારમ્મણા? અનાગતે ધમ્મે આરબ્ભ યે ઉપ્પજ્જન્તિ ચિત્તચેતસિકા ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અનાગતારમ્મણા.

૧૦૪૯. કતમે ધમ્મા પચ્ચુપ્પન્નારમ્મણા? પચ્ચુપ્પન્ને ધમ્મે આરબ્ભ યે ઉપ્પજ્જન્તિ ચિત્તચેતસિકા ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા પચ્ચુપ્પન્નારમ્મણા.

૧૦૫૦. કતમે ધમ્મા અજ્ઞતા? એ ધમ્મા તેસં તેસં સત્તાનં અજ્ઞતં પચ્ચત્તં નિયતા પાટિપુગ્ગલિકા ઉપાદિણ્ણા, રૂપં, વેદના, સગ્ગા, સજ્જારા, વિગ્ગાણં – ઇમે ધમ્મા અજ્ઞતા.

૧૦૫૧. કતમે ધમ્મા બહિદ્ધા? એ ધમ્મા તેસં તેસં પરસત્તાનં પરપુગ્ગલાનં અજ્ઞતં પચ્ચત્તં નિયતા પાટિપુગ્ગલિકા ઉપાદિણ્ણા, રૂપં, વેદના, સગ્ગા, સજ્જારા, વિગ્ગાણં – ઇમે ધમ્મા બહિદ્ધા.

૧૦૫૨. કતમે ધમ્મા અજ્ઞત્તબહિદ્ધા? તદુભયં – ઇમે ધમ્મા અજ્ઞત્તબહિદ્ધા.

૧૦૫૩. કતમે ધમ્મા અજ્ઞત્તારમ્મણા? અજ્ઞત્તે ધમ્મે આરબ્ભ એ ઉપ્પજ્જન્તિ ચિત્તચેતસિકા ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અજ્ઞત્તારમ્મણા.

૧૦૫૪. કતમે ધમ્મા બહિદ્ધારમ્મણા? બહિદ્ધા ધમ્મે આરબ્ભ એ ઉપ્પજ્જન્તિ ચિત્તચેતસિકા ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા બહિદ્ધારમ્મણા.

૧૦૫૫. કતમે ધમ્મા અજ્ઞત્તબહિદ્ધારમ્મણા? અજ્ઞત્તબહિદ્ધા ધમ્મે આરબ્ભ એ ઉપ્પજ્જન્તિ ચિત્તચેતસિકા ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અજ્ઞત્તબહિદ્ધારમ્મણા.

૧૦૫૬. કતમે ધમ્મા સનિદસ્સનસપ્પટિઘા? રૂપાયતનં – ઇમે ધમ્મા સનિદસ્સનસપ્પટિઘા.

૧૦૫૭. કતમે ધમ્મા અનિદસ્સનસપ્પટિઘા? ચક્ખાયતનં, સોતાયતનં, ધાનાયતનં, જિહ્વાયતનં, કાયાયતનં, સદ્ધાયતનં, ગન્ધાયતનં, રસાયતનં, ફોદ્ધબ્બાયતનં – ઇમે ધમ્મા અનિદસ્સનસપ્પટિઘા.

૧૦૫૮. કતમે ધમ્મા અનિદસ્સનઅપ્પટિઘા? વેદનાકમ્મન્ધો, સગ્ગાકમ્મન્ધો, સજ્જારકમ્મન્ધો, વિગ્ગાણકમ્મન્ધો; યચ્ચ રૂપં અનિદસ્સનં અપ્પટિઘં ધમ્માયતનપરિયાપન્નં; અસજ્જતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અનિદસ્સનઅપ્પટિઘા.

તિકં.

દુકનિક્ખેપં

હેતુગોચ્છકં

૧૦૫૯. કતમે ધમ્મા હેતૂ? તયો કુસલહેતૂ, તયો અકુસલહેતૂ, તયો અબ્બ્યાકતહેતૂ, નવ કામાવચરહેતૂ છ રૂપાવચરહેતૂ, છ અરૂપાવચરહેતૂ, છ અપરિયાપન્નહેતૂ.

૧૦૬૦. તત્થ કતમે તયો કુસલહેતૂ? અલોભો, અદોસો, અમોહો.

૧૦૬૧. તત્થ કતમો અલોભો? યો અલોભો અલુબ્ભના અલુબ્ભિતત્તં અસારાગો અસારજ્જના અસારજ્જિતત્તં અનભિજ્જા અલોભો કુસલમૂલં – અયં વુચ્ચતિ અલોભો.

૧૦૬૨. તત્થ કતમો અદોસો? યો અદોસો અદુસ્સના અદુસ્સિતત્તં મેત્તિ મેત્તાયના મેત્તાયિતત્તં અનુદ્ધા અનુદ્ધાયના અનુદાયિતત્તં હિતેસિતા અનુકમ્પા અબ્બ્યાપાદો અબ્બ્યાપજ્જો અદોસો કુસલમૂલં – અયં વુચ્ચતિ

અદોસો.

૧૦૬૩. તત્થ કતમો અમોહો? દુકખે આણં, દુકખસમુદયે આણં, દુકખનિરોધે આણં, દુકખનિરોધગામિનિયા પટિપદાય આણં, પુબ્બન્તે આણં, અપરન્તે આણં, પુબ્બન્તાપરન્તે આણં, ઇદમ્પચ્ચયતા પટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ આણં, યા એવરૂપા પઞ્ચા પજાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લકખણા ઉપલકખણા પચ્ચુપલકખણા પહ્લિચ્ચં કોસલ્લં નેપુઞ્ચં વેભબ્બા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેઘા પરિણાયિકા વિપસ્સના સમ્પજઞ્ચં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચિન્દ્રિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો પઞ્ચાપજ્જોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિટ્ઠિ – અયં વુચ્ચતિ અમોહો.

ઇમે તયો કુસલહેતૂ.

૧૦૬૪. તત્થ કતમે તયો અકુસલહેતૂ? લોભો, દોસો, મોહો.

૧૦૬૫. તત્થ કતમો લોભો? યો રાગો સારાગો અનુનયો અનુરોધો નન્દી નન્દીરાગો [નન્દિરાગો (સી°)] ચિત્તસ્સ સારાગો ઇચ્છા મુચ્છા અજ્ઞોસાનં ગેધો પલિગેધો સજ્ઞો પક્કો એજા માયા જનિકા સઙ્ગનની સિબ્બિની [સિબ્બની (સી°)] જાલિની સરિતા વિસત્તિકા સુત્તં વિસટા આયૂહિની [આયૂહની (સી° સ્યા°)] દુતિયા પણિધિ ભવનેત્તિ વનં વનથો સન્થવો સિનેહો અપેક્ખા પટિબન્ધુ આસા આસિસના આસિસિતત્તં [આસિસના આસિસિતત્તં (સી° સ્યા°)] રૂપાસા સદાસા ગન્ધાસા રસાસા ફોઠ્ઠબ્બાસા લાભાસા ધનાસા પુત્તાસા જીવિતાસા જપ્પા પજપ્પા અભિજપ્પા જપ્પા જપ્પના જપ્પિતત્તં લોલુપ્પં લોલુપ્પાયના લોલુપ્પાયિતત્તં પુચ્છઙ્ગિકતા [પુચ્છિકતા (સ્યા°) પુચ્છિકતા (સી°)] સાધુકમ્મતા અધમ્મરાગો વિસમલોભો નિકન્તિ નિકામના પત્થના પિહના સમ્પત્થના કામતણ્ણા ભવતણ્ણા વિભવતણ્ણા રૂપતણ્ણા અરૂપતણ્ણા નિરોધતણ્ણા રૂપતણ્ણા સદ્ધતણ્ણા ગન્ધતણ્ણા રસતણ્ણા ફોઠ્ઠબ્બતણ્ણા ધમ્મતણ્ણા ઓધો યોગો ગન્થો ઉપાદાનં આવરણં નીવરણં છાદનં બન્ધનં ઉપકિલેસો અનુસયો પરિયુદ્ધાનં લતા વેવિચ્છં દુકખમૂલં દુકખનિદાનં દુકખપ્પભવો મારપાસો મારબળિસં મારવિસયો તણ્ણાનદી તણ્ણાજાલં તણ્ણાગદુલં તણ્ણાસમુદ્ધો અભિજ્ઞા લોભો અકુસલમૂલં – અયં વુચ્ચતિ લોભો.

૧૦૬૬. તત્થ કતમો દોસો? અનત્થં મે અચરીતિ આઘાતો જાયતિ, અનત્થં મે ચરતીતિ આઘાતો જાયતિ, અનત્થં મે ચરિસ્સતીતિ આઘાતો જાયતિ, પિયસ્સ મે મનાપસ્સ અનત્થં અચરિ...પે°... અનત્થં ચરતિ...પે°... અનત્થં ચરિસ્સતીતિ આઘાતો જાયતિ, અપ્પિયસ્સ મે અમનાપસ્સ અત્થં અચરિ...પે°... અત્થં ચરતિ...પે°... અત્થં ચરિસ્સતીતિ આઘાતો જાયતિ, અદ્ધાને વા પન આઘાતો જાયતિ. યો એવરૂપો ચિત્તસ્સ આઘાતો પટિઘાતો પટિઘં પટિવિરોધો કોપો પકોપો સમ્પકોપો દોસો પદોસો સમ્પદોસો ચિત્તસ્સ બ્યાપત્તિ મનોપદોસો કોધો કુજ્ઞના કુજ્ઞિતત્તં દોસો દુસ્સના દુસ્સિતત્તં બ્યાપત્તિ બ્યાપજ્જના બ્યાપજ્જિતત્તં વિરોધો પટિવિરોધો ચલ્લિક્કં અસુરોપો અનત્તમનતા ચિત્તસ્સ – અયં વુચ્ચતિ દોસો.

૧૦૬૭. તત્થ કતમો મોહો? દુકખે અઞ્ઞાણં, દુકખસમુદયે અઞ્ઞાણં, દુકખનિરોધે અઞ્ઞાણં, દુકખનિરોધગામિનિયા પટિપદાય અઞ્ઞાણં, પુબ્બન્તે અઞ્ઞાણં, અપરન્તે અઞ્ઞાણં, પુબ્બન્તાપરન્તે અઞ્ઞાણં, ઇદમ્પચ્ચયતા પટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ અઞ્ઞાણં, યં એવરૂપં અઞ્ઞાણં અદસ્સનં અનભિસમયો અનનુબોધો અસમ્બોધો અપ્પટિવેધો અસંગાહના અપરિયોગાહના અસમપેક્ખના અપચ્ચવેક્ખણા અપચ્ચક્ખકમ્મં દુમ્મેજ્ઞં

બાલ્યં અસમ્પજઞ્ઞં મોહો પમોહો સમ્મોહો અવિજ્ઞા અવિજ્ઞોઘો અવિજ્ઞાયોગો અવિજ્ઞાનુસયો
અવિજ્ઞાપરિયુદ્ધાનં અવિજ્ઞાલક્ષી મોહો અકુસલમૂલં – અયં વુચ્યતિ મોહો.

ઇમે તયો અકુસલહેતૂ.

૧૦૬૮. તત્થ કતમે તયો અબ્યાકતહેતૂ? કુસલાનં વા ધમ્માનં વિપાકતો કિરિયાબ્યાકતેસુ વા ધમ્મેસુ
અલોભો અદોસો અમોહો – ઇમે તયો અબ્યાકતહેતૂ.

૧૦૬૯. તત્થ કતમે નવ કામાવચરહેતૂ? તયો કુસલહેતૂ, તયો અકુસલહેતૂ, તયો અબ્યાકતહેતૂ – ઇમે નવ
કામાવચરહેતૂ.

૧૦૭૦. તત્થ કતમે છ રૂપાવચરહેતૂ? તયો કુસલહેતૂ, તયો અબ્યાકતહેતૂ – ઇમે છ રૂપાવચરહેતૂ.

૧૦૭૧. તત્થ કતમે છ અરૂપાવચરહેતૂ? તયો કુસલહેતૂ, તયો અબ્યાકતહેતૂ – ઇમે છ અરૂપાવચરહેતૂ.

૧૦૭૨. તત્થ કતમે છ અપરિયાપન્નહેતૂ? તયો કુસલહેતૂ, તયો અબ્યાકતહેતૂ – ઇમે છ અપરિયાપન્નહેતૂ.

૧૦૭૩. તત્થ કતમે તયો કુસલહેતૂ? અલોભો, અદોસો, અમોહો.

૧૦૭૪. તત્થ કતમો અલોભો? યો અલોભો અલુબ્બના અલુબ્ભિતત્તં અસારાગો અસારજ્ઞના અસારજ્ઞિતત્તં
અનભિજ્ઞા અલોભો કુસલમૂલં – અયં વુચ્યતિ અલોભો.

૧૦૭૫. તત્થ કતમો અદોસો? યો અદોસો અદુસ્સના અદુસ્સિતત્તં...પે... અબ્યાપાદો અબ્યાપજ્ઞો અદોસો
કુસલમૂલં – અયં વુચ્યતિ અદોસો.

૧૦૭૬. તત્થ કતમો અમોહો ? દુક્ખે આણં, દુક્ખસમુદયે આણં, દુક્ખનિરોધે આણં, દુક્ખનિરોધગામિનિયા
પટિપદાય આણં, પુબ્બન્તે આણં, અપરન્તે આણં, પુબ્બન્તાપરન્તે આણં, ઇદમ્પચ્ચયતા પટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ
ધમ્મેસુ આણં, યા એવરૂપા પઞ્ચા પજાનના વિચયો પવિચયો ધમ્મવિચયો સલ્લક્ખણા ઉપલક્ખણા
પચ્ચુપલક્ખણા પણ્ણિચ્ચં કોસલ્લં નેપુઞ્ઞં વેભબ્યા ચિન્તા ઉપપરિક્ખા ભૂરી મેઘા પરિણાથિકા વિપસ્સના
સમ્પજઞ્ઞં પતોદો પઞ્ચા પઞ્ચિબ્ભિયં પઞ્ચાબલં પઞ્ચાસત્થં પઞ્ચાપાસાદો પઞ્ચાઆલોકો પઞ્ચાઓભાસો
પઞ્ચાપજ્ઞોતો પઞ્ચારતનં અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ ધમ્મવિચયસમ્બોજ્ઞજ્ઞો મઝ્ઝાજ્ઞં મઝ્ઝાપરિયાપન્નં –
અયં વુચ્યતિ અમોહો.

ઇમે તયો કુસલહેતૂ.

૧૦૭૭. તત્થ કતમે તયો અબ્યાકતહેતૂ? કુસલાનં ધમ્માનં વિપાકતો અલોભો અદોસો અમોહો – ઇમે તયો
અબ્યાકતહેતૂ. ઇમે છ અપરિયાપન્નહેતૂ – ઇમે ધમ્મા હેતૂ.

૧૦૭૮. કતમે ધમ્મા ન હેતૂ? તે ધમ્મે ઠપેત્વા, અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા,
રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાક્ખન્ધો...પે... વિઝ્ઞાણક્ખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસન્નતા ચ ધાતુ –

ઇમે ધમ્મા ન હેતૂ.

૧૦૭૯. કતમે ધમ્મા સહેતુકા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા સહેતુકા વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સહેતુકા .

૧૦૮૦. કતમે ધમ્મા અહેતુકા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા અહેતુકા વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો, સબ્બચ રૂપં, અસન્નતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અહેતુકા.

૧૦૮૧. કતમે ધમ્મા હેતુસમ્પયુત્તા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા સમ્પયુત્તા વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા હેતુસમ્પયુત્તા.

૧૦૮૨. કતમે ધમ્મા હેતુવિષ્પયુત્તા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા વિષ્પયુત્તા વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો, સબ્બચ રૂપં, અસન્નતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા હેતુવિષ્પયુત્તા.

૧૦૮૩. કતમે ધમ્મા હેતૂ ચેવ સહેતુકા ચ? લોભો મોહેન હેતુ ચેવ સહેતુકો ચ, મોહો લોભેન હેતુ ચેવ સહેતુકો ચ, દોસો મોહેન હેતુ ચેવ સહેતુકો ચ, મોહો દોસેન હેતુ ચેવ સહેતુકો ચ; અલોભો અદોસો અમોહો, તે અઝમઝં હેતૂ ચેવ સહેતુકા ચ – ઇમે ધમ્મા હેતૂ ચેવ સહેતુકા ચ.

૧૦૮૪. કતમે ધમ્મા સહેતુકા ચેવ ન ચ હેતૂ? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા સહેતુકા તે ધમ્મે ઠપેત્વા, વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સહેતુકા ચેવ ન ચ હેતૂ.

૧૦૮૫. કતમે ધમ્મા હેતૂ ચેવ હેતુસમ્પયુત્તા ચ? લોભો મોહેન હેતુ ચેવ હેતુસમ્પયુત્તો ચ, મોહો લોભેન હેતુ ચેવ હેતુસમ્પયુત્તો ચ, દોસો મોહેન હેતુ ચેવ હેતુસમ્પયુત્તો ચ, મોહો દોસેન હેતુ ચેવ હેતુસમ્પયુત્તો ચ; અલોભો અદોસો અમોહો , તે અઝમઝં હેતૂ ચેવ હેતુસમ્પયુત્તા ચ – ઇમે ધમ્મા હેતૂ ચેવ હેતુસમ્પયુત્તા ચ.

૧૦૮૬. કતમે ધમ્મા હેતુસમ્પયુત્તા ચેવ ન ચ હેતૂ? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા સમ્પયુત્તા તે ધમ્મે ઠપેત્વા, વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા હેતુસમ્પયુત્તા ચેવ ન ચ હેતૂ.

૧૦૮૭. કતમે ધમ્મા ન હેતૂ સહેતુકા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા ન હેતૂ સહેતુકા વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ન હેતૂ સહેતુકા.

૧૦૮૮. કતમે ધમ્મા ન હેતૂ અહેતુકા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા ન હેતૂ અહેતુકા વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો, સબ્બચ રૂપં, અસન્નતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા ન હેતૂ અહેતુકા.

ચૂળન્તરદુકં

૧૦૮૯. કતમે ધમ્મા સપ્પચ્ચયા? પચ્ચકખન્ધા – રૂપકખન્ધો, વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો , સંજ્ઞારકખન્ધો, વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સપ્પચ્ચયા.

૧૦૯૦. કતમે ધમ્મા અપ્પચ્ચયા? અસન્નતા ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અપ્પચ્ચયા.

૧૦૯૧. કતમે ધમ્મા સક્કતા? એવ તે ધમ્મા સપ્પચ્ચયા, તેવ તે ધમ્મા સક્કતા.

૧૦૯૨. કતમે ધમ્મા અસક્કતા? યો એવ સો ધમ્મો અપ્પચ્ચયો, સો એવ સો ધમ્મો અસક્કતો.

૧૦૯૩. કતમે ધમ્મા સનિદસ્સના? રૂપાયતનં – ઇમે ધમ્મા સનિદસ્સના .

૧૦૯૪. કતમે ધમ્મા અનિદસ્સના? ચક્ખાયતનં...પે°... ફોક્ખાયતનં, વેદનાક્ખન્ધો...પે°...
વિજ્ઞાણક્ખન્ધો, યચ્ચ રૂપં અનિદસ્સનં અપ્પટિઘં ધમ્માયતનપરિયાપન્નં, અસક્કતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા
અનિદસ્સના.

૧૦૯૫. કતમે ધમ્મા સપ્પટિઘા? ચક્ખાયતનં...પે°... ફોક્ખાયતનં – ઇમે ધમ્મા સપ્પટિઘા.

૧૦૯૬. કતમે ધમ્મા અપ્પટિઘા? વેદનાક્ખન્ધો...પે°... વિજ્ઞાણક્ખન્ધો, યચ્ચ રૂપં અનિદસ્સનં અપ્પટિઘં
ધમ્માયતનપરિયાપન્નં, અસક્કતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અપ્પટિઘા.

૧૦૯૭. કતમે ધમ્મા રૂપિનો? ચત્તારો ચ મહાભૂતા ચતુજ્જ મહાભૂતાનં ઉપાદાય રૂપં – ઇમે ધમ્મા રૂપિનો.

૧૦૯૮. કતમે ધમ્મા અરૂપિનો? વેદનાક્ખન્ધો...પે°... વિજ્ઞાણક્ખન્ધો, અસક્કતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા
અરૂપિનો.

૧૦૯૯. કતમે ધમ્મા લોકિયા? સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા,
રૂપક્ખન્ધો...પે°... વિજ્ઞાણક્ખન્ધો – ઇમે ધમ્મા લોકિયા.

૧૧૦૦. કતમે ધમ્મા લોકુત્તરા? અપરિયાપન્ના મગ્ગા ચ, મગ્ગફલોપપાદાનિ ચ, અસક્કતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા
લોકુત્તરા.

૧૧૦૧. કતમે ધમ્મા કેનચિ વિઝ્ઞેય્યા, કેનચિ ન વિઝ્ઞેય્યા? એ તે ધમ્મા ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યા , ન તે ધમ્મા
સોતવિઝ્ઞેય્યા; એ વા પન તે ધમ્મા સોતવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યા. એ તે ધમ્મા ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યા,
ન તે ધમ્મા ધાનવિઝ્ઞેય્યા; એ વા પન તે ધમ્મા ધાનવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યા. એ તે ધમ્મા
ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યા; એ વા પન તે ધમ્મા જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા
ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યા. એ તે ધમ્મા ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા કાયવિઝ્ઞેય્યા; એ વા પન તે ધમ્મા કાયવિઝ્ઞેય્યા, ન
તે ધમ્મા ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યા. એ તે ધમ્મા સોતવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા ધાનવિઝ્ઞેય્યા; એ વા પન તે ધમ્મા
ધાનવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા સોતવિઝ્ઞેય્યા. એ તે ધમ્મા સોતવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યા; એ વા
પન તે ધમ્મા જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા સોતવિઝ્ઞેય્યા. એ તે ધમ્મા સોતવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા
કાયવિઝ્ઞેય્યા; એ વા પન તે ધમ્મા કાયવિઝ્ઞેય્યા ન તે ધમ્મા સોતવિઝ્ઞેય્યા. એ તે ધમ્મા સોતવિઝ્ઞેય્યા, ન
તે ધમ્મા ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યા; એ વા પન તે ધમ્મા ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા સોતવિઝ્ઞેય્યા. એ તે ધમ્મા
ધાનવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યા; એ વા પન તે ધમ્મા જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા ધાનવિઝ્ઞેય્યા.
એ તે ધમ્મા ધાનવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા કાયવિઝ્ઞેય્યા; એ વા પન તે ધમ્મા કાયવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા
ધાનવિઝ્ઞેય્યા. એ તે ધમ્મા ધાનવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યા; એ વા પન તે ધમ્મા ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યા,

ન તે ધમ્મા ધાનવિઝ્ઞેય્યા. યે તે ધમ્મા ધાનવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા સોતવિઝ્ઞેય્યા; યે વા પન તે ધમ્મા સોતવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા ધાનવિઝ્ઞેય્યા. યે તે ધમ્મા જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા કાયવિઝ્ઞેય્યા; યે વા પન તે ધમ્મા કાયવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યા. યે તે ધમ્મા જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યા; યે વા પન તે ધમ્મા ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યા. યે તે ધમ્મા જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા સોતવિઝ્ઞેય્યા; યે વા પન તે ધમ્મા સોતવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યા. યે તે ધમ્મા જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા ધાનવિઝ્ઞેય્યા; યે વા પન તે ધમ્મા ધાનવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યા. યે તે ધમ્મા કાયવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યા; યે વા પન તે ધમ્મા ચક્ખુવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા કાયવિઝ્ઞેય્યા. યે તે ધમ્મા કાયવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા સોતવિઝ્ઞેય્યા; યે વા પન તે ધમ્મા સોતવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા કાયવિઝ્ઞેય્યા. યે તે ધમ્મા કાયવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા ધાનવિઝ્ઞેય્યા; યે વા પન તે ધમ્મા ધાનવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા કાયવિઝ્ઞેય્યા. યે તે ધમ્મા કાયવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યા; યે વા પન તે ધમ્મા જિહ્વાવિઝ્ઞેય્યા, ન તે ધમ્મા કાયવિઝ્ઞેય્યા. ઇમે ધમ્મા કેનચિ વિઝ્ઞેય્યા કેનચિ ન વિઝ્ઞેય્યા.

આસવગોચરકં

૧૧૦૨. કતમે ધમ્મા આસવા? ચત્તારો આસવા – કામાસવો, ભવાસવો, દિઘ્ઘાસવો, અવિજ્જાસવો.

૧૧૦૩. તત્થ કતમો કામાસવો? યો કામેસુ કામચ્છન્દો કામરાગો કામનન્દી કામતણ્ણ કામસિનેહો કામપરિણાહો કામમુચ્છા કામજ્ઞોસાનં – અયં વુચ્ચતિ કામાસવો.

૧૧૦૪. તત્થ કતમો ભવાસવો? યો ભવેસુ ભવછન્દો [ભવચ્છન્દો (સી. સ્થા.)] ભવરાગો ભવનન્દી ભવતણ્ણ ભવસિનેહો ભવપરિણાહો ભવમુચ્છા ભવજ્ઞોસાનં – અયં વુચ્ચતિ ભવાસવો.

૧૧૦૫. તત્થ કતમો દિઘ્ઘાસવો? સસ્સતો લોકોતિ વા, અસસ્સતો લોકોતિ વા, અન્તવા લોકોતિ વા, અનન્તવા લોકોતિ વા, તં જુવં તં સરીરન્તિ વા, અઙ્ગં જુવં અઙ્ગં સરીરન્તિ વા, હોતિ તથાગતો પરં મરણાતિ વા, ન હોતિ તથાગતો પરં મરણાતિ વા, હોતિ ચ ન ચ હોતિ તથાગતો પરં મરણાતિ વા, નેવ હોતિ ન ન હોતિ તથાગતો પરં મરણાતિ વા; યા એવરૂપા દિઠ્ઠિ દિઠ્ઠિગતં દિઠ્ઠિગહનં દિઠ્ઠિકન્તારો દિઠ્ઠિવિસૂકાયિકં દિઠ્ઠિવિષ્ફન્નિતં દિઠ્ઠિસંયોજનં ગાહો પટિગ્ગાહો અભિનિવેસો પરામાસો કુમ્મગ્ગો મિચ્છાપથો મિચ્છત્તં તિત્થાયતનં વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ દિઘ્ઘાસવો. સબ્બાપિ મિચ્છાદિઠ્ઠિ દિઘ્ઘાસવો.

૧૧૦૬. તત્થ કતમો અવિજ્જાસવો? દુકખે અઙ્ગાણં, દુકખસમુદયે અઙ્ગાણં, દુકખનિરોધે અઙ્ગાણં, દુકખનિરોધગામિનિયા પટિપદાય અઙ્ગાણં, પુબ્બન્તે અઙ્ગાણં, અપરન્તે અઙ્ગાણં, પુબ્બન્તાપરન્તે અઙ્ગાણં, ઇદપ્પચ્ચયતા પટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ અઙ્ગાણં; યં એવરૂપં અઙ્ગાણં અદસ્સનં અનભિસમયો અનનુબોધો અસમ્બોધો અપ્પટિવેધો અસંગાહના અપરિયોગાહના અસમપેક્ખના અપચ્ચવેક્ખણા અપચ્ચક્ખકમ્મં દુમ્મેજ્ઞં બાલ્યં અસમ્પજઙ્ગં મોહો પમોહો સમ્મોહો અવિજ્જા અવિજ્જોધો અવિજ્જાયોગો અવિજ્જાનુસયો અવિજ્જાપરિયુદ્ધાનં અવિજ્જાલક્કી મોહો અકુસલમૂલં – અયં વુચ્ચતિ અવિજ્જાસવો.

ઇમે ધમ્મા આસવા.

૧૧૦૭. કતમે ધમ્મા નો આસવા? તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નો આસવા.

૧૧૦૮. કતમે ધમ્મા સાસવા? કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સાસવા.

૧૧૦૯. કતમે ધમ્મા અનાસવા? અપરિયાપન્ના મગ્ગા ચ મગ્ગફલોપપાદાનિ ચ, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અનાસવા.

૧૧૧૦. કતમે ધમ્મા આસવસમ્પયુત્તા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા સમ્પયુત્તા વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા આસવસમ્પયુત્તા.

૧૧૧૧. કતમે ધમ્મા આસવવિપ્પયુત્તા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા વિપ્પયુત્તા વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા આસવવિપ્પયુત્તા.

૧૧૧૨. કતમે ધમ્મા આસવા ચેવ સાસવા ચ? તેચેવ આસવા આસવા ચેવ સાસવા ચ.

૧૧૧૩. કતમે ધમ્મા સાસવા ચેવ નો ચ આસવા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા સાસવા, તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સાસવા ચેવ નો ચ આસવા.

૧૧૧૪. કતમે ધમ્મા આસવા ચેવ આસવસમ્પયુત્તા ચ? કામાસવો અવિજ્જાસવેન આસવો ચેવ આસવસમ્પયુત્તો ચ, અવિજ્જાસવો કામાસવેન આસવો ચેવ આસવસમ્પયુત્તો ચ, ભવાસવો અવિજ્જાસવેન આસવો ચેવ આસવસમ્પયુત્તો ચ, અવિજ્જાસવો ભવાસવેન આસવો ચેવ આસવસમ્પયુત્તો ચ, દિઠ્ઠાસવો અવિજ્જાસવેન આસવો ચેવ આસવસમ્પયુત્તો ચ, અવિજ્જાસવો દિઠ્ઠાસવેન આસવો ચેવ આસવસમ્પયુત્તો ચ – ઇમે ધમ્મા આસવા ચેવ આસવસમ્પયુત્તા ચ.

૧૧૧૫. કતમે ધમ્મા આસવસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ આસવા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા સમ્પયુત્તા, તે ધમ્મે ઠપેત્વા વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા આસવસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ આસવા.

૧૧૧૬. કતમે ધમ્મા આસવવિપ્પયુત્તા સાસવા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા વિપ્પયુત્તા સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, રૂપકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા આસવવિપ્પયુત્તા સાસવા.

૧૧૧૭. કતમે ધમ્મા આસવવિપ્પયુત્તા અનાસવા? અપરિયાપન્ના મગ્ગા ચ, મગ્ગફલોપપાદાનિ ચ, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા આસવવિપ્પયુત્તા અનાસવા.

સંયોજનગોચરકં

૧૧૧૮. કતમે ધમ્મા સંયોજના? દસ સંયોજનાનિ – કામરાગસંયોજનં, પટિધસંયોજનં, માનસંયોજનં, દિદ્ધિસંયોજનં, વિચિક્ષિયાસંયોજનં, સીલબ્બતપરામાસસંયોજનં, ભવરાગસંયોજનં, ઇસ્સાસંયોજનં, મચ્છરિયસંયોજનં, અવિજ્ઞાસંયોજનં.

૧૧૧૯. તત્થ કતમં કામરાગસંયોજનં? યો કામેસુ કામચ્છન્દો કામરાગો કામનન્દી કામતણ્ણા કામસિનેહો કામપરિણાહો કામમુચ્છા કામજ્ઞોસાનં – ઇદં વુચ્ચતિ કામરાગસંયોજનં.

૧૧૨૦. તત્થ કતમં પટિધસંયોજનં? અનત્થં મે અચરીતિ આઘાતો જાયતિ, અનત્થં મે ચરતીતિ આઘાતો જાયતિ, અનત્થં મે ચરિસ્સતીતિ આઘાતો જાયતિ, પિયસ્સ મે મનાપસ્સ અનત્થં અચરિ...પે°... અનત્થં ચરતિ... પે°... અનત્થં ચરિસ્સતીતિ આઘાતો જાયતિ, અપ્પિયસ્સ મે અમનાપસ્સ અત્થં અચરિ...પે°... અત્થં ચરતિ... પે°... અત્થં ચરિસ્સતીતિ આઘાતો જાયતિ, અદ્ધાને વા પન આઘાતો જાયતિ. યો એવરૂપો ચિત્તસ્સ આઘાતો પટિધાતો પટિધં પટિવિરોધો કોપો પકોપો સમ્પકોપો દોસો પદોસો સમ્પદોસો ચિત્તસ્સ બ્યાપત્તિ મનોપદોસો કોધો કુજ્ઞના કુજ્ઞિતત્તં દોસો દુસ્સના દુસ્સિતત્તં બ્યાપત્તિ બ્યાપજ્જના બ્યાપજ્જિતત્તં વિરોધો પટિવિરોધો ચલ્લિક્કં અસુરોપો અનત્તમનતા ચિત્તસ્સ – ઇદં વુચ્ચતિ પટિધસંયોજનં.

૧૧૨૧. તત્થ કતમં માનસંયોજનં? સેચ્ચોહમસ્મીતિ માનો, સદિસોહમસ્મીતિ માનો, હીનોહમસ્મીતિ માનો. યો એવરૂપો માનો મઝ્ઞના મઝ્ઞિતત્તં ઉજ્જતિ ઉજ્જમો [ઉણ્ણતિ ઉણ્ણામો (સ્યા°)] ધજો સમ્પગ્ગાહો કેતુકમ્મતા ચિત્તસ્સ – ઇદં વુચ્ચતિ માનસંયોજનં.

૧૧૨૨. તત્થ કતમં દિદ્ધિસંયોજનં? સસ્સતો લોકોતિ વા, અસસ્સતો લોકોતિ વા, અન્તવા લોકોતિ વા, અનન્તવા લોકોતિ વા, તં જુવં તં સરીરન્તિ વા, અઝ્ઞં જુવં અઝ્ઞં સરીરન્તિ વા, હોતિ તથાગતો પરં મરણાતિ વા, ન હોતિ તથાગતો પરં મરણાતિ વા, હોતિ ચ ન ચ હોતિ તથાગતો પરં મરણાતિ વા, નેવ હોતિ ન ન હોતિ તથાગતો પરં મરણાતિ વા; યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં દિદ્ધિગહનં દિદ્ધિકન્તારો દિદ્ધિવિસૂકાયિકં દિદ્ધિવિષ્ફન્દિતં દિદ્ધિસંયોજનં ગાહો પટિગ્ગાહો અભિનિવેસો પરામાસો કુમ્મગ્ગો મિચ્છાપથો મિચ્છત્તં તિત્થાયતનં વિપરિયાસગ્ગાહો – ઇદં વુચ્ચતિ દિદ્ધિસંયોજનં. ઠપેત્વા સીલબ્બતપરામાસસંયોજનં સબ્બાપિ મિચ્છાદિદ્ધિ દિદ્ધિસંયોજનં.

૧૧૨૩. તત્થ કતમં વિચિક્ષિયાસંયોજનં? સત્થરિ કલ્હતિ વિચિક્ષિય્હતિ, ધમ્મે કલ્હતિ વિચિક્ષિય્હતિ, સદ્ધે કલ્હતિ વિચિક્ષિય્હતિ, સિક્ખાચ કલ્હતિ વિચિક્ષિય્હતિ, પુબ્બન્તે કલ્હતિ વિચિક્ષિય્હતિ, અપરન્તે કલ્હતિ વિચિક્ષિય્હતિ, પુબ્બન્તાપરન્તે કલ્હતિ વિચિક્ષિય્હતિ, ઇદમ્પચ્ચયતા પટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ કલ્હતિ વિચિક્ષિય્હતિઃ યા એવરૂપા કલ્હા કલ્હાયના કલ્હાયિતત્તં વિમતિ વિચિક્ષિયા દ્વેહકં દ્વેધાપથો સંસયો અનેકંસગ્ગાહો આસપ્પના પરિસપ્પના અપરિયોગાહના થમ્મિતત્તં ચિત્તસ્સ મનોવિલેખો – ઇદં વુચ્ચતિ વિચિક્ષિયાસંયોજનં.

૧૧૨૪. તત્થ કતમં સીલબ્બતપરામાસસંયોજનં? ઇતો બહિદ્ધા સમણબ્રાહ્મણાનં સીલેન સુદ્ધિ વતેન સુદ્ધિ સીલબ્બતેન સુદ્ધીતિ; યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં દિદ્ધિગહનં દિદ્ધિકન્તારો દિદ્ધિવિસૂકાયિકં દિદ્ધિવિષ્ફન્દિતં

દિક્કિસંયોજનં ગાહો પતિદ્ધાહો અભિનિવેસો પરમાસો કુમ્મઝો મિચ્છાપથો મિચ્છતં તિત્થાયતનં વિપરિયાસઝાહો – ઇદં વુચ્યતિ સીલબ્બતપરમાસસંયોજનં.

૧૧૨૫. તત્થ કતમં ભવરાગસંયોજનં? યો ભવેસુ ભવછન્દો ભવરાગો ભવનન્દી ભવતણ્ણ ભવસિનેહો ભવપરિણાહો ભવમુચ્છા ભવજ્ઞોસાનં – ઇદં વુચ્યતિ ભવરાગસંયોજનં.

૧૧૨૬. તત્થ કતમં ઇસ્સાસંયોજનં? યા પરલાભસક્કારગરુકારમાનનવન્દનપૂજનાસુ ઇસ્સા ઇસ્સાયના ઇસ્સાયિતત્તં ઉસૂયા ઉસૂયના ઉસૂયિતત્તં [ઉસૂયા ઉસૂયના ઉસૂયિતત્તં (ક°)] – ઇદં વુચ્યતિ ઇસ્સાસંયોજનં.

૧૧૨૭. તત્થ કતમં મચ્છરિયસંયોજનં? પન્ન મચ્છરિયાનિ – આવાસમચ્છરિયં, કુલમચ્છરિયં, લાભમચ્છરિયં, વણ્ણમચ્છરિયં, ધમ્મમચ્છરિયં. યં એવરૂપં મચ્છેરં મચ્છરાયના મચ્છરાયિતત્તં વેવિચ્છં કદરિયં કટ્ટકચ્ચુકતા અઝ્ઞાહિતત્તં ચિત્તસ્સ – ઇદં વુચ્યતિ મચ્છરિયસંયોજનં.

૧૧૨૮. તત્થ કતમં અવિજ્ઞાસંયોજનં? દુકખે અઝ્ઞાણં, દુકખસમુદયે અઝ્ઞાણં, દુકખનિરોધે અઝ્ઞાણં, દુકખનિરોધગામિનિયા પટિપદાય અઝ્ઞાણં, પુબ્બન્તે અઝ્ઞાણં, અપરન્તે અઝ્ઞાણં, પુબ્બન્તાપરન્તે અઝ્ઞાણં, ઇદપ્પચ્ચયતા પટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ અઝ્ઞાણં: યં એવરૂપં અઝ્ઞાણં અદસ્સનં અનભિસમયો અનનુબોધો અસમ્બોધો અપ્પટિવેધો અસંગાહના અપરિયોગાહના અસમપેક્ખના અપચ્ચવેક્ખણા અપચ્ચક્ખકમ્મં દુમ્મેજ્ઞં બાલ્યં અસમ્પજઞ્ઞં મોહો પમોહો સમ્મોહો અવિજ્ઞા અવિજ્ઞોધો અવિજ્ઞાયોગો અવિજ્ઞાનુસયો અવિજ્ઞાપરિયુદ્ધાનં અવિજ્ઞાલક્કી મોહો અકુસલમૂલં – ઇદં વુચ્યતિ અવિજ્ઞાસંયોજનં.

ઇમે ધમ્મા સંયોજના.

૧૧૨૯. કતમે ધમ્મા નો સંયોજના? તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નો સંયોજના.

૧૧૩૦. કતમે ધમ્મા સંયોજનિયા? સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સંયોજનિયા.

૧૧૩૧. કતમે ધમ્મા અસંયોજનિયા? અપરિયાપન્ના મઝ્ઞા ચ, મઝ્ઞાફલોચિ ચ, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અસંયોજનિયા.

૧૧૩૨. કતમે ધમ્મા સંયોજનસમ્પયુત્તા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા સમ્પયુત્તા વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સંયોજનસમ્પયુત્તા.

૧૧૩૩. કતમે ધમ્મા સંયોજનવિપ્પયુત્તા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા વિપ્પયુત્તા વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા સંયોજનવિપ્પયુત્તા.

૧૧૩૪. કતમે ધમ્મા સંયોજના ચેવ સંયોજનિયા ચ? તાનેવ સંયોજનાનિ સંયોજના ચેવ સંયોજનિયા ચ.

૧૧૩૫. કતમે ધમ્મા સંયોજનિયા ચેવ નો ચ સંયોજના? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા સંયોજનિયા, તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકમ્મન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકમ્મન્ધો – ઇમે ધમ્મા સંયોજનિયા ચેવ નો ચ સંયોજના.

૧૧૩૬. કતમે ધમ્મા સંયોજના ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તા ચ? કામરાગસંયોજનં અવિજ્જાસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, અવિજ્જાસંયોજનં કામરાગસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, પટિધસંયોજનં અવિજ્જાસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, અવિજ્જાસંયોજનં પટિધસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, માનસંયોજનં અવિજ્જાસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, અવિજ્જાસંયોજનં માનસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, દિટ્ઠિસંયોજનં અવિજ્જાસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, અવિજ્જાસંયોજનં દિટ્ઠિસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, વિચિક્કિચ્છાસંયોજનં અવિજ્જાસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, અવિજ્જાસંયોજનં વિચિક્કિચ્છાસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, સીલબ્બતપરામાસસંયોજનં અવિજ્જાસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, અવિજ્જાસંયોજનં સીલબ્બતપરામાસસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, ભવરાગસંયોજનં અવિજ્જાસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, અવિજ્જાસંયોજનં ભવરાગસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, ઇસ્સાસંયોજનં અવિજ્જાસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, અવિજ્જાસંયોજનં ઇસ્સાસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, મચ્છરિયસંયોજનં અવિજ્જાસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ, અવિજ્જાસંયોજનં મચ્છરિયસંયોજનેન સંયોજનચ્ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તચ્ચ – ઇમે ધમ્મા સંયોજના ચેવ સંયોજનસમ્પયુત્તા ચ.

૧૧૩૭. કતમે ધમ્મા સંયોજનસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ સંયોજના? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા સમ્પયુત્તા, તે ધમ્મે ઠપેત્વા વેદનાકમ્મન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકમ્મન્ધો – ઇમે ધમ્મા સંયોજનસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ સંયોજના.

૧૧૩૮. કતમે ધમ્મા સંયોજનવિપ્પયુત્તા સંયોજનિયા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા વિપ્પયુત્તા સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકમ્મન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકમ્મન્ધો – ઇમે ધમ્મા સંયોજનવિપ્પયુત્તા સંયોજનિયા.

૧૧૩૯. કતમે ધમ્મા સંયોજનવિપ્પયુત્તા અસંયોજનિયા? અપરિયાપન્ના મગ્ગા ચ, મગ્ગફલોપપાદા ચ, અસન્નતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા સંયોજનવિપ્પયુત્તા અસંયોજનિયા.

ગન્થગોચરકં

૧૧૪૦. કતમે ધમ્મા ગન્થા? ચત્તારો ગન્થા – અભિજ્ઞા કાયગન્થો, બ્યાપાદો કાયગન્થો, સીલબ્બતપરામાસો કાયગન્થો, ઇદં સચ્ચાભિનિવેસો કાયગન્થો.

૧૧૪૧. તત્થ કતમો અભિજ્ઞા કાયગન્થો? થો રાગો સારાગો અનુનયો અનુરોધો નન્દી નન્દીરાગો ચિત્તસ્સ સારાગો ઇચ્છા મુચ્છા અજ્ઞાસાનં ગેધો પલિગેધો સજ્જો પક્કો એજા માયા જનિકા સજ્જનની સિબ્બિની જાલિની સરિતા વિસત્તિકા સુત્તં વિસટા આયૂહિની દુતિયા પણિધિ ભવનેત્તિ વનં વનથો સન્થવો સિનેહો અપેક્ખા પટિબન્ધુ આસા આસિસના આસિસિત્તં રૂપાસા સદ્દાસા ગન્ધાસા રસાસા ફોદ્ધબ્બાસા લાભાસા ધનાસા પુત્તાસા

જીવિતાસા જખ્યા પજખ્યા અભિજખ્યા જખ્યા જખ્પના જખ્પિતત્તં લોલુપ્પં લોલુપ્પાયના લોલુપ્પાયિતત્તં પુચ્છજ્ઞિકતા સાધુકમ્યતા અધમ્મરાગો વિસમલોભો નિકન્તિ નિકામના પત્થના પિહના સમ્પત્થના કામતણ્ણ ભવતણ્ણ વિભવતણ્ણ રૂપતણ્ણ અરૂપતણ્ણ નિરોધતણ્ણ રૂપતણ્ણ સદ્ધતણ્ણ ગન્ધતણ્ણ રસતણ્ણ ફોઠ્ઠબ્બતણ્ણ ધમ્મતણ્ણ ઓઘો યોગો ગન્થો ઉપાદાનં આવરણં નીવરણં છાદનં બન્ધનં ઉપક્કિલેસો અનુસયો પરિયુદ્ધાનં લતા વેવિચ્છં દુક્ખમૂલં દુક્ખનિદાનં દુક્ખખ્ખભવો મારપાસો મારબળિસં મારવિસયો તણ્ણાનદી તણ્ણાજાલં તણ્ણાગદ્દુલં તણ્ણાસમુદ્ધો અભિજ્ઞા લોભો અકુસલમૂલં – અયં વુચ્ચતિ અભિજ્ઞા કાયગન્થો.

૧૧૪૨. તત્થ કતમો બ્યાપાદો કાયગન્થો? અનત્થં મે અચરી તિ આઘાતો જાયતિ, અનત્થં મે ચરતીતિ આઘાતો જાયતિ, અનત્થં મે ચરિસ્સતીતિ આઘાતો જાયતિ, પિયસ્સ મે મનાપસ્સ અનત્થં અચરિ...પે... અનત્થં ચરતિ...પે... અનત્થં ચરિસ્સતીતિ આઘાતો જાયતિ, અપ્પિયસ્સ મે અમનાપસ્સ અત્થં અચરિ...પે... અત્થં ચરતિ...પે... અત્થં ચરિસ્સતીતિ આઘાતો જાયતિ, અદ્ધાને વા પન આઘાતો જાયતિ. યો એવરૂપો ચિત્તસ્સ આઘાતો પટિઘાતો પટિઘં પટિવિરોધો કોપો પકોપો સમ્પકોપો દોસો પદોસો સમ્પદોસો ચિત્તસ્સ બ્યાપત્તિ મનોપદોસો કોધો કુજ્ઞના કુજ્ઞિતત્તં દોસો દુસ્સના દુસ્સિતત્તં બ્યાપત્તિ બ્યાપજ્જના બ્યાપજ્જિતત્તં વિરોધો પટિવિરોધો ચલ્લિક્કં અસુરોપો અનત્તમનતા ચિત્તસ્સ – અયં વુચ્ચતિ બ્યાપાદો કાયગન્થો.

૧૧૪૩. તત્થ કતમો સીલબ્બતપરામાસો કાયગન્થો? ઇતો બહિદ્ધા સમણબ્રાહ્મણાનં સીલેન સુદ્ધિ, વતેન સુદ્ધિ, સીલબ્બતેન સુદ્ધિતિઃ યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં દિદ્ધિગહનં દિદ્ધિકન્તારો દિદ્ધિવિસૂકાયિકં દિદ્ધિવિષ્ઠન્તિં દિદ્ધિસંયોજનં ગાહો પતિદ્ધાહો અભિનિવેસો પરામાસો કુમ્મગ્ગો મિચ્છાપથો મિચ્છત્તં તિત્થાયતનં વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ સીલબ્બતપરામાસો કાયગન્થો.

૧૧૪૪. તત્થ કતમો ઇદંસચ્ચાભિનિવેસો કાયગન્થો? સસ્સતો લોકો, ઇદમેવ સચ્ચં મોઘમગ્ગન્તિ વા; અસસ્સતો લોકો, ઇદમેવ સચ્ચં મોઘમગ્ગન્તિ વા; અન્તવા લોકો, ઇદમેવ સચ્ચં મોઘમગ્ગન્તિ વા; અનન્તવા લોકો, ઇદમેવ સચ્ચં મોઘમગ્ગન્તિ વા; તં જીવં તં સરીરં, ઇદમેવ સચ્ચં મોઘમગ્ગન્તિ વા; અગ્ગં જીવં અગ્ગં સરીરં, ઇદમેવ સચ્ચં મોઘમગ્ગન્તિ વા; હોતિ તથાગતો પરં મરણા, ઇદમેવ સચ્ચં મોઘમગ્ગન્તિ વા; ન હોતિ તથાગતો પરં મરણા, ઇદમેવ સચ્ચં મોઘમગ્ગન્તિ વા; હોતિ ચ ન ચ હોતિ તથાગતો પરં મરણા, ઇદમેવ સચ્ચં મોઘમગ્ગન્તિ વા; નેવ હોતિ ન ન હોતિ તથાગતો પરં મરણા, ઇદમેવ સચ્ચં મોઘમગ્ગન્તિ વાઃ યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં દિદ્ધિગહનં દિદ્ધિકન્તારો દિદ્ધિવિસૂકાયિકં દિદ્ધિવિષ્ઠન્તિં દિદ્ધિસંયોજનં ગાહો પતિદ્ધાહો અભિનિવેસો પરામાસો કુમ્મગ્ગો મિચ્છાપથો મિચ્છત્તં તિત્થાયતનં વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ ઇદંસચ્ચાભિનિવેસો કાયગન્થો. ઠપેત્વા સીલબ્બતપરામાસં કાયગન્થં સબ્બાપિ મિચ્છાદિદ્ધિ ઇદંસચ્ચાભિનિવેસો કાયગન્થો.

ઇમે ધમ્મા ગન્થા.

૧૧૪૫. કતમે ધમ્મા નો ગન્થા? તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો...પે... વિગ્ગાણકખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસન્નતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નો ગન્થા.

૧૧૪૬. કતમે ધમ્મા ગન્થનિયા? સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પે... વિગ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ગન્થનિયા.

૧૧૪૭. કતમે ધમ્મા અગ્નિનિયા? અપરિયાપન્ના મગ્ગા ય, મગ્ગફલોનિ ય, અસક્કતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અગ્નિનિયા.

૧૧૪૮. કતમે ધમ્મા ગ્ન્યસમ્પયુત્તા? તેહિ ધમ્મેહિ યે ધમ્મા સમ્પયુત્તા વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ગ્ન્યસમ્પયુત્તા.

૧૧૪૯. કતમે ધમ્મા ગ્ન્યવિષ્પયુત્તા? તેહિ ધમ્મેહિ યે ધમ્મા વિષ્પયુત્તા વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો, સબ્બન્ન રૂપં અસક્કતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા ગ્ન્યવિષ્પયુત્તા.

૧૧૫૦. કતમે ધમ્મા ગ્ન્યા યેવ ગ્ન્યનિયા ય? તેવ ગ્ન્યા ગ્ન્યા યેવ ગ્ન્યનિયા ય.

૧૧૫૧. કતમે ધમ્મા ગ્ન્યનિયા યેવ નો ય ગ્ન્યા? તેહિ ધમ્મેહિ યે ધમ્મા ગ્ન્યનિયા, તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ગ્ન્યનિયા યેવ નો ય ગ્ન્યા.

૧૧૫૨. કતમે ધમ્મા ગ્ન્યા યેવ ગ્ન્યસમ્પયુત્તા ય? સીલબ્બતપરામાસો કાયગ્ન્યો અભિજ્ઞાકાયગ્ન્યેન ગ્ન્યો યેવ ગ્ન્યસમ્પયુત્તો ય, અભિજ્ઞાકાયગ્ન્યો સીલબ્બતપરામાસેન કાયગ્ન્યેન ગ્ન્યો યેવ ગ્ન્યસમ્પયુત્તો ય, ઇદંસચ્ચાભિનિવેસો કાયગ્ન્યો અભિજ્ઞાકાયગ્ન્યેન ગ્ન્યો યેવ ગ્ન્યસમ્પયુત્તો ય, અભિજ્ઞાકાયગ્ન્યો ઇદંસચ્ચાભિનિવેસેન કાયગ્ન્યેન ગ્ન્યો યેવ ગ્ન્યસમ્પયુત્તો ય – ઇમે ધમ્મા ગ્ન્યા યેવ ગ્ન્યસમ્પયુત્તા ય.

૧૧૫૩. કતમે ધમ્મા ગ્ન્યસમ્પયુત્તા યેવ નો ય ગ્ન્યા? તેહિ ધમ્મેહિ યે ધમ્મા સમ્પયુત્તા, તે ધમ્મે ઠપેત્વા વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ગ્ન્યસમ્પયુત્તા યેવ નો ય ગ્ન્યા.

૧૧૫૪. કતમે ધમ્મા ગ્ન્યવિષ્પયુત્તા ગ્ન્યનિયા? તેહિ ધમ્મેહિ યે ધમ્મા વિષ્પયુત્તા સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ગ્ન્યવિષ્પયુત્તા ગ્ન્યનિયા.

૧૧૫૫. કતમે ધમ્મા ગ્ન્યવિષ્પયુત્તા અગ્નિનિયા? અપરિયાપન્ના મગ્ગા ય, મગ્ગફલોનિ ય, અસક્કતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા ગ્ન્યવિષ્પયુત્તા અગ્નિનિયા.

ઓઘગોચ્છકં

૧૧૫૬. કતમે ધમ્મા ઓઘા? ચત્તારો ઓઘા...પે°... ઇમે ધમ્મા ઓઘવિષ્પયુત્તા ઓઘનિયા.

યોગગોચ્છકં

૧૧૫૭. કતમે ધમ્મા યોગા? ચત્તારો યોગા...પે°... ઇમે ધમ્મા યોગવિષ્પયુત્તા યોગનિયા.

નીવરણગોચ્છકં

૧૧૫૮. કતમે ધમ્મા નીવરણા? છ નીવરણા [નીવરણાનિ (સ્યાં)] – કામચ્છન્દનીવરણં, બ્યાપાદનીવરણં, શિનમિદ્ધનીવરણં, ઉદ્ધચ્ચકુક્કુચ્ચનીવરણં, વિચિક્કિચ્છાનીવરણં, અવિજ્જાનીવરણં.

૧૧૫૯. તત્થ કતમં કામચ્છન્દનીવરણં? ચો કામેસુ કામચ્છન્દો કામરાગો કામનન્દી કામતણ્ણ કામસિનેહો કામપરિણાહો કામમુચ્છા કામજ્ઞોસાનં – ઇદં વુચ્ચતિ કામચ્છન્દનીવરણં.

૧૧૬૦. તત્થ કતમં બ્યાપાદનીવરણં? અનત્થં મે અચરીતિ આઘાતો જાયતિ, અનત્થં મે ચરતીતિ આઘાતો જાયતિ; અનત્થં મે ચરિસ્સતીતિ આઘાતો જાયતિ; પિયસ્સ મે મનાપસ્સ અનત્થં અચરિ...પેં... અનત્થં ચરતિ... પેં... અનત્થં ચરિસ્સતીતિ આઘાતો જાયતિ, અપ્પિયસ્સ મે અમનાપસ્સ અત્થં અચરિ...પેં... અત્થં ચરતિ... પેં... અત્થં ચરિસ્સતીતિ આઘાતો જાયતિ, અકાને વા પન આઘાતો જાયતિ. ચો એવરૂપો ચિત્તસ્સ આઘાતો પટિઘાતો પટિઘં પટિવિરોધો કોપો પકોપો સમ્પકોપો દોસો પદોસો સમ્પદોસો ચિત્તસ્સ બ્યાપત્તિ મનોપદોસો કોધો કુજ્ઞના કુજ્ઞેતત્તં દોસો દુસ્સના દુસ્સિતત્તં બ્યાપત્તિ બ્યાપજ્જના બ્યાપજ્જેતત્તં વિરોધો પટિવિરોધો ચલ્લિક્કં અસુરોપો અનત્તમનતા ચિત્તસ્સ – ઇદં વુચ્ચતિ બ્યાપાદનીવરણં.

૧૧૬૧. તત્થ કતમં શિનમિદ્ધનીવરણં? અત્થિ શિનં, અત્થિ મિદ્ધં.

૧૧૬૨. તત્થ કતમં શિનં? યા ચિત્તસ્સ અકલ્લતા અકમ્મઞ્જતા ઓલીયના સલ્લીયના લીનં લીયના લીયિતત્તં શિનં શિયના શિયિતત્તં ચિત્તસ્સ – ઇદં વુચ્ચતિ શિનં.

૧૧૬૩. તત્થ કતમં મિદ્ધં? યા કાયસ્સ અકલ્લતા અકમ્મઞ્જતા ઓનાહો પરિયોનાહો અન્તોસમોરોધો મિદ્ધં સોપ્પં પયલાયિકા સોપ્પં સુપના સુપિતત્તં – ઇદં વુચ્ચતિ મિદ્ધં. ઇતિ ઇદઞ્ચ શિનં, ઇદઞ્ચ મિદ્ધં – ઇદં વુચ્ચતિ શિનમિદ્ધનીવરણં.

૧૧૬૪. તત્થ કતમં ઉદ્ધચ્ચકુક્કુચ્ચનીવરણં? અત્થિ ઉદ્ધચ્ચં, અત્થિ કુક્કુચ્ચં.

૧૧૬૫. તત્થ કતમં ઉદ્ધચ્ચં? યં ચિત્તસ્સ ઉદ્ધચ્ચં અવૂપસમો ચેતસો વિક્ખેપો ભન્તત્તં ચિત્તસ્સ – ઇદં વુચ્ચતિ ઉદ્ધચ્ચં.

૧૧૬૬. તત્થ કતમં કુક્કુચ્ચં? અકપ્પિયે કપ્પિયસઞ્જિતા, કપ્પિયે અકપ્પિયસઞ્જિતા, અવજ્જે વજ્જસઞ્જિતા, વજ્જે અવજ્જસઞ્જિતા. યં એવરૂપં કુક્કુચ્ચં કુક્કુચ્ચાયના કુક્કુચ્ચાયિતત્તં ચેતસો વિપ્પટિસારો મનોવિલેખો – ઇદં વુચ્ચતિ કુક્કુચ્ચં. ઇતિ ઇદઞ્ચ ઉદ્ધચ્ચં, ઇદઞ્ચ કુક્કુચ્ચં – ઇદં વુચ્ચતિ ઉદ્ધચ્ચકુક્કુચ્ચનીવરણં.

૧૧૬૭. તત્થ કતમં વિચિક્કિચ્છાનીવરણં? સત્થરિ કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિ, ધમ્મે કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિ, સંઘે કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિ, સિક્ખાય કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિ, પુબ્બન્તે કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિ, અપરન્તે કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિ, પુબ્બન્તાપરન્તે કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિ, ઇદધ્પચ્ચયતા પટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિ. યા એવરૂપા કલ્હા કલ્હાયના કલ્હાયિતત્તં વિમતિ વિચિક્કિચ્છા દ્વેહકં દ્વેધાપથો સંસયો અનેકંસગ્ગાહો આસપ્પના પરિસપ્પના અપરિયોગાહના થમ્મિતત્તં ચિત્તસ્સ મનોવિલેખો – ઇદં વુચ્ચતિ વિચિક્કિચ્છાનીવરણં.

૧૧૬૮. તત્થ કતમં અવિજ્ઞાનીવરણં? દુકખે અઝ્ઞાણં, દુકખસમુદયે અઝ્ઞાણં, દુકખનિરોધે અઝ્ઞાણં, દુકખનિરોધગામિનિયા પટિપદાય અઝ્ઞાણં, પુબ્બન્તે અઝ્ઞાણં, અપરન્તે અઝ્ઞાણં, પુબ્બન્તાપરન્તે અઝ્ઞાણં, ઇદમ્પચ્ચયતા પટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ અઝ્ઞાણં: યં એવરૂપં અઝ્ઞાણં અદસ્સનં અનભિસમયો અનનુબોધો અસમ્બોધો અપ્પટિવેધો અસંગાહના અપરિયોગાહના અસમપેક્ખના અપચ્ચવેક્ખણા અપચ્ચક્ખકમ્મં દુમ્મેજ્ઞં બાલ્યં અસમ્પજઞ્ઞં મોહો પમોહો સમ્મોહો અવિજ્ઞા અવિજ્ઞોદ્ધો અવિજ્ઞાયોગો અવિજ્ઞાનુસયો અવિજ્ઞાપરિયુદ્ધાનં અવિજ્ઞાલક્કી મોહો અકુસલમૂલં – ઇદં વુચ્ચતિ અવિજ્ઞાનીવરણં.

ઇમે ધમ્મા નીવરણા.

૧૧૬૯. કતમે ધમ્મા નો નીવરણા? તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસક્કતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નો નીવરણા.

૧૧૭૦. કતમે ધમ્મા નીવરણિયા? સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા નીવરણિયા.

૧૧૭૧. કતમે ધમ્મા અનીવરણિયા? અપરિયાપન્ના મઝ્ઞા ચ, મઝ્ઞાફલોચિ ચ, અસક્કતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અનીવરણિયા.

૧૧૭૨. કતમે ધમ્મા નીવરણસમ્પયુત્તા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા સમ્પયુત્તા વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા નીવરણસમ્પયુત્તા.

૧૧૭૩. કતમે ધમ્મા નીવરણવિપ્પયુત્તા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા વિપ્પયુત્તા વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસક્કતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નીવરણવિપ્પયુત્તા.

૧૧૭૪. કતમે ધમ્મા નીવરણા ચેવ નીવરણિયા ચ? તાનેવ નીવરણાનિ નીવરણા ચેવ નીવરણિયા ચ.

૧૧૭૫. કતમે ધમ્મા નીવરણિયા ચેવ નો ચ નીવરણા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા નીવરણિયા, તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા નીવરણિયા ચેવ નો ચ નીવરણા.

૧૧૭૬. કતમે ધમ્મા નીવરણા ચેવ નીવરણસમ્પયુત્તા ચ? કામચ્છન્દનીવરણં અવિજ્ઞાનીવરણેન નીવરણચ્ચેવ નીવરણસમ્પયુત્તન્ન, અવિજ્ઞાનીવરણં કામચ્છન્દનીવરણેન નીવરણચ્ચેવ નીવરણસમ્પયુત્તન્ન, બ્યાપાદનીવરણં અવિજ્ઞાનીવરણેન નીવરણચ્ચેવ નીવરણસમ્પયુત્તન્ન, અવિજ્ઞાનીવરણં બ્યાપાદનીવરણેન નીવરણચ્ચેવ નીવરણસમ્પયુત્તન્ન, ચિન્નિદ્ધનીવરણં અવિજ્ઞાનીવરણેન નીવરણચ્ચેવ નીવરણસમ્પયુત્તન્ન, અવિજ્ઞાનીવરણં ચિન્નિદ્ધનીવરણેન નીવરણચ્ચેવ નીવરણસમ્પયુત્તન્ન, ઉદ્ધચ્ચનીવરણં અવિજ્ઞાનીવરણેન નીવરણચ્ચેવ નીવરણસમ્પયુત્તન્ન, અવિજ્ઞાનીવરણં ઉદ્ધચ્ચનીવરણેન નીવરણચ્ચેવ નીવરણસમ્પયુત્તન્ન, કુક્કુચ્ચનીવરણં અવિજ્ઞાનીવરણેન નીવરણચ્ચેવ નીવરણસમ્પયુત્તન્ન, અવિજ્ઞાનીવરણં કુક્કુચ્ચનીવરણેન નીવરણચ્ચેવ નીવરણસમ્પયુત્તન્ન, વિચિક્કિચ્ચનીવરણં અવિજ્ઞાનીવરણેન નીવરણચ્ચેવ નીવરણસમ્પયુત્તન્ન,

અવિજ્ઞાનીવરણં વિચિક્ષિણીવરણેન નીવરણત્રેવ નીવરણસમ્પયુત્તઞ્ચ, કામચ્છન્દનીવરણં ઉદ્ધચ્ચનીવરણેન નીવરણત્રેવ નીવરણસમ્પયુત્તઞ્ચ, ઉદ્ધચ્ચનીવરણં કામચ્છન્દનીવરણેન નીવરણત્રેવ નીવરણસમ્પયુત્તઞ્ચ, બ્યાપાદનીવરણં ઉદ્ધચ્ચનીવરણેન નીવરણત્રેવ નીવરણસમ્પયુત્તઞ્ચ, ઉદ્ધચ્ચનીવરણં બ્યાપાદનીવરણેન નીવરણત્રેવ નીવરણસમ્પયુત્તઞ્ચ, શિનમિદ્ધનીવરણં ઉદ્ધચ્ચનીવરણેન નીવરણત્રેવ નીવરણસમ્પયુત્તઞ્ચ, ઉદ્ધચ્ચનીવરણં શિનમિદ્ધનીવરણેન નીવરણત્રેવ નીવરણસમ્પયુત્તઞ્ચ, કુક્કુચ્ચનીવરણં ઉદ્ધચ્ચનીવરણેન નીવરણત્રેવ નીવરણસમ્પયુત્તઞ્ચ, ઉદ્ધચ્ચનીવરણં કુક્કુચ્ચનીવરણેન નીવરણત્રેવ નીવરણસમ્પયુત્તઞ્ચ, વિચિક્ષિણીવરણં ઉદ્ધચ્ચનીવરણેન નીવરણત્રેવ નીવરણસમ્પયુત્તઞ્ચ, ઉદ્ધચ્ચનીવરણં વિચિક્ષિણીવરણેન નીવરણત્રેવ નીવરણસમ્પયુત્તઞ્ચ, અવિજ્ઞાનીવરણં ઉદ્ધચ્ચનીવરણેન નીવરણત્રેવ નીવરણસમ્પયુત્તઞ્ચ, ઉદ્ધચ્ચનીવરણં અવિજ્ઞાનીવરણેન નીવરણત્રેવ નીવરણસમ્પયુત્તઞ્ચ – ઇમે ધમ્મા નીવરણા ચેવ નીવરણસમ્પયુત્તા ચ.

૧૧૭૭. કતમે ધમ્મા નીવરણસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ નીવરણા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા સમ્પયુત્તા, તે ધમ્મે ઠપેત્વા વેદનાક્રમ્બન્ધો...પે... વિઝ્ઞાણક્રમ્બન્ધો – ઇમે ધમ્મા નીવરણસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ નીવરણા.

૧૧૭૮. કતમે ધમ્મા નીવરણવિપ્પયુત્તા નીવરણિયા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા વિપ્પયુત્તા સાસવા કુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપક્રમ્બન્ધો...પે... વિઝ્ઞાણક્રમ્બન્ધો – ઇમે ધમ્મા નીવરણવિપ્પયુત્તા નીવરણિયા.

૧૧૭૯. કતમે ધમ્મા નીવરણવિપ્પયુત્તા અનીવરણિયા? અપરિયાપન્ના મગ્ગા ચ, મગ્ગફલોપપન્ના ચ, અસંજ્ઞતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નીવરણવિપ્પયુત્તા અનીવરણિયા.

પરામાસગોચરકં

૧૧૮૦. કતમે ધમ્મા પરામાસા? દિદ્ધિપરામાસો.

૧૧૮૧. તત્થ કતમો દિદ્ધિપરામાસો? સસ્સતો લોકોતિ વા, અસસ્સતો લોકોતિ વા, અન્તવા લોકોતિ વા, અનન્તવા લોકોતિ વા, તં જીવં તં સરીરન્તિ વા, અઙ્ગં જીવં અઙ્ગં સરીરન્તિ વા, હોતિ તથાગતો પરં મરણાતિ વા, ન હોતિ તથાગતો પરં મરણાતિ વા, હોતિ ચ ન ચ હોતિ તથાગતો પરં મરણાતિ વા, નેવ હોતિ ન ન હોતિ તથાગતો પરં મરણાતિ વાઃ યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં દિદ્ધિગહનં દિદ્ધિકન્તારો દિદ્ધિવિસૂકાયિકં દિદ્ધિવિષ્ફન્દિતં દિદ્ધિસંયોજનં ગાહો પતિદ્ધાહો અભિનિવેસો પરામાસો કુમ્મગ્ગો મિચ્છાપથો મિચ્છત્તં તિત્થાયતનં વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં વુચ્યતિ દિદ્ધિપરામાસો. સબ્બાપિ મિચ્છાદિદ્ધિ દિદ્ધિપરામાસો.

ઇમે ધમ્મા પરામાસા.

૧૧૮૨. કતમે ધમ્મા નો પરામાસા? તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાક્રમ્બન્ધો...પે... વિઝ્ઞાણક્રમ્બન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસંજ્ઞતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નો પરામાસા.

૧૧૮૩. કતમે ધમ્મા પરામક્કા? સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા પરામક્કા.

૧૧૮૪. કતમે ધમ્મા અપરામક્કા? અપરિયાપન્ના મગ્ગા ચ, મગ્ગફલોનિ ચ, અસક્કતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અપરામક્કા.

૧૧૮૫. કતમે ધમ્મા પરામાસસમ્પયુત્તા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા સમ્પયુત્તા વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા પરામાસસમ્પયુત્તા.

૧૧૮૬. કતમે ધમ્મા પરામાસવિખ્પયુત્તા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા વિખ્પયુત્તા વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસક્કતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા પરામાસવિખ્પયુત્તા.

૧૧૮૭. કતમે ધમ્મા પરામાસા ચેવ પરામક્કા ચ? સ્વેવ પરામાસો પરામાસો ચેવ પરામક્કો ચ.

૧૧૮૮. કતમે ધમ્મા પરામક્કા ચેવ નો ચ પરામાસા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા પરામક્કા, તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા પરામક્કા ચેવ નો ચ પરામાસા.

૧૧૮૯. કતમે ધમ્મા પરામાસવિખ્પયુત્તા પરામક્કા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા વિખ્પયુત્તા સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા પરામાસવિખ્પયુત્તા પરામક્કા.

૧૧૯૦. કતમે ધમ્મા પરામાસવિખ્પયુત્તા અપરામક્કા? અપરિયાપન્ના મગ્ગા ચ, મગ્ગફલોનિ ચ, અસક્કતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા પરામાસવિખ્પયુત્તા અપરામક્કા.

મહન્તરદુકં

૧૧૯૧. કતમે ધમ્મા સારમ્મણા? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો, વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સારમ્મણા.

૧૧૯૨. કતમે ધમ્મા અનારમ્મણા? સબ્બન્ન રૂપં, અસક્કતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અનારમ્મણા.

૧૧૯૩. કતમે ધમ્મા ચિત્તા? ચક્ખુવિઝ્ઞાણં, સોતવિઝ્ઞાણં, ધાનવિઝ્ઞાણં, જિહ્વાવિઝ્ઞાણં, કાયવિઝ્ઞાણં, મનોધાતુ, મનોવિઝ્ઞાણધાતુ – ઇમે ધમ્મા ચિત્તા.

૧૧૯૪. કતમે ધમ્મા નો ચિત્તા? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો, સબ્બન્ન રૂપં, અસક્કતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નો ચિત્તા.

૧૧૯૫. કતમે ધમ્મા ચેતસિકા? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ચેતસિકા.

૧૧૯૬. કતમે ધમ્મા અચેતસિકા? ચિત્તઞ્ચ, સબ્બઞ્ચ રૂપં, અસજ્જતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અચેતસિકા.

૧૧૯૭. કતમે ધમ્મા ચિત્તસમ્પયુત્તા? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ચિત્તસમ્પયુત્તા.

૧૧૯૮. કતમે ધમ્મા ચિત્તવિપ્પયુત્તા? સબ્બઞ્ચ રૂપં, અસજ્જતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા ચિત્તવિપ્પયુત્તા. ચિત્તં ન વત્તબ્બં – ચિત્તેન સમ્પયુત્તન્તિપિ, ચિત્તેન વિપ્પયુત્તન્તિપિ.

૧૧૯૯. કતમે ધમ્મા ચિત્તસંસક્કા? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ચિત્તસંસક્કા.

૧૨૦૦. કતમે ધમ્મા ચિત્તવિસંસક્કા? સબ્બઞ્ચ રૂપં, અસજ્જતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા ચિત્તવિસંસક્કા. ચિત્તં ન વત્તબ્બં – ચિત્તેન સંસક્કન્તિપિ, ચિત્તેન વિસંસક્કન્તિપિ.

૧૨૦૧. કતમે ધમ્મા ચિત્તસમુક્કાના? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો; કાયવિઞ્ઞત્તિ વચીવિઞ્ઞત્તિ; યં વા પનઞ્ઞમ્પિ અત્થિ રૂપં ચિત્તજં ચિત્તહેતુકં ચિત્તસમુક્કાનં રૂપાયતનં સદ્દાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇમે ધમ્મા ચિત્તસમુક્કાના.

૧૨૦૨. કતમે ધમ્મા નો ચિત્તસમુક્કાના? ચિત્તઞ્ચ, અવસેસઞ્ચ રૂપં, અસજ્જતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નો ચિત્તસમુક્કાના.

૧૨૦૩. કતમે ધમ્મા ચિત્તસહભુનો? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો, કાયવિઞ્ઞત્તિ, વચીવિઞ્ઞત્તિ – ઇમે ધમ્મા ચિત્તસહભુનો.

૧૨૦૪. કતમે ધમ્મા નો ચિત્તસહભુનો? ચિત્તઞ્ચ, અવસેસઞ્ચ રૂપં, અસજ્જતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નો ચિત્તસહભુનો.

૧૨૦૫. કતમે ધમ્મા ચિત્તાનુપરિવત્તિનો? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો, કાયવિઞ્ઞત્તિ, વચીવિઞ્ઞત્તિ – ઇમે ધમ્મા ચિત્તાનુપરિવત્તિનો.

૧૨૦૬. કતમે ધમ્મા નો ચિત્તાનુપરિવત્તિનો? ચિત્તઞ્ચ, અવસેસઞ્ચ રૂપં, અસજ્જતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નો ચિત્તાનુપરિવત્તિનો.

૧૨૦૭. કતમે ધમ્મા ચિત્તસંસક્કસમુક્કાના? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ચિત્તસંસક્કસમુક્કાના.

૧૨૦૮. કતમે ધમ્મા નો ચિત્તસંસક્કસમુક્કાના? ચિત્તઞ્ચ, સબ્બઞ્ચ રૂપં, અસજ્જતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નો ચિત્તસંસક્કસમુક્કાના.

૧૨૦૯. કતમે ધમ્મા ચિત્તસંસકસમુદ્ધાનસહભુનો? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ચિત્તસંસકસમુદ્ધાનસહભુનો.

૧૨૧૦. કતમે ધમ્મા નો ચિત્તસંસકસમુદ્ધાનસહભુનો? ચિત્તચ્ચ, સબ્બચ્ચ રૂપં, અસંજ્ઞતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નો ચિત્તસંસકસમુદ્ધાનસહભુનો.

૧૨૧૧. કતમે ધમ્મા ચિત્તસંસકસમુદ્ધાનાનુપરિવત્તિનો? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ચિત્તસંસકસમુદ્ધાનાનુપરિવત્તિનો.

૧૨૧૨. કતમે ધમ્મા નો ચિત્તસંસકસમુદ્ધાનાનુપરિવત્તિનો? ચિત્તચ્ચ, સબ્બચ્ચ રૂપં, અસંજ્ઞતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નો ચિત્તસંસકસમુદ્ધાનાનુપરિવત્તિનો.

૧૨૧૩. કતમે ધમ્મા અજ્ઞતિકા? ચકખાયતનં...પે°... મનાયતનં – ઇમે ધમ્મા અજ્ઞતિકા.

૧૨૧૪. કતમે ધમ્મા બાહિરા? રૂપાયતનં...પે°... ધમ્માયતનં – ઇમે ધમ્મા બાહિરા.

૧૨૧૫. કતમે ધમ્મા ઉપાદા? ચકખાયતનં...પે°... કબળીકારો આહારો – ઇમે ધમ્મા ઉપાદા.

૧૨૧૬. કતમે ધમ્મા નો ઉપાદા? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સંજ્ઞારકખન્ધો, વિઙ્ગાણકખન્ધો, ચત્તારો ચ મહાભૂતા, અસંજ્ઞતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નો ઉપાદા.

૧૨૧૭. કતમે ધમ્મા ઉપાદિણ્ણા? સાસવા કુસલાકુસલાનં ધમ્માનં વિપાકા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઙ્ગાણકખન્ધો; ચચ્ચ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા – ઇમે ધમ્મા ઉપાદિણ્ણા .

૧૨૧૮. કતમે ધમ્મા અનુપાદિણ્ણા? સાસવા કુસલાકુસલા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઙ્ગાણકખન્ધો; ચે ચ ધમ્મા કિરિયા નેવ કુસલા નાકુસલા ન ચ કમ્મવિપાકા, ચચ્ચ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા, અપરિયાપન્ના મગ્ગા ચ, મગ્ગફલો નિ ચ, અસંજ્ઞતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અનુપાદિણ્ણા.

ઉપાદાનગોચરકં

૧૨૧૯. કતમે ધમ્મા ઉપાદાના? ચત્તારિ ઉપાદાનાનિ – કામુપાદાનં, દિઠ્ઠુપાદાનં, સીલબ્બતુપાદાનં, અત્તવાદુપાદાનં [કામૂપાદાનં દિઠ્ઠુપાદાનં સીલબ્બતૂપાદાનં અત્તવાદૂપાદાનં (સી°)].

૧૨૨૦. તત્થ કતમં કામુપાદાનં? ચો કામેસુ કામચ્છન્દો કામરાગો કામનન્દી કામતણ્ણા કામસિનેહો કામપરિણાહો કામમુચ્છા કામજ્ઞોસાનં – ઇદં વુચ્ચતિ કામુપાદાનં.

૧૨૨૧. તત્થ કતમં દિઠ્ઠુપાદાનં? નત્થિ દિઠ્ઠં, નત્થિ ચિદ્ધં, નત્થિ હુતં, નત્થિ સુકતદુક્કટાનં કમ્માનં ફલં વિપાકો, નત્થિ અયં લોકો, નત્થિ પરો લોકો, નત્થિ માતા, નત્થિ પિતા, નત્થિ સત્તા ઓપપાતિકા, નત્થિ લોકે સમણબ્રાહ્મણા સમ્મગ્ગાતા [સમગ્ગાતા (ક°)] સમ્માપટિપન્ના, ચે ઇમચ્ચ લોકં પરચ્ચ લોકં સયં અભિગ્ગા સચ્ચિકત્વા પવેદેન્તીતિ – યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં દિદ્ધિગહનં દિદ્ધિકન્તારો દિદ્ધિવિસૂકાયિકં દિદ્ધિવિષ્ફન્દિતં દિદ્ધિસંયોજનં

ગાહો પતિદ્વાહો અભિનિવેસો પરામાસો કુમ્મગ્ગો મિચ્છાપથો મિચ્છત્તં તિત્થાયતનં વિપરિયાસગ્ગાહો – ઇદં વુચ્ચતિ દિક્કપાદાનં. ઠપેત્વા સીલબ્બતુપાદાનં અત્તવાદુપાદાનં સબ્બાપિ મિચ્છાદિક્ક દિક્કપાદાનં.

૧૨૨૨. તત્થ કતમં સીલબ્બતુપાદાનં? ઇતો બહિદ્ધા સમણબ્રાહ્મણાનં સીલેન સુદ્ધિ, વતેન સુદ્ધિ, સીલબ્બતેન સુદ્ધીતિ – યા એવરૂપા દિક્ક દિક્કિગતં દિક્કિગહનં દિક્કિકન્તારો દિક્કિવિસૂકાયિકં દિક્કિવિષ્ઠન્દિતં દિક્કિસંયોજનં ગાહો પતિદ્વાહો અભિનિવેસો પરામાસો કુમ્મગ્ગો મિચ્છાપથો મિચ્છત્તં તિત્થાયતનં વિપરિયાસગ્ગાહો – ઇદં વુચ્ચતિ સીલબ્બતુપાદાનં.

૧૨૨૩. તત્થ કતમં અત્તવાદુપાદાનં? ઇધ અસ્સુતવા પુથુજ્જનો અરિયાનં અદસ્સાવી અરિયધમ્મસ્સ અકોવિદો અરિયધમ્મે અવિનીતો સખ્પુરિસાનં અદસ્સાવી સખ્પુરિસધમ્મસ્સ અકોવિદો સખ્પુરિસધમ્મે અવિનીતો રૂપં અત્તતો સમનુપસસિતિ, રૂપવન્તં વા અત્તાનં, અત્તનિ વા રૂપં, રૂપસ્મિં વા અત્તાનં. વેદનં...પે... સગ્ગં...પે... સજ્જારે...પે... વિગ્ગાણં અત્તતો સમનુપસસિતિ, વિગ્ગાણવન્તં વા અત્તાનં, અત્તનિ વા વિગ્ગાણં વિગ્ગાણસ્મિં વા અત્તાનં. યા એવરૂપા દિક્ક દિક્કિગતં દિક્કિગહનં દિક્કિકન્તારો દિક્કિવિસૂકાયિકં દિક્કિવિષ્ઠન્દિતં દિક્કિસંયોજનં ગાહો પતિદ્વાહો અભિનિવેસો પરામાસો કુમ્મગ્ગો મિચ્છાપથો મિચ્છત્તં તિત્થાયતનં વિપરિયાસગ્ગાહો – ઇદં વુચ્ચતિ અત્તવાદુપાદાનં.

ઇમે ધમ્મા ઉપાદાના.

૧૨૨૪. કતમે ધમ્મા નો ઉપાદાના? તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો...પે... વિગ્ગાણકખન્ધો; સબ્બંચ રૂપં, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નો ઉપાદાના.

૧૨૨૫. કતમે ધમ્મા ઉપાદાનિયા? સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પે... વિગ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાનિયા.

૧૨૨૬. કતમે ધમ્મા અનુપાદાનિયા? અપરિયાપન્ના મગ્ગા ચ, મગ્ગફલો ચ, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અનુપાદાનિયા.

૧૨૨૭. કતમે ધમ્મા ઉપાદાનસમ્પયુત્તા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા સમ્પયુત્તા વેદનાકખન્ધો...પે... વિગ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાનસમ્પયુત્તા.

૧૨૨૮. કતમે ધમ્મા ઉપાદાનવિષ્પયુત્તા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા વિષ્પયુત્તા વેદનાકખન્ધો...પે... વિગ્ગાણકખન્ધો; સબ્બંચ રૂપં, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાનવિષ્પયુત્તા.

૧૨૨૯. કતમે ધમ્મા ઉપાદાના ચેવ ઉપાદાનિયા ચ? તાનેવ ઉપાદાનાનિ ઉપાદાના ચેવ ઉપાદાનિયા ચ.

૧૨૩૦. કતમે ધમ્મા ઉપાદાનિયા ચેવ નો ચ ઉપાદાના? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા ઉપાદાનિયા , તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પે... વિગ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાનિયા ચેવ નો ચ ઉપાદાના.

૧૨૩૧. કતમે ધમ્મા ઉપાદાના એવ ઉપાદાનસમ્પયુત્તા ચ? દિક્કુપાદાનં કામુપાદાનેન ઉપાદાનચ્ચેવ ઉપાદાનસમ્પયુત્તચ્ચ, કામુપાદાનં દિક્કુપાદાનેન ઉપાદાનચ્ચેવ ઉપાદાનસમ્પયુત્તચ્ચ, સીલબ્બતુપાદાનં કામુપાદાનેન ઉપાદાનચ્ચેવ ઉપાદાનસમ્પયુત્તચ્ચ, કામુપાદાનં સીલબ્બતુપાદાનેન ઉપાદાનચ્ચેવ ઉપાદાનસમ્પયુત્તચ્ચ , અત્તવાદુપાદાનં કામુપાદાનેન ઉપાદાનચ્ચેવ ઉપાદાનસમ્પયુત્તચ્ચ, કામુપાદાનં અત્તવાદુપાદાનેન ઉપાદાનચ્ચેવ ઉપાદાનસમ્પયુત્તચ્ચ – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાના એવ ઉપાદાનસમ્પયુત્તા ચ.

૧૨૩૨. કતમે ધમ્મા ઉપાદાનસમ્પયુત્તા એવ નો ચ ઉપાદાના? તેહિ ધમ્મેહિ એ ધમ્મા સમ્પયુત્તા, તે ધમ્મે ઠપેત્વા વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાનસમ્પયુત્તા એવ નો ચ ઉપાદાના.

૧૨૩૩. કતમે ધમ્મા ઉપાદાનવિષ્પયુત્તા ઉપાદાનિયા? તેહિ ધમ્મેહિ એ ધમ્મા વિષ્પયુત્તા સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા , રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાનવિષ્પયુત્તા ઉપાદાનિયા.

૧૨૩૪. કતમે ધમ્મા ઉપાદાનવિષ્પયુત્તા અનુપાદાનિયા? અપરિયાપન્ના મઝ્ઞા ચ, મઝ્ઞફલાનિ ચ, અસક્કતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાનવિષ્પયુત્તા અનુપાદાનિયા.

નિક્ખેપકણ્ઠે દુતિયભાણવારો.

કિલેસગોચ્છકં

૧૨૩૫. કતમે ધમ્મા કિલેસા? દસ કિલેસવત્થૂનિ – લોભો, દોસો, મોહો, માનો, દિદ્ધિ, વિચિક્કિચ્છા, શિનં, ઉદ્ધચ્ચં, અહિરીકં, અનોત્તપ્પં.

૧૨૩૬. તત્થ કતમો લોભો? યો રાગો સારાગો અનુનયો અનુરોધો નન્દી નન્દીરાગો ચિત્તસ્સ સારાગો ઇચ્છા મુચ્છા અજ્ઞોસાનં ગેધો પલિગેધો સજ્જો પક્કો એજા માયા જનિકા સઙ્ગનની સિબ્બિની જાલિની સરિતા વિસત્તિકા સુત્તં વિસટા આયૂહિની દુતિયા પણિધિ ભવનેત્તિ વનં વનથો સન્થવો સિનેહો અપેક્ખા પટિબન્ધુ આસા આસિસના આસિસિતત્તં રૂપાસા સદ્દાસા ગન્ધાસા રસાસા ફોક્કબ્બાસા લાભાસા ધનાસા પુત્તાસા જીવિતાસા જખ્ખા પજખ્ખા અભિજખ્ખા જખ્ખા જખ્ખના જખ્ખિતત્તં લોલુપ્પં લોલુપ્પાયના લોલુપ્પાયિતત્તં પુચ્છઙ્ગિકતા સાધુકમ્મતા અધમ્મરાગો વિસમલોભો નિકન્તિ નિકામના પત્થના પિહના સમ્પત્થના કામતણ્ણા ભવતણ્ણા વિભવતણ્ણા રૂપતણ્ણા અરૂપતણ્ણા નિરોધતણ્ણા રૂપતણ્ણા સદ્ધતણ્ણા ગન્ધતણ્ણા રસતણ્ણા ફોક્કબ્બતણ્ણા ધમ્મતણ્ણા ઓધો યોગો ગન્થો ઉપાદાનં આવરણં નીવરણં છાદનં બન્ધનં ઉપકિલેસો અનુસયો પરિયુક્કાનં લતા વેવિચ્છં દુક્ખમૂલં દુક્ખનિદાનં દુક્ખપ્પભવો મારપાસો મારબળિસં મારવિસયો તણ્ણાનદી તણ્ણાજાલં તણ્ણાગદ્દુલં તણ્ણાસમુદ્ધો અભિજ્ઞા લોભો અકુસલમૂલં – અયં વુચ્ચતિ લોભો.

૧૨૩૭. તત્થ કતમો દોસો? અનત્થં મે અચરીતિ આઘાતો જાયતિ, અનત્થં મે ચરતીતિ આઘાતો જાયતિ, અનત્થં મે ચરિસ્સતીતિ આઘાતો જાયતિ, પિયસ્સ મે મનાપસ્સ અનત્થં અચરિ...પે°... અનત્થં ચરતિ...પે°... અનત્થં ચરિસ્સતીતિ આઘાતો જાયતિ, અપ્પિયસ્સ મે અમનાપસ્સ અત્થં અચરિ...પે°... અત્થં ચરતિ...પે°... અત્થં ચરિસ્સતીતિ આઘાતો જાયતિ, અક્કાને વા પન આઘાતો જાયતિ. યો એવરૂપો ચિત્તસ્સ આઘાતો પટિઘાતો

પટિઘં પટિવિરોધો કોપો પકોપો સમ્પકોપો દોસો પદોસો સમ્પદોસો ચિત્તસ્સ બ્યાપત્તિ મનોપદોસો કોધો કુજ્ઞના કુજ્ઞિતત્તં દોસો દુસ્સના દુસ્સિતત્તં બ્યાપત્તિ બ્યાપજ્જના બ્યાપજ્જિતત્તં વિરોધો પટિવિરોધો ચલ્લિક્કં અસુરોપો અનત્તમનતા ચિત્તસ્સ – અયં વુચ્ચતિ દોસો.

૧૨૩૮. તત્થ કતમો મોહો? દુકખે અઽઆણં, દુકખસમુદયે અઽઆણં, દુકખનિરોધે અઽઆણં, દુકખનિરોધગામિનિયા પટિપદાય અઽઆણં, પુબ્બન્તે અઽઆણં, અપરન્તે અઽઆણં, પુબ્બન્તાપરન્તે અઽઆણં, ઇદમ્પચ્ચયતા પટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ અઽઆણં . યં એવરૂપં અઽઆણં અદસ્સનં અનભિસમયો અનનુબોધો અસમ્બોધો અપ્પટિવેધો અસંગાહના અપરિયોગાહના અસમપેક્ખના અપચ્ચવેક્ખણા અપચ્ચક્ખકમ્મં દુમ્મેજ્ઞં બાલ્યં અસમ્પજ્ઞં મોહો પમોહો સમ્મોહો અવિજ્ઞા અવિજ્ઞોધો અવિજ્ઞાયોગો અવિજ્ઞાનુસયો અવિજ્ઞાપરિયુદ્ધાનં અવિજ્ઞાલક્કી મોહો અકુસલમૂલં – અયં વુચ્ચતિ મોહો.

૧૨૩૯. તત્થ કતમો માનો? સેય્યોહમસ્મીતિ માનો, સદિસોહમસ્મીતિ માનો, હીનોહમસ્મીતિ માનો; યો એવરૂપો માનો મઞ્ઞના મઞ્ઞિતત્તં ઉજ્જતિ ઉજ્જમો ધજો સમ્પગ્ગાહો કેતુકમ્મતા ચિત્તસ્સ – અયં વુચ્ચતિ માનો.

૧૨૪૦. તત્થ કતમા દિઠ્ઠિ? સસ્સતો લોકોતિ વા, અસસ્સતો લોકોતિ વા, અન્તવા લોકોતિ વા, અનન્તવા લોકોતિ વા, તં જીવં તં સરીરન્તિ વા, અઽઞં જીવં અઽઞં સરીરન્તિ વા, હોતિ તથાગતો પરં મરણાતિ વા, ન હોતિ તથાગતો પરં મરણાતિ વા, હોતિ ચ ન ચ હોતિ તથાગતો પરં મરણાતિ વા, નેવ હોતિ ન ન હોતિ તથાગતો પરં મરણાતિ વાઃ યા એવરૂપા દિઠ્ઠિ દિઠ્ઠિગતં દિઠ્ઠિગહનં દિઠ્ઠિકન્તારો દિઠ્ઠિવિસૂકાયિકં દિઠ્ઠિવિષ્ઠન્તિં દિઠ્ઠિસંયોજનં ગાહો પતિદ્ધાહો અભિનિવેસો પરામાસો કુમ્મગ્ગો મિચ્છાપથો મિચ્છત્તં તિત્થાયતનં વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ દિઠ્ઠિ. સબ્બાપિ મિચ્છાદિઠ્ઠિ દિઠ્ઠિ.

૧૨૪૧. તત્થ કતમા વિચિક્કિચ્છા? સત્થરિ કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિ, ધમ્મે કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિ, સદ્ધે કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિ સિક્ખાય કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિ, પુબ્બન્તે કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિ, અપરન્તે કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિ, પુબ્બન્તાપરન્તે કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિ, ઇદમ્પચ્ચયતા પટિચ્ચસમુપ્પન્નેસુ ધમ્મેસુ કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિઃ યા એવરૂપા કલ્હા કલ્હાયના કલ્હાયિતત્તં વિમતિ વિચિક્કિચ્છા દ્વેબ્બકં દ્વેધાપથો સંસયો, અનેકંસગ્ગાહો આસપ્પના પરિસપ્પના અપરિયોગાહના થમ્મિતત્તં ચિત્તસ્સ મનોવિલેખો – અયં વુચ્ચતિ વિચિક્કિચ્છા.

૧૨૪૨. તત્થ કતમં થિનં? યા ચિત્તસ્સ અકલ્લતા અકમ્મઞ્જતા ઓલીયના સલ્લીયના લીનં લીયના લીયિતત્તં થિનં થિયના થિયિતત્તં ચિત્તસ્સ – ઇદં વુચ્ચતિ થિનં.

૧૨૪૩. તત્થ કતમં ઉદ્ધચ્ચં? યં ચિત્તસ્સ ઉદ્ધચ્ચં અવૂપસમો ચેતસો વિક્ખેપો ભન્તત્તં ચિત્તસ્સ – ઇદં વુચ્ચતિ ઉદ્ધચ્ચં.

૧૨૪૪. તત્થ કતમં અહિરિકં? યં ન હિરીયતિ હિરિયિતબ્બેન, ન હિરીયતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – ઇદં વુચ્ચતિ અહિરિકં.

૧૨૪૫. તત્થ કતમં અનોત્તપ્પં? યં ન ઓત્તપ્પતિ ઓત્તપ્પિતબ્બેન, ન ઓત્તપ્પતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – ઇદં વુચ્ચતિ અનોત્તપ્પં.

ઇમે ધમ્મા કિલેસા.

૧૨૪૬. કતમે ધમ્મા નો કિલેસા? તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો ...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસન્નતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા નો કિલેસા.

૧૨૪૭. કતમે ધમ્મા સંકિલેસિકા? સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સંકિલેસિકા.

૧૨૪૮. કતમે ધમ્મા અસંકિલેસિકા? અપરિયાપન્ના મઝ્ઞા ય, મઝ્ઞાફલોપપાદા ય, અસન્નતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અસંકિલેસિકા.

૧૨૪૯. કતમે ધમ્મા સંકિલિક્ષા? તીણિ અકુસલમૂલાનિ – લોભો, દોષો, મોહો; તદેકક્કા ય કિલેસા, તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો, તંસમુદ્ધાનં કાયકમ્મં, વચીકમ્મં, મનોકમ્મં – ઇમે ધમ્મા સંકિલિક્ષા.

૧૨૫૦. કતમે ધમ્મા અસંકિલિક્ષા? કુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસન્નતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અસંકિલિક્ષા.

૧૨૫૧. કતમે ધમ્મા કિલેસસમ્પયુત્તા? તેહિ ધમ્મેહિ યે ધમ્મા સમ્પયુત્તા વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા કિલેસસમ્પયુત્તા.

૧૨૫૨. કતમે ધમ્મા કિલેસવિપ્પયુત્તા? તેહિ ધમ્મેહિ યે ધમ્મા વિપ્પયુત્તા વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો ; સબ્બન્ન રૂપં, અસન્નતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા કિલેસવિપ્પયુત્તા.

૧૨૫૩. કતમે ધમ્મા કિલેસા યેવ સંકિલેસિકા ય? તેવ કિલેસા કિલેસા યેવ સંકિલેસિકા ય.

૧૨૫૪. કતમે ધમ્મા સંકિલેસિકા યેવ નો ય કિલેસા? તેહિ ધમ્મેહિ યે ધમ્મા સંકિલેસિકા, તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સંકિલેસિકા યેવ નો ય કિલેસા.

૧૨૫૫. કતમે ધમ્મા કિલેસા યેવ સંકિલિક્ષા ય? તેવ કિલેસા કિલેસા યેવ સંકિલિક્ષા ય.

૧૨૫૬. કતમે ધમ્મા સંકિલિક્ષા યેવ નો ય કિલેસા? તેહિ ધમ્મેહિ યે ધમ્મા સંકિલિક્ષા, તે ધમ્મે ઠપેત્વા વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સંકિલિક્ષા યેવ નો ય કિલેસા.

૧૨૫૭. કતમે ધમ્મા કિલેસા યેવ કિલેસસમ્પયુત્તા ય? લોભો મોહેન કિલેસો યેવ કિલેસસમ્પયુત્તો ય, મોહો લોભેન કિલેસો યેવ કિલેસસમ્પયુત્તો ય, દોષો મોહેન કિલેસો યેવ કિલેસસમ્પયુત્તો ય, મોહો દોષેન કિલેસો યેવ કિલેસસમ્પયુત્તો ય, માનો મોહેન કિલેસો યેવ કિલેસસમ્પયુત્તો ય, મોહો માનેન કિલેસો યેવ કિલેસસમ્પયુત્તો ય, દિદ્ધિ મોહેન કિલેસો યેવ કિલેસસમ્પયુત્તા ય, મોહો દિદ્ધિયા કિલેસો યેવ કિલેસસમ્પયુત્તો ય , વિચિક્ષિયા મોહેન

૧૨૫૮. કતમે ધમ્મા કિલેસસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ કિલેસા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા સમ્પયુત્તા તે ધમ્મે ઠપેત્વા વેદનાઝ્ઞમન્ધો...પે°... વિઝ્ઞાણઝ્ઞમન્ધો - ઇમે ધમ્મા કિલેસસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ કિલેસા.

૧૨૫૯. કતમે ધમ્મા કિલેસવિખ્પયુત્તા સંકિલેસિકા? તેહિ ધમ્મેહિ ચે ધમ્મા વિખ્પયુત્તા સાસવા કુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા; રૂપકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા કિલેસવિખ્પયુત્તા સંકિલેસિકા.

૧૨૬૦. કતમે ધમ્મા કિલેસવિખ્પયુત્તા અસંકિલેસિકા ? અપરિયાપન્ના મઝ્ઞા ચ, મઝ્ઞાફલોચિ ચ, અસંજ્ઞતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા કિલેસવિખ્પયુત્તા અસંકિલેસિકા.

પિઠ્ઠિદ્ધકં

૧૨૬૧. કતમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બા? તીણિ સંયોજનાનિ – સક્કાયદિઠ્ઠિ, વિચિક્કિચ્છા, સીલબ્બતપરામાસો.

૧૨૬૨. તત્થ કતમા સક્કાયદિઠ્ઠિ? ઇધ અસ્સુતવા પુથુજ્જનો અરિયાનં અદસ્સાવી અરિયધમ્મસ્સ અકોવિદો અરિયધમ્મે અવિનીતો સખ્પુરિસાનં અદસ્સાવી સખ્પુરિસધમ્મસ્સ અકોવિદો સખ્પુરિસધમ્મે અવિનીતો રૂપં અત્તતો સમનુપસ્સતિ, રૂપવન્તં વા અત્તાનં, અત્તનિ વા રૂપં, રૂપસ્મિં વા અત્તાનં. વેદનં...પેં... સઙ્ગં...પેં... સંજ્ઞારે... પેં... વિઝ્ઞાણં અત્તતો સમનુપસ્સતિ, વિઝ્ઞાણવન્તં વા અત્તાનં, અત્તનિ વા વિઝ્ઞાણં, વિઝ્ઞાણસ્મિં વા અત્તાનં. યા એવરૂપા દિઠ્ઠિ દિઠ્ઠિગતં...પેં... વિપરિયાસઙ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ સક્કાયદિઠ્ઠિ.

૧૨૬૩. તત્થ કતમા વિચિક્કિચ્છા? સત્થરિ કલ્લતિ વિચિક્કિચ્છતિ...પેં... થમ્મિતત્તં ચિત્તસ્સ મનોવિલેખો – અયં વુચ્ચતિ વિચિક્કિચ્છા.

૧૨૬૪. તત્થ કતમો સીલબ્બતપરામાસો? ઇતો બહિક્કા સમણબ્રાહ્મણાનં સીલેન સુદ્ધિ વતેન સુદ્ધિ સીલબ્બતેન સુદ્ધિતિ – યા એવરૂપા દિઠ્ઠિ દિઠ્ઠિગતં...પેં... વિપરિયાસઙ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ સીલબ્બતપરામાસો. ઇમાનિ તીણિ સંયોજનાનિ, તદેકકા ચ કિલેસા, તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો, તંસમુદ્ધાનં કાયકમ્મં વચીકમ્મં મનોકમ્મં – ઇમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બા.

૧૨૬૫. કતમે ધમ્મા ન દસ્સનેન પહાતબ્બા? તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો, સબ્બન્ન રૂપં, અસંજ્ઞતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા ન દસ્સનેન પહાતબ્બા.

૧૨૬૬. કતમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બા? અવસેસો લોભો દોસો મોહો, તદેકકા ચ કિલેસા, તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો, તંસમુદ્ધાનં કાયકમ્મં, વચીકમ્મં મનોકમ્મં – ઇમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બા.

૧૨૬૭. કતમે ધમ્મા ન ભાવનાય પહાતબ્બા? તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો ...પેં... વિઝ્ઞાણકખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસંજ્ઞતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા ન ભાવનાય પહાતબ્બા.

૧૨૬૮. કતમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા? તીણિ સંયોજનાનિ – સક્કાયદિદ્ધિ, વિચિક્કિચ્છા, સીલબ્બતપરામાસો.

૧૨૬૯. તત્થ કતમા સક્કાયદિદ્ધિ? ઇધ અસ્સુતવા પુથુજ્જનો અરિયાનં અદસ્સાવી અરિયધમ્મસ્સ અકોવિદો અરિયધમ્મે અવિનીતો સખ્પુરિસાનં અદસ્સાવી સખ્પુરિસધમ્મસ્સ અકોવિદો સખ્પુરિસધમ્મે અવિનીતો રૂપં અત્તતો સમનુપસ્સતિ, રૂપવન્તં વા અત્તાનં, અત્તનિ વા રૂપં, રૂપસ્મિં વા અત્તાનં. વેદનં...પેં... સઙ્ગં...પેં... સઙ્ગારે... પેં... વિઙ્ગાણં અત્તતો સમનુપસ્સતિ, વિઙ્ગાણવન્તં વા અત્તાનં, અત્તનિ વા વિઙ્ગાણં, વિઙ્ગાણસ્મિં વા અત્તાનં. યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં...પેં... વિપરિયાસઙ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ સક્કાયદિદ્ધિ.

૧૨૭૦. તત્થ કતમા વિચિક્કિચ્છા? સત્થરિ કલ્હતિ વિચિક્કિચ્છતિ...પેં... થમ્મિતત્તં ચિત્તસ્સ મનોવિલેખો – અયં વુચ્ચતિ વિચિક્કિચ્છા.

૧૨૭૧. તત્થ કતમો સીલબ્બતપરામાસો? ઇતો બહિદ્ધા સમણબ્રાહ્મણાનં સીલેન સુદ્ધિ વતેન સુદ્ધિ સીલબ્બતેન સુદ્ધીતિ – યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં...પેં... વિપરિયાસઙ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ સીલબ્બતપરામાસો. ઇમાનિ તીણિ સંયોજનાનિ, તદેકદ્ધા ય કિલેસા, તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઙ્ગાણકખન્ધો, તંસમુદ્ધાનં કાયકમ્મં, વચીકમ્મં, મનોકમ્મં – ઇમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા. તીણિ સંયોજનાનિ – સક્કાયદિદ્ધિ, વિચિક્કિચ્છા, સીલબ્બતપરામાસો – ઇમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બા. તદેકદ્ધો લોભો દોસો મોહો – ઇમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બહેતૂ. તદેકદ્ધા ય કિલેસા, તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઙ્ગાણકખન્ધો, તંસમુદ્ધાનં કાયકમ્મં, વચીકમ્મં, મનોકમ્મં – ઇમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા.

૧૨૭૨. કતમે ધમ્મા ન દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા? તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા , રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઙ્ગાણકખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસઙ્ગતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા ન દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા.

૧૨૭૩. કતમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા? અવસેસો લોભો દોસો મોહો – ઇમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બહેતૂ. તદેકદ્ધા ય કિલેસા, તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઙ્ગાણકખન્ધો, તંસમુદ્ધાનં કાયકમ્મં, વચીકમ્મં, મનોકમ્મં – ઇમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા.

૧૨૭૪. કતમે ધમ્મા ન ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા? તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવચરા, રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઙ્ગાણકખન્ધો; સબ્બન્ન રૂપં, અસઙ્ગતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા ન ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા.

૧૨૭૫. કતમે ધમ્મા સવિતક્કા? સવિતક્કભૂમિયં કામાવચરે રૂપાવચરે અપરિયાપન્ને, વિતક્કં ઠપેત્વા, તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઙ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સવિતક્કા.

૧૨૭૬. કતમે ધમ્મા અવિતક્કા? અવિતક્કભૂમિયં કામાવચરે રૂપાવચરે અરૂપાવચરે અપરિયાપન્ને; વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઙ્ગાણકખન્ધો; વિતક્કો ય, સબ્બન્ન રૂપં, અસઙ્ગતા ય ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અવિતક્કા.

૧૨૭૭. કતમે ધમ્મા સવિચારા? સવિચારભૂમિયં કામાવચરે રૂપાવચરે અપરિચાપન્ને, વિચારં ઠપેત્વા, તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો, વિઙ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સવિચારા.

૧૨૭૮. કતમે ધમ્મા અવિચારા? અવિચારભૂમિયં કામાવચરે રૂપાવચરે અરૂપાવચરે અપરિચાપન્ને; વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઙ્ગાણકખન્ધો; વિચારો ચ, સબ્બન્ન રૂપં, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અવિચારા.

૧૨૭૯. કતમે ધમ્મા સપ્પીતિકા? સપ્પીતિકભૂમિયં કામાવચરે રૂપાવચરે અપરિચાપન્ને , પીતિં ઠપેત્વા, તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઙ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સપ્પીતિકા.

૧૨૮૦. કતમે ધમ્મા અપ્પીતિકા? અપ્પીતિકભૂમિયં કામાવચરે રૂપાવચરે અરૂપાવચરે અપરિચાપન્ને; વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઙ્ગાણકખન્ધો; પીતિ ચ, સબ્બન્ન રૂપં, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અપ્પીતિકા.

૧૨૮૧. કતમે ધમ્મા પીતિસહગતા? પીતિભૂમિયં કામાવચરે રૂપાવચરે અપરિચાપન્ને, પીતિં ઠપેત્વા, તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઙ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા પીતિસહગતા.

૧૨૮૨. કતમે ધમ્મા ન પીતિસહગતા? ન પીતિભૂમિયં કામાવચરે રૂપાવચરે અરૂપાવચરે અપરિચાપન્ને; વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઙ્ગાણકખન્ધો; પીતિ ચ, સબ્બન્ન રૂપં, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા ન પીતિસહગતા.

૧૨૮૩. કતમે ધમ્મા સુખસહગતા? સુખભૂમિયં કામાવચરે રૂપાવચરે અપરિચાપન્ને, સુખં ઠપેત્વા, તંસમ્પયુત્તો સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો, વિઙ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સુખસહગતા.

૧૨૮૪. કતમે ધમ્મા ન સુખસહગતા? ન સુખભૂમિયં કામાવચરે રૂપાવચરે અરૂપાવચરે અપરિચાપન્ને; વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઙ્ગાણકખન્ધો; સુખન્ન, સબ્બન્ન રૂપં, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા ન સુખસહગતા.

૧૨૮૫. કતમે ધમ્મા ઉપેક્ખાસહગતા? ઉપેક્ખાભૂમિયં કામાવચરે રૂપાવચરે અરૂપાવચરે અપરિચાપન્ને, ઉપેક્ખં ઠપેત્વા, તંસમ્પયુત્તો સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો, વિઙ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ઉપેક્ખાસહગતા.

૧૨૮૬. કતમે ધમ્મા ન ઉપેક્ખાસહગતા? ન ઉપેક્ખાભૂમિયં કામાવચરે રૂપાવચરે અપરિચાપન્ને, વેદનાકખન્ધો...પે°... વિઙ્ગાણકખન્ધો, ઉપેક્ખા ચ, સબ્બન્ન રૂપં, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા ન ઉપેક્ખાસહગતા.

૧૨૮૭. કતમે ધમ્મા કામાવચરા? હેઠતો અવિચિનિરયં પરિચન્તં કરિત્વા, ઉપરિતો પરનિમ્મિતવસવત્તી દેવે [પરનિમ્મિતવસવત્તિદેવે (સી° ૬°)] અન્તો કરિત્વા, યં એતસ્મિં અન્તરે એત્થાવચરા એત્થ પરિચાપન્ના ખન્ધધાતુ આયતના, રૂપં વેદના સઙ્ગા સજ્જારા વિઙ્ગાણં – ઇમે ધમ્મા કામાવચરા.

૧૨૮૮. કતમે ધમ્મા ન કામાવચરા? રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિચાપન્ના – ઇમે ધમ્મા ન કામાવચરા.

૧૨૮૯. કતમે ધમ્મા રૂપાવચરા? હેઠતો બ્રહ્મલોકં પરિચન્તં કરિત્વા, ઉપરિતો અકનિદ્ધે દેવે [અકનિદ્ધેવે (સી° ૬°)] અન્તો કરિત્વા, યં એતસ્મિં અન્તરે એત્થાવચરા એત્થ પરિચાપન્ના સમાપન્નસ્સ વા ઉપપન્નસ્સ વા દિઠ્ઠધમ્મસુખવિહારિસ્સ [દિઠ્ઠધમ્મસુખવિહારસ્સ (૬°)] વા ચિત્તચેતસિકા ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા રૂપાવચરા .

૧૨૯૦. કતમે ધમ્મા ન રૂપાવયરા? કામાવયરા, અરૂપાવયરા, અપરિયાપન્ના – ઇમે ધમ્મા ન રૂપાવયરા.

૧૨૯૧. કતમે ધમ્મા અરૂપાવયરા? હેઠતો આકાસાનચ્ચાયતનુપગે દેવે પરિચન્તં કરિત્વા, ઉપરિતો નેવસઙ્ગાનાસઙ્ગાયતનુપગે દેવે અન્તો કરિત્વા, યં એતસ્મિં અન્તરે એત્થાવયરા એત્થ પરિયાપન્ના સમાપન્નસ્સ વા ઉપપન્નસ્સ વા દિઠ્ઠધમ્મસુખવિહારિસ્સ વા ચિત્તચેતસિકા ધમ્મા – ઇમે ધમ્મા અરૂપાવયરા.

૧૨૯૨. કતમે ધમ્મા ન અરૂપાવયરા? કામાવયરા, રૂપાવયરા, અપરિયાપન્ના – ઇમે ધમ્મા ન અરૂપાવયરા.

૧૨૯૩. કતમે ધમ્મા પરિયાપન્ના? સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવયરા, રૂપાવયરા, અરૂપાવયરા, રૂપકખન્ધો...પેં... વિઙ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા પરિયાપન્ના.

૧૨૯૪. કતમે ધમ્મા અપરિયાપન્ના? મઙ્ગા ચ, મઙ્ગફલોચિ ચ, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અપરિયાપન્ના.

૧૨૯૫. કતમે ધમ્મા નિચ્ચાનિકા? ચત્તારો મઙ્ગા અપરિયાપન્ના – ઇમે ધમ્મા નિચ્ચાનિકા.

૧૨૯૬. કતમે ધમ્મા અનિચ્ચાનિકા? તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવયરા, રૂપાવયરા, અરૂપાવયરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઙ્ગાણકખન્ધો, સબ્બન્ન રૂપં, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અનિચ્ચાનિકા.

૧૨૯૭. કતમે ધમ્મા નિચતા? પચ્ચ કમ્માનિ આનન્તરિકાનિ, યા ચ મિચ્છાદિટ્ઠિ નિચતા, ચત્તારો મઙ્ગા અપરિયાપન્ના – ઇમે ધમ્મા નિચતા.

૧૨૯૮. કતમે ધમ્મા અનિચતા? તે ધમ્મે ઠપેત્વા અવસેસા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવયરા, રૂપાવયરા, અરૂપાવયરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઙ્ગાણકખન્ધો, સબ્બન્ન રૂપં, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અનિચતા.

૧૨૯૯. કતમે ધમ્મા સઉત્તરા? સાસવા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવયરા, રૂપાવયરા, અરૂપાવયરા; રૂપકખન્ધો...પેં... વિઙ્ગાણકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા સઉત્તરા.

૧૩૦૦. કતમે ધમ્મા અનુત્તરા? અપરિયાપન્ના મઙ્ગા ચ, મઙ્ગફલોચિ ચ, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અનુત્તરા.

૧૩૦૧. કતમે ધમ્મા સરણા? તીણિ અકુસલમૂલાનિ લોભો, દોસો, મોહો; તદેકક્કા ચ કિલેસા, તંસમ્પયુત્તો વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઙ્ગાણકખન્ધો, તંસમુક્કાનં કાયકમ્મં, વચીકમ્મં, મનોકમ્મં – ઇમે ધમ્મા સરણા.

૧૩૦૨. કતમે ધમ્મા અરણા? કુસલાબ્યાકતા ધમ્મા કામાવયરા, રૂપાવયરા, અરૂપાવયરા, અપરિયાપન્ના; વેદનાકખન્ધો...પેં... વિઙ્ગાણકખન્ધો, સબ્બન્ન રૂપં, અસજ્જતા ચ ધાતુ – ઇમે ધમ્મા અરણા.

અભિધમ્મદુકં.

સુત્તન્ટિકદ્દકનિક્ખેપં

૧૩૦૩. કતમે ધમ્મા વિજ્ઞાભાગિનો? વિજ્ઞાય સમ્પયુત્તકા ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા વિજ્ઞાભાગિનો.

૧૩૦૪. કતમે ધમ્મા અવિજ્ઞાભાગિનો? અવિજ્ઞાય સમ્પયુત્તકા ધમ્મા - ઇમે ધમ્મા અવિજ્ઞાભાગિનો.

૧૩૦૫. કતમે ધમ્મા વિજ્ઞૂપમા? હેઠિમેસુ તીસુ અરિયમગ્ગેસુ પગ્ગા - ઇમે ધમ્મા વિજ્ઞૂપમા.

૧૩૦૬. કતમે ધમ્મા વજિરૂપમા? ઉપરિદ્ધિમે અરહત્તમગ્ગે પગ્ગા - ઇમે ધમ્મા વજિરૂપમા.

૧૩૦૭. કતમે ધમ્મા બાલા? અહિરીકચ્ચ અનોત્તપ્પચ્ચ - ઇમે ધમ્મા બાલા. સબ્બેપિ અકુસલા ધમ્મા બાલા.

૧૩૦૮. કતમે ધમ્મા પહિતા? હિરી ચ ઓત્તપ્પચ્ચ - ઇમે ધમ્મા પહિતા. સબ્બેપિ કુસલા ધમ્મા પહિતા.

૧૩૦૯. કતમે ધમ્મા કણ્ઠા? અહિરીકચ્ચ અનોત્તપ્પચ્ચ - ઇમે ધમ્મા કણ્ઠા. સબ્બેપિ અકુસલા ધમ્મા કણ્ઠા.

૧૩૧૦. કતમે ધમ્મા સુક્કા? હિરી ચ ઓત્તપ્પચ્ચ - ઇમે ધમ્મા સુક્કા? સબ્બેપિ કુસલા ધમ્મા સુક્કા.

૧૩૧૧. કતમે ધમ્મા તપનીયા? કાયદુચ્ચરિતં, વચીદુચ્ચરિતં, મનોદુચ્ચરિતં - ઇમે ધમ્મા તપનીયા. સબ્બેપિ અકુસલા ધમ્મા તપનીયા.

૧૩૧૨. કતમે ધમ્મા અતપનીયા? કાયસુચરિતં, વચીસુચરિતં, મનોસુચરિતં - ઇમે ધમ્મા અતપનીયા. સબ્બેપિ કુસલા ધમ્મા અતપનીયા.

૧૩૧૩. કતમે ધમ્મા અધિવચના? યા તેસં તેસં ધમ્માનં સજ્ઞા સમગ્ગા પગ્ગત્તિ વોહારો નામં નામકમ્મં નામધેય્યં નિરુત્તિ વ્યજ્ઞનં અભિલાપો - ઇમે ધમ્મા અધિવચના. સબ્બેવ ધમ્મા અધિવચનપથા.

૧૩૧૪. કતમે ધમ્મા નિરુત્તિ? યા તેસં તેસં ધમ્માનં સજ્ઞા સમગ્ગા પગ્ગત્તિ વોહારો નામં નામકમ્મં નામધેય્યં નિરુત્તિ વ્યજ્ઞનં અભિલાપો - ઇમે ધમ્મા નિરુત્તિ. સબ્બેવ ધમ્મા નિરુત્તિપથા.

૧૩૧૫. કતમે ધમ્મા પગ્ગત્તિ? યા તેસં તેસં ધમ્માનં સજ્ઞા સમગ્ગા પગ્ગત્તિ વોહારો નામં નામકમ્મં નામધેય્યં નિરુત્તિ વ્યજ્ઞનં અભિલાપો - ઇમે ધમ્મા પગ્ગત્તિ. સબ્બેવ ધમ્મા પગ્ગત્તિપથા.

૧૩૧૬. તત્થ કતમં નામં? વેદનાકખન્ધો, સગ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો, વિગ્ગાણકખન્ધો, અસજ્જતા ચ ધાતુ - ઇદં વુચ્ચતિ નામં.

૧૩૧૭. તત્થ કતમં રૂપં? ચત્તારો ચ મહાભૂતા, ચતુજ્જચ્ચ મહાભૂતાનં ઉપાદાય રૂપં - ઇદં વુચ્ચતિ રૂપં.

૧૩૧૮. તત્થ કતમા અવિજ્ઞા? યં અગ્ગાણં અદસ્સનં...પે°... અવિજ્ઞાલક્કી મોહો અકુસલમૂલં – અયં વુચ્ચતિ અવિજ્ઞા.

૧૩૧૯. તત્થ કતમા ભવતણ્ણા? યો ભવેસુ ભવછન્દો...પે°... ભવજ્ઞોસાનં – અયં વુચ્ચતિ ભવતણ્ણા.

૧૩૨૦. તત્થ કતમા ભવદિદ્ધિ? ભવિસ્સતિ અત્તા ચ લોકો યાતિ, યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં...પે°... વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ ભવદિદ્ધિ.

૧૩૨૧. તત્થ કતમા વિભવદિદ્ધિ? ન ભવિસ્સતિ અત્તા ચ લોકો યાતિ, યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં...પે°... વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ વિભવદિદ્ધિ.

૧૩૨૨. તત્થ કતમા સસ્સતદિદ્ધિ? સસ્સતો અત્તા ચ લોકો યાતિ, યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં...પે°... વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ સસ્સતદિદ્ધિ.

૧૩૨૩. તત્થ કતમા ઉચ્છેદદિદ્ધિ? ઉચ્છેદ્ધિસ્સતિ અત્તા ચ લોકો યાતિ, યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં...પે°... વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ ઉચ્છેદદિદ્ધિ.

૧૩૨૪. તત્થ કતમા અન્તવા દિદ્ધિ? અન્તવા અત્તા ચ લોકો યાતિ, યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં...પે°... વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ અન્તવા દિદ્ધિ.

૧૩૨૫. તત્થ કતમા અનન્તવા દિદ્ધિ? અનન્તવા અત્તા ચ લોકો યાતિ, યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં...પે°... વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ અનન્તવા દિદ્ધિ.

૧૩૨૬. તત્થ કતમા પુબ્બન્તાનુદિદ્ધિ? પુબ્બન્તં આરબ્ભ યા ઉપ્પજ્જતિ દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં...પે°... વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ પુબ્બન્તાનુદિદ્ધિ.

૧૩૨૭. તત્થ કતમા અપરન્તાનુદિદ્ધિ? અપરન્તં આરબ્ભ યા ઉપ્પજ્જતિ દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં...પે°... વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ અપરન્તાનુદિદ્ધિ.

૧૩૨૮. તત્થ કતમં અહિરિકં? યં ન હિરીયતિ હિરિયિતબ્બેન, ન હિરીયતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – ઇદં વુચ્ચતિ અહિરિકં.

૧૩૨૯. તત્થ કતમં અનોત્તપ્પં? યં ન ઓત્તપ્પતિ ઓત્તપ્પિતબ્બેન, ન ઓત્તપ્પતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – ઇદં વુચ્ચતિ અનોત્તપ્પં.

૧૩૩૦. તત્થ કતમા હિરી? યં હિરીયતિ હિરિયિતબ્બેન, હિરીયતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – અયં વુચ્ચતિ હિરી.

૧૩૩૧. તત્થ કતમં ઓત્તપ્પં? યં ઓત્તપ્પતિ ઓત્તપ્પિતબ્બેન, ઓત્તપ્પતિ પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં સમાપત્તિયા – ઇદં વુચ્ચતિ ઓત્તપ્પં.

૧૩૩૨. તત્થ કતમા દોવચસ્સતા? સહધમ્મિકે વુચ્ચમાને દોવચસ્સાયં દોવચસ્સિયં દોવચસ્સતા વિપ્પટિફ્ફલગ્ગાહિતા વિપચ્ચનીકસાતતા અનાદરિયં અનાદરતા અગારવતા અપ્પટિસ્સવતા – અયં વુચ્ચતિ દોવચસ્સતા.

૧૩૩૩. તત્થ કતમા પાપમિત્તતા? યે તે પુગ્ગલા અસ્સદ્ધા દુસ્સીલા અપ્પસ્સુતા મચ્છરિનો દુપ્પગ્ગા, યા તેસં સેવના નિસેવના સંસેવના ભજના સમ્મજના ભત્તિ સમ્મત્તિ તંસમ્પવક્કતા – અયં વુચ્ચતિ પાપમિત્તતા.

૧૩૩૪. તત્થ કતમા સોવચસ્સતા? સહધમ્મિકે વુચ્ચમાને સોવચસ્સાયં સોવચસ્સિયં સોવચસ્સતા અપ્પટિફ્ફલગ્ગાહિતા અવિપચ્ચનીકસાતતા સગારવતા સાદરિયં સાદરતા સપ્પટિસ્સવતા – અયં વુચ્ચતિ સોવચસ્સતા.

૧૩૩૫. તત્થ કતમા કલ્યાણમિત્તતા? યે તે પુગ્ગલા સદ્ધા સીલવન્તો બહુસ્સુતા યાગવન્તો પગ્ગવન્તો, યા તેસં સેવના નિસેવના સંસેવના ભજના સમ્મજના ભત્તિ સમ્મત્તિ તંસમ્પવક્કતા – અયં વુચ્ચતિ કલ્યાણમિત્તતા.

૧૩૩૬. તત્થ કતમા આપત્તિકુસલતા? પચ્ચપિ આપત્તિક્ખન્ધા આપત્તિયો, સત્તપિ આપત્તિક્ખન્ધા આપત્તિયો. યા તાસં આપત્તીનં આપત્તિકુસલતા પગ્ગા પજાનના...પે°... અમોહો ધમ્મવિયયો સમ્માદિદ્ધિ – અયં વુચ્ચતિ આપત્તિકુસલતા.

૧૩૩૭. તત્થ કતમા આપત્તિવુક્કાનકુસલતા? યા તાહિ આપત્તીહિ વુક્કાનકુસલતા પગ્ગા પજાનના...પે°... અમોહો ધમ્મવિયયો સમ્માદિદ્ધિ – અયં વુચ્ચતિ આપત્તિવુક્કાનકુસલતા.

૧૩૩૮. તત્થ કતમા સમાપત્તિકુસલતા? અત્થિ સવિતક્કસવિચારા સમાપત્તિ, અત્થિ અવિતક્કવિચારમત્તા સમાપત્તિ, અત્થિ અવિતક્કઅવિચારા સમાપત્તિ. યા તાસં સમાપત્તીનં સમાપત્તિકુસલતા પગ્ગા પજાનના...પે°... અમોહો ધમ્મવિયયો સમ્માદિદ્ધિ – અયં વુચ્ચતિ સમાપત્તિકુસલતા.

૧૩૩૯. તત્થ કતમા સમાપત્તિવુક્કાનકુસલતા? યા તાહિ સમાપત્તીહિ વુક્કાનકુસલતા પગ્ગા પજાનના...પે°... અમોહો ધમ્મવિયયો સમ્માદિદ્ધિ – અયં વુચ્ચતિ સમાપત્તિવુક્કાનકુસલતા.

૧૩૪૦. તત્થ કતમા ધાતુકુસલતા? અકારસ ધાતુયો ચક્ખુધાતુ રૂપધાતુ ચક્ખુવિગ્ગાણધાતુ, સોતધાતુ સદ્ધધાતુ સોતવિગ્ગાણધાતુ, ધાનધાતુ ગન્ધધાતુ ધાનવિગ્ગાણધાતુ, જિહ્વાધાતુ રસધાતુ જિહ્વાવિગ્ગાણધાતુ, કાયધાતુ ફોક્કબ્બધાતુ કાયવિગ્ગાણધાતુ, મનોધાતુ ધમ્મધાતુ મનોવિગ્ગાણધાતુ. યા તાસં ધાતૂનં ધાતુકુસલતા પગ્ગા પજાનના...પે°... અમોહો ધમ્મવિયયો સમ્માદિદ્ધિ – અયં વુચ્ચતિ ધાતુકુસલતા.

૧૩૪૧. તત્થ કતમા મનસિકારકુસલતા? યા તાસં ધાતૂનં મનસિકારકુસલતા પગ્ગા પજાનના...પે°... અમોહો ધમ્મવિયયો સમ્માદિદ્ધિ – અયં વુચ્ચતિ મનસિકારકુસલતા.

૧૩૪૨. તત્થ કતમા આયતનકુસલતા? દ્વાદસાયતનાનિ – ચક્ખાયાતનં, રૂપાયાતનં, સોતાયાતનં, સદ્ધાયાતનં, ધાનાયાતનં, ગન્ધાયાતનં, જિહ્વાયાતનં, રસાયાતનં, કાયાયાતનં, ફોક્કબ્બાયાતનં, મનાયાતનં, ધમ્માયાતનં. યા તેસં

આયતનાનં આયતનકુસલતા પઞ્ચા પજાનના...પેં... અમોહો ધમ્મવિયયો સમ્માદિદ્ધિ – અયં વુચ્ચતિ આયતનકુસલતા.

૧૩૪૩. તત્થ કતમા પટિચ્ચસમુપ્પાદકુસલતા? અવિજ્જાપચ્ચયા સજ્જારા, સજ્જારપચ્ચયા વિઞ્ઞાણં, વિઞ્ઞાણપચ્ચયા નામરૂપં, નામરૂપપચ્ચયા સળાયતનં, સળાયતનપચ્ચયા ફસ્સો, ફસ્સપચ્ચયા વેદના, વેદનાપચ્ચયા તણ્ણા, તણ્ણપચ્ચયા ઉપાદાનં, ઉપાદાનપચ્ચયા ભવો, ભવપચ્ચયા જાતિ, જાતિપચ્ચયા જરામરણં સોકપરિદેવદુઃખદોમનસ્સુપાયાસા સમ્ભવન્તિ; એવમેતસ્સ કેવલસ્સ દુઃખકખન્ધસ્સ સમુદયો હોતીતિ. યા તત્થ પઞ્ચા પજાનના...પેં... અમોહો ધમ્મવિયયો સમ્માદિદ્ધિ – અયં વુચ્ચતિ પટિચ્ચસમુપ્પાદકુસલતા.

૧૩૪૪. તત્થ કતમા ઠાનકુસલતા? યે યે ધમ્મા યેસં યેસં ધમ્માનં હેતૂ પચ્ચયા ઉપ્પાદાય [ઉપાદાય (સીં ૬૦)] તં તં ઠાનન્તિ, યા તત્થ પઞ્ચા પજાનના...પેં... અમોહો ધમ્મવિયયો સમ્માદિદ્ધિ – અયં વુચ્ચતિ ઠાનકુસલતા.

૧૩૪૫. તત્થ કતમા અદ્ધાનકુસલતા? યે યે ધમ્મા યેસં યેસં ધમ્માનં ન હેતૂ ન પચ્ચયા ઉપ્પાદાય તં તં અદ્ધાનન્તિ, યા તત્થ પઞ્ચા પજાનના...પેં... અમોહો ધમ્મવિયયો સમ્માદિદ્ધિ – અયં વુચ્ચતિ અદ્ધાનકુસલતા.

૧૩૪૬. તત્થ કતમો અજ્જવો? યા અજ્જવતા અજિઘ્ઘતા અવક્કતા અકુટિલતા – અયં વુચ્ચતિ અજ્જવો.

૧૩૪૭. તત્થ કતમો મદ્ધવો? યા મુદ્ધતા મદ્ધવતા અકકખળતા અકથિનતા નીયચિત્તતા – અયં વુચ્ચતિ મદ્ધવો.

૧૩૪૮. તત્થ કતમા ખન્તિ? યા ખન્તિ ખમનતા અધિવાસનતા અચણ્ણિક્કં અનસુરોપો અત્તમનતા ચિત્તસ્સ – અયં વુચ્ચતિ ખન્તિ.

૧૩૪૯. તત્થ કતમં સોરચ્ચં? યો કાયિકો અવીતિક્કમો, વાયસિકો અવીતિક્કમો, કાયિકવાયસિકો અવીતિક્કમો – ઇદં વુચ્ચતિ સોરચ્ચં. સબ્બોપિ સીલસંવરો સોરચ્ચં.

૧૩૫૦. તત્થ કતમં સાખલ્લં? યા સા વાયા અણ્ણકા કક્કસા પરકટ્ટકા પરાભિસજ્જની કોધસામન્તા અસમાધિસંવત્તનિકા, તથારૂપિં વાયં પહાય યા સા વાયા નેળા કણ્ણસુખા પેમનીયા હદયજ્ઞમા પોરી બહુજનકન્તા બહુજનમનાપા તથારૂપિં વાયં ભાસિતા હોતિ; યા તત્થ સણ્ણવાયતા સખિલવાયતા અફુરુસવાયતા – ઇદં વુચ્ચતિ સાખલ્લં.

૧૩૫૧. તત્થ કતમો પટિસન્થારો? દ્વે પટિસન્થારા – આમિસપટિસન્થારો ચ ધમ્મપટિસન્થારો ચ. ઇધેકચ્ચો પટિસન્થારકો હોતિ આમિસપટિસન્થારેન વા ધમ્મપટિસન્થારેન વા – અયં વુચ્ચતિ પટિસન્થારો.

૧૩૫૨. તત્થ કતમા ઇન્દ્રિયેસુ અગુત્તદ્ધારતા? ઇધેકચ્ચો ચક્ખુના રૂપં દિસ્વા નિમિત્તગ્ગાહી હોતિ અનુબ્ધજ્ઞનગ્ગાહી. યત્વાધિકરણમેનં ચક્ખુન્દ્રિયં અસંવુતં વિહરન્તં અભિજ્ઞાદોમનસ્સા પાપકા અકુસલા ધમ્મા અન્વાસ્સવેચ્ચં, તસ્સ સંવરાય ન પટિપજ્જતિ, ન રક્ખતિ ચક્ખુન્દ્રિયં, ચક્ખુન્દ્રિયે ન સંવરં આપજ્જતિ. સોતેન સદ્ધં સુત્વા...પેં... ધાનેન ગન્ધં ધાયિત્વા...પેં... જિહ્વાય રસં સાયિત્વા...પેં... કાયેન ફોદ્ધબ્બં કુસિત્વા...પેં...

મનસા ધમ્મં વિઝ્ઞાય નિમિત્તગ્ગાહી હોતિ અનુબ્ધજ્ઞનગ્ગાહી. યત્વાધિકરણમેનં મનિન્દ્રિયં અસંવુતં વિહરન્તં અભિજ્ઞાદોમનસ્સા પાપકા અકુસલા ધમ્મા અન્વાસ્સવેય્યું, તસ્સ સંવરાય ન પટિપજ્જતિ, ન રક્ખતિ મનિન્દ્રિયં, મનિન્દ્રિયે ન સંવરં આપજ્જતિ. યા ઇમેસં છન્નં ઇન્દ્રિયાનં અગુત્તિ અગોપના અનારક્ખો અસંવરો – અયં વુચ્ચતિ ઇન્દ્રિયેસુ અગુત્તદ્ધારતા.

૧૩૫૩. તત્થ કતમા ભોજને અમત્તઞ્જુતા? ઇધેકચ્ચો અપ્પટિસક્કા અયોનિસો આહારં આહારેતિ દવાય મદાય મણ્ણનાય વિભૂસનાય. યા તત્થ અસન્તુક્કિતા અમત્તઞ્જુતા અપ્પટિસક્કા ભોજને – અયં વુચ્ચતિ ભોજને અમત્તઞ્જુતા.

૧૩૫૪. તત્થ કતમા ઇન્દ્રિયેસુ ગુત્તદ્ધારતા? ઇધેકચ્ચો ચક્ખુના રૂપં દિસ્વા ન નિમિત્તગ્ગાહી હોતિ ન અનુબ્ધજ્ઞનગ્ગાહી. યત્વાધિકરણમેનં ચક્ખુન્દ્રિયં અસંવુતં વિહરન્તં અભિજ્ઞાદોમનસ્સા પાપકા અકુસલા ધમ્મા અન્વાસ્સવેય્યું, તસ્સ સંવરાય પટિપજ્જતિ, રક્ખતિ ચક્ખુન્દ્રિયં, ચક્ખુન્દ્રિયે સંવરં આપજ્જતિ. સોતેન સદં સુત્વા...પે°... ધાનેન ગન્ધં ધાયિત્વા...પે°... જિહ્વાય રસં સાયિત્વા...પે°... કાથેન ફોદ્ધબ્બં કુસિત્વા...પે°... મનસા ધમ્મં વિઝ્ઞાય ન નિમિત્તગ્ગાહી હોતિ નાનુબ્ધજ્ઞનગ્ગાહી. યત્વાધિકરણમેનં મનિન્દ્રિયં અસંવુતં વિહરન્તં અભિજ્ઞાદોમનસ્સા પાપકા અકુસલા ધમ્મા અન્વાસ્સવેય્યું, તસ્સ સંવરાય પટિપજ્જતિ, રક્ખતિ મનિન્દ્રિયં, મનિન્દ્રિયે સંવરં આપજ્જતિ. યા ઇમેસં છન્નં ઇન્દ્રિયાનં ગુત્તિ ગોપના આરક્ખો સંવરો – અયં વુચ્ચતિ ઇન્દ્રિયેસુ ગુત્તદ્ધારતા.

૧૩૫૫. તત્થ કતમા ભોજને મત્તઞ્જુતા? ઇધેકચ્ચો પટિસક્કા યોનિસો આહારં આહારેતિ – નેવ દવાય ન મદાય ન મણ્ણનાય ન વિભૂસનાય યાવદેવ ઇમસ્સ કાયસ્સ ઠિતિયા યાપનાય વિહિંસૂપરતિયા બ્રહ્મચરિયાનુગ્ગહાય , ઇતિ પુરાણઞ્ચ વેદનં પટિહક્કામિ, નવઞ્ચ વેદનં ન ઉપ્પાદેસ્સામિ, યાત્રા ય મે ભવિસ્સતિ અનવજ્જતા ય ફાસુવિહારો યાતિ. યા તત્થ સન્તુક્કિતા મત્તઞ્જુતા પટિસક્કા ભોજને – અયં વુચ્ચતિ ભોજને મત્તઞ્જુતા.

૧૩૫૬. તત્થ કતમં મુક્કસચ્ચં? યા અસતિ અનનુસ્સતિ અપ્પટિસ્સતિ અસતિ અસરણતા અધારણતા પિલાપનતા સમ્મુસનતા – ઇદં વુચ્ચતિ મુક્કસચ્ચં.

૧૩૫૭. તત્થ કતમં અસમ્પજ્જઞં? યં અઝ્ઞાણં અદસ્સનં...પે°... અવિજ્જાલક્કી મોહો અકુસલમૂલં – ઇદં વુચ્ચતિ અસમ્પજ્જઞં.

૧૩૫૮. તત્થ કતમા સતિ? યા સતિ અનુસ્સતિ પટિસ્સતિ સતિ સરણતા ધારણતા અપિલાપનતા અસમ્મુસનતા સતિ સતિન્દ્રિયં સતિબલં સમ્માસતિ – અયં વુચ્ચતિ સતિ.

૧૩૫૯. તત્થ કતમં સમ્પજ્જઞં? યા પઞ્ચા પજ્ઞાનના...પે°... અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિટ્ઠિ – ઇદં વુચ્ચતિ સમ્પજ્જઞં.

૧૩૬૦. તત્થ કતમં પટિસક્કાનબલં? યા પઞ્ચા પજ્ઞાનના...પે°... અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિટ્ઠિ – ઇદં વુચ્ચતિ પટિસક્કાનબલં.

૧૩૬૧. તત્થ કતમં ભાવનાબલં? યા કુસલાનં ધમ્માનં આસેવના ભાવના બહુલીકમ્મં – ઇદં વુચ્ચતિ ભાવનાબલં. સત્તપિ બોજ્જજ્ઞા ભાવનાબલં.

૧૩૬૨. તત્થ કતમો સમથો? યા ચિત્તસ્સ ઠિતિ...પે... સમ્માસમાધિ – અયં વુચ્ચતિ સમથો.

૧૩૬૩. તત્થ કતમા વિપસ્સના? યા પઞ્ચા પજાનના...પે... અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ – અયં વુચ્ચતિ વિપસ્સના.

૧૩૬૪. તત્થ કતમં સમથનિમિત્તં? યા ચિત્તસ્સ ઠિતિ...પે... સમ્માસમાધિ – ઇદં વુચ્ચતિ સમથનિમિત્તં.

૧૩૬૫. તત્થ કતમં પઞ્ચાહનિમિત્તં? યો ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો...પે... સમ્માવાયામો – ઇદં વુચ્ચતિ પઞ્ચાહનિમિત્તં.

૧૩૬૬. તત્થ કતમો પઞ્ચાહો? યો ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો...પે... સમ્માવાયામો – અયં વુચ્ચતિ પઞ્ચાહો.

૧૩૬૭. તત્થ કતમો અવિક્રમેપો? યા ચિત્તસ્સ ઠિતિ...પે... સમ્માસમાધિ – અયં વુચ્ચતિ અવિક્રમેપો.

૧૩૬૮. તત્થ કતમા સીલવિપત્તિ? યો કાયિકો વીતિક્કમો, વાયસિકો વીતિક્કમો , કાયિકવાયસિકો વીતિક્કમો – અયં વુચ્ચતિ સીલવિપત્તિ. સબ્બમ્પિ દુસ્સિલ્લયં સીલવિપત્તિ.

૧૩૬૯. તત્થ કતમા દિદ્ધિવિપત્તિ? નત્થિ દિન્નં, નત્થિ ચિદ્ધં, નત્થિ હુતં, નત્થિ સુકતદુક્કટાનં કમ્માનં ફલં વિપાકો, નત્થિ અયં લોકો, નત્થિ પરો લોકો, નત્થિ માતા, નત્થિ પિતા, નત્થિ સત્તા ઓપપાતિકા, નત્થિ લોકે સમણબ્રાહ્મણા સમ્મગ્ગાતા સમ્માપટિપન્ના યે ઇમંચ્છ લોકં પરંચ્છ લોકં સયં અભિગ્ગા સચ્છિકત્વા પવેદેન્તીતિઃ યા એવરૂપા દિદ્ધિ દિદ્ધિગતં...પે... વિપરિયાસગ્ગાહો – અયં વુચ્ચતિ દિદ્ધિવિપત્તિ. સબ્બાપિ મિચ્છાદિદ્ધિ દિદ્ધિવિપત્તિ.

૧૩૭૦. તત્થ કતમા સીલસમ્પદા? યો કાયિકો અવીતિક્કમો, વાયસિકો અવીતિક્કમો, કાયિકવાયસિકો અવીતિક્કમો – અયં વુચ્ચતિ સીલસમ્પદા. સબ્બોપિ સીલસંવરો સીલસમ્પદા.

૧૩૭૧. તત્થ કતમા દિદ્ધિસમ્પદા? અત્થિ દિન્નં, અત્થિ ચિદ્ધં, અત્થિ હુતં, અત્થિ સુકતદુક્કટાનં કમ્માનં ફલં વિપાકો, અત્થિ અયં લોકો, અત્થિ પરો લોકો, અત્થિ માતા, અત્થિ પિતા, અત્થિ સત્તા ઓપપાતિકા, અત્થિ લોકે સમણબ્રાહ્મણા સમ્મગ્ગાતા સમ્માપટિપન્ના યે ઇમંચ્છ લોકં પરંચ્છ લોકં સયં અભિગ્ગા સચ્છિકત્વા પવેદેન્તીતિઃ યા એવરૂપા પઞ્ચા પજાનના...પે... અમોહો ધમ્મવિચયો સમ્માદિદ્ધિ – અયં વુચ્ચતિ દિદ્ધિસમ્પદા. સબ્બાપિ સમ્માદિદ્ધિ દિદ્ધિસમ્પદા.

૧૩૭૨. તત્થ કતમા સીલવિસુદ્ધિ? યો કાયિકો અવીતિક્કમો, વાયસિકો અવીતિક્કમો, કાયિકવાયસિકો અવીતિક્કમો – અયં વુચ્ચતિ સીલવિસુદ્ધિ. સબ્બોપિ સીલસંવરો સીલવિસુદ્ધિ.

૧૩૭૩. તત્થ કતમા દિદ્ધિવિસુદ્ધિ? કમ્મસ્સકતગાણં સચ્ચાનુલોમિકગાણં મગ્ગસમજ્ઞિસ્સ ગાણં ફલસમજ્ઞિસ્સ ગાણં.

૧૩૭૪. દિઢિવિસુદ્ધિ ખો પનાતિ - યા પઞ્ચા પજાનના...પે... અમોહો ધમ્મવિયયો સમ્માદિઢિ.

૧૩૭૫. યથાદિઢિસ્સ ચ પધાનન્તિ - યો ચેતસિકો વીરિયારમ્ભો...પે... સમ્માવાયામો.

૧૩૭૬. સંવેગોતિ - જાતિભયં જરાભયં બ્યાધિભયં મરણભયં. સંવેજનિયં [સંવેજનીયં (સી°)] ઠાનન્તિ - જાતિ જરા બ્યાધિ મરણં.

૧૩૭૭. સંવિઝાસ્સ ચ યોનિસો પધાનન્તિ - ઇધ ભિક્ખુ અનુપ્પન્નાનં પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં અનુપ્પાદાય છન્દં જનેતિ વાયમતિ વીરિયં આરભતિ ચિત્તં પઝાણ્હાતિ પદહતિ, ઉપ્પન્નાનં પાપકાનં અકુસલાનં ધમ્માનં પહાનાય છન્દં જનેતિ વાયમતિ વીરિયં આરભતિ ચિત્તં પઝાણ્હાતિ પદહતિ, અનુપ્પન્નાનં કુસલાનં ધમ્માનં ઉપ્પાદાય છન્દં જનેતિ વાયમતિ વીરિયં આરભતિ ચિત્તં પઝાણ્હાતિ પદહતિ, ઉપ્પન્નાનં કુસલાનં ધમ્માનં ઠિતિયા અસમ્મોસાય ભિચ્ચોભાવાય વેપુલ્લાય ભાવનાય પારિપૂરિયા છન્દં જનેતિ વાયમતિ વીરિયં આરભતિ ચિત્તં પઝાણ્હાતિ પદહતિ.

૧૩૭૮. અસન્તુઢિતા ચ કુસલેસુ ધમ્મેસૂતિ - યા કુસલાનં ધમ્માનં ભાવનાય અસન્તુઢ્ઢસ્સ ભિચ્ચોકમ્મતા.

૧૩૭૯. અપ્પટિવાનિતા ચ પધાનસ્મિન્તિ - યા કુસલાનં ધમ્માનં ભાવનાય સક્કચ્ચકિરિયતા સાતચ્ચકિરિયતા અઢિતકિરિયતા અનોલીનવુત્તિતા અનિક્ખિત્તછન્દતા અનિક્ખિત્તધુરતા આસેવના ભાવના બહુલીકમ્મં.

૧૩૮૦. વિજ્જાતિ - તિસ્સો વિજ્જા - પુબ્બેનિવાસાનુસ્સતિ આણં વિજ્જા, સત્તાનં ચુતૂપપાતે આણં વિજ્જા, આસવાનં ખયે આણં વિજ્જા.

૧૩૮૧. વિમુત્તીતિ - દ્વે વિમુત્તિયો - ચિત્તસ્સ [ચિત્તસ્સ ચ (સી° સ્થા°)] અધિમુત્તિ, નિબ્બાનચ્ચ.

૧૩૮૨. ખયે આણન્તિ - મઝાસમઙ્ગિસ્સ આણં.

૧૩૮૩. અનુપ્પાદે આણન્તિ - ફલસમઙ્ગિસ્સ આણં.

નિક્ખેપકણ્ડં નિઢિતં.

૪. અદકથાકણં

તિકઅત્યુદારો

૧૩૮૪. કતમે ધમ્મા કુસલા? ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં – ઇમે ધમ્મા કુસલા.

૧૩૮૫. કતમે ધમ્મા અકુસલા? દ્વાદસ અકુસલચિત્તુપ્પાદા – ઇમે ધમ્મા અકુસલા.

૧૩૮૬. કતમે ધમ્મા અબ્યાકતા? ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા અબ્યાકતા.

૧૩૮૭. કતમે ધમ્મા સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા? કામાવચરકુસલતો ચત્તારો સોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા, અકુસલતો ચત્તારો કામાવચરકુસલસ્સ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ પચ્ચ, રૂપાવચરતિકચતુક્કજ્જાના કુસલતો ચ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ, લોકુત્તરતિકચતુક્કજ્જાના કુસલતો ચ વિપાકતો ચ, એત્યુપ્પન્નં સુખં વેદનં ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા.

૧૩૮૮. કતમે ધમ્મા દુકખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા? દ્વે દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા, દુકખસહગતં કાયવિઙ્ગાણં, એત્યુપ્પન્નં દુકખં વેદનં ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા દુકખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા.

૧૩૮૯. કતમે ધમ્મા અદુકખમસુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા? કામાવચરકુસલતો ચત્તારો ઉપેક્ખાસહગતચિત્તુપ્પાદા, અકુસલતો છ, કામાવચરકુસલસ્સ વિપાકતો દસ, અકુસલસ્સ વિપાકતો છ, કિરિયતો છ, રૂપાવચરં ચતુત્થં આનં કુસલતો ચ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ, ચત્તારો અરૂપાવચરા કુસલતો ચ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ, લોકુત્તરં ચતુત્થં આનં કુસલતો ચ વિપાકતો ચ, એત્યુપ્પન્નં અદુકખમસુખં વેદનં ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા અદુકખમસુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તા. તિસ્સો ચ વેદના, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા ન વત્તબ્બા સુખાય વેદનાય સમ્પયુત્તાતિપિ, દુકખાય વેદનાય સમ્પયુત્તાતિપિ, ચ વેદનાય સમ્પયુત્તાતિપિ.

૧૩૯૦. કતમે ધમ્મા વિપાકા? ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો – ઇમે ધમ્મા વિપાકા.

૧૩૯૧. કતમે ધમ્મા વિપાકધમ્મધમ્મા? ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં અકુસલં – ઇમે ધમ્મા વિપાકધમ્મધમ્મા.

૧૩૯૨. કતમે ધમ્મા નેવવિપાકનવિપાકધમ્મધમ્મા? તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા નેવવિપાકનવિપાકધમ્મધમ્મા.

૧૩૯૩. કતમે ધમ્મા ઉપાદિણ્યુપાદાનિયા? તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, ચચ્ચ રૂપં કમ્મસ્સ કત્તા – ઇમે ધમ્મા ઉપાદિણ્યુપાદાનિયા.

૧૩૯૪. કતમે ધમ્મા અનુપાદિણ્યુપાદાનિયા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં , ચચ્ચ રૂપં ન કમ્મસ્સ કત્તા – ઇમે ધમ્મા અનુપાદિણ્યુપાદાનિયા.

૧૩૯૫. કતમે ધમ્મા અનુપાદિણ્ણઅનુપાદાનિયા? યત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના, યત્તારિ ચ સામગ્ગફલ્લાનિ, નિબ્બાનચ્છ - ઇમે ધમ્મા અનુપાદિણ્ણઅનુપાદાનિયા.

૧૩૯૬. કતમે ધમ્મા સંકિલિદ્ધસંકિલેસિકા? દ્વાદસાકુસલચિત્તુપ્પાદા - ઇમે ધમ્મા સંકિલિદ્ધસંકિલેસિકા.

૧૩૯૭. કતમે ધમ્મા અસંકિલિદ્ધસંકિલેસિકા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્છ રૂપં - ઇમે ધમ્મા અસંકિલિદ્ધસંકિલેસિકા.

૧૩૯૮. કતમે ધમ્મા અસંકિલિદ્ધઅસંકિલેસિકા? યત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના, યત્તારિ ચ સામગ્ગફલ્લાનિ, નિબ્બાનચ્છ - ઇમે ધમ્મા અસંકિલિદ્ધઅસંકિલેસિકા.

૧૩૯૯. કતમે ધમ્મા સવિતક્કસવિચારા? કામાવચરં કુસલં, અકુસલં, કામાવચરકુસલસસ વિપાકતો એકાદસ ચિત્તુપ્પાદા, અકુસલસસ વિપાકતો દ્વે, કિરિયતો એકાદસ, રૂપાવચરં પઠમં આનં કુસલતો ચ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ, લોકુત્તરં પઠમં આનં કુસલતો ચ વિપાકતો ચ, એત્થુપ્પન્ને વિતક્કવિચારે ઠપેત્વા - ઇમે ધમ્મા સવિતક્કસવિચારા.

૧૪૦૦. કતમે ધમ્મા અવિતક્કવિચારમત્તા? રૂપાવચરપચ્ચકનયે દુતિયં આનં કુસલતો ચ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ, લોકુત્તરપચ્ચકનયે દુતિયં આનં કુસલતો ચ વિપાકતો ચ, એત્થુપ્પન્નં વિચારં ઠપેત્વા, વિતક્કો ચ - ઇમે ધમ્મા અવિતક્કવિચારમત્તા.

૧૪૦૧. કતમે ધમ્મા અવિતક્કઅવિચારા? દ્વેપચ્ચવિગ્ગાણાનિ, રૂપાવચરતિકતિકજ્ઞાના કુસલતો ચ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ, યત્તારો આરુપ્પા કુસલતો ચ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ લોકુત્તરતિકતિકજ્ઞાના કુસલતો ચ વિપાકતો ચ પચ્ચકનયે દુતિયે આને [દુતિયજ્ઞાને (સી°)], ઉપ્પન્નો ચ વિચારો રૂપચ્છ નિબ્બાનચ્છ - ઇમે ધમ્મા અવિતક્કઅવિચારા. વિતક્કસહજાતો વિચારો ન વત્તબ્બો સવિતક્કસવિચારોતિપિ, અવિતક્કવિચારમત્તોતિપિ, અવિતક્કઅવિચારોતિપિ.

૧૪૦૨. કતમે ધમ્મા પીતિસહગતા? કામાવચરકુસલતો યત્તારો સોમનસસહગતચિત્તુપ્પાદા , અકુસલતો યત્તારો, કામાવચરકુસલસસ વિપાકતો પચ્ચ, કિરિયતો પચ્ચ, રૂપાવચરદુકતિકજ્ઞાના કુસલતો ચ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ, લોકુત્તરદુકતિકજ્ઞાના કુસલતો ચ વિપાકતો ચ, એત્થુપ્પન્નં પીતિં ઠપેત્વા - ઇમે ધમ્મા પીતિસહગતા.

૧૪૦૩. કતમે ધમ્મા સુખસહગતા? કામાવચરકુસલતો યત્તારો સોમનસસહગતચિત્તુપ્પાદા, અકુસલતો યત્તારો, કામાવચરકુસલસસ વિપાકતો છ, કિરિયતો પચ્ચ, રૂપાવચરતિકયતુક્કજ્ઞાના કુસલતો ચ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ, લોકુત્તરતિકયતુક્કજ્ઞાના કુસલતો ચ વિપાકતો ચ, એત્થુપ્પન્નં સુખં ઠપેત્વા - ઇમે ધમ્મા સુખસહગતા.

૧૪૦૪. કતમે ધમ્મા ઉપેક્ખાસહગતા? કામાવચરકુસલતો યત્તારો ઉપેક્ખાસહગતચિત્તુપ્પાદા, અકુસલતો છ, કામાવચરકુસલસસ વિપાકતો દસ, અકુસલસસ વિપાકતો છ, કિરિયતો છ, રૂપાવચરં ચતુથ્યં આનં કુસલતો ચ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ, યત્તારો આરુપ્પા કુસલતો ચ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ, લોકુત્તરં ચતુથ્યં આનં

કુસલતો ય વિપાકતો ય, એત્યુપ્પન્નં ઉપેક્ખં ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા ઉપેક્ખાસહગતા. પીતિ ન પીતિસહગતા, સુખસહગતા, ન ઉપેક્ખાસહગતા. સુખં ન સુખસહગતં, સિયા પીતિસહગતં, ન ઉપેક્ખાસહગતં, સિયા ન વત્તબ્બં પીતિસહગતન્તિ. દ્વે દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા, દુક્ખસહગતકાયવિઝ્ઞાણં, યા ય વેદના ઉપેક્ખા , રૂપચ્ચ નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા ન વત્તબ્બા પીતિસહગતાતિપિ, સુખસહગતાતિપિ, ઉપેક્ખાસહગતાતિપિ.

૧૪૦૫. કતમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બા? ચત્તારો દિઠ્ઠિગતસમ્પયુત્તચિત્તુપ્પાદા, વિચિક્કિચ્છાસહગતો ચિત્તુપ્પાદો – ઇમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બા.

૧૪૦૬. કતમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બા? ઉદ્ધચ્ચસહગતો ચિત્તુપ્પાદો – ઇમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બા. ચત્તારો દિઠ્ઠિગતવિપ્પયુત્તા લોભસહગતચિત્તુપ્પાદા, દ્વે દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા – ઇમે ધમ્મા સિયા દસ્સનેન પહાતબ્બા સિયા ભાવનાય પહાતબ્બા.

૧૪૦૭. કતમે ધમ્મા નેવ દસ્સનેન ન ભાવનાય પહાતબ્બા? ચત્તસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચત્તસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા નેવ દસ્સનેન ન ભાવનાય પહાતબ્બા.

૧૪૦૮. કતમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા? ચત્તારો દિઠ્ઠિગતસમ્પયુત્તચિત્તુપ્પાદા, વિચિક્કિચ્છાસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, એત્યુપ્પન્નં મોહં ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા.

૧૪૦૯. કતમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા? ઉદ્ધચ્ચસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, એત્યુપ્પન્નં મોહં ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા. ચત્તારો દિઠ્ઠિગતવિપ્પયુત્તા લોભસહગતચિત્તુપ્પાદા, દ્વે દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા – ઇમે ધમ્મા સિયા દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા, સિયા ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા.

૧૪૧૦. કતમે ધમ્મા નેવ દસ્સનેન ન ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા? વિચિક્કિચ્છાસહગતો મોહો, ઉદ્ધચ્ચસહગતો મોહો, ચત્તસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચત્તસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા નેવ દસ્સનેન ન ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા.

૧૪૧૧. કતમે ધમ્મા આયયગામિનો? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં – ઇમે ધમ્મા આયયગામિનો.

૧૪૧૨. કતમે ધમ્મા અપયયગામિનો? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના – ઇમે ધમ્મા અપયયગામિનો.

૧૪૧૩. કતમે ધમ્મા નેવાયયગામિનાપયયગામિનો? ચત્તસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા નેવાયયગામિનાપયયગામિનો.

૧૪૧૪. કતમે ધમ્મા સેક્ખા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના, હેઠ્ઠિમાનિ ય તીણિ સામગ્ગફલો – ઇમે ધમ્મા સેક્ખા.

૧૪૧૫. કતમે ધમ્મા અસેક્ખા? ઉપરિક્કિમં અરહત્તફલં – ઇમે ધમ્મા અસેક્ખા.

૧૪૧૬. કતમે ધમ્મા નેવસેક્ખનાસેક્ખા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા નેવસેક્ખનાસેક્ખા.

૧૪૧૭. કતમે ધમ્મા પરિત્તા? કામાવચરકુસલં , અકુસલં, સબ્બો કામાવચરસ્સ વિપાકો, કામાવચરકિરિયાબ્યાકતં, સબ્બંચ રૂપં – ઇમે ધમ્મા પરિત્તા.

૧૪૧૮. કતમે ધમ્મા મહગ્ગાતા? રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, કુસલાબ્યાકતા – ઇમે ધમ્મા મહગ્ગાતા.

૧૪૧૯. કતમે ધમ્મા અપ્પમાણા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના, ચત્તારિ ચ સામગ્ગફલો, નિબ્બાનંચ – ઇમે ધમ્મા અપ્પમાણા.

૧૪૨૦. કતમે ધમ્મા પરિત્તારમ્મણા? સબ્બો કામાવચરસ્સ વિપાકો, કિરિયામનોધાતુ, કિરિયાહેતુકમનોવિગ્ગાણધાતુ સોમનસ્સસહગતા – ઇમે ધમ્મા પરિત્તારમ્મણા.

૧૪૨૧. કતમે ધમ્મા મહગ્ગાતારમ્મણા? વિગ્ગાણચ્ચાયતનં, નેવસગ્ગાનાસગ્ગાયતનં – ઇમે ધમ્મા મહગ્ગાતારમ્મણા.

૧૪૨૨. કતમે ધમ્મા અપ્પમાણારમ્મણા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના, ચત્તારિ ચ સામગ્ગફલો – ઇમે ધમ્મા અપ્પમાણારમ્મણા. કામાવચરકુસલતો ચત્તારો આણવિપ્પયુત્તયિત્તુપ્પાદા, કિરિયતો ચત્તારો આણવિપ્પયુત્તયિત્તુપ્પાદા, સબ્બં અકુસલં – ઇમે ધમ્મા સિયા પરિત્તારમ્મણા, સિયા મહગ્ગાતારમ્મણા, ન અપ્પમાણારમ્મણા, સિયા ન વત્તબ્બા પરિત્તારમ્મણાતિપિ, મહગ્ગાતારમ્મણાતિપિ. કામાવચરકુસલતો ચત્તારો આણસમ્પયુત્તયિત્તુપ્પાદા, કિરિયતો ચત્તારો આણસમ્પયુત્તયિત્તુપ્પાદા, રૂપાવચરં ચતુથં આનં કુસલતો ચ કિરિયતો ચ, કિરિયાહેતુકમનોવિગ્ગાણધાતુ ઉપેક્ખાસહગતા – ઇમે ધમ્મા સિયા પરિત્તારમ્મણા, સિયા મહગ્ગાતારમ્મણા, સિયા અપ્પમાણારમ્મણા, સિયા ન વત્તબ્બા પરિત્તારમ્મણાતિપિ , મહગ્ગાતારમ્મણાતિપિ, અપ્પમાણારમ્મણાતિપિ. રૂપાવચરતિકચતુક્કજ્ઞાના કુસલતો ચ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ, ચતુથસ્સ આનસ્સ વિપાકો, આકાસાનચ્ચાયતનં , આકિચ્ચાયતનં – ઇમે ધમ્મા ન વત્તબ્બા પરિત્તારમ્મણાતિપિ, મહગ્ગાતારમ્મણાતિપિ, અપ્પમાણારમ્મણાતિપિ. રૂપંચ નિબ્બાનંચ અનારમ્મણા.

૧૪૨૩. કતમે ધમ્મા હીના? દ્વાદસ અકુસલચિત્તુપ્પાદા – ઇમે ધમ્મા હીના.

૧૪૨૪. કતમે ધમ્મા મજ્ઞિમા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બંચ રૂપં – ઇમે ધમ્મા મજ્ઞિમા.

૧૪૨૫. કતમે ધમ્મા પણીતા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના, ચત્તારિ ચ સામગ્ગફલો, નિબ્બાનંચ – ઇમે ધમ્મા પણીતા.

૧૪૨૬. કતમે ધમ્મા મિચ્છત્તનિયતા? ચત્તારો દિઠ્ઠિગતસમ્પયુત્તયિત્તુપ્પાદા, દ્વે દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા – ઇમે ધમ્મા સિયા મિચ્છત્તનિયતા, સિયા અનિયતા.

૧૪૨૭. કતમે ધમ્મા સમ્મત્તનિયતા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના – ઇમે ધમ્મા સમ્મત્તનિયતા.

૧૪૨૮. કતમે ધમ્મા અનિયતા? ચત્તારો દિઠ્ઠિગતવિપ્પયુત્તલોભસહગતચિત્તુપ્પાદા, વિચિક્ષિચ્છાસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, ઉદ્ધચ્ચસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્છ, નિબ્બાનચ્છ – ઇમે ધમ્મા અનિયતા.

૧૪૨૯. કતમે ધમ્મા મઝ્ઞારમ્મણા? કામાવચરકુસલતો ચત્તારો આણસમ્પયુત્તચિત્તુપ્પાદા, કિરિયતો ચત્તારો આણસમ્પયુત્તચિત્તુપ્પાદા – ઇમે ધમ્મા સિયા મઝ્ઞારમ્મણા, ન મઝ્ઞાહેતુકા; સિયા મઝ્ઞાધિપતિનો, સિયા ન વત્તબ્બા મઝ્ઞારમ્મણાતિપિ, મઝ્ઞાધિપતિનોતિપિ . ચત્તારો અરિયમઝ્ઞા ન મઝ્ઞારમ્મણા, મઝ્ઞાહેતુકા; સિયા મઝ્ઞાધિપતિનો, સિયા ન વત્તબ્બા મઝ્ઞાધિપતિનોતિ. રૂપાવચરચતુથં ઝાનં કુસલતો ચ કિરિયતો ચ, કિરિયાહેતુકમનોવિઝ્ઞાણધાતુ ઉપેક્ખાસહગતા – ઇમે ધમ્મા સિયા મઝ્ઞારમ્મણા; ન મઝ્ઞાહેતુકા, ન મઝ્ઞાધિપતિનો; સિયા ન વત્તબ્બા મઝ્ઞારમ્મણાતિ. કામાવચરકુસલતો ચત્તારો આણવિપ્પયુત્તચિત્તુપ્પાદા, સબ્બં અકુસલં, સબ્બો કામાવચરસ્સ વિપાકો, કિરિયતો છ ચિત્તુપ્પાદા, રૂપાવચરતિકચતુક્કજ્ઞાના કુસલતો ચ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ, ચતુથસ્સ ઝાનસ્સ વિપાકો, ચત્તારો આરૂપ્પા કુસલતો ચ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ, ચત્તારિ ચ સામઞ્ઞફલો – ઇમે ધમ્મા ન વત્તબ્બા મઝ્ઞારમ્મણાતિપિ, મઝ્ઞાહેતુકાતિપિ, મઝ્ઞાધિપતિનોતિપિ. રૂપચ્છ નિબ્બાનચ્છ અનારમ્મણા.

૧૪૩૦. કતમે ધમ્મા ઉપ્પન્ના? ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, ચચ્છ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા – ઇમે ધમ્મા સિયા ઉપ્પન્ના, સિયા ઉપ્પાદિનો; ન વત્તબ્બા અનુપ્પન્નાતિ. ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, ચચ્છ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા – ઇમે ધમ્મા સિયા ઉપ્પન્ના, સિયા અનુપ્પન્ના, ન વત્તબ્બા ઉપ્પાદિનોતિ. નિબ્બાનં ન વત્તબ્બં ઉપ્પન્નન્તિપિ, અનુપ્પન્નન્તિપિ, ઉપ્પાદિનોતિપિ.

૧૪૩૧. નિબ્બાનં ઠપેત્વા સબ્બે ધમ્મા સિયા અતીતા, સિયા અનાગતા, સિયા પચ્ચુપ્પન્ના. નિબ્બાનં ન વત્તબ્બં અતીતન્તિપિ, અનાગતન્તિપિ , પચ્ચુપ્પન્નન્તિપિ.

૧૪૩૨. કતમે ધમ્મા અતીતારમ્મણા? વિઝ્ઞાણચ્ચાયતનં, નેવસઞ્ઞાનાસઞ્ઞાયતનં – ઇમે ધમ્મા અતીતારમ્મણા.

૧૪૩૩. નિયોગા અનાગતારમ્મણા નત્થિ.

૧૪૩૪. કતમે ધમ્મા પચ્ચુપ્પન્નારમ્મણા? દ્વેપચ્છવિઝ્ઞાણાનિ, તિસ્સો ચ મનોધાતુયો – ઇમે ધમ્મા પચ્ચુપ્પન્નારમ્મણા. કામાવચરકુસલસ્સ વિપાકતો દસ ચિત્તુપ્પાદા, અકુસલસ્સ વિપાકતો મનોવિઝ્ઞાણધાતુ ઉપેક્ખાસહગતા, કિરિયાહેતુકમનોવિઝ્ઞાણધાતુ સોમનસ્સસહગતા – ઇમે ધમ્મા સિયા અતીતારમ્મણા, સિયા અનાગતારમ્મણા, સિયા પચ્ચુપ્પન્નારમ્મણા. કામાવચરકુસલં, અકુસલં, કિરિયતો નવ ચિત્તુપ્પાદા, રૂપાવચર ચતુથં ઝાનં કુસલતો ચ કિરિયતો ચ – ઇમે ધમ્મા સિયા અતીતારમ્મણા, સિયા અનાગતારમ્મણા, સિયા પચ્ચુપ્પન્નારમ્મણા; સિયા ન વત્તબ્બા અતીતારમ્મણાતિપિ, અનાગતારમ્મણાતિપિ, પચ્ચુપ્પન્નારમ્મણાતિપિ. રૂપાવચરતિકચતુક્કજ્ઞાના કુસલતો ચ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ, ચતુથસ્સ ઝાનસ્સ વિપાકો, આકાસાનચ્ચાયતનં, આકિચ્છચ્ચાયતનં, ચત્તારો મઝ્ઞા અપરિયાપન્ના, ચત્તારિ ચ સામઞ્ઞફલો – ઇમે ધમ્મા ન વત્તબ્બા અતીતારમ્મણાતિપિ, અનાગતારમ્મણાતિપિ, પચ્ચુપ્પન્નારમ્મણાતિપિ. રૂપચ્છ નિબ્બાનચ્છ અનારમ્મણા.

૧૪૩૫. અનિન્દ્રિયબદ્ધરૂપઞ્ચ નિબ્બાનઞ્ચ ઠપેત્વા, સબ્બે ધમ્મા સિયા અજ્ઞતા, સિયા બહિદ્ધા, સિયા અજ્ઞતબહિદ્ધા. અનિન્દ્રિયબદ્ધરૂપઞ્ચ નિબ્બાનઞ્ચ બહિદ્ધા.

૧૪૩૬. કતમે ધમ્મા અજ્ઞતારમ્મણા? વિગ્ગાણચ્ચાયતનં, નેવસગ્ગાનાસગ્ગાયતનં – ઇમે ધમ્મા અજ્ઞતારમ્મણા.

૧૪૩૭. કતમે ધમ્મા બહિદ્ધારમ્મણા? રૂપાવચરતિકચતુક્કજ્ઞાના કુસલતો ચ વિપાકતો ચ કિરિયતો ચ, ચતુત્થસ્સ ઝાનસ્સ વિપાકો, આકાસાનચ્ચાયતનં, ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના ચત્તારિ ચ સામગ્ગફલો – ઇમે ધમ્મા બહિદ્ધારમ્મણા. રૂપં ઠપેત્વા, સબ્બેવ કામાવચરા કુસલાકુસલાબ્યાકતા ધમ્મા, રૂપાવચરં ચતુત્થં ઝાનં કુસલતો ચ કિરિયતો ચ – ઇમે ધમ્મા સિયા અજ્ઞતારમ્મણા, સિયા બહિદ્ધારમ્મણા, સિયા અજ્ઞતબહિદ્ધારમ્મણા. આકિચ્ચગ્ગાયતનં ન વત્તબ્બં અજ્ઞતારમ્મણન્તિપિ, બહિદ્ધારમ્મણન્તિપિ, અજ્ઞતબહિદ્ધારમ્મણન્તિપિ. રૂપઞ્ચ નિબ્બાનઞ્ચ અનારમ્મણા.

૧૪૩૮. કતમે ધમ્મા સનિદસ્સનસપ્પટિઘા? રૂપાયતનં – ઇમે ધમ્મા સનિદસ્સનસપ્પટિઘા.

૧૪૩૯. કતમે ધમ્મા અનિદસ્સનસપ્પટિઘા? ચક્ખાયતનં...પે... ફેકલ્લાયતનં – ઇમે ધમ્મા અનિદસ્સનસપ્પટિઘા.

૧૪૪૦. કતમે ધમ્મા અનિદસ્સનઅપ્પટિઘા? ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, યઞ્ચ રૂપં અનિદસ્સનં અપ્પટિઘં ધમ્માયતનપરિયાપન્નં, નિબ્બાનઞ્ચ – ઇમે ધમ્મા અનિદસ્સનઅપ્પટિઘા.

તિકં.

દુકઅત્થુદ્ધારો

હેતુગોચ્છકં

૧૪૪૧. કતમે ધમ્મા હેતૂ? તયો કુસલહેતૂ, તયો અકુસલહેતૂ, તયો અબ્યાકતહેતૂ. અલોભો કુસલહેતુ, અદોસો કુસલહેતુ, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલેસુ ઉપ્પજ્જતિ. અમોહો કુસલહેતુ, કામાવચરકુસલતો ચત્તારો આણવિપ્પયુત્તે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલેસુ ઉપ્પજ્જતિ.

લોભો અકુસલોભસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ. દોસો દ્વીસુ દોમનસ્સસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ. મોહો સબ્બાકુસલેસુ ઉપ્પજ્જતિ.

અલોભો વિપાકહેતુ અદોસો વિપાકહેતુ, કામાવચરસ્સ વિપાકતો અહેતુકે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકેસુ ઉપ્પજ્જતિ. અમોહો વિપાકહેતુ, કામાવચરસ્સ વિપાકતો અહેતુકે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા, ચત્તારો આણવિપ્પયુત્તે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકેસુ ઉપ્પજ્જતિ.

અલોભો કિરિયહેતુ અદોસો કિરિયહેતુ, કામાવચરકિરિયતો અહેતુકે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયેસુ ઉપ્પજ્જન્તિ . અમોહો કિરિયહેતુ, કામાવચરકિરિયતો અહેતુકે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા, ચત્તારો આણવિપ્પયુત્તે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયેસુ ઉપ્પજ્જન્તિ – ઇમે ધમ્મા હેતૂ.

૧૪૪૨. કતમે ધમ્મા ન હેતૂ? ઠપેત્વા હેતૂ, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા ન હેતૂ.

૧૪૪૩. કતમે ધમ્મા સહેતુકા? વિચિકિચ્છાસહગતં ઉદ્ધચ્ચસહગતં મોહં ઠપેત્વા અવસેસં અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, કામાવચરસ્સ વિપાકતો અહેતુકે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, કામાવચરકિરિયતો અહેતુકે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં – ઇમે ધમ્મા સહેતુકા.

૧૪૪૪. કતમે ધમ્મા અહેતુકા? વિચિકિચ્છાસહગતો મોહો, ઉદ્ધચ્ચસહગતો મોહો, દ્વેપચ્ચવિગ્ગાણાનિ, તિસ્સો ચ મનોધાતુયો, પચ્ચ ચ અહેતુકમનોવિગ્ગાણધાતુયો, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા અહેતુકા.

૧૪૪૫. કતમે ધમ્મા હેતુસમ્પયુત્તા? વિચિકિચ્છાસહગતં ઉદ્ધચ્ચસહગતં મોહં ઠપેત્વા અવસેસં અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, કામાવચરસ્સ વિપાકતો અહેતુકે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, કામાવચરકિરિયતો અહેતુકે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં – ઇમે ધમ્મા હેતુસમ્પયુત્તા.

૧૪૪૬. કતમે ધમ્મા હેતુવિપ્પયુત્તા? વિચિકિચ્છાસહગતો મોહો, ઉદ્ધચ્ચસહગતો મોહો, દ્વેપચ્ચવિગ્ગાણાનિ તિસ્સો ચ મનોધાતુયો પચ્ચ ચ અહેતુકમનોવિગ્ગાણધાતુયો, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા હેતુવિપ્પયુત્તા.

૧૪૪૭. કતમે ધમ્મા હેતૂ ચેવ સહેતુકા ચ? યત્થ દ્વે તયો હેતૂ એકતો ઉપ્પજ્જન્તિ – ઇમે ધમ્મા હેતૂ ચેવ સહેતુકા ચ.

૧૪૪૮. કતમે ધમ્મા સહેતુકા ચેવ ન ચ હેતૂ? ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, કામાવચરસ્સ વિપાકતો અહેતુકે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, કામાવચરકિરિયતો અહેતુકે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, એત્થુપ્પન્ને હેતૂ ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા સહેતુકા ચેવ ન ચ હેતૂ. અહેતુકા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – હેતૂ ચેવ સહેતુકા યાતિપિ, સહેતુકા ચેવ ન ચ હેતૂતિપિ.

૧૪૪૯. કતમે ધમ્મા હેતૂ ચેવ હેતુસમ્પયુત્તા ચ? યત્થ દ્વે તયો હેતૂ એકતો ઉપ્પજ્જન્તિ – ઇમે ધમ્મા હેતૂ ચેવ હેતુસમ્પયુત્તા ચ.

૧૪૫૦. કતમે ધમ્મા હેતુસમ્પયુત્તા ચેવ ન ચ હેતૂ? ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, કામાવચરસ્સ વિપાકતો અહેતુકે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, કામાવચરકિરિયતો અહેતુકે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, એત્થુપ્પન્ને હેતૂ ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા હેતુસમ્પયુત્તા ચેવ ન ચ હેતૂ. હેતુવિપ્પયુત્તા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – હેતૂ ચેવ હેતુસમ્પયુત્તા યાતિપિ, હેતુસમ્પયુત્તા ચેવ ન ચ હેતૂતિપિ.

૧૪૫૧. કતમે ધમ્મા ન હેતૂ સહેતુકા? ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, કામાવચરસ્સ વિપાકતો અહેતુકે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, કામાવચરકિરિયતો અહેતુકે ચિત્તુપ્પાદે ઠપેત્વા તીસુ ભૂમીસુ

કિરિયાબ્યાકતં, એત્યુપ્પન્ને હેતૂ ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા ન હેતૂ સહેતુકા.

૧૪૫૨. કતમે ધમ્મા ન હેતૂ અહેતુકા? દ્વેપચ્ચવિગ્ગાણાનિ, તિસ્સો ય મનોધાતુયો, પચ્ચ ય અહેતુકમનોવિગ્ગાણધાતુયો, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા ન હેતૂ અહેતુકા . હેતૂ ધમ્મા ન વત્તબ્બા – ન હેતૂ સહેતુકાતિપિ, ન હેતૂ અહેતુકાતિપિ.

ચૂળન્તરદુકં

૧૪૫૩. કતમે ધમ્મા સપ્પચ્ચયા? ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્ચ રૂપં – ઇમે ધમ્મા સપ્પચ્ચયા.

૧૪૫૪. કતમે ધમ્મા અપ્પચ્ચયા? નિબ્બાનં – ઇમે ધમ્મા અપ્પચ્ચયા.

૧૪૫૫. કતમે ધમ્મા સજ્જતા? ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્ચ રૂપં – ઇમે ધમ્મા સજ્જતા.

૧૪૫૬. કતમે ધમ્મા અસજ્જતા? નિબ્બાનં – ઇમે ધમ્મા અસજ્જતા.

૧૪૫૭. કતમે ધમ્મા સનિદસ્સના? રૂપાયતનં – ઇમે ધમ્મા સનિદસ્સના.

૧૪૫૮. કતમે ધમ્મા અનિદસ્સના? ચક્ખાયતનં ...પે°... ફોઠ્ઠબ્બાયતનં, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, યચ્ચ રૂપં અનિદસ્સનં અપ્પટિઘં ધમ્માયતનપરિયાપન્નં, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા અનિદસ્સના.

૧૪૫૯. કતમે ધમ્મા સપ્પટિઘા? ચક્ખાયતનં...પે°... ફોઠ્ઠબ્બાયતનં – ઇમે ધમ્મા સપ્પટિઘા.

૧૪૬૦. કતમે ધમ્મા અપ્પટિઘા? ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, યચ્ચ રૂપં અનિદસ્સનં અપ્પટિઘં ધમ્માયતનપરિયાપન્નં, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા અપ્પટિઘા.

૧૪૬૧. કતમે ધમ્મા રૂપિનો? ચત્તારો ય મહાભૂતા, ચતુન્નચ્ચ મહાભૂતાનં ઉપાદાય રૂપં – ઇમે ધમ્મા રૂપિનો.

૧૪૬૨. કતમે ધમ્મા અરૂપિનો? ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા અરૂપિનો.

૧૪૬૩. કતમે ધમ્મા લોકિયા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્ચ રૂપં – ઇમે ધમ્મા લોકિયા.

૧૪૬૪. કતમે ધમ્મા લોકુત્તરા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના, ચત્તારિ ય સામગ્ગફલો, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા લોકુત્તરા. સબ્બે [સબ્બેવ (સ્થા°)] ધમ્મા કેનચિ વિગ્ગેય્યા, કેનચિ ન વિગ્ગેય્યા.

આસવગોચરકં

૧૪૬૫. કતમે ધમ્મા આસવા? ચત્તારો આસવા – કામાસવો, ભવાસવો, દિઠ્ઠાસવો, અવિજ્ઞાસવો. કામાસવો અકુસુ લોભસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્ઞતિ ભવાસવો ચતૂસુ દિઠ્ઠિગતવિપ્પયુત્તલોભસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્ઞતિ દિઠ્ઠાસવો ચતૂસુ દિઠ્ઠિગતસમ્પયુત્તેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્ઞતિ. અવિજ્ઞાસવો સબ્બાકુસલેસુ ઉપ્પજ્ઞતિ – ઇમે ધમ્મા આસવા.

૧૪૬૬. કતમે ધમ્મા નો આસવા? ઠપેત્વા આસવે અવસેસં અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્છ, નિબ્બાનચ્છ – ઇમે ધમ્મા નો આસવા.

૧૪૬૭. કતમે ધમ્મા સાસવા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્છ રૂપં – ઇમે ધમ્મા સાસવા.

૧૪૬૮. કતમે ધમ્મા અનાસવા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપજ્ઞા, ચત્તારિ ચ સામઞ્ઞફલો, નિબ્બાનચ્છ – ઇમે ધમ્મા અનાસવા.

૧૪૬૯. કતમે ધમ્મા આસવસમ્પયુત્તા? દ્વે દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા એત્થુપ્પન્નં મોહં ઠપેત્વા, વિચિક્ષિયાસહગતં ઉદ્ધચ્ચસહગતં મોહં ઠપેત્વા, અવસેસં અકુસલં – ઇમે ધમ્મા આસવસમ્પયુત્તા.

૧૪૭૦. કતમે ધમ્મા આસવવિપ્પયુત્તા? દ્વીસુ દોમનસ્સસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પન્નો મોહો, વિચિક્ષિયાસહગતો મોહો, ઉદ્ધચ્ચસહગતો મોહો, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્છ, નિબ્બાનચ્છ – ઇમે ધમ્મા આસવવિપ્પયુત્તા.

૧૪૭૧. કતમે ધમ્મા આસવા ચેવ સાસવા ચ? તેવ આસવા આસવા ચેવ સાસવા ચ.

૧૪૭૨. કતમે ધમ્મા સાસવા ચેવ નો ચ આસવા? ઠપેત્વા આસવે, અવસેસં અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્છ રૂપં – ઇમે ધમ્મા સાસવા ચેવ નો ચ આસવા. અનાસવા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – આસવા ચેવ સાસવા ચાતિપિ, સાસવા ચેવ નો ચ આસવાતિપિ.

૧૪૭૩. કતમે ધમ્મા આસવા ચેવ આસવસમ્પયુત્તા ચ? યત્થ દ્વે તયો આસવા એકતો ઉપ્પજ્ઞન્તિ – ઇમે ધમ્મા આસવા ચેવ આસવસમ્પયુત્તા ચ.

૧૪૭૪. કતમે ધમ્મા આસવસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ આસવા? ઠપેત્વા આસવે, અવસેસં અકુસલં – ઇમે ધમ્મા આસવસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ આસવા. આસવવિપ્પયુત્તા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – આસવા ચેવ આસવસમ્પયુત્તા ચાતિપિ, આસવસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ આસવાતિપિ.

૧૪૭૫. કતમે ધમ્મા આસવવિપ્પયુત્તા સાસવા? દ્વીસુ દોમનસ્સસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પન્નો મોહો, વિચિક્ષિયાસહગતો મોહો, ઉદ્ધચ્ચસહગતો મોહો, તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્છ રૂપં – ઇમે ધમ્મા આસવવિપ્પયુત્તા સાસવા.

૧૪૭૬. કતમે ધમ્મા આસવવિપ્પયુત્તા અનાસવા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના, ચત્તારિ ચ સામગ્ગફલો, નિબ્બાનચ્છ - ઇમે ધમ્મા આસવવિપ્પયુત્તા અનાસવા. આસવસમ્પયુત્તા ધમ્મા ન વત્તબ્બા - આસવવિપ્પયુત્તા સાસવાતિપિ, આસવવિપ્પયુત્તા અનાસવાતિપિ.

સંયોજનગોચ્છકં

૧૪૭૭. કતમે ધમ્મા સંયોજના? દસ સંયોજનાનિ - કામરાગસંયોજનં, પટિધસંયોજનં, માનસંયોજનં, દિદ્ધિસંયોજનં, વિચિક્ષિચ્છાસંયોજનં, સીલબ્બતપરામાસસંયોજનં, ભવરાગસંયોજનં, ઇસ્સાસંયોજનં, મચ્છરિયસંયોજનં, અવિજ્જાસંયોજનં. કામરાગસંયોજનં અકુસલં લોભસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ. પટિધસંયોજનં દ્વીસુ દોમનસ્સસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ. માનસંયોજનં ચતૂસુ દિદ્ધિગતવિપ્પયુત્તલોભસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ. દિદ્ધિસંયોજનં ચતૂસુ દિદ્ધિગતસમ્પયુત્તેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ. વિચિક્ષિચ્છાસંયોજનં વિચિક્ષિચ્છાસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ. સીલબ્બતપરામાસસંયોજનં ચતૂસુ દિદ્ધિગતસમ્પયુત્તેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ. ભવરાગસંયોજનં ચતૂસુ દિદ્ધિગતવિપ્પયુત્તલોભસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ. ઇસ્સાસંયોજનચ્છ મચ્છરિયસંયોજનચ્છ દ્વીસુ દોમનસ્સસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જન્તિ. અવિજ્જાસંયોજનં સબ્બાકુસલેસુ ઉપ્પજ્જતિ - ઇમે ધમ્મા સંયોજના.

૧૪૭૮. કતમે ધમ્મા નો સંયોજના. ઠપેત્વા સંયોજને અવસેસં અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્છ, નિબ્બાનચ્છ - ઇમે ધમ્મા નો સંયોજના.

૧૪૭૯. કતમે ધમ્મા સંયોજનિયા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્છ રૂપં - ઇમે ધમ્મા સંયોજનિયા.

૧૪૮૦. કતમે ધમ્મા અસંયોજનિયા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના, ચત્તારિ ચ સામગ્ગફલો, નિબ્બાનચ્છ - ઇમે ધમ્મા અસંયોજનિયા.

૧૪૮૧. કતમે ધમ્મા સંયોજનસમ્પયુત્તા? ઉદ્ધચ્ચસહગતં મોહં ઠપેત્વા અવસેસં અકુસલં - ઇમે ધમ્મા સંયોજનસમ્પયુત્તા.

૧૪૮૨. કતમે ધમ્મા સંયોજનવિપ્પયુત્તા? ઉદ્ધચ્ચસહગતો મોહો, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્છ, નિબ્બાનચ્છ - ઇમે ધમ્મા સંયોજનવિપ્પયુત્તા.

૧૪૮૩. કતમે ધમ્મા સંયોજના ચેવ સંયોજનિયા ચ? તાનેવ સંયોજનાનિ સંયોજના ચેવ સંયોજનિયા ચ.

૧૪૮૪. કતમે ધમ્મા સંયોજનિયા ચેવ નો ચ સંયોજના? ઠપેત્વા સંયોજને અવસેસં અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્છ રૂપં - ઇમે ધમ્મા સંયોજનિયા ચેવ નો ચ સંયોજના. અસંયોજનિયા ધમ્મા ન વત્તબ્બા - સંયોજના ચેવ સંયોજનિયા ચાતિપિ, સંયોજનિયા ચેવ નો ચ સંયોજનાતિપિ.

૧૪૮૫. કતમે ધમ્મા સંયોજના એવ સંયોજનસમ્પયુત્તા ચ? યત્થ દ્વે તીણિ સંયોજનાનિ એકતો ઉપ્પજ્જન્તિ – ઇમે ધમ્મા સંયોજના એવ સંયોજનસમ્પયુત્તા ચ.

૧૪૮૬. કતમે ધમ્મા સંયોજનસમ્પયુત્તા એવ નો ચ સંયોજના? ઠપેત્વા સંયોજને, અવસેસં અકુસલં – ઇમે ધમ્મા સંયોજનસમ્પયુત્તા એવ નો ચ સંયોજના. સંયોજનવિપ્પયુત્તા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – સંયોજના એવ સંયોજનસમ્પયુત્તા યાતિપિ, સંયોજનસમ્પયુત્તા એવ નો ચ સંયોજનાતિપિ.

૧૪૮૭. કતમે ધમ્મા સંયોજનવિપ્પયુત્તા સંયોજનિયા? ઉદ્ધચ્ચસહગતો મોહો, તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બન્ન રૂપં – ઇમે ધમ્મા સંયોજનવિપ્પયુત્તા સંયોજનિયા.

૧૪૮૮. કતમે ધમ્મા સંયોજનવિપ્પયુત્તા અસંયોજનિયા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના, ચત્તારિ ચ સામગ્ગફલો, નિબ્બાનન્ન – ઇમે ધમ્મા સંયોજનવિપ્પયુત્તા અસંયોજનિયા. સંયોજનસમ્પયુત્તા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – સંયોજનવિપ્પયુત્તા સંયોજનિયાતિપિ, સંયોજનવિપ્પયુત્તા અસંયોજનિયાતિપિ.

ગન્થગોચરકં

૧૪૮૯. કતમે ધમ્મા ગન્થા? ચત્તારો ગન્થા – અભિજ્ઞાકાયગન્થો, બ્યાપાદો કાયગન્થો, સીલબ્બતપરામાસો કાયગન્થો, ઇદંસચ્ચાભિનિવેસો કાયગન્થો. અભિજ્ઞાકાયગન્થો અકુસુ લોભસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જન્તિ. બ્યાપાદો કાયગન્થો દ્વીસુ દોમનસ્સસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જન્તિ. સીલબ્બતપરામાસો કાયગન્થો ચ ઇદંસચ્ચાભિનિવેસો કાયગન્થો ચ ચતૂસુ દિઠ્ઠિગતસમ્પયુત્તેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જન્તિ – ઇમે ધમ્મા ગન્થા.

૧૪૯૦. કતમે ધમ્મા નો ગન્થા? ઠપેત્વા ગન્થે, અવસેસં અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપન્ન, નિબ્બાનન્ન – ઇમે ધમ્મા નો ગન્થા.

૧૪૯૧. કતમે ધમ્મા ગન્થનિયા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બન્ન રૂપં – ઇમે ધમ્મા ગન્થનિયા.

૧૪૯૨. કતમે ધમ્મા અગન્થનિયા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના, ચત્તારિ ચ સામગ્ગફલો, નિબ્બાનન્ન – ઇમે ધમ્મા અગન્થનિયા.

૧૪૯૩. કતમે ધમ્મા ગન્થસમ્પયુત્તા? ચત્તારો દિઠ્ઠિગતસમ્પયુત્તચિત્તુપ્પાદા , ચત્તારો દિઠ્ઠિગતવિપ્પયુત્તલોભસહગતચિત્તુપ્પાદા, એત્થુપ્પન્નં લોભં ઠપેત્વા, દ્વે દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા, એત્થુપ્પન્નં પટિધં ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા ગન્થસમ્પયુત્તા.

૧૪૯૪. કતમે ધમ્મા ગન્થવિપ્પયુત્તા? ચતૂસુ દિઠ્ઠિગતવિપ્પયુત્તલોભસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પન્નો લોભો, દ્વીસુ દોમનસ્સસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પન્નં પટિધં, વિચિક્કિચ્છાસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, ઉદ્ધચ્ચસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપન્ન, નિબ્બાનન્ન – ઇમે ધમ્મા ગન્થવિપ્પયુત્તા.

૧૪૯૫. કતમે ધમ્મા ગન્થા ચેવ ગન્થનિયા ચ? તેવ ગન્થા ગન્થા ચેવ ગન્થનિયા ચ.

૧૪૯૬. કતમે ધમ્મા ગન્થનિયા ચેવ નો ચ ગન્થા? ઠપેત્વા ગન્થે અવસેસં અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બન્ન રૂપં – ઇમે ધમ્મા ગન્થનિયા ચેવ નો ચ ગન્થા. અગન્થનિયા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – ગન્થા ચેવ ગન્થનિયા યાતિપિ, ગન્થનિયા ચેવ નો ચ ગન્થાતિપિ.

૧૪૯૭. કતમે ધમ્મા ગન્થા ચેવ ગન્થસમ્પયુત્તા ચ? યત્થ દિઠ્ઠિ ચ લોભો ચ એકતો ઉપ્પજ્જન્તિ – ઇમે ધમ્મા ગન્થા ચેવ ગન્થસમ્પયુત્તા ચ.

૧૪૯૮. કતમે ધમ્મા ગન્થસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ ગન્થા? અઠ્ઠ લોભસહગતચિત્તુપ્પાદા દ્વે દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા, એત્યુપ્પન્ને ગન્થે ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા ગન્થસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ ગન્થા. ગન્થવિપ્પયુત્તા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – ગન્થા ચેવ ગન્થસમ્પયુત્તા યાતિપિ, ગન્થસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ ગન્થાતિપિ.

૧૪૯૯. કતમે ધમ્મા ગન્થવિપ્પયુત્તા ગન્થનિયા? ચતૂસુ દિઠ્ઠિગતવિપ્પયુત્તલોભસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પન્નો લોભો, દ્વીસુ દોમનસ્સસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પન્નં પટિઘં, વિચિક્કિચ્છાસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, ઉદ્ધચ્ચસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બન્ન રૂપં – ઇમે ધમ્મા ગન્થવિપ્પયુત્તા ગન્થનિયા.

૧૫૦૦. કતમે ધમ્મા ગન્થવિપ્પયુત્તા અગન્થનિયા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના, ચત્તારિ ચ સામગ્ગફલો, નિબ્બાનન્ન – ઇમે ધમ્મા ગન્થવિપ્પયુત્તા અગન્થનિયા. ગન્થસમ્પયુત્તા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – ગન્થવિપ્પયુત્તા ગન્થનિયાતિપિ, ગન્થવિપ્પયુત્તા અગન્થનિયાતિપિ.

ઓઘગોચ્છકં

૧૫૦૧. કતમે ધમ્મા ઓઘા...પે°....

યોગગોચ્છકં

૧૫૦૨. કતમે ધમ્મા યોગા...પે°....

નીવરણગોચ્છકં

૧૫૦૩. કતમે ધમ્મા નીવરણા? છ નીવરણા – કામચ્છન્દનીવરણં, બ્યાપાદનીવરણં, શિનમિદ્ધનીવરણં, ઉદ્ધચ્ચકુક્કુચ્ચનીવરણં, વિચિક્કિચ્છાનીવરણં, અવિજ્જાનીવરણં . કામચ્છન્દનીવરણં અઠ્ઠસુ લોભસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ, બ્યાપાદનીવરણં દ્વીસુ દોમનસ્સસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ, શિનમિદ્ધનીવરણં સસક્કારિકેસુ અકુસલેસુ ઉપ્પજ્જતિ, ઉદ્ધચ્ચનીવરણં ઉદ્ધચ્ચસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ, કુક્કુચ્ચનીવરણં દ્વીસુ દોમનસ્સસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ, વિચિક્કિચ્છાનીવરણં વિચિક્કિચ્છાસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ, અવિજ્જાનીવરણં સબ્બાકુસલેસુ ઉપ્પજ્જતિ – ઇમે ધમ્મા નીવરણા.

૧૫૦૪. કતમે ધમ્મા નો નીવરણા? ઠપેત્વા નીવરણે અવસેસં અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપં, નિબ્બાનં - ઇમે ધમ્મા નો નીવરણા.

૧૫૦૫. કતમે ધમ્મા નીવરણિયા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બં રૂપં - ઇમે ધમ્મા નીવરણિયા.

૧૫૦૬. કતમે ધમ્મા અનીવરણિયા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપજ્ઞા, ચત્તારિ ચ સામગ્ગફલો, નિબ્બાનં - ઇમે ધમ્મા અનીવરણિયા.

૧૫૦૭. કતમે ધમ્મા નીવરણસમ્પયુત્તા? દ્વાદસ અકુસલચિત્તુપ્પાદા - ઇમે ધમ્મા નીવરણસમ્પયુત્તા.

૧૫૦૮. કતમે ધમ્મા નીવરણવિખ્યયુત્તા? ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપં, નિબ્બાનં - ઇમે ધમ્મા નીવરણવિખ્યયુત્તા.

૧૫૦૯. કતમે ધમ્મા નીવરણા ચેવ નીવરણિયા ચ? તાનેવ નીવરણાનિ નીવરણા ચેવ નીવરણિયા ચ.

૧૫૧૦. કતમે ધમ્મા નીવરણિયા ચેવ નો ચ નીવરણા? ઠપેત્વા નીવરણે, અવસેસં અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બં રૂપં - ઇમે ધમ્મા નીવરણિયા ચેવ નો ચ નીવરણા. અનીવરણિયા ધમ્મા ન વત્તબ્બા - નીવરણા ચેવ નીવરણિયા ચાતિપિ, નીવરણિયા ચેવ નો ચ નીવરણાતિપિ.

૧૫૧૧. કતમે ધમ્મા નીવરણા ચેવ નીવરણસમ્પયુત્તા ચ? ચત્થ દ્વે તીણિ નીવરણાનિ એકતો ઉપ્પજ્જન્તિ - ઇમે ધમ્મા નીવરણા ચેવ નીવરણસમ્પયુત્તા ચ.

૧૫૧૨. કતમે ધમ્મા નીવરણસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ નીવરણા? ઠપેત્વા નીવરણે, અવસેસં અકુસલં - ઇમે ધમ્મા નીવરણસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ નીવરણા. નીવરણવિખ્યયુત્તા ધમ્મા ન વત્તબ્બા - નીવરણા ચેવ નીવરણસમ્પયુત્તા ચાતિપિ, નીવરણસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ નીવરણાતિપિ.

૧૫૧૩. કતમે ધમ્મા નીવરણવિખ્યયુત્તા નીવરણિયા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બં રૂપં - ઇમે ધમ્મા નીવરણવિખ્યયુત્તા નીવરણિયા.

૧૫૧૪. કતમે ધમ્મા નીવરણવિખ્યયુત્તા અનીવરણિયા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપજ્ઞા, ચત્તારિ ચ સામગ્ગફલો, નિબ્બાનં - ઇમે ધમ્મા નીવરણવિખ્યયુત્તા અનીવરણિયા. નીવરણસમ્પયુત્તા ધમ્મા ન વત્તબ્બા - નીવરણવિખ્યયુત્તા નીવરણિયાતિપિ, નીવરણવિખ્યયુત્તા અનીવરણિયાતિપિ.

પરામાસગોચરં

૧૫૧૫. કતમે ધમ્મા પરામાસા? દિઠ્ઠિપરામાસો ચતૂસુ દિઠ્ઠિગતસમ્પયુત્તેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જન્તિ - ઇમે ધમ્મા પરામાસા.

૧૫૧૬. કતમે ધમ્મા નો પરામાસા? ઠપેત્વા પરામાસં અવસેસં અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા નો પરામાસા.

૧૫૧૭. કતમે ધમ્મા પરામક્કા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્ચ રૂપં – ઇમે ધમ્મા પરામક્કા.

૧૫૧૮. કતમે ધમ્મા અપરામક્કા? ચત્તારો મઝ્ઞા અપરિયાપન્ના, ચત્તારિ ચ સામઞ્ઞફલો નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા અપરામક્કા.

૧૫૧૯. કતમે ધમ્મા પરામાસસમ્પયુત્તા? ચત્તારો દિઠ્ઠિગતસમ્પયુત્તચિત્તુપ્પાદા, એત્થુપ્પન્નં પરામાસં ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા પરામાસસમ્પયુત્તા.

૧૫૨૦. કતમે ધમ્મા પરામાસવિપ્પયુત્તા? ચત્તારો દિઠ્ઠિગતવિપ્પયુત્તલોભસહગતચિત્તુપ્પાદા , દ્વે દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા, વિચિક્કિચ્છાસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, ઉદ્ધચ્ચસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા પરામાસવિપ્પયુત્તા. પરામાસો ન વત્તબ્બો – પરામાસસમ્પયુત્તોતિપિ, પરામાસવિપ્પયુત્તોતિપિ.

૧૫૨૧. કતમે ધમ્મા પરામાસા યેવ પરામક્કા ચ? સો એવ પરામાસો પરામાસો યેવ પરામક્કો ચ.

૧૫૨૨. કતમે ધમ્મા પરામક્કા યેવ નો ચ પરામાસા? ઠપેત્વા પરામાસં અવસેસં અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્ચ રૂપં – ઇમે ધમ્મા પરામક્કા યેવ નો ચ પરામાસા. અપરામક્કા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – પરામાસા યેવ પરામક્કા ચાતિપિ, પરામક્કા યેવ નો ચ પરામાસાતિપિ.

૧૫૨૩. કતમે ધમ્મા પરામાસવિપ્પયુત્તા પરામક્કા? ચત્તારો દિઠ્ઠિગતવિપ્પયુત્તલોભસહગતચિત્તુપ્પાદા, દ્વે દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા, વિચિક્કિચ્છાસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, ઉદ્ધચ્ચસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્ચ રૂપં – ઇમે ધમ્મા પરામાસવિપ્પયુત્તા પરામક્કા.

૧૫૨૪. કતમે ધમ્મા પરામાસવિપ્પયુત્તા અપરામક્કા? ચત્તારો મઝ્ઞા અપરિયાપન્ના, ચત્તારિ ચ સામઞ્ઞફલો, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા પરામાસવિપ્પયુત્તા અપરામક્કા. પરામાસા ચ પરામાસસમ્પયુત્તા ચ ધમ્મા ન વત્તબ્બા – પરામાસવિપ્પયુત્તા પરામક્કાતિપિ, પરામાસવિપ્પયુત્તા અપરામક્કાતિપિ.

મહન્તરદુકં

૧૫૨૫. કતમે ધમ્મા સારમ્મણા? ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં – ઇમે ધમ્મા સારમ્મણા.

૧૫૨૬. કતમે ધમ્મા અનારમ્મણા? રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા અનારમ્મણા.

૧૫૨૭. કતમે ધમ્મા ચિત્તા? ચક્ખુવિઝ્ઞાણં, સોતવિઝ્ઞાણં, ધાનવિઝ્ઞાણં, જિહ્વાવિઝ્ઞાણં, કાયવિઝ્ઞાણં, મનોધાતુ, મનોવિઝ્ઞાણધાતુ – ઇમે ધમ્મા ચિત્તા.

૧૫૨૮. કતમે ધમ્મા નો ચિત્તા? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા નો ચિત્તા.

૧૫૨૯. કતમે ધમ્મા ચેતસિકા? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ચેતસિકા.

૧૫૩૦. કતમે ધમ્મા અચેતસિકા? ચિત્તચ્ચ, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા અચેતસિકા.

૧૫૩૧. કતમે ધમ્મા ચિત્તસમ્પયુત્તા? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ચિત્તસમ્પયુત્તા.

૧૫૩૨. કતમે ધમ્મા ચિત્તવિષ્પયુત્તા? રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા ચિત્તવિષ્પયુત્તા. ચિત્તં ન વત્તબ્બં – ચિત્તેન સમ્પયુત્તન્તિપિ, ચિત્તેન વિષ્પયુત્તન્તિપિ.

૧૫૩૩. કતમે ધમ્મા ચિત્તસંસક્કા? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ચિત્તસંસક્કા.

૧૫૩૪. કતમે ધમ્મા ચિત્તવિસંસક્કા? રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા ચિત્તવિસંસક્કા. ચિત્તં ન વત્તબ્બં – ચિત્તેન સંસક્કન્તિપિ, ચિત્તેન વિસંસક્કન્તિપિ.

૧૫૩૫. કતમે ધમ્મા ચિત્તસમુક્કાના? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો, કાયવિઝ્ઞત્તિ, વચીવિઝ્ઞત્તિ, યં વા પનઞ્ઞમ્પિ અત્થિ રૂપં ચિત્તજં ચિત્તહેતુકં ચિત્તસમુક્કાનં – રૂપાયતનં સદ્ધાયતનં ગન્ધાયતનં રસાયતનં ફોઠ્ઠબ્બાયતનં આકાસધાતુ આપોધાતુ રૂપસ્સ લહુતા રૂપસ્સ મુદ્દતા રૂપસ્સ કમ્મઞ્જતા રૂપસ્સ ઉપયયો રૂપસ્સ સન્તતિ કબળીકારો આહારો – ઇમે ધમ્મા ચિત્તસમુક્કાના.

૧૫૩૬. કતમે ધમ્મા નો ચિત્તસમુક્કાના? ચિત્તચ્ચ, અવસેસચ્ચ રૂપં, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા નો ચિત્તસમુક્કાના.

૧૫૩૭. કતમે ધમ્મા ચિત્તસહભુનો? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો, કાયવિઝ્ઞત્તિ, વચીવિઝ્ઞત્તિ – ઇમે ધમ્મા ચિત્તસહભુનો.

૧૫૩૮. કતમે ધમ્મા નો ચિત્તસહભુનો? ચિત્તચ્ચ, અવસેસચ્ચ રૂપં, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા નો ચિત્તસહભુનો.

૧૫૩૯. કતમે ધમ્મા ચિત્તાનુપરિવત્તિનો? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો, કાયવિઝ્ઞત્તિ, વચીવિઝ્ઞત્તિ – ઇમે ધમ્મા ચિત્તાનુપરિવત્તિનો.

૧૫૪૦. કતમે ધમ્મા નો ચિત્તાનુપરિવત્તિનો? ચિત્તચ્ચ, અવસેસચ્ચ રૂપં, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા નો ચિત્તાનુપરિવત્તિનો.

૧૫૪૧. કતમે ધમ્મા ચિત્તસંસકસમુદ્ધાના? વેદનાકખન્ધો , સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ચિત્તસંસકસમુદ્ધાના.

૧૫૪૨. કતમે ધમ્મા નો ચિત્તસંસકસમુદ્ધાના? ચિત્તઞ્ચ, રૂપઞ્ચ, નિબ્બાનઞ્ચ – ઇમે ધમ્મા નો ચિત્તસંસકસમુદ્ધાના.

૧૫૪૩. કતમે ધમ્મા ચિત્તસંસકસમુદ્ધાનસહભુનો? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ચિત્તસંસકસમુદ્ધાનસહભુનો.

૧૫૪૪. કતમે ધમ્મા નો ચિત્તસંસકસમુદ્ધાનસહભુનો? ચિત્તઞ્ચ, રૂપઞ્ચ , નિબ્બાનઞ્ચ – ઇમે ધમ્મા નો ચિત્તસંસકસમુદ્ધાનસહભુનો.

૧૫૪૫. કતમે ધમ્મા ચિત્તસંસકસમુદ્ધાનાનુપરિવત્તિનો? વેદનાકખન્ધો, સઙ્ગાકખન્ધો, સજ્જારકખન્ધો – ઇમે ધમ્મા ચિત્તસંસકસમુદ્ધાનાનુપરિવત્તિનો.

૧૫૪૬. કતમે ધમ્મા નો ચિત્તસંસકસમુદ્ધાનાનુપરિવત્તિનો? ચિત્તઞ્ચ, રૂપઞ્ચ, નિબ્બાનઞ્ચ – ઇમે ધમ્મા નો ચિત્તસંસકસમુદ્ધાનાનુપરિવત્તિનો.

૧૫૪૭. કતમે ધમ્મા અજ્ઞત્તિકા? ચકખાયતનં...પે°... મનાયતનં – ઇમે ધમ્મા અજ્ઞત્તિકા.

૧૫૪૮. કતમે ધમ્મા બાહિરા? રૂપાયતનં...પે°... ધમ્માયતનં – ઇમે ધમ્મા બાહિરા.

૧૫૪૯. કતમે ધમ્મા ઉપાદા? ચકખાયતનં...પે°... કબળીકારો આહારો – ઇમે ધમ્મા ઉપાદા.

૧૫૫૦. કતમે ધમ્મા નો ઉપાદા? ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, ચત્તારો ચ મહાભૂતા, નિબ્બાનઞ્ચ – ઇમે ધમ્મા નો ઉપાદા.

૧૫૫૧. કતમે ધમ્મા ઉપાદિણ્ણા? તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, યઞ્ચ રૂપં કમ્મસ્સ કતત્તા – ઇમે ધમ્મા ઉપાદિણ્ણા.

૧૫૫૨. કતમે ધમ્મા અનુપાદિણ્ણા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, યઞ્ચ રૂપં ન કમ્મસ્સ કતત્તા, ચત્તારો મઙ્ગા અપરિયાપન્ના, ચત્તારિ ચ સામઞ્ઞફલો, નિબ્બાનઞ્ચ – ઇમે ધમ્મા અનુપાદિણ્ણા.

ઉપાદાનગોચ્છકં

૧૫૫૩. કતમે ધમ્મા ઉપાદાના? ચત્તારિ ઉપાદાનાનિ – કામુપાદાનં , દિક્કુપાદાનં, સીલબ્બતુપાદાનં, અત્તવાદુપાદાનં. કામુપાદાનં અકુસુ લોભસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ. દિક્કુપાદાનઞ્ચ સીલબ્બતુપાદાનઞ્ચ અત્તવાદુપાદાનઞ્ચ ચતૂસુ દિક્કિગતસમ્પયુત્તેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જન્તિ – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાના.

૧૫૫૪. કતમે ધમ્મા નો ઉપાદાના? ઠપેત્વા ઉપાદાને અવસેસં અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપઞ્ચ, નિબ્બાનઞ્ચ – ઇમે ધમ્મા નો ઉપાદાના.

૧૫૫૫. કતમે ધમ્મા ઉપાદાનિયા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્ચ રૂપં – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાનિયા.

૧૫૫૬. કતમે ધમ્મા અનુપાદાનિયા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપજ્ઞા, ચત્તારિ ચ સામગ્ગફલો, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા અનુપાદાનિયા.

૧૫૫૭. કતમે ધમ્મા ઉપાદાનસમ્પયુત્તા? ચત્તારો દિઠ્ઠિગતસમ્પયુત્તલોભસહગતચિત્તુપ્પાદા, ચત્તારો દિઠ્ઠિગતવિપ્પયુત્તલોભસહગતચિત્તુપ્પાદા, એત્થુપ્પન્નં લોભં ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાનસમ્પયુત્તા.

૧૫૫૮. કતમે ધમ્મા ઉપાદાનવિપ્પયુત્તા? ચતૂસુ દિઠ્ઠિગતવિપ્પયુત્તલોભસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પન્નો લોભો, દ્વે દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા, વિચિક્કિચ્છાસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, ઉદ્ધચ્ચસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાનવિપ્પયુત્તા.

૧૫૫૯. કતમે ધમ્મા ઉપાદાના એવ ઉપાદાનિયા ચ? તાનેવ ઉપાદાનાનિ ઉપાદાના એવ ઉપાદાનિયા ચ.

૧૫૬૦. કતમે ધમ્મા ઉપાદાનિયા એવ નો ચ ઉપાદાના? ઠપેત્વા ઉપાદાને અવસેસં અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્ચ રૂપં – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાનિયા એવ નો ચ ઉપાદાના . અનુપાદાનિયા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – ઉપાદાના એવ ઉપાદાનિયા ચાતિપિ, ઉપાદાનિયા એવ નો ચ ઉપાદાનાતિપિ.

૧૫૬૧. કતમે ધમ્મા ઉપાદાના એવ ઉપાદાનસમ્પયુત્તા ચ? યત્થ દિઠ્ઠિ ચ લોભો ચ એકતો ઉપ્પજ્જન્તિ – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાના એવ ઉપાદાનસમ્પયુત્તા ચ.

૧૫૬૨. કતમે ધમ્મા ઉપાદાનસમ્પયુત્તા એવ નો ચ ઉપાદાના? અક લોભસહગતચિત્તુપ્પાદા, એત્થુપ્પન્ને ઉપાદાને ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાનસમ્પયુત્તા એવ નો ચ ઉપાદાના. ઉપાદાનવિપ્પયુત્તા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – ઉપાદાના એવ ઉપાદાનસમ્પયુત્તા ચાતિપિ, ઉપાદાનસમ્પયુત્તા એવ નો ચ ઉપાદાનાતિપિ.

૧૫૬૩. કતમે ધમ્મા ઉપાદાનવિપ્પયુત્તા ઉપાદાનિયા? ચતૂસુ દિઠ્ઠિગતવિપ્પયુત્તલોભસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પન્નો લોભો, દ્વે દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા, વિચિક્કિચ્છાસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, ઉદ્ધચ્ચસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્ચ રૂપં – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાનવિપ્પયુત્તા ઉપાદાનિયા.

૧૫૬૪. કતમે ધમ્મા ઉપાદાનવિપ્પયુત્તા અનુપાદાનિયા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપજ્ઞા, ચત્તારિ ચ સામગ્ગફલો, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા ઉપાદાનવિપ્પયુત્તા અનુપાદાનિયા. ઉપાદાનસમ્પયુત્તા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – ઉપાદાનવિપ્પયુત્તા ઉપાદાનિયાતિપિ, ઉપાદાનવિપ્પયુત્તા અનુપાદાનિયાતિપિ.

૧૫૬૫. કતમે ધમ્મા કિલેસા? દસ કિલેસવત્થૂનિ – લોભો, દોસો, મોહો, માનો, દિટ્ઠિ, વિચિક્ષિયા, શિનં, ઉદ્ધચ્ચં, અહિરિકં, અનોત્તપ્પં. લોભો અકુસુ લોભસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ. દોસો દ્વીસુ દોમનસ્સસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ. મોહો સબ્બાકુસલેસુ ઉપ્પજ્જતિ. માનો ચતૂસુ દિટ્ઠિગતવિપ્પયુત્તલોભસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ. દિટ્ઠિ ચતૂસુ દિટ્ઠિગતસમ્પયુત્તેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ. વિચિક્ષિયા વિચિક્ષિયાસહગતેસુ ચિત્તુપ્પાદેસુ ઉપ્પજ્જતિ. શિનં સસન્નારિકેસુ અકુસલેસુ ઉપ્પજ્જતિ. ઉદ્ધચ્ચચ્ચ અહિરિકચ્ચ અનોત્તપ્પચ્ચ સબ્બાકુસલેસુ ઉપ્પજ્જન્તિ – ઇમે ધમ્મા કિલેસા.

૧૫૬૬. કતમે ધમ્મા નો કિલેસા? ઠપેત્વા કિલેસે અવસેસં અકુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા નો કિલેસા.

૧૫૬૭. કતમે ધમ્મા સંકિલેસિકા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં સબ્બચ્ચ રૂપં – ઇમે ધમ્મા સંકિલેસિકા.

૧૫૬૮. કતમે ધમ્મા અસંકિલેસિકા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના, ચત્તારિ ચ સામઞ્ઞફલો, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા અસંકિલેસિકા.

૧૫૬૯. કતમે ધમ્મા સંકિલિદ્ધા? દ્વાદસ અકુસલચિત્તુપ્પાદા – ઇમે ધમ્મા સંકિલિદ્ધા.

૧૫૭૦. કતમે ધમ્મા અસંકિલિદ્ધા? ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા અસંકિલિદ્ધા.

૧૫૭૧. કતમે ધમ્મા કિલેસસમ્પયુત્તા? દ્વાદસ અકુસલચિત્તુપ્પાદા – ઇમે ધમ્મા કિલેસસમ્પયુત્તા.

૧૫૭૨. કતમે ધમ્મા કિલેસવિપ્પયુત્તા? ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા કિલેસવિપ્પયુત્તા.

૧૫૭૩. કતમે ધમ્મા કિલેસા ચેવ સંકિલેસિકા ચ? તેવ કિલેસા કિલેસા ચેવ સંકિલેસિકા ચ.

૧૫૭૪. કતમે ધમ્મા સંકિલેસિકા ચેવ નો ચ કિલેસા? ઠપેત્વા કિલેસે અવસેસં અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્ચ રૂપં – ઇમે ધમ્મા સંકિલેસિકા ચેવ નો ચ કિલેસા. અસંકિલેસિકા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – કિલેસા ચેવ સંકિલેસિકા યાતિપિ, સંકિલેસિકા ચેવ નો ચ કિલેસાતિપિ.

૧૫૭૫. કતમે ધમ્મા કિલેસા ચેવ સંકિલિદ્ધા ચ? તેવ કિલેસા કિલેસા ચેવ સંકિલિદ્ધા ચ.

૧૫૭૬. કતમે ધમ્મા સંકિલિદ્ધા ચેવ નો ચ કિલેસા? ઠપેત્વા કિલેસે અવસેસં અકુસલં – ઇમે ધમ્મા સંકિલિદ્ધા ચેવ નો ચ કિલેસા . અસંકિલિદ્ધા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – કિલેસા ચેવ સંકિલિદ્ધા યાતિપિ, સંકિલિદ્ધા ચેવ નો ચ કિલેસાતિપિ.

૧૫૭૭. કતમે ધમ્મા કિલેસા ચેવ કિલેસસમ્પયુત્તા ચ? યત્થ દ્વે તયો કિલેસા એકતો ઉપ્પજ્જન્તિ – ઇમે ધમ્મા કિલેસા ચેવ કિલેસસમ્પયુત્તા ચ.

૧૫૭૮. કતમે ધમ્મા કિલેસસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ કિલેસા? ઠપેત્વા કિલેસે અવસેસં અકુસલં – ઇમે ધમ્મા કિલેસસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ કિલેસા. કિલેસવિખ્પયુત્તા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – કિલેસા ચેવ કિલેસસમ્પયુત્તા ચાતિપિ, કિલેસસમ્પયુત્તા ચેવ નો ચ કિલેસાતિપિ.

૧૫૭૯. કતમે ધમ્મા કિલેસવિખ્પયુત્તા સંકિલેસિકા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્ચ રૂપં – ઇમે ધમ્મા કિલેસવિખ્પયુત્તા સંકિલેસિકા.

૧૫૮૦. કતમે ધમ્મા કિલેસવિખ્પયુત્તા અસંકિલેસિકા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના , ચત્તારિ ચ સામગ્ગફલો, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા કિલેસવિખ્પયુત્તા અસંકિલેસિકા. કિલેસસમ્પયુત્તા ધમ્મા ન વત્તબ્બા – કિલેસવિખ્પયુત્તા સંકિલેસિકાતિપિ, કિલેસવિખ્પયુત્તા અસંકિલેસિકાતિપિ.

પિઠ્ઠિદ્ધકં

૧૫૮૧. કતમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બા? ચત્તારો દિઠ્ઠિગતસમ્પયુત્તચિત્તુપ્પાદા, વિચિક્કિચ્છાસહગતો ચિત્તુપ્પાદો – ઇમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બા. ચત્તારો દિઠ્ઠિગતવિખ્પયુત્તલોભસહગતચિત્તુપ્પાદા, દ્વે દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા – ઇમે ધમ્મા સિયા દસ્સનેન પહાતબ્બા, સિયા ન દસ્સનેન પહાતબ્બા.

૧૫૮૨. કતમે ધમ્મા ન દસ્સનેન પહાતબ્બા? ઉદ્ધચ્ચસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા ન દસ્સનેન પહાતબ્બા.

૧૫૮૩. કતમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બા? ઉદ્ધચ્ચસહગતો ચિત્તુપ્પાદો – ઇમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બા. ચત્તારો દિઠ્ઠિગતવિખ્પયુત્તલોભસહગતચિત્તુપ્પાદા, દ્વે દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા – ઇમે ધમ્મા સિયા ભાવનાય પહાતબ્બા, સિયા ન ભાવનાય પહાતબ્બા.

૧૫૮૪. કતમે ધમ્મા ન ભાવનાય પહાતબ્બા? ચત્તારો દિઠ્ઠિગતસમ્પયુત્તચિત્તુપ્પાદા, વિચિક્કિચ્છાસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા ન ભાવનાય પહાતબ્બા.

૧૫૮૫. કતમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા? ચત્તારો દિઠ્ઠિગતસમ્પયુત્તચિત્તુપ્પાદા, વિચિક્કિચ્છાસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, એત્થુપ્પન્નં મોહં ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા. ચત્તારો દિઠ્ઠિગતવિખ્પયુત્તલોભસહગતચિત્તુપ્પાદા, દ્વે દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા – ઇમે ધમ્મા સિયા દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા, સિયા ન દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા.

૧૫૮૬. કતમે ધમ્મા ન દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા? વિચિક્કિચ્છાસહગતો મોહો, ઉદ્ધચ્ચસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, ચતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા ન દસ્સનેન પહાતબ્બહેતુકા.

૧૫૮૭. કતમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા? ઉદ્ધચ્ચસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, એત્થુપ્પન્નં મોહં ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા. ચત્તારો દિઠ્ઠિગતવિખ્પયુત્તલોભસહગતચિત્તુપ્પાદા, દ્વે

દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા - ઇમે ધમ્મા સિયા ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા, સિયા ન ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા.

૧૫૮૮. કતમે ધમ્મા ન ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા? યત્તારો દિઠ્ઠિગતસમ્પયુત્તચિત્તુપ્પાદા, વિચિઠ્ઠિચ્છાસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, ઉદ્ધચ્ચસહગતો મોહો, યતૂસુ ભૂમીસુ કુસલં, યતૂસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્બાકતં, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ - ઇમે ધમ્મા ન ભાવનાય પહાતબ્બહેતુકા.

૧૫૮૯. કતમે ધમ્મા સવિતક્કા? કામાવચરકુસલં, અકુસલં, કામાવચરકુસલસ્સ વિપાકતો એકાદસ ચિત્તુપ્પાદા, અકુસલસ્સ વિપાકતો દ્વે, કિરિયતો એકાદસ, રૂપાવચરં પઠમં આનં કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય લોકુત્તરં પઠમં આનં કુસલતો ય વિપાકતો ય, એત્થુપ્પન્નં વિતક્કં ઠપેત્વા - ઇમે ધમ્મા સવિતક્કા.

૧૫૯૦. કતમે ધમ્મા અવિતક્કા? દ્વેપચ્ચવિગ્ગાણાનિ, રૂપાવચરતિકચતુક્કજ્જાના કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય, યત્તારો અરૂપાવચરા કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય, લોકુત્તરતિકચતુક્કજ્જાના કુસલતો ય વિપાકતો ય, વિતક્કો ય, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ - ઇમે ધમ્મા અવિતક્કા.

૧૫૯૧. કતમે ધમ્મા સવિચારા? કામાવચરકુસલં, અકુસલં, કામાવચરકુસલસ્સ વિપાકતો એકાદસ ચિત્તુપ્પાદા, અકુસલસ્સ વિપાકતો દ્વે કિરિયતો એકાદસ, રૂપાવચરએકકદ્ધકજ્જાના કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય, લોકુત્તરએકકદ્ધકજ્જાના કુસલતો ય વિપાકતો ય, એત્થુપ્પન્નં વિચારં ઠપેત્વા - ઇમે ધમ્મા સવિચારા.

૧૫૯૨. કતમે ધમ્મા અવિચારા? દ્વેપચ્ચવિગ્ગાણાનિ, રૂપાવચરતિકતિકજ્જાના કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય, યત્તારો આરુપ્પા કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય, લોકુત્તરતિકતિકજ્જાના કુસલતો ય વિપાકતો ય, વિચારો ય, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ - ઇમે ધમ્મા અવિચારા.

૧૫૯૩. કતમે ધમ્મા સપ્પીતિકા? કામાવચરકુસલતો યત્તારો સોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા, અકુસલતો યત્તારો, કામાવચરકુસલસ્સ વિપાકતો પચ્ચ, કિરિયતો પચ્ચ, રૂપાવચરદ્ધકતિકજ્જાના કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય, લોકુત્તરદ્ધકતિકજ્જાના કુસલતો ય વિપાકતો ય, એત્થુપ્પન્નં પીતિં ઠપેત્વા - ઇમે ધમ્મા સપ્પીતિકા.

૧૫૯૪. કતમે ધમ્મા અપ્પીતિકા? કામાવચરકુસલતો યત્તારો ઉપેક્ખાસહગતચિત્તુપ્પાદા, અકુસલતો અક, કામાવચરકુસલસ્સ વિપાકતો એકાદસ, અકુસલસ્સ વિપાકતો સત્ત, કિરિયતો છ, રૂપાવચરદ્ધકદ્ધકજ્જાના કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય, યત્તારો આરુપ્પા કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય, લોકુત્તરદ્ધકદ્ધકજ્જાના કુસલતો ય વિપાકતો ય પીતિ ય, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ - ઇમે ધમ્મા અપ્પીતિકા.

૧૫૯૫. કતમે ધમ્મા પીતિસહગતા? કામાવચરકુસલતો યત્તારો સોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા, અકુસલતો યત્તારો, કામાવચરકુસલસ્સ વિપાકતો પચ્ચ, કિરિયતો પચ્ચ, રૂપાવચરદ્ધકતિકજ્જાના કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય, લોકુત્તરદ્ધકતિકજ્જાના કુસલતો ય વિપાકતો ય, એત્થુપ્પન્નં પીતિં ઠપેત્વા - ઇમે ધમ્મા પીતિસહગતા.

૧૫૯૬. કતમે ધમ્મા ન પીતિસહગતા? કામાવચરકુસલતો યત્તારો ઉપેક્ખાસહગતચિત્તુપ્પાદા, અકુસલતો અક, કામાવચરકુસલસ્સ વિપાકતો એકાદસ, અકુસલસ્સ વિપાકતો સત્ત, કિરિયતો છ, રૂપાવચરદ્ધકદ્ધકજ્જાના

કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય, ચત્તારો આરુપ્પા કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય,
લોકુત્તરદુકદુકજ્ઞાના કુસલતો ય વિપાકતો ય, પીતિ ય, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા ન પીતિસહગતા.

૧૫૯૭. કતમે ધમ્મા સુખસહગતા? કામાવચરકુસલતો ચત્તારો સોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા, અકુસલતો
ચત્તારો, કામાવચરકુસલસ્સ વિપાકતો છ, કિરિયતો પચ્ચ, રૂપાવચરતિકચતુક્કજ્ઞાના કુસલતો ય વિપાકતો ય
કિરિયતો ય લોકુત્તરતિકચતુક્કજ્ઞાના કુસલતો ય વિપાકતો ય, એત્યુપ્પન્નં સુખં ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા
સુખસહગતા.

૧૫૯૮. કતમે ધમ્મા ન સુખસહગતા? કામાવચરકુસલતો ચત્તારો ઉપેક્ખાસહગતચિત્તુપ્પાદા, અકુસલતો
અક, કામાવચરકુસલસ્સ વિપાકતો દસ, અકુસલસ્સ વિપાકતો સત્ત, કિરિયતો છ, રૂપાવચરં ચતુત્થં આનં
કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય, ચત્તારો આરુપ્પા કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય લોકુત્તરં ચતુત્થં
આનં કુસલતો ય વિપાકતો ય, સુખચ્ચ, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા ન સુખસહગતા.

૧૫૯૯. કતમે ધમ્મા ઉપેક્ખાસહગતા? કામાવચરકુસલતો ચત્તારો ઉપેક્ખાસહગતચિત્તુપ્પાદા, અકુસલતો
છ, કામાવચરકુસલસ્સ વિપાકતો દસ, અકુસલસ્સ વિપાકતો છ, કિરિયતો છ, રૂપાવચરં ચતુત્થં આનં કુસલતો
ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય, ચત્તારો આરુપ્પા કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય, લોકુત્તરં ચતુત્થં આનં
કુસલતો ય વિપાકતો ય, એત્યુપ્પન્નં ઉપેક્ખં ઠપેત્વા – ઇમે ધમ્મા ઉપેક્ખાસહગતા.

૧૬૦૦. કતમે ધમ્મા ન ઉપેક્ખાસહગતા? કામાવચરકુસલતો ચત્તારો સોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા,
અકુસલતો છ, કામાવચરકુસલસ્સ વિપાકતો છ, અકુસલસ્સ વિપાકતો એકો, કિરિયતો પચ્ચ,
રૂપાવચરતિકચતુક્કજ્ઞાના કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય, લોકુત્તરતિકચતુક્કજ્ઞાના કુસલતો ય
વિપાકતો ય, ઉપેક્ખા ય, રૂપચ્ચ, નિબ્બાનચ્ચ – ઇમે ધમ્મા ન ઉપેક્ખાસહગતા.

૧૬૦૧. કતમે ધમ્મા કામાવચરા? કામાવચરકુસલં, અકુસલં, સબ્બો કામાવચરસ્સ વિપાકો,
કામાવચરકિરિયાબ્યાકતં, સબ્બચ્ચ રૂપં – ઇમે ધમ્મા કામાવચરા.

૧૬૦૨. કતમે ધમ્મા ન કામાવચરા? રૂપાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના – ઇમે ધમ્મા ન
કામાવચરા.

૧૬૦૩. કતમે ધમ્મા રૂપાવચરા? રૂપાવચરચતુક્કપચ્ચકજ્ઞાના કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય – ઇમે
ધમ્મા રૂપાવચરા.

૧૬૦૪. કતમે ધમ્મા ન રૂપાવચરા? કામાવચરા, અરૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના – ઇમે ધમ્મા ન રૂપાવચરા.

૧૬૦૫. કતમે ધમ્મા અરૂપાવચરા? ચત્તારો આરુપ્પા કુસલતો ય વિપાકતો ય કિરિયતો ય – ઇમે ધમ્મા
અરૂપાવચરા.

૧૬૦૬. કતમે ધમ્મા ન અરૂપાવચરા? કામાવચરા, રૂપાવચરા, અપરિયાપન્ના – ઇમે ધમ્મા ન
અરૂપાવચરા.

૧૬૦૭. કતમે ધમ્મા પરિયાપન્ના? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બન્ન રૂપં – ઇમે ધમ્મા પરિયાપન્ના.

૧૬૦૮. કતમે ધમ્મા અપરિયાપન્ના? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના, ચત્તારિ ચ સામગ્ગફલો, નિબ્બાનન્ન – ઇમે ધમ્મા અપરિયાપન્ના.

૧૬૦૯. કતમે ધમ્મા નિચ્યાનિકા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના – ઇમે ધમ્મા નિચ્યાનિકા.

૧૬૧૦. કતમે ધમ્મા અનિચ્યાનિકા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, ચત્તારુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપન્ન, નિબ્બાનન્ન – ઇમે ધમ્મા અનિચ્યાનિકા.

૧૬૧૧. કતમે ધમ્મા નિયતા? ચત્તારો દિઠ્ઠિગતસમ્પયુત્તચિત્તુપ્પાદા, દ્વે દોમનસ્સસહગતચિત્તુપ્પાદા – ઇમે ધમ્મા સિયા નિયતા સિયા અનિયતા. ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના – ઇમે ધમ્મા નિયતા.

૧૬૧૨. કતમે ધમ્મા અનિયતા? ચત્તારો દિઠ્ઠિગતવિપ્પયુત્તલોભસહગતચિત્તુપ્પાદા, વિચિક્ષિચ્છાસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, ઉદ્ધચ્ચસહગતો ચિત્તુપ્પાદો, તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, ચત્તારુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપન્ન, નિબ્બાનન્ન – ઇમે ધમ્મા અનિયતા.

૧૬૧૩. કતમે ધમ્મા સઉત્તરા? તીસુ ભૂમીસુ કુસલં, અકુસલં, તીસુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, સબ્બન્ન રૂપં – ઇમે ધમ્મા સઉત્તરા.

૧૬૧૪. કતમે ધમ્મા અનુત્તરા? ચત્તારો મગ્ગા અપરિયાપન્ના, ચત્તારિ ચ સામગ્ગફલો, નિબ્બાનન્ન – ઇમે ધમ્મા અનુત્તરા.

૧૬૧૫. કતમે ધમ્મા સરણા? દ્વાદસ અકુસલચિત્તુપ્પાદા – ઇમે ધમ્મા સરણા.

૧૬૧૬. કતમે ધમ્મા અરણા? ચત્તારુ ભૂમીસુ કુસલં, ચત્તારુ ભૂમીસુ વિપાકો, તીસુ ભૂમીસુ કિરિયાબ્યાકતં, રૂપન્ન, નિબ્બાનન્ન – ઇમે ધમ્મા અરણા.

અત્યુદ્ધારો નિક્કિતો.

ધમ્મસંજ્ઞણીપકરણં નિક્કિતં.